

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Кваліфікаційна наукова
праця на правах рукопису

ЛЕСИК ВІТАЛІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ

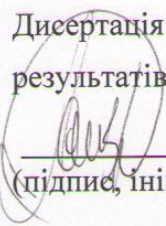
УДК 336.71:005.584.1(477)(043.5)

ДИСЕРТАЦІЯ
МОНІТОРИНГ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ
СИСТЕМИ

08.00.08 – гроші, фінанси і кредит
Економічні науки

Подається на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

Дисертація містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

В.О. Лесик
(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

*Дисертація є ідентичною іншим
примірникам дисертації*

Науковий керівник:
Колодізев Олег Миколайович,
доктор економічних наук,
професор

*Вчений секретар спеціалізованої
вченої ради Д.64.055.02*

К.М. Геращенко

Харків – 2018

АНОТАЦІЯ

Лесик В.О. Моніторинг фінансової стабільності банківської системи. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (доктора філософії) за спеціальністю 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» (08 – Економічні науки). – Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, 2018.

Дисертацію присвячено розвитку теоретичних положень і методичних підходів, розробленню науково-практичних рекомендацій з удосконалення моніторингу фінансової стабільності банківської системи.

У роботі на основі систематизації теоретичних аспектів фінансової стабільності, які досліджено у роботах вітчизняних та зарубіжних науковців, поглиблено зміст поняття «фінансова стабільність банківської системи». Під фінансовою стабільністю банківської системи запропоновано розуміти комплексну характеристику її стану, що визначає здатність банківської системи протягом часу абсорбувати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, постійно та ефективно виконувати властиві функції за умови збереження її цілісності й організованості, фінансової стабільності банків. Уточнене визначення поняття акцентує увагу на внутрішній організації банківської системи та сформоване з урахуванням комплексу ключових ознак, які розкривають зміст фінансової стабільності: відносний характер (протистояння фінансовій нестабільності, шокам, паніці); зв'язок із функціональним призначенням системи; динамічність (врахування впливу фактору часу на можливість збереження структури та функціональності).

Узагальнено існуючі підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи та проведено їх аналіз за критеріями: врахування ідентифікаційних ознак системності; інтерпретація результатів оцінки (різноплановість поглядів науковців пов'язана із часовими періодами (короткостроковим або довгостроковим), які приймаються до уваги для її надання); проведення агрегації аналітичних даних. Зроблено висновок, що у

жодному з розглянутих підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи в повному обсязі не враховано наявність складних зв'язків між її елементами, особливості внутрішньої організації, місце в економіці країни, основні функції. Саме дані аспекти характеризують загальні системні властивості банківської системи, до яких разом із цілісністю, ієрархічністю й цілеспрямованістю відноситься її емерджентність, врахування якої в контексті моніторингу фінансової стабільності банківської системи має суттєву практичну цінність.

Розвинуто систему організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, доцільність створення та досягнення дієвості якої в сучасних умовах зумовлена необхідністю перезавантаження вітчизняної банківської системи для вирішення існуючих внутрішніх фінансових проблем та її трансформації відповідно до європейсько-орієнтованого вектору розвитку економіки країни. Сформована система передбачає забезпечення фінансової стабільності банківської системи на двох рівнях: макrorівні – банківської системи як об'єкта з характерними системними властивостями; мікрорівні – банків як структурних елементів банківської системи. Визначені особливості функціонування розробленої системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи враховані у її елементах: меті, завданнях, суб'єктах, об'єктах, принципах, функціях, інструментах. Поєднання та узгоджене використання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання є основою для створення сприятливих умов безперервного та безпечного функціонування банківської системи, забезпечення її фінансової стабільності та фінансової стабільності окремих банків.

За результатами дослідження сутності моніторингу та специфіки його використання у банківській практиці визначено, що моніторинг фінансової стабільності банківської системи являє собою процес безперервного спостереження (збору і накопичення інформації), оброблення та аналізу значень показників оцінювання фінансової стабільності на макро- та

мікроекономічних рівнях з метою підвищення обґрунтованості управлінських рішень та прогнозування майбутнього розвитку банківської системи, її динамічного руху. Етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи визначені з урахуванням особливостей формування системи її забезпечення та передбачають: кількісне та якісне оцінювання фінансової стабільності банківської системи та окремих банків; порівняння фактичних результатів оцінки із даними попередніх років; співставлення значень індикаторів фінансової стабільності із пороговими значеннями, аналіз причин та наслідків виявлених відхилень; обґрунтування напрямів забезпечення фінансової стабільності банківської системи; виявлення перспектив щодо її підвищення та зміни рівнів фінансової стабільності банків.

Удосконалено методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи, що розроблений з урахуванням такої властивості як емерджентність та передбачає визначення рівня фінансової стабільності банківської системи за показниками ефективності реалізації її функцій, інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку, структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі, діяльності системних банків. Проведені розрахунки та зіставлення значень інтегральних показників оцінки фінансової стабільності банківської системи з якісними рівнями дозволили аналітично підтвердити, що за аналізований період банківська система України двічі знаходилась у стані кризи. При цьому дисбаланси 2014-2015 рр. були більш масштабними у порівнянні з депресивним станом банківської системи під час світової фінансової кризи. Одними із значущих факторів, що призвели до таких негативних наслідків, зокрема у 2015 році, стали неплатоспроможність ПАТ «Дельта банк» та погіршення показників діяльності інших системно важливих банків (СВБ) із системною значимістю другого порядку – вкрай низьким був рівень показника фінансової стабільності, визначеного за методикою z-score. Найбільш стабільний стан вітчизняної банківської системи був характерний для 2007 року, а у посткризовий період 2010-2013 рр. кількісні значення інтегрального показника оцінки її фінансової

стабільності відповідали середньому рівню з подальшою тенденцією до їх зниження, що підтверджує циклічність банківських криз.

Сформовано перелік показників для експрес-оцінки фінансової стабільності банків, що характеризує фінансову стабільність з позиції ресурсної та капітальної стійкості, ліквідності та ефективності діяльності, включає найбільш репрезентативні з індикаторів у кожному із визначених напрямів оцінки. Зведення репрезентативних показників та надання якісної інтерпретації проведеної кількісної інтегральної оцінки уможливорює проведення розмежування банків із низьким, середнім та високим рівнями фінансової стабільності. Використання найбільш інформативних показників дозволяє спростити процеси оцінки та моніторингу фінансової стабільності банків, підвищити оперативність їх реалізації, а групування банків – виявити фінансово уразливі та не стійкі.

Розроблено діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи, що ґрунтується на проведенні шкалювання показників фінансової стабільності на макро- та мікроекономічних рівнях, визначенні порогових значень індикаторів, наближення до яких за аналізом відхилень сигналізує про наявність дисбалансів у банківській системі та у фінансовій діяльності окремих банків. Порівняння фактичних значень відповідних показників із визначеними пороговими в процесі моніторингу фінансової стабільності дозволить виявити кризові явища у банківській системі в цілому та уточнити, які з параметрів діяльності окремих банків зумовлюють зниження рівнів їх фінансової стабільності та можуть призвести до ліквідації.

Обґрунтовано та розроблено процедуру структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи засобом канонічного аналізу, що уможливило виявити найбільш значущі фактори впливу на відхилення як окремих індикаторів, так і зміни узагальнюючих параметрів, що визначають інтенсивність взаємодії між суб'єктами міжбанківського ринку, валютну та цінову стабільність, стан банківського кредитування економіки, структурні зрушення та диспропорції у

банківській системі, ймовірність виникнення та поширення системних ризиків.

Розроблено методичний підхід до визначення доміант забезпечення фінансової стабільності банківської системи, що враховує результати структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками її оцінки та передбачає їх ранжування. Обґрунтовані доміанти, як перспективні стратегічні орієнтири розвитку банківської системи, полягають у: зниженні рівня ризикованості кредитного портфеля системних банків; зменшенні частки кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ та обмеженні доступу банків до надкороткострокових кредитів за умови їх достатньої ліквідності; посиленні контролю за діяльністю системних банків та рівнем їх фінансової стабільності; зменшенні кількості збиткових банків, підвищенні вимог до їх капіталізації та відновленні довіри до банківської системи з боку населення; стимулюванні залучення іноземних інвестицій у банківський сектор; зниженні рівня доларизації економіки, стримуванні інфляційних процесів та спекулятивного попиту на міжбанківському валютному ринку; удосконаленні облікової політики НБУ та створенні сприятливих умов для розвитку банківського кредитування економіки.

Розроблено методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання, – проведення процентної політики, здійснення операцій з рефінансування банків та з цінними паперами на відкритому ринку, встановлення норм обов'язкових резервів для банків, управління золотовалютними резервами (включаючи валютні інтервенції), регулювання експорту та імпорту капіталу, встановлення обов'язкових економічних нормативів та норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій, управління валютним курсом.

Удосконалено методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі, що ґрунтуються на виявленні конвергентно-дивергентних тенденцій у банківському секторі за обґрунтованими репрезентативними показниками її

експрес-оцінки, що об'єднані у інтегральні методом таксономії. Імплементация сформованих методичних положень дозволила узагальнити подальші тенденції фінансової стабільності вітчизняного банківського сектору, ідентифікувати банки, для яких у перспективі прогнозується низький рівень фінансової стабільності (ПАТ «БМ банк», ПАТ «ВТБ банк», ПАТ «Діамантбанк»), та банки, значення інтегрального показника фінансової стабільності яких протягом аналізованого періоду було досить варіативним (ПАТ «АКБ «Траст-капітал», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Банк альянс», ПАТ «КБ «Земельний капітал»), що зумовлювало їх переходи до різних груп протягом 2007-2016 рр.

Використання розробленого інструментарію, сформованих методичних підходів та положень, орієнтованих на удосконалення етапів моніторингу фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності та особливостей функціонування її структурних елементів, дозволить: проводити комплексний та оперативний моніторинг; вчасно діагностувати наявність кризових тенденцій у банківській системі, впроваджувати обґрунтовані заходи щодо забезпечення її фінансової стабільності.

Удосконалений підхід до визначення порогових значень для показників оцінки фінансової стабільності банків впроваджено у діяльність ПАТ «ПРАВЕКС-БАНК» (довідка про впровадження № 184/05/27 від 07.09.2014 р.). Розроблену процедуру експрес-оцінки фінансової стабільності банків використано у роботі ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКІЙ БАНК «ГРАНТ» (довідка про впровадження № 2343/01-1-01 від 24.10.2017 р.). Рекомендації щодо моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів забезпечення фінансової стабільності банків використано у роботі ПАТ «Банк «Український капітал» (довідка про впровадження № 334/04-155 від 07.02.2018 р.). Запропонований підхід до оцінювання структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та визначені доміанти забезпечення її фінансової стабільності мають науково-практичний потенціал для його реалізації у діяльності Ради НБУ (довідка про впровадження № 10-0007/52917 від

02.10.2018 р.).

Ключові слова: моніторинг фінансової стабільності банківської системи, система організаційно-економічного забезпечення, оцінювання фінансової стабільності банківської системи, експрес-оцінка фінансової стабільності банків, діагностичний інструментарій моніторингу, причинно-наслідкові зв'язки, домінанти, оцінка чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи, рівні фінансової стабільності банків.

ABSTRACT

V.O. Lesyk. Monitoring financial stability of the banking system. – The manuscript.

A thesis for the academic degree of PhD in Economics, field of specialization 08.00.08 «Money, finance and credit» (08 – Economic sciences). – Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, 2018.

This thesis is devoted to developing theoretical provisions and methodological approaches, and preparing scientific and practical recommendations aimed to improve monitoring of the banking system's financial stability.

Based on systemization of financial stability's theoretical aspects studied in various works by Ukrainian and foreign scholars, the term “financial stability of the banking system” has been defined in greater depth in this work. The author suggests definition of the banking system's financial stability as a comprehensive characteristic of its state that defines the ability of the banking system to absorb, over time, the adverse impact of external and internal factors, and to continuously and efficiently perform its typical functions, subject to preservation of its integrity and organization and of banks' financial stability. The clarified definition of this term places an emphasis upon internal organization of the banking system, being formulated by taking into account a complex of key features that reveal the meaning of financial stability: relative nature (withstanding financial instability, shocks, panic); relation to the system's functional purpose; dynamicity (taking into account the effect of the factor of time on the ability to preserve its structure and

functionality).

The existing approaches to evaluation of the banking system's financial stability have been generalized and analyzed on the basis of the following criteria: accommodation of identification features of consistency; interpretation of evaluation results (different scholarly views stem from different temporal periods (short-term or long-term) taken into account when making interpretation); aggregation of analytical data. A conclusion was drawn that neither of the reviewed approaches to evaluation of the banking system's financial stability fully accommodates the existence of complex relations between its elements, internal organization features, place in the national economy, or key functions. These are the aspects that characterize general systemic properties of the banking system, which include, along with integrity, hierarchic nature and purposefulness, the system's emergence that has a substantial practical value when taken into account in the context of monitoring the banking system's financial stability.

The system of organizational economic support of the banking system's financial stability has been developed. The expediency of creating this system and making its efficient in today's conditions is necessitated by the requirement to reload the Ukrainian banking system in order to solve the existing internal financial problems and transform it according to the European integration-oriented vector of the national economic development. This system would ensure financial stability of the banking system at two levels: macro-level (banking system as an object that has typical systemic properties) and micro-level (banks as structural elements of the banking system). Functional features of the system of organizational economic support of the banking system's financial stability have been accommodated in its elements: purpose, objectives, subjects, objects, principles, functions, instruments. The combination and coordinated use of instruments of NBU's monetary policy, both existing and prospective for the purpose of implementing instruments of macro- and micro-prudential regulation, serve as the basis for creating favorable conditions of the continuous and safe functioning of the banking system, ensuring its financial stability and financial stability of particular banks.

Based on the study of the essence of monitoring and specifics of its use in the banking sector, it was determined that monitoring of the banking system's financial stability represents a process of continuous observation (collection and accumulation of information), processing and analysis of financial stability evaluation indicators at macro- and micro-economic levels for the purposes of improving substantiation of managerial decisions and forecasting future development of the banking system and its dynamic movement. The phases of monitoring of the banking system's financial stability have been defined by taking into account particularities of forming its supporting system, and they envisage: quantitative and qualitative evaluation of financial stability of the banking system and particular banks; comparison of actual evaluation results with data for past years; correlation of financial stability indicators with threshold values, analysis of causes and effects of identified deviations; substantiation of the areas of ensuring financial stability of the banking system; identifying the prospects for increasing financial stability and changing levels of banks' financial stability.

Methodological approach to evaluation of the banking system's financial stability has been improved; it was developed by taking into account such a property as emergence, and it envisages determination of the banking system's financial stability level based on effectiveness indicators of the performance of its functions, intensity of the credit-financial interaction in the interbank market, structural changes and financial disproportions in the banking system, and performance of systemically important banks. Calculations and correlations of integral evaluation indicators of the banking system's financial stability with qualitative levels allowed to analytically confirm that during the analyzed period, Ukraine's banking system has twice been in the state of crisis. The imbalances in 2014-2015 have been much greater comparing to the depressive state of the banking system during the global financial crisis. Some of the significant factors that caused such adverse consequences, particularly in 2015, were insolvency of Delta Bank PJSC and declining performance indicators of other systemically important banks (SIBs) of the second-order systemic importance: the financial stability indicator calculated using the z-score methodology was extremely

low. The Ukrainian banking system experienced the greatest stability in 2007, and during the post-crisis period of 2010-2013, quantitative values of the integral evaluation indicator of the banking system's financial stability corresponded to the average level with the subsequent declining trend, which proves the cyclic nature of banking crises.

A list of indicators has been compiled for express evaluation of financial stability of banks; this list characterizes financial stability of banks from the standpoint of resource and capital stability, liquidity and effectiveness of these banks, and includes the most representative indicators in every designated area of evaluation. A consolidation of representative indicators and a qualitative interpretation of the quantitative integral evaluation enable categorization of banks with low, medium and high levels of financial stability. The use of the most informative indicators allows to simplify the processes of evaluating and monitoring financial stability of banks and increase the promptness of their realization, while the grouping of banks helps identify financially vulnerable and unstable institutions.

Diagnostic instruments for monitoring of the banking system's financial stability have been proposed based on the scaling of financial stability indicators at the macro- and micro-economic levels and determination of threshold indicator values, the approaching to which signals, based on an analysis of deviations, the existence of imbalances in the banking system and in the financial performance of certain banks. A comparison of actual values of particular indicators with their threshold values during monitoring of financial stability would help reveal the existence of crises in the banking system in general and clarify what performance indicators of particular banks cause decline in the level of their financial stability and could result in their liquidation.

The procedure of structuring the cause-effect relationships between the banking system's financial stability evaluation indicators has been substantiated and developed using the canonic analysis method, which enables to identify the most significant factors bearing upon deviation of particular indicators and the change of generalizing parameters that define the intensity of interaction between interbank

market participants, foreign exchange and pricing stability, the state of banking financing of the economy, structural shifts and disproportions in the banking system, and probability of the occurrence and spreading of systemic risks.

A methodological approach to determination of dominants ensuring the banking system's financial stability has been developed by taking into account the structuring of the cause-effect relationships between its evaluation indicators, which envisages their ranking. The dominants, substantiated as prospective strategic benchmarks of the banking system's development, mean: lowering of the risk level of systemically important banks' credit portfolio; decreasing share of overnight loans in the total amount of refinancing provided by NBU and limitation of banks' access to ultra-short-term loans if these banks have sufficient liquidity; increasing control over performance of systemically important banks and the level of their financial stability; reduction of the number of unprofitable banks, stricter requirements to their capitalization and restoration of public trust in the banking system; stimulating the inflow of foreign investments in the banking sector; reducing the level of the national economy's dollarization, keeping inflationary processes and speculative demand in the interbank foreign exchange market in check; improving NBU's accounting policy and creating favorable conditions for development of banking financing of the economy.

A methodological approach to evaluation of sensitivity of the banking system's financial stability level to changes in the parameters characterizing banking regulation instruments – interest policy, bank refinancing transactions and transactions with securities in the open market, setting obligatory reserve norms for banks, management of gold and foreign currency reserves (including foreign exchange interventions), regulation of capital exports and imports, setting obligatory economic norms and rates for deductions to reserves created to cover risks from bank asset transactions, foreign exchange rate controls – has been developed.

Methodological provisions concerning determination of the probability of short-term changes in the levels of banks' financial stability, based on identification of convergent-divergent trends in the banking sector according to substantiated

representative indicators of its express evaluation united into integral ones using taxonomy method, have been improved. The implementation of these methodological provisions allowed to generalize further trends in financial stability of the Ukrainian banking sector and identify banks with forecasted low level of financial stability (BM Bank PJSC, VTB Bank PJSC, Diamantbank PJSC) and banks whose integral indicator of financial stability was quite variable during the analyzed period (Trust Capital JSCB PJSC, Alfa Bank PJSC, Bank Alliance PJSC, Land Capital CB PJSC), which caused their categorization into different groups during 2007-2016.

The use of instruments developed in this work and methodological approaches and provisions formulated herein and aimed to improve monitoring of the banking system's financial stability by taking into account the emergence property and particularities of the functioning of its structural elements would allow to conduct comprehensive and operational monitoring; timely diagnose the existence of crisis trends in the banking system; implement substantiated measures of ensuring its financial stability.

The improved approach to calculation of threshold values for evaluation indicators of banks' financial stability has been implemented at Pravex Bank PJSC (implementation reference No 184/05/27 dated 07.09.2014). The procedure of express evaluation of banks' financial stability developed in this work was used at Eastern Ukrainian Bank Grant PJSC (implementation reference No 2343/01-1-01 dated 24.10.2017). Recommendations concerning monitoring of external and internal factors that ensure financial stability of banks were used at Bank Ukrainian Capital PJSC (implementation reference No 334/04-155 dated 07.02.2018). The proposed approach to evaluation of structural changes and financial disproportions in the banking system and the dominants of ensuring its financial stability have a scientific and practical potential for implementation at the NBU Board (implementation reference No 10-0007/52917 dated 02.10.2018).

Keywords: monitoring of the banking system's financial stability, system of organizational economic support, evaluation of the banking system's financial stability, express evaluation of banks' financial stability, diagnostic monitoring

instruments, cause-effect relationships, dominants, evaluation of sensitivity of the banking system's financial stability levels, levels of banks' financial stability

Список публікацій здобувача

1. Лесик В. О. Аналіз проблем розвитку системи моніторингу фінансової стабільності вітчизняного банківського сектору економіки / В. О. Лесик // Банківська справа. – 2015. – № 3 (134). – С. 69–77.

2. Колодізев О. М. Забезпечення стабільності банківської системи на основі підвищення ефективності управління капіталізацією вітчизняних банків / О. М. Колодізев, В. О. Лесик // Вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 1 (32). – С. 42–51.

3. Колодізев О. М. Підвищення рівня капіталізації вітчизняної банківської системи: хронологія змін, вимог та формування прогнозів на прикладі банків з іноземним капіталом [Електронне видання] / О. М. Колодізев, В. О. Лесик, О. В. Коцюба // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 13. – С. 511–516. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/103.pdf>.

4. Колодізев О. М. Фінансова стабільність та банківські кризи: взаємозв'язок на прикладі іноземних банків / О. М. Колодізев, В. Ю. Біляєва, В. О. Лесик // Науковий вісник Ужгородського університету : зб. наук. праць. – Ужгород : Ужгородський національний університет, 2016. – Вип. 2 (48). – С. 286–291. – (Серія: Економіка).

5. Лесик В. О. Оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності / В. О. Лесик // Бізнес Інформ. – 2017. – № 3. – С. 294–301.

6. Безродна О. С. Теоретико-методичні аспекти оцінювання фінансової стабільності банківської системи / О. С. Безродна, В. О. Лесик // Проблеми економіки. – 2017. – № 2. – С. 251–262.

7. Лесик В. О. Тенденції та перспективи наближення банків України за рівнем їх фінансової стабільності / В. О. Лесик // Evropský časopis ekonomiky a managementu. – 2017. – Vol. 3, Issue 5. – С. 61–70.

8. Лесик В. О. Визначення доміант забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – № 7. – С. 11–25. – (Серія: Економічні науки).

9. Лесик В. О. Удосконалення процедури експрес-оцінки фінансової стабільності банків / В. О. Лесик // Економіка та держава. – 2017. – № 11. – С. 99–103.

10. Лесик В. О. Теоретичні положення формування системи забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Економіка і фінанси. – 2017. – № 9. – С. 131–141.

11. Лесик В. О. Удосконалення методичного інструментарію діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності / В. О. Лесик // Вісник Одеського національного університету. – 2017. – Вип. 8 (61), Т. 22. – С. 106–111. – (Серія: Економіка).

12. Kolodiziev O. Use of causal analysis to improve the monitoring of the banking system stability / O. Kolodiziev, I. Chmutova, V. Lesik // Banks and Bank Systems. – 2018. – Vol. 13, Issue 2. – P. 62–76.

13. Лесик В. О. Визначення основних напрямів удосконалення і підвищення ефективності діючої системи моніторингу фінансової стабільності банків / В. О. Лесик // Тези доповідей на X Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, молодих учених та науковців «Проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки» (Кременчук, 24 квітня 2015 р.) / За заг. ред. П.І. Сокурєнка. – Кременчук : ПП Щербатих, 2015. – С. 211–212.

14. Lesik V. O. Contemporary approaches to the definition of the banking system financial stability / V. O. Lesik // Збірник тез наукових робіт IV Міжнародної науково-практичної конференції «Глобальні проблеми економіки та фінансів» (Київ-Прага-Відень, 28 грудня 2015 р.). – Київ : Фінансово-економічна наукова рада, 2015. – I том. – С. 44–48.

15. Лесик В. О. Формування прогнозів щодо рівня капіталізації вітчизняних банків з іноземним капіталом / В. О. Лесик // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Розвиток

фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи» (Полтава, 10 листопада 2016 р.). – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С. 236–238.

16. Лесик В. О. Науково-методичні підходи до ідентифікації банківських криз / В. О. Лесик // Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми фінансового моніторингу» (Харків, 8–9 грудня 2016 р.). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. ТО Ексклюзив, 2016. – С. 89–91.

17. Лесик В. О. Аналіз підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки» (Одеса, 20–21 квітня 2017 р.). – Одеса : ОНЕУ, 2017. – С. 13–19.

18. Lesik V. O. Features of application of instruments for regulation of financial stability of the banking system / V. O. Lesik // Proceedinds V International Scientific Conference «Modern trends in monitoring and ensure economic security» (Bangkok, April 20, 2017). – Bangkok : Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Department of Research and Development, 2017. – Vol. II, P. 1. – P. 66–69.

19. Лесик В. О. Оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні орієнтири розвитку економіки України» (Одеса, 6–7 жовтня 2017 р.). – С. 155–158.

20. Лесик В. О. Особливості моніторингу фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» (Черкаси, 27 жовтня 2017 р.). – Черкаси : ЧННІ ДВНЗ «Університет банківської справи», 2017. – С. 193–196.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	19
ВСТУП	20
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	28
1.1. Теоретичні засади визначення сутності та оцінки фінансової стабільності банківської системи	28
1.2. Обґрунтування складових системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи	50
1.3. Особливості реалізації моніторингу фінансової стабільності банківської системи	74
Висновки до розділу 1	89
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОГО ПІДҐРУНТЯ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	93
2.1. Удосконалення методичного підходу до оцінювання фінансової стабільності банківської системи	93
2.2. Проведення експрес-оцінки фінансової стабільності банків	116
2.3. Діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності	128
Висновки до розділу 2	147
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	150
3.1. Структуризація причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи	150
3.2. Оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи	184
3.3. Виявлення тенденцій наближення банків України за рівнями їх фінансової стабільності	201

	18
Висновки до розділу 3	215
ВИСНОВКИ	220
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	224
ДОДАТКИ	268

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АТ	Акціонерне товариство
АУБ	Асоціація українських банків
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ЄАБР	Євразійський банк розвитку
ЄС	Європейський Союз
ЄЦБ	Європейський центральний банк
МБК	Міжбанківське кредитування
МВФ	Міжнародний валютний фонд
Нацкомфінпослуг	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
НБУ	Національний банк України
НКЦПФР	Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
П _{рб}	Показник розміру банку
ПФТС	Перша фондова торгова система
СВБ	Системно важливий банк
ФГВФО	Фонд гарантування вкладів фізичних осіб
ФРС США	Федеральна резервна система Сполучених штатів Америки
Basel I, II, III	Базель I, II, III
LCR	Коефіцієнт покриття ліквідності
NSFR	Коефіцієнт чистого стабільного фінансування
UNCTAD	Конференція ООН з торгівлі та розвитку

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні динамічні процеси глобалізації фінансових ринків через прискорення вільного руху капіталів окрім позитивного впливу на розвиток національних фінансових систем формують умови для розповсюдження кризових тенденцій, в тому числі сприяють прояву ланцюгового «ефекту зараження» банківських систем у міжнародному фінансовому просторі. Враховуючи високу чутливість вітчизняної банківської системи до зовнішніх потрясінь та дисбалансів, а також провідну роль у відтворювальній структурі економіки та фінансуванні потреб суб'єктів господарювання, вчасне діагностування порушення її фінансової стабільності є вкрай важливим завданням, що стоїть перед НБУ у поточній і довгостроковій перспективі. До того ж в контексті реалізації «Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року» забезпечення фінансової стабільності банківської системи визначено як один із головних напрямів орієнтованого на стандарти ЄС реформування фінансового сектору України. Пріоритетність вирішення відповідних завдань, що є можливим лише за умови використання ефективних моніторингових процедур, підтверджується й існуючими негативними тенденціями, які сьогодні є характерними для банківської системи України. Так, станом на 01.01.2018 р. рівень доларизації кредитів та депозитів перевищував 40%, частка непрацюючих кредитів у банківському секторі становила 54,54%, показники рентабельності активів та капіталу банків мали від'ємні значення (-1,93% та -15,84% відповідно), у стані ліквідації перебувало понад 90 банків із 177 банків, включених до Державного реєстру банків України.

Дослідженню питань стабільності фінансової системи в цілому та банківської системи зокрема присвячено достатньо велику кількість праць вчених та практиків. Теоретичні аспекти щодо розкриття змісту відповідних понять розглядалися в роботах зарубіжних науковців, серед яких: А. Крокет

(A. Crockett), X. Мінські (H. Minsky), Т. Падо-Шіюппа (Т. Padoa-Schioppa), Р. Фергюсон (R. Ferguson), І. Фішер (I. Fisher), М. Фут (M. Foot), І.Г. Шиназі (G. Schinasi), та вітчизняних дослідників: О.І. Барановського, О.В. Дзюблюка, О.О. Затварської, В. В. Коваленко, Н.П. Погореленко, Б.І. Пшика. Грунтовні пропозиції щодо оцінки та забезпечення фінансової стабільності банківської системи та фінансової стабільності банків представлені у роботах Г.М. Азаренкової, О.В. Васюренка, О.Г. Головка, Ж.М. Довгань, І.І. Д'яконової, К.М. Жулінської, Г.Т. Карчевої, В.І. Міщенко, І.М. Чмутової та ін. Однак недостатньо опрацьованими залишаються питання формування аналітичного підґрунтя моніторингу фінансової стабільності банківської системи та розроблення його діагностичного інструментарію, що враховують особливості функціонування банківської системи та її структурних елементів. Подальшого розвитку потребують підходи до обґрунтування доміант забезпечення фінансової стабільності банківської системи, визначення факторів впливу на її рівень, прогнозування його зміни.

Актуальність і недостатня розробленість зазначених питань зумовили вибір теми дисертації та логіку поставлених завдань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до плану наукових досліджень Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. В основу дисертації покладено теоретико-методичні та практичні розробки, що є частиною науково-дослідних робіт: «Вдосконалення системи управління діяльністю банку на основі використання інноваційних методів і технологій» (номер державної реєстрації 0113U008070), за якою здобувачем розроблено розділ «Моніторинг зовнішніх і внутрішніх факторів забезпечення фінансової стабільності банку»; «Удосконалення стратегічного управління банком» (номер державної реєстрації 0114U001010), в межах якої розроблено розділ «Проблеми формування ресурсної бази банків в умовах забезпечення фінансової стабільності національної банківської системи»; «Оптимізація методів і технологій управління грошовими потоками в системі фінансового

менеджменту» (номер державної реєстрації 0117U007240), за якою автором розроблено розділ «Теоретико-методичні засади моніторингу фінансової стабільності банків».

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є подальший розвиток теоретичних положень і методичних підходів, розроблення науково-практичних рекомендацій з удосконалення моніторингу фінансової стабільності банківської системи.

Відповідно до зазначеної мети у дисертації поставлено такі завдання:

уточнити визначення поняття «фінансова стабільність банківської системи» та узагальнити підходи до її оцінювання;

розвинути систему організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи та визначити етапи її моніторингу;

удосконалити методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи;

сформувати перелік показників для експрес-оцінки фінансової стабільності банків;

розробити діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи;

запропонувати процедуру структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи та розробити методичний підхід до визначення домінант її забезпечення;

розробити методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання;

удосконалити методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети у роботі використано такі методи наукового дослідження: теоретичного узагальнення – для дослідження змісту фінансової стабільності банківської системи та визначення етапів її моніторингу, системного підходу – для виявлення

взаємозв'язків між складовими системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи; математичні методи побудови узагальнюючих показників-вимірників (методи ентропії та таксономічного аналізу) – для інтегральної оцінки фінансової стабільності банківської системи з урахуванням емерджентності в цілому та фінансової стабільності окремих банків; компаративного аналізу – для співставлення фактичних значень індикаторів фінансової стабільності із пороговими значеннями та даними попередніх періодів; метод «центру ваги» – для обґрунтування показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків; шкалювання за правилом «трьох сигм» – для обґрунтування порогових значень індикаторів діагностування кризових явищ у банківській системі; канонічного аналізу – для структуризації причинно-наслідкових зв'язків між індикаторами фінансової стабільності банківської системи; регресійного аналізу – для оцінки рівня її чутливості до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання; конвергентно-дивергентного аналізу – для виявлення тенденцій зближення банків за рівнями їх фінансової стабільності; графічний – для унаочнення результатів дослідження.

Інформаційну базу дослідження становлять наукові розробки провідних вітчизняних і зарубіжних дослідників з питань оцінювання та моніторингу фінансової стабільності банківської системи й банків, законодавчі документи, нормативні положення та річні звіти Національного банку України, фінансові звіти банків, ресурси мережі Інтернет, дані, зібрані та опрацьовані особисто здобувачем.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні теоретико-методичних положень щодо реалізації моніторингу фінансової стабільності банківської системи, а саме:

удосконалено:

діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи, відмінність якого полягає у використанні визначених за

побудованими інтервальними шкалами для показників її оцінки (на макро- і мікроекономічних рівнях) порогових значень, наближення до яких за аналізом відхилень сигналізує про наявність дисбалансів у банківській системі та у фінансовій діяльності окремих банків, що дозволяє вчасно розробляти обґрунтовані заходи щодо стримування й нейтралізації кризових тенденцій;

методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи, в якому, на відміну від існуючих, передбачено врахування обґрунтованих відповідно до властивості емерджентності показників (ефективності реалізації функцій банківської системи, інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку, структурних змін і фінансових диспропорцій та параметрів діяльності системних банків), які об'єднані в інтегральний, та визначення якісного рівня (низького, середнього, високого) фінансової стабільності банківської системи, що є аналітичним підґрунтям моніторингу її стану у поточній та довгостроковій перспективі;

методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі, які, на відміну від інших, передбачають використання репрезентативних показників капітальної та ресурсної стійкості, ліквідності та ефективності діяльності для експрес-оцінки фінансової стабільності банківського сектору та проведення конвергентно-дивергентного аналізу її результатів, що дає можливість: прогнозувати рівні фінансової стабільності банків; виявити найбільш фінансово уразливі з них, які потребують більш посиленого моніторингу органами банківського нагляду;

методичний підхід до визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи, який, на відміну від інших, враховує результати структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками її оцінки – обґрунтовані з використанням методу канонічних кореляцій найбільш значущі за вкладом у виявлені взаємозв'язки індикатори, та передбачає їх ранжування, що є основою для формування комплексу пріоритетних взаємопов'язаних цільових орієнтирів, спрямованих на підвищення рівня

фінансової стабільності банківської системи та дає змогу підвищити результативність її моніторингу;

дістали подальшого розвитку:

методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання, відмінність якого полягає у розрахунку коефіцієнтів еластичності за результатами побудованих регресійних моделей залежності значень інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи від кількісних вимірників її інструментального забезпечення, що дозволяє визначити найбільш дієві з інструментів;

система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, особливістю якої є поєднання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання, що дозволяє сформувати комплексний інструментарій забезпечення фінансової стабільності банківської системи в цілому та окремих банків, зокрема.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення та методичні підходи, розроблені у дисертації, доведено до рівня конкретних практичних рекомендацій щодо моніторингу фінансової стабільності банківської системи та дозволяють: проводити комплексну кількісну й якісну оцінку фінансової стабільності банківської системи; виявляти причини зміни параметрів, що її визначають, та діагностувати наявність кризових тенденцій; окреслити доміанти забезпечення; проводити оперативний моніторинг фінансової стабільності банківського сектору та прогнозувати рівні фінансової стабільності банків у стратегічній перспективі.

Удосконалений підхід до визначення порогових значень для показників оцінки фінансової стабільності банків впроваджено у діяльність ПАТ «ПРАВЕКС-БАНК» (довідка про впровадження № 184/05/27 від 07.09.2014 р.). Розроблену процедуру експрес-оцінки фінансової стабільності банків використано у роботі ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКІЙ БАНК «ГРАНТ»

(довідка про впровадження № 2343/01-1-01 від 24.10.2017 р.). Рекомендації щодо моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів забезпечення фінансової стабільності банків використано у роботі ПАТ «Банк «Український капітал» (довідка про впровадження № 334/04-155 від 07.02.2018 р.). Запропонований підхід до оцінювання структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та визначені доміанти забезпечення її фінансової стабільності мають науково-практичний потенціал для його реалізації у діяльності Ради НБУ (довідка про впровадження № 10-0007/52917 від 02.10.2018 р.).

Пропозиції щодо формування системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи України та методичний підхід до виявлення чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують банківське регулювання, використовуються в навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця при викладанні навчальної дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» (довідка № 17/83-41-395 від 24.10.2017 р.).

Особистий внесок здобувача. Наукові положення, висновки і пропозиції, винесені на захист, отримано автором особисто та опубліковано у наукових виданнях. Внесок автора у роботи, виконані у співавторстві, наведено у списку опублікованих праць за темою дисертації.

Апробація результатів дисертації. Основні положення і висновки, викладені в дисертації, доповідалися та обговорювалися на таких міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях: X Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, молодих учених та науковців «Проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки» (м. Кременчук, 2015 р.), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Глобальні проблеми економіки та фінансів» (м. Київ-Прага-Відень, 2015 р.), IV Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції «Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи» (м. Полтава, 2016 р.), V Всеукраїнській

науково-практичній конференції «Сучасні проблеми фінансового моніторингу» (м. Харків, 2016 р.), II Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки (м. Одеса, 2017 р.), V International Scientific Conference «Modern trends in monitoring and ensure economic security» (Bangkok, 2017), Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні орієнтири розвитку економіки України» (м. Одеса, 2017 р.), XI Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» (м. Черкаси, 2017 р.).

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації – 364 сторінки (15,17 ум.-друк. арк.). Робота містить 44 таблиці (з них 7 займають 9 повних сторінок), 14 рисунків (з них 4 займають 4 повні сторінки), список використаних джерел з 414 найменувань – на 44 сторінках, 13 додатків – на 97 сторінках. Обсяг основного тексту дисертації становить 210 сторінок (8,75 ум.-друк. арк.).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

1.1. Теоретичні засади визначення сутності та оцінки фінансової стабільності банківської системи

Перехід України до принципово нових економічних взаємовідносин, заснованих на ринкових умовах господарювання, зумовлює необхідність адекватних змін в діяльності всіх господарюючих суб'єктів. Більш ніж десятирічний період трансформації економіки на ринкових засадах виявився проблемним і супроводжувався спадом виробництва, структурними диспропорціями і інфляцією, дефіцитом бюджету, колапсом фондового ринку, девальвацією національної грошової одиниці, зростанням внутрішнього і зовнішнього боргу країни. Хвиля кризових явищ, що охопили економіку, викликала потребу в поглибленні економічних досліджень в області пізнання основних закономірностей стабільності.

Як і будь-яка відкрита економічна система, банківська система є дуже уразливою і чутливою до деструктивного впливу з боку як зовнішніх, так і внутрішніх соціально-економічних і політичних факторів, що в свою чергу викликає погіршення основних параметрів її стану, обмежує можливість забезпечення нормального функціонування грошового ринку, негативно впливає на організацію платіжного обороту, спричиняє розбалансованість фінансових потоків між банками та іншими суб'єктами господарювання і, як наслідок, зумовлює зниження макроекономічних показників та рівня конкурентоспроможності країни в цілому. Тому, впродовж останніх років забезпечення фінансової стабільності саме банківської системи перетворилося на одне з найголовніших завдань економічної політики, яке для кожної держави

носить невідкладний характер. За таких умов для вчасного реагування на виявлені дисбаланси у банківській системі вкрай необхідним є розроблення та впровадження комплексного підходу до реалізації моніторингу її фінансової стабільності.

Оскільки індикатори фінансової стабільності банківської системи складають аналітичне підґрунтя її моніторингу, а організаційно-економічне забезпечення є основою удосконалення даного процесу, першочерговими завданнями у дисертації було визначено поглиблення змісту фінансової стабільності банківської системи та аналіз підходів до її оцінювання, формування системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи. До того ж формування дієвої системи забезпечення фінансової стабільності є умовою перезавантаження та реформації вітчизняної банківської системи відповідно до обраного європейсько-орієнтованого вектору розвитку економіки країни.

Дослідженню сутності поняття «фінансова стабільність» приділяли увагу багато зарубіжних вчених та економістів-практиків, а саме: Н. Веллінк, В. Дуйзенберг, А. Крокет, Е. Лярж, Х. Мінські, Т. Падо-Шіюппа, Р. Фергюсон, І. Фішер, М. Фут, Дж. Чант, Г. Дж. Шиназі та ін. В роботах таких вітчизняних науковців як В. Бурлачков, А. Кияк, Б. Пшик, також ці питання знайшли своє відображення.

Так, поняття «фінансова стабільність» бере свій початок в практичних проблемах, пов'язаних з виникненням і подоланням фінансових криз, з якими уряди і центральні банки практично усіх країн зіштовхувалися в різні історичні періоди. Найбільш активно дане поняття стало розвиватися у 90-х роках ХХ століття. В цей час лібералізація руху капіталу, бурхливий розвиток ринку фінансових послуг для іноземного капіталу та інші процеси економічної глобалізації, які спостерігалися у багатьох країнах, наглядно продемонстрували небезпеку фінансових дисбалансів і можливість швидкого розвитку фінансових криз. На цьому фоні й посилилась актуальність проблеми забезпечення фінансової стабільності в цілому, стабільності фінансових відносин усіх

секторів економіки, а також зниження ймовірності системної фінансової дестабілізації.

На думку автора [283], поняття фінансової стабільності є складним, оскільки воно охоплює всі сектори національної економіки та фінансової системи. Адже зміна фінансового стану будь-якого із секторів реальної економіки чи компонентів фінансової системи спричиняє вплив на фінансову стабільність економіки загалом.

Широка сфера охоплення поняттям «фінансова стабільність» і неоднорідність охоплюваних елементів підвищують складність кількісної оцінки рівня фінансової стабільності. Крім того, це поняття відображає системний характер сучасних економічних процесів: взаємозв'язок фінансового сектора і реальної економіки, фінансів національної економіки з фінансами економік інших країн, а також фінансові зв'язки між окремими секторами реальної економіки. Враховуючи складність усіх зазначених взаємозв'язків, досягнення і підтримка прийняттого рівня фінансової стабільності потребує комплексного підходу до вироблення відповідних заходів економічної політики.

Визначити поняття «фінансова стабільність» намагались як теоретики, так і практики-економісти. Однак, спочатку в економічній літературі з'явився термін «фінансова нестабільність». І. Фішер у праці «Теорія боргової дефляції в умовах Великої депресії» (1933) пов'язував її з макроекономічними циклами і, зокрема, динамікою сукупної заборгованості в економіці [376].

У табл.1.1 наведено погляди зарубіжних практиків щодо визначення сутності фінансової стабільності [365,372,377,396,397, 405,406].

Таблиця 1.1

Сутність поняття «фінансова стабільність» з точки зору зарубіжних вчених та практиків

Автор	Визначення поняття «фінансова стабільність»
Джон Чант (радник Банку Канади)	ситуація на фінансових ринках, яка перешкоджає або загрожує економічній діяльності, фінансова стабільність — зворотне явище

Автор	Визначення поняття «фінансова стабільність»
А. Крокет, Глава Форуму фінансової стабільності	це відсутність нестабільності, ситуації, в якій економічна діяльність перебуває під негативним впливом коливань цін на фінансові активи або існує нездатність фінансових установ виконувати їх зобов'язання
Майкл Фут (управління фінансових послуг Великобританії)	визначається: а) грошовою стабільністю; б) рівнем зайнятості населення, близьким до нормальної норми зайнятості в економіці; в) довірою економічних суб'єктів до фінансових установ і ринків; г) відсутністю відносних коливань цін на реальні чи фінансові активи.
Вім Дуйзенберг (глава Європейського Центрального Банку)	означає відлагоджене функціонування ключових елементів, які формують фінансову систему.
Роджер Фергюсон-мол., член Ради Керуючих ФРС США	слід визначати через її протилежність – фінансову нестабільність, яка визначається трьома критеріями: (1) цінами на ключові фінансові активи, які суттєво відхиляються від фундаментальних значень та (або) (2) збоями у функціонуванні ринків цінних паперів і доступом до кредиту всередині країни і, можливо, на міжнародному рівні; (3) сукупними витратами, які суттєво відхиляються від потенційного значення.
Дойче Бундесбанк	описує стійкий стан, в якому фінансова система ефективно виконує свої ключові функції, зокрема, розподіл ресурсів та скорочення ризиків, а також проведення платежів.
Ендрю Лярж, заступник Голови банку Англії з питань фінансової стабільності	визначається рівнем довіри до фінансової системи.
Банк Норвегії	визначається відсутністю криз у фінансовій системі, тобто стійкістю фінансового сектора до шоків, які виникають у діяльності фінансових установ чи функціонуванні фінансових ринків.
Банк Польщі	ситуація, коли система безперервно й ефективно виконує всі свої функції, навіть за умов значних неочікуваних і негативних шоків.
Банк Чехії	ситуація, коли фінансова система діє без суттєвих вад або небажаних впливів на поточний і майбутній розвиток економіки в цілому, що засвідчує високий ступінь стійкості системи до потрясінь.
Національний банк Республіки Казахстан	відсутність диспропорцій в економіці, що можуть призвести до корекції фінансових ринків, розгортання системної кризи та падіння спроможності фінансових інститутів забезпечувати безперервне функціонування фінансової системи й підтримувати ділову активність реального сектору економіки.
Ноут Веллінк, президент Банку Нідерландів	стабільна фінансова система здатна ефективно розподіляти ресурси і абсорбувати шоки, перешкоджати впливу їх руйнівних ефектів на реальну економіку та інші фінансові системи.
Х.Ф. Мінські	є невід'ємною складовою фази зростання ділового циклу у капіталістичній економіці, яка породжує всередині себе фінансову структуру, схильну до фінансових криз.
Гаррі Дж. Шиназі	Фінансову систему можна вважати стабільною, якщо вона: 1) полегшує ефективний розподіл економічних ресурсів у просторі і в часі, а також інші фінансово-економічні процеси; 2) дає змогу оцінювати та розподіляти фінансові ризики, а також здійснювати управління ними; 3) зберігає здатність виконувати ці важливі функції навіть в умовах зовнішніх екстерналій або при посиленні економічних диспропорцій.
Т. Падо-Шюппа	стан, за якого фінансова система спроможна витримувати порушення, при цьому не допускаючи кумулятивних процесів, які можуть завдавати шкоду заощадженням для інвестування й обробки платежів в економіці.

Узагальнюючи існуючі у науковій літературі визначення поняття «фінансова стабільність» (табл.1.1) слід виокремити три підходи до його трактування: пряме (функціональне), зворотне і змішане визначення [135, 283].

1. Прямі визначення містять опис функцій та інших характеристик, якими повинна володіти фінансова система у стабільному стані. В основі цих визначень лежить теза, що фінансова система є стабільною до тих пір, поки вона виконує покладені на неї функції. Цей підхід презентовано економістами-практиками Дойче Бундесбанку та Банку Польщі.

2. У зворотних визначеннях фінансову стабільність трактують як відсутність фінансової нестабільності, тобто відсутність фінансової кризи. Представниками цього підходу є Джон Чант (Радник Банку Канади), Роджер Фергюсон-мол. (Член Ради Керуючих ФРС США) та Х.Ф. Мінські. Однак, такий підхід до трактування поняття «фінансова стабільність» має недоліки. По-перше, фінансова криза є складним, комплексним і багатоаспектним поняттям, яке має потребу у чіткому науковому визначенні. По-друге, визначення фінансової стабільності через відсутність фінансової нестабільності не дає жодних рекомендацій органам державного регулювання, до яких конкретних дій слід вдаватися в умовах стабільної ситуації з метою її підтримки.

3. Змішаний підхід полягає в одночасному застосуванні прямого і зворотного визначень поняття «фінансова стабільність». До змішаного підходу можна віднести альтернативні формулювання фінансової стабільності, наприклад, визначення, подане М. Футом [377] або Гаррі Дж. Шиназі [406].

На основі аналізу вище наведених визначень та погоджуючись з автором [283] виокремлено наступні характеристики, які розкривають зміст поняття «фінансова стабільність»:

системний характер (вона виникає як синергетичний результат взаємодії фінансових установ, фінансових ринків та інфраструктури, а також фінансових відносин, які виникають у сфері реальної економіки);

множинність можливих станів (фінансова стабільність – не єдиний

зафіксований стан, а діапазон можливих значень, кожному з яких характерний певний «запас міцності» фінансової системи);

відносний характер (оскільки завжди існує теоретична ймовірність настання фінансової дестабілізації навіть у найбільш стійких фінансових системах);

динамічний аспект (при наявності фінансової стабільності у поточний період часу t_1 існуючі ризики визначені і оцінені належним чином. Правильна оцінка ризиків, які можуть проявити себе у майбутньому, дає змогу забезпечити фінансову стабільність в періодах t_2 і t_3 і т.д., якщо не виникають неочікувані та/або суттєві негативні макроекономічні чи фінансові шоки);

базування на довірі до фінансової системи (без довіри до фінансових установ, ринків, інструментів, фінансової інфраструктури не може бути фінансової стабільності);

здатність повністю абсорбувати негативні шоки всередині фінансової системи (відсутність негативного впливу на реальну економіку зі сторони фінансової системи в стані фінансової стабільності).

З урахуванням об'єкту дисертаційного дослідження, автором здійснено уточнення поняття «фінансова стабільність банківської системи», наведено відмінності у трактуванні відповідної категорії для рівня окремого банку.

Дослідженню сутності таких понять, як «фінансова стабільність банківської системи» та «фінансова стабільність банку» приділено увагу роботи таких науковців як: Л. М. Алексеєнко, О. І. Барановський, Л.А. Бондаренко, О.Г. Головка, А. І. Жилінський, О.О. Затварська, Л. А. Зверук, В. В. Коваленко, В. М. Кочетков, І. В. Ларіонова, Г.О. Панасенко, Л.Ю. Петриченко, Н. П. Погореленко, С. К. Реверчук, О. М. Сидоренко, М. В. Тарасенко, А. Ю. Юданов. Однак, зважаючи на численні доробки в цій сфері, й досі не існує єдиного підходу як до трактування сутності цих понять, так й до загальноприйнятої моделі або аналітичного механізму для її оцінки чи виміру.

Дослідження та узагальнення науковцями трактувань поняття «фінансова стабільність банківської системи» дало змогу виявити наступні теоретичні

підходи до визначення його економічної сутності.

Згідно з першим підходом, фінансова стабільність банківської системи розглядається з позицій протиставлення таким поняттям, як нестабільність, паніка. Так, за визначенням Л. М. Алексеєнко [4, с. 211], фінансова стабільність в державі – це відсутність макрофінансових диспропорцій, шоків станів і панік у кредитно-фінансовій сфері економіки, тісно пов'язана з економічною і політичною стабільністю у країні та світі.

Другий теоретичний підхід, сформований О. І. Барановським та С.К. Реверчук, які розглядали стабільність банківської системи як її спроможність протистояти зовнішнім і внутрішнім впливам, зберігаючи здатність системи виконувати властиві їй функції та операції, за умови дотримання її цілісності і стійкості елементів, що дає змогу системі після впливу зовнішніх та внутрішніх сил повертатися до стану рівноваги [17,287]. Таке тлумачення стабільності банківської системи базується на необхідності збереження властивостей, притаманних будь-яким системам – цілісності, організованості, функціональності, від яких залежить стійкість (стабільність) системи, тобто здатність безвідмовно функціонувати, зберігати свою структуру та функції в умовах деструктивного впливу зовнішніх факторів [98]. Схоже визначення досліджуваного поняття подано й у [12,255,267], згідно до якого стабільність банківської системи представляє собою комплексну характеристику стану банківської системи, при якому реалізується її сутність і призначення в економічній системі країни, адекватно та ефективно виконуються її функції, а також забезпечується спроможність підтримувати рівновагу та відновлювати стан після зовнішніх потрясінь чи посилення диспропорцій, будь-яких відхилень від безпечних параметрів, спричинених кризовими явищами.

І. В. Ларіонова також визначає, що фінансова стабільність банківської діяльності – це її здатність протистояти зовнішньому і внутрішньому впливу, зберігати стійку рівновагу та надійність протягом часу [185]. Так саме, А. Ю. Юданов [341, с. 41] розглядає стабільність як здатність перебувати в

привілейованому, відносно менш уразливому, становищі під час криз та здатність їх переборювати. Ще одним представником даного підходу є А.Т. Кияк [135], який пропонує розуміти під стабільністю банківської системи ситуацію, при якій банківська система здатна функціонувати ефективно і безперервно навіть в умовах шоків.

На необхідність виконання банківською системою своїх функцій в несприятливих умовах зовнішнього середовища вказує В.В. Коваленко, підкреслюючи, що під фінансовою стабільністю банківської системи слід розуміти міру повноти розв'язання завдання, поставленого перед банківською системою, виконання нею своєї місії, що забезпечує досягнення позитивного фінансового результату [143]. Близьке за сутністю визначення стабільності банківської системи надають у своїх роботах також Г.О. Панасенко [258] та А.О. Мельник [218].

З іншого боку, розглядаючи фінансову стабільність банківської системи через стабільність і стійкість її елементів, науковці пов'язують її із фінансовою стійкістю та стабільністю банків, що корелює з наступним теоретичним підходом.

Третій теоретичний підхід до визначення економічного змісту поняття «фінансова стабільність банківської системи» полягає у зосередженні на необхідності забезпечення фінансової стійкості та стабільності елементів банківської системи, якими є банківські установи. Так, Н.П. Погореленко підкреслює, що досягти такої якісної характеристики, як стабільність банківської системи, що визначає стабільність економічного середовища, яке оточує банк, неможливо без забезпечення стійкості окремих банків [268].

Четвертий підхід полягає у трактуванні фінансової стабільності через зв'язок банківської системи із фінансовою та макроекономічною системами. Так, О.О. Затварська зауважує, що стабільність банківської системи означає збалансованість її складових, наявність взаємопов'язаних і взаємоузгоджених пропорцій між ними як у галузевому, так і в регіональному аспектах, а також збереження рівноваги та ефективного взаємозв'язку з фінансовою та

макроекономічною системами [115].

В межах п'ятого теоретичного підходу зміст стабільності банківської системи визначається з точки зору стабільності функціонування, розвитку та збереження її структури. Так, Л.А. Бондаренко та М. В. Тарасенко розглядають стабільність банківської системи як стабільність функціонування, тобто здатність банківської системи виконувати взяті на себе зобов'язання перед своїми контрагентами; як стабільність розвитку, тобто стабільність позитивної динаміки характеристик функціонування банківської системи; як стабільність структури, тобто прихильність елементів банківської системи (банків) певної моделі функціонування і незмінність цієї прихильності протягом часу [30]. На необхідність врахування фактору часу вказує також Л.А. Зверук, підкреслюючи, що фінансова стабільність банківського сектору економіки, – це поняття, яке визначає розвиток банківського сектору у довгостроковій перспективі, її слід розуміти, як відсутність перешкод у динамічному розвитку банківського сектору з метою ефективного виконання ролі фінансового посередника в економіці [117].

На переконання автора, у виявлених теоретичних підходах до визначення сутності та змісту поняття фінансової стабільності банківської системи не спостерігається принципових відмінностей, вони доповнюють один іншого і дозволяють сформулювати наступні ключові аспекти визначень, які характеризують фінансову стабільність банківської системи [394]:

- відсутність проявів фінансової нестабільності та паніки;
- здатність системи протистояти зовнішнім і внутрішнім впливам;
- здатність виконувати місію, функції та операції;
- стабільне економічне середовище для забезпечення фінансової стабільності банків та результат фінансової стабільності, стійкості банків;
- вплив на стабільність фінансової та макроекономічної систем;
- стабільність функціонування, розвитку та збереження структури у часі.

Врахування найбільш значущих серед вище зазначених аспектів, що розкривають зміст поняття «фінансова стабільність банківської системи»,

дозволило сформулювати наступне його визначення: фінансова стабільність банківської системи – це комплексна характеристика її стану, що визначає здатність банківської системи протягом часу абсорбувати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, постійно та ефективно виконувати властиві функції за умови збереження її цілісності й організованості, фінансової стабільності банків. Уточнене визначення поняття врахує комплекс ключових ознак, які розкривають зміст фінансової стабільності, – відносний характер (протистояння фінансовій нестабільності, шокам, паніці), зв'язок із функціональним призначенням системи, динамічність (врахування впливу фактору часу на можливість збереження структури та функціональності) та акцентує увагу на внутрішній організації банківської системи.

Достатньо різні підходи зустрічаються й у науковій літературі відносно трактування поняття «фінансова стабільність банку». Так, Л. Ю. Петриченко доводить, що поняття «фінансова стабільність банку» характеризує такий стан усієї сукупності фінансових відносин банку, що забезпечує неперервне функціонування та розвиток [264]. Звісно, доречним є узагальнення економічного поняття через категорію «фінансові відносини», яка є, зокрема, базовою для розуміння тих процесів, що виникають як у середині банку, так і у взаємодії із зовнішнім середовищем. Позитивним у наведеному понятті є врахування того факту, що фінансова стабільність банку пов'язана не лише зі зростанням діяльності банку. Така думка Л. Ю. Петриченко знаходить відображення в тому, що забезпечується безперервне функціонування та розвиток банку. Тож певним чином можна говорити про фактор часу, як одну з ознак поняття «фінансова стабільність банку».

У міжнародних фінансових організаціях (до яких відносяться й банки) під фінансовою стабільністю банку розуміють ефективну здатність розподіляти фінансові ресурси, забезпечувати управління фінансовими ризиками (звісно, чим і займаються банки) [406]. Такий підхід до визначення фінансової стабільності банку також застосовує у своєму дослідженні А. І. Жилінський, який зауважує, що сутність фінансової стабільності відображує певний стан

фінансових ресурсів та ступінь їх використання [105]. Отже, можна говорити, що стабільність розкривається й через збалансованість джерел потоків залучених фінансових ресурсів, які є базовими для функціонування банку та потоків, які визначають напрями використання таких ресурсів.

Категорія «фінансова стабільність банку», на думку В. М. Кочеткова [170], відображає фінансовий стан банківської установи в існуючому середовищі. Звідси дослідник виокремлює основні параметри фінансової стабільності банку, до яких належать: соціально-політична ситуація в країні, загальноекономічний стан держави, стан фінансового ринку, внутрішня стійкість банківської установи.

Автори О.Ю. Литовченко та А.А. Ходжакова [204] зазначають, що фінансова стабільність банку визначає його здатність до постійного розвитку, що являє собою поступовий, динамічний рух в умовах конкурентного ринку в межах обраної стратегії.

Здійснивши аналіз трактувань фінансової стабільності банку, слід зазначити, що поняття «фінансова стабільність банку» має спільні ключові характеристики з поняттями «фінансова стабільність» та «фінансова стабільність банківської системи». Тому, при розкритті змісту фінансової стабільності банку доцільним є врахування таких ключових ознак як: системний характер (фінансова стабільність виникає в результаті фінансових відносин, що виникають як в середині банку, так і ззовні) та динамічний характер (необхідність врахування фактору часу). При цьому, вкрай важливим є врахування ще й такої ознаки як відносний характер, тобто можливість банку протистояти фінансовим дисбалансам та паніці шляхом застосування новітніх методів та інструментів управління його діяльністю. Таким чином, під фінансовою стабільністю банку доцільно розуміти таку характеристику його стану, коли банк має здатність протистояти дисбалансам у фінансовому середовищі та забезпечувати безперебійне функціонування і розвиток у стратегічній перспективі.

Однак, незважаючи на наявність спільних рис у трактуваннях понять

«фінансова стабільність банківської системи» та «фінансова стабільність банку», головна їх відмінність полягає у такій ключовій ознаці як функціональний характер (банківська система та банк як фінансова установа мають різний набір функцій, які вони виконують). До того ж не менш важливими до врахування при уточненні відповідних понять є відмінності у особливостях внутрішньої організації банківської системи та банку, що досить вдало підкреслено у запропонованому визначенні поняття «фінансова стабільність банківської системи».

Дискусійним є й питання співвідношення понять «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість». Так, достатньо поширеною є позиція дослідників, в тому числі й представлена в [162], що фінансова стабільність характеризує рівноважний стан системи, що зберігає свій запас міцності при дії негативних фінансових та реальних шоків, а фінансова стійкість – лише прагненням до рівноваги за умови відсутності шоків. Також у [9] викладена думка, що термін «фінансова стабільність» більше використовується для характеристики стану усієї системи, а «фінансова стійкість» – для її структурних елементів. Перший підхід викликає сумнів з точки зору можливості оцінювання фінансової стійкості. Виникає питання щодо вибору показників, які можуть оцінити саме прагнення повернення до рівноважного стану. Другий підхід, який також критикується В.В. Коваленко та Ю. О. Гаркушею у [147], не відображує головної відмінності між зазначеними категоріями, оскільки термін «фінансова стабільність банку», як вже раніше було зауважено, широко використовується у сучасних дослідженнях, зокрема, у роботах таких учених-економістів – О. Г. Головка [68], О. В. Дзюблюка [88] та Р.В. Михайлюка [88], Н.П. Погореленко [269], А.В. Фалюти [319] та ін. Слід звернути вагу, що пропозиції щодо визначення фінансової стабільності банківської системи через стійкість фінансових інституцій, що дещо корелює із змістовним навантаженням другого підходу, представлені у [178,269]. При цьому для розмежування понять «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість» авторами [86,178,269,319] наголос більше робиться на їх відмінності

за часовим критерієм. Так, Н.П. Погореленко [269, с. 137] акцентує увагу на тому, що банківська система вважається фінансово стабільною протягом певного часу t_2 , якщо фінансово стійкими є головний банк та системні банки країни на множині окремих проміжків часу t_1 (де t_2 – це множина часів t_1). Л. Лавренюк [178,с.56] також зазначає, що стан стабільності можна розглядати як певний коридор, у межах якого проходить траєкторія розвитку системи. Якщо у певні, довільні періоди (t_1 - t_{13}), оцінювати стійкість банків, то сукупність позитивних результатів оцінки стійкості у різні періоди (наприклад t_1 - t_7 , t_8 - t_{13}) сформує стабільну банківську систему. Виходячи з цього, у [178] зроблено висновок, що стабільність системи – це сукупність стійких станів об'єктів, що входять до системи.

В.О. Джулай [86] та А.В. Фалюта [319] також використовують фактор часу як головний критерій розмежування даних понять. Так, В.О. Джулай [86] фінансову стійкість розглядає як стан функціонування банківського сектору у короткостроковій перспективі, при якому забезпечується спроможність банківських установ на певну дату максимально ефективно та з мінімальним ризиком трансформувати власні ресурси для виконання своїх функцій у ринковому середовищі з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих чинників. В свою чергу автор [86] підкреслює, що, на відміну від фінансової стійкості, фінансова стабільність характеризує відсутність перешкод у розвитку банківського сектору та належне виконання ним функцій фінансового посередника в економіці; визначає розвиток банківського сектору у довгостроковій перспективі. А.В. Фалюта [319] зазначає, що, на відміну від стійкості банку (його здатності протистояти внутрішнім та зовнішнім дестабілізуючим чинникам тепер, в цей момент), стабільність банку передбачає наявність певного строку функціонування і пов'язану з ним динаміку розвитку. Виходячи з цього, стійкість банку є лише однією зі складових, що забезпечують стабільність функціонування банку, і тому «стійкість банку в часі» можна назвати стабільністю банку [319, с.8]. На такому розумінні фінансової стабільності ґрунтуються й пропозиції щодо оцінювання її рівня (для окремого

банку/ групи банків та підприємства) [65,68] за тривалий часовий інтервал (довгостроковий період). Не зважаючи на те, що у роботах Є.П. Гнатенко [65] та О.Г. Головка [68] оцінка фінансової стабільності в довгостроковому періоді проводилась на прикладі окремих підприємств [65], банків та їх груп [68] розглянуті авторами підходи можуть бути адаптовані й до механізмів регулювання банківської системи. Відмінність представлених в [65,68] пропозицій полягає у використанні інструментарію описової статистики, зокрема, показників варіації вибірки даних. Так, Є.П. Гнатенко [65] міру стабільності (або коефіцієнт стабільності) пропонує визначати як різницю одиниці та коефіцієнту варіації, при цьому враховуючи градацію можливих значень останнього (менше 0,1% – зміна слабка; від 0,1 до 0,2% – зміна помірна; від 0,2 до 0,4% – зміна сильна; понад 0,4% – зміна дуже сильна). Виходячи з цього, система є стабільною у тому випадку, якщо коефіцієнт стабільності дорівнює одиниці або максимально наближений до цього значення. В свою чергу для узагальнення фінансової стабільності банків О.Г. Головка [68] вважає за доцільне використання модифікованого подання розмаху варіації ряду (визначається як різниця між початковим та кінцевим значенням відповідного показника банківської діяльності впродовж інтервалу часу відносно середнього значення досліджуваного ряду), який може набувати від’ємне (умовно-стабільне функціонування банку) або позитивне значення (стабільно позитивний розвиток банку), а також дорівнювати нулю (стабільне здійснення основних функцій банку).

В.І. Міщенко та О. К. Малютін [229, с.34-36] на основі аналізу значень розрахованого за окремий проміжок часу агрегованого показника фінансової стабільності банківської системи виділяють три періоди, які характеризують зміну її рівня: перший період – до кінця 2009 року, коли українська економіка знаходилася в кризовому стані; другий період 2009–2013 рр. – етап стабілізації банківської системи; кінець 2013 року – початок етапу рецесії, яка виникла внаслідок недостатньої уваги до структурних та інституційних змін у банківській системі на попередньому етапі, тенденції до зменшення достатності

капіталу на фоні зниження ефективності діяльності банків.

Проведений аналіз наукових думок щодо співвідношення понять «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість» дає можливість дійти висновку, що перша категорія характеризує зміни основних параметрів стану банківської системи у більш тривалому періоді, ніж фінансова стійкість. При цьому виникає питання щодо способу інтерпретації результатів оцінки фінансової стабільності у короткостроковому періоді. Прикладом такого підходу є аналітичні дослідження, що проводились у роботах І.І. Д'яконової та Є.Ю. Мордань [80], К.М. Жулінської [106], І.М. Чмутової та В.Ю. Біляєвої [360]. У даних наукових працях [80,106,360] рівень фінансової стабільності банківської системи визначається та аналізується окремо по рокам. І при цьому дані дослідники вживають термін «фінансова стабільність», а не «фінансова стійкість».

Розгляд фінансової стабільності з урахуванням фактору часу дозволяє обґрунтувати її зв'язок із фінансовою стійкістю та упорядкувати логіку відносно співвідношення відповідних понять. Оскільки обидві економічні категорії визначають можливості банківської системи в повному обсязі виконувати покладені на неї функції, здатність абсорбувати шоки, долати наслідки кризи, самовідновлюватись після потрясінь та дисбалансів (мається на увазі зміна фінансових показників) та повертатися до рівноважного стану, щодо відмінності між фінансовою стабільністю та фінансовою стійкістю можна зробити наступні висновки. По-перше, у короткостроковому періоді (при аналізі даних за конкретний рік) фінансова стабільність банківської системи визначається рівнем її фінансової стійкості; по-друге, оцінка рівня фінансової стабільності банківської системи у довгостроковому періоді здійснюється крізь призму станів її фінансової стійкості за окремі проміжки часу (виходячи з цього, фінансова стабільність є більш динамічнішою характеристикою функціонування та розвитку банківської системи) [187].

Проведений аналіз підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи, що можна згрупувати за критерієм інтерпретації

результатів оцінки (різноплановість поглядів науковців пов'язана із часовими періодами (короткостроковим або довгостроковим), які приймаються до уваги для її надання) відображує лише одну сторону даного питання. Практичний інтерес також викликають й аспекти кількісного й змістовного навантаження параметрів, які необхідно використовувати для оцінки стану банківської системи, зокрема, комплексність підходів для її проведення. Важливість таких питань підкреслює й Г. Дж. Шиназі [334, с.3], який акцентує увагу на багатогранності характеру фінансової стабільності і зазначає, що окрема зміна не може бути виміряна будь-яким одним кількісним показником. До того ж, автор наголошує на наявності ефектів ланцюгової реакції і нелінійної залежності між різними елементами фінансової системи, що додатково ускладнюють прогнозування фінансових криз. Виходячи з цього, Г. Дж. Шиназі [334, с.3] робить обґрунтований висновок відносно необхідності поєднання системного підходу з глобальним баченням ситуації для оцінки стабільності фінансової системи.

У своєму дисертаційному дослідженні І.І. Д'яконовою [78, с.10] визначено загальні основи системного підходу у дослідженні банківської системи та найбільш суттєвими ідентифікаційними ознаками системи запропоновано розглядати такі її характеристики: комплекс складових або елементів, функція, мета, середовище (внутрішнє та зовнішнє), наявність та дієвість механізму зв'язків, вхід та вихід, можливість отримання проміжних результатів на виходах системи. При цьому для ідентифікації системи, як зазначено у [78, с.10], ключову роль відіграють її мета та функція. Обґрунтованість відповідної тези є беззаперечною, і тому наголошуємо на необхідності проведення аналізу аналітичного інструментарію оцінювання фінансової стабільності банківської системи за критерієм охоплення таких ідентифікаційних ознак її системності як структура та зв'язки елементів, середовище (зовнішнє і внутрішнє) та функції, у підходах різних дослідників з даного питання. Оскільки аналіз часткових індикаторів фінансової стабільності є менш інформативним, аніж їх зведення в узагальнюючий, другим критерієм, який пропонується використовувати для

розмежування існуючих підходів є агрегація аналітичних даних.

Підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи та їх відповідність визначеним критеріям (врахування ідентифікаційних ознак системності та проведення агрегації аналітичних даних) представлено у табл.1.2.

Таблиця 1.2

Аналіз існуючих підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи

Автор/автори підходу	Показники, що пропонується використовувати для оцінки фінансової стабільності банківської системи	Відповідність підходу критеріям	
		K1	K2
І.І. Д'яконова, Є.Ю. Мордань [77]	показники фінансової стабільності (коефіцієнти платоспроможності, рентабельності, ліквідності, кредитного та валютного ризиків), фінансової уразливості (відображають макроекономічні умови, включаючи стан державного бюджету, валютних резервів та реального сектора), економічного клімату (характеризують стан економіки основних контрагентів України).	+/-	+
К.М. Жулінська [106]	показники економічної ефективності, достатності капіталу, ліквідності та ризиковості.	+/-	+
В.І. Міщенко, О. К. Малютін [229]	показники достатності капіталу, якості активів, ліквідності, ефективності діяльності, чутливості до процентного та валютного ризиків.	+/-	+
І.М. Чмутова, В.Ю. Біляєва [360]	показники достатності капіталу, ліквідності, ділової активності та ефективності.	+/-	+
В.В. Коваленко та Ю. О. Гаркуша [147]	показники достатності капіталу, ліквідності, ділової активності, ефективності та концентрації на ринку банківських послуг	+/-	-
Т.В. Процик [282]	показники капіталізації банків, облікової політики, банківської ліквідності та темпів їх зміни.	+/-	+
В.В. Коваленко [145]	показники, що характеризують зовнішнє середовище функціонування банківської системи (показники, що оцінюють ВВП; показники, що характеризують інфляційний процес; показники торговельного балансу; показники, що характеризують місце банків у макросередовищі; показники монетизації; показники, що характеризують рівень та умови рефінансування банків; показники, що характеризують ефективність валютної політики) та показники, що характеризують її внутрішній стан (показники масштабу; показники насиченості банківськими послугами; показники стійкості та ліквідності; показники рентабельності; структурні показники активів та пасивів).	+/-	-

Автор/автори підходу	Показники, що пропонується використовувати для оцінки фінансової стабільності банківської системи	Відповідність підходу критеріям	
		K1	K2
М.І. Зверяков, Л.В. Кузнєцова, В.В. Коваленко [118,175]	показники виникнення кризових ситуацій та антикризових дій, показники фінансової безпеки банківської системи, показники ризику, агреговані показники фінансової стійкості банківської системи (капітальної стійкості, коефіцієнт співвідношення капіталу до депозитів, коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань, рівень строкових депозитів у зобов'язаннях, коефіцієнт активності залучення ресурсів, рівень використання залучених коштів у кредитні вкладення, коефіцієнт кредитної активності), показники ефективності нормативно-правових актів.	+/-	-
Науковці Центру розвитку Національного дослідного університету – Вищої школи економіки Росії [221]	індекс загальної розбалансованості банківської системи. Для розрахунку даного індексу використовуються дані щодо внутрішньо системних оборотів банківської системи, а саме: сума залишків на рахунках міжбанківських кредитів за всіма кредитними організаціями (коригується на величину трансфертів всередині окремих банківських груп) і зіставляється із загальною сумою зобов'язань банківської системи.	+/-	+
Г.Т. Карчева [131]	показники співвідношення активів, капіталу, зобов'язань, кредитного портфеля (в тому числі й проблемних кредитів) до ВВП, кількість діючих та проблемних банків.	+/-	-
Я.В. Белінська, В.П. Биховченко [21]	величина проблемних кредитів, обсяги відпливу депозитів, зменшення активів, кредитного портфеля і процентних доходів, зниження рівня капіталізації. Дані показники використовуються для оцінювання втрат банківської системи внаслідок кризи і дозволяють визначити її стан (стабільний чи нестабільний).	+/-	+
Примітка: K1 та K2 – критерії врахування ідентифікаційних ознак системності та проведення агрегації аналітичних даних в межах підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи.			

Проведений аналіз розроблених у [21,77,106,118,131,145,147,175,221, 229,282,360] підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи дозволяє зробити наступні висновки.

По-перше, якщо говорити саме про перелік показників визначення фінансової стабільності банківської системи, то у більшості існуючих наукових напрацюваннях з відповідного питання використовується представлений у методиці МВФ весь або модифікований (скорочений або доповнений) набір основних індикаторів, що оцінюють стабільність з позиції достатності капіталу, якості активів, прибутковості та ліквідності банків, їх чутливості до ринкового

ризик. Вибір параметрів оцінки у інших авторських підходах обґрунтовується в більшій мірі на основі узагальнення вітчизняної та зарубіжної наукової літератури або з власних міркувань дослідників.

По-друге, лише окремі із запропонованих підходів (представлені у [21,77,106,221,229,282,360]) передбачають проведення агрегації даних. При цьому тільки І.І. Д'яконова та Є.Ю. Мордань [77], К.М. Жулінська [106], Т.В. Процик [282], І.М. Чмутова та В.Ю. Біляєва [360] наводять конкретні приклади практичної апробації пропозицій щодо якісної інтерпретації отриманих розрахованих значень агрегованих показників. Так, наприклад, у запропонованому в [77] підході визначено відповідність значень агрегованого індикатора фінансової стабільності банківської системи (AIFS) таким якісним рівням: критичний рівень ($AIFS < 0,2$); нестабільний рівень ($0,2 < AIFS < 0,4$); задовільний зі зростанням рівня ризику ($0,4 < AIFS < 0,6$); помірний рівень ($0,6 < AIFS < 0,8$); стабільний рівень ($0,8 < AIFS < 1$). К.М. Жулінською [106, с.13] розроблено оцінкову шкалу, межі оптимальності за якою визначено на основі поділу на чотири рівні групи відсортованих за спаданням вагів індикаторів моделі: 0,000 – 0,121 – стан нестабільності банківської системи; 0,122 – 0,378 – стан загрози стабільності; 0,379 – 0,667 – стан помірної стабільності; 0,668 – 1,000 – стан стабільності банківської системи. За методикою Т.В. Процик [282,с.14] значення агрегованого показника на рівні менше одиниці (100 %) вказує на грошово-кредитну нестабільність і, навпаки, значення більше одиниці (100 %) свідчить про позитивні зрушення у цій сфері. Інтервальну шкалу визначення приналежності значень зведеного показника оцінки фінансової стабільності банківської системи якісним рівням у [360] побудовано за методом «золотого перетину»: діапазон [0; 0,382] відповідає низькому; (0,382; 0,618] – середньому; (0,618; 1] – високому рівням.

По-третє, жоден з розглянутих підходів не враховує усіх особливостей функціонування банківської системи як складного системного утворення. Так, наприклад, у [106,147,229,360] аналітичний інструментарій оцінювання фінансової стабільності банківської системи охоплює лише внутрішні аспекти її

стану, а показники, що пропонуються дослідниками носять універсальний характер та можуть застосовуватись для оцінки стабільності як самої системи, так і окремих банків.

Перелік показників оцінювання фінансової стабільності банківської системи, що наведено у роботі Г.Т. Карчевої [131], Т.В. Процик [282] та дослідженні науковців Центру розвитку Національного дослідного університету – Вищої школи економіки Росії [221] також є неповним, і тому застосування розробленого за їх пропозиціями аналітичного забезпечення не дозволяє сформулювати комплексного уявлення про рівень дестабілізації системи.

З точки зору використання системного підходу до оцінювання економічних явищ практичний інтерес викликають наукові напрацювання І.І. Д'яконової та Є.Ю. Мордань [77], В.В. Коваленко [145] та її співавторів у роботах [118,175]. Так, врахування дослідниками [77] окремих індикаторів фінансової уразливості та економічного клімату дозволяє зробити окремі висновки щодо внутрішнього середовища функціонування банківської системи, її функціонального навантаження та її зв'язку із зовнішнім середовищем (зокрема, основними країнами-контрагентами України). Проте, показники останньої групи в більшій мірі є придатними саме для прогнозування кризових тенденцій (попереджувальні індикатори можливого настання кризи), аніж їх наявності.

Не зважаючи на те, що М.І. Зверяковим, Л.В. Кузнецовою та В.В. Коваленко об'єктом оцінювання у своїх наукових публікаціях визначено фінансову стійкість банківської системи (а не фінансову стабільність), подані у [118,145,175] підходи на основі обґрунтованих висновків щодо співвідношення відповідних понять цілком правомірно розглядати в межах даного дослідження. Порівняння пропозицій науковців [118,145,175] щодо змістовного складу показників оцінки дозволяє зробити наступні висновки відносно їх спільних рис та принципово важливих відмінностей (з точки зору системного аналізу). Зокрема, в межах двох представлених підходів (у джерелах [118,175] викладено аналогічні пропозиції) пропонується використовувати достатньо великий масив

показників оцінки виконання банківською системою основних функцій на макроекономічному рівні та внутрішнього середовища її функціонування. Особливістю методики оцінювання фінансової стійкості банківської системи, що пропонується В.В. Коваленко та подана у її монографічній праці [145], на нашу думку є виокремлення показників, які характеризують рівень та умови рефінансування банків. Відповідні індикатори відображують внутрішні зв'язки між елементами банківської системи та їх врахування є важливим при визначенні рівня її фінансової стабільності. Це пов'язано з тим, що надмірне зростання обсягів кредитів рефінансування, що надаються НБУ банкам, в більшій мірі сигналізує про брак ліквідності у банківській системі.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи [194] необхідно зауважити, що ідентифікаційні ознаки системності в більшій мірі враховано у підході, розробленому В.В. Коваленко [145]. При цьому у її методиці, як і в інших розглянутих у табл.1 наукових розробках з відповідного питання, є окремі недоліки. В тому числі це стосується того, що до переліку показників у роботах [21,77,106,118,131,147,175,221,229,282,360] не включені параметри розвитку кредитно-фінансових відносин на міжбанківському ринку, які було б доцільно об'єднати в одну групу із показниками, що визначають рівень та умови рефінансування банків. Необхідність використання показників даного напрямку можна обґрунтувати й тим, що відповідні параметри характеризують фактори фінансового середовища та представлені у системі макропруденційних індикаторів, роблених ЄЦБ.

Аналіз розглянутих підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи дозволяє зробити висновок, що у жодному з них в повному обсязі не враховано наявність складних зв'язків між її елементами, особливості внутрішньої організації, місце в економіці країни, основні функції. Саме дані аспекти й дозволяють виокремити загальні системні властивості банківської системи, до яких разом із цілісністю, ієрархічністю та цілеспрямованістю відноситься й її емерджентність, врахування якої в контексті оцінювання та моніторингу фінансової стабільності банківської системи має суттєву

практичну цінність. Це пов'язано з тим, що властивість емерджентності (в теорії систем її також називають неадитивністю) полягає у тому, що система має інші характеристики, які відсутні у її складових, і, як зазначено в [5,35,302,330], породжується у результаті об'єднання взаємопов'язаних елементів.

Питанням особливостей прояву емерджентності та застосування емерджентного підходу до дослідження різних економічних систем присвячено достатньо велику кількість наукових праць. При цьому у банківській сфері аспекти неможливості зведення властивостей системи до суми властивостей її елементів є малодослідженими і розглядаються у незначній кількості публікацій, зокрема, у роботах таких науковців як У.В. Владичин [44, с.10], І.І. Д'яконова [78, с.11], Г.О. Мірошніченко [224, с.188], Є.Ю. Мордань [233], Н.С. Яременко [343, с.96] та ін. Тому, з урахуванням змістовного наповнення цієї системної ознаки та проведеного критичного аналізу підходів, які представлені у табл.1.2, оцінку фінансової стабільності банківської системи пропонується здійснювати за такими напрямками: інтенсивність кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (у результаті таких відносин окремі банки та НБУ виконують компенсаторну функцію щодо нейтралізації нестачі фінансових ресурсів у інших суб'єктів міжбанківського ринку); функціональне навантаження банківської системи у забезпеченні макроекономічного розвитку, структурні зміни і фінансові диспропорції у банківській системі та ефекти масштабу, що з'являються у результаті зміни основних фінансових параметрів діяльності системних банків.

Узагальнюючи можна зробити висновок, що запропонований у роботі підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахуванням такої властивості як емерджентність [20,194] є комплексним та враховує усі найважливіші фактори, що характеризують банківську систему як складне системне утворення, відрізняють від сукупності або множини елементів, які її формують. В контексті індикативного простору ознак, що використовуються для оцінки, яка ґрунтується на властивості емерджентності банківської системи, особливістю авторських пропозицій є врахування

різновалентності фінансових процесів, що можуть одночасно відбуватися в системі (наявність прибуткових та збиткових банків, банків з надлишком та браком ліквідності, низьким та достатнім рівнем капіталізації, створених за участю як державного, так і приватного капіталу, в тому числі й іноземного, та ін.) та рівня фінансової стабільності системних банків, зниження якого спричиняє появу дестабілізуючих імпульсів та кризових тенденцій у банківському секторі.

1.2. Обґрунтування складових системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Забезпечення фінансової стабільності банківської системи України є однією з пріоритетних цілей Національного банку України, як Регулятора банківського сектору в країні. Згідно Конституції України [160], Законом України «Про Національний Банк України» [113] та «Про банки і банківську діяльність» [112], Національний банк України здійснює регулювання і банківський нагляд та визначає особливості регулювання та нагляду за системно важливим банком (далі СВБ), банком, що має статус Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках, з урахуванням специфіки діяльності таких банків.

Проблема реалізації банківського регулювання з позиції його цільової орієнтації, функціонального прояву Регулятора та змістовного навантаження широко досліджується провідними українськими та зарубіжними вченими. Незважаючи на ґрунтовні напрацювання вчених відносно означених аспектів, подальшого дослідження потребує питання змістовного наповнення поняття «банківське регулювання» з урахуванням вагомості його впливу на забезпечення фінансової стабільності банківської системи.

О. М. Сидоренко [297] виокремлює чотири основних підходи до

формування визначення поняття «банківське регулювання»: 1) нормативний (банківське регулювання розглядається як процес упорядкування й унормування вимог, правил і стандартів, яких мають дотримуватися банки у організації діяльності, при здійсненні операцій, у відносинах усередині банківської системи); 2) нормативно-контрольний (у межах даного підходу нормативне банківське регулювання доповнюється комплексом контрольних процедур); 3) антикризовий (регулювання спрямоване на всі операції та процеси, проведення яких може першочергово вплинути на стабільність банківської системи, й поетапно на стан національної економіки); 4) стратегічний (банківське регулювання розглядається з позиції визначення пріоритетної цілі – забезпечення стабільності банківської системи).

Згідно чинного законодавства [113] банківське регулювання трактується, як одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства.

Представники європейських шкіл та деякі українські вчені [19,383,386], поняття «банківське регулювання» розглядають крізь призму мікро- і макропруденційного нагляду, яке ґрунтується на можливості моніторингу та нівелювання ризиків кредитування, які залежать від стабільності банківської системи на макро і мікрорівні, із втручанням уповноважених державою органів влади.

Для усунення нечіткості розмежування та виявлення сутнісних ознак проведено морфологічний аналіз категорії «банківське регулювання», який дозволяє знайти значну кількість, гранично всіх можливих способів визначення поняття, шляхом комбінування основних структурних елементів або ознак, що дає змогу обрати найбільш повне з них.

Ґрунтуючись на результатах аналізу робіт провідних науковців, визначено багатоаспектність, компонентний склад, мету та органи впливу у межах авторських визначень поняття «банківське регулювання» (табл. А.1 та

табл. А.2 Додатка А)).

У якості системи морфологічного аналізу обрані визначення поняття «банківське регулювання», які наведені в табл. А.1 (дані об'єкти системи позначені як S_i). Кожен об'єкт такої системи відображає авторське визначення. Морфологічні ознаки досліджуваного поняття визначено шляхом виявлення ключового слова та його цільового спрямування, проаналізовано їх подібність та відмінність, у межах авторських бачень. Після визначення ключових ознак даного поняття, побудовано матрицю образів ключових характеристик поняття «банківське регулювання», які обрано у якості істотної ознаки, та сформовано перелік можливих альтернатив (характеристик або варіантів істотних ознак банківського регулювання (Z_j)) табл. 1.3.

Базуючись на обраних ключових характеристиках банківського регулювання (табл. 1.3) побудовано матрицю подібності морфологічних параметрів сутності банківського регулювання (табл. А.3).

Таблиця 1.3

Ключові характеристики визначень сутності банківського регулювання

Характеристика (Z_j)	Ключові характеристики визначень сутності банківського регулювання
Z_1	Вплив НБУ, державних органів влади, міжнародних організацій, АУБ
Z_2	Діяльність уповноважених органів (НБУ та ін.)
Z_3	Діяльність, спрямована на розроблення і контроль
Z_4	Коригувальні дії
Z_5	Основа контролю створення, проведення фінансових операцій і ліквідації банків
Z_6	Процес сприяння, використання спеціальних методів, інструментів, встановлення конкретних правил та інструкцій
Z_7	Процес формування і закріплення уповноваженими органами спеціальних правил та норм
Z_8	Система заходів
Z_9	Система норм
Z_{10}	Система специфічних правил поведінки нормативного характеру
Z_{11}	Створення відповідної правової бази: законів, положень, нормативно-правових актів
Z_{12}	Управлінська діяльність
Z_{13}	Форма державного управління
Z_{14}	Формування заходів впливу (в т.ч. примусового)
Z_{15}	Функція центрального банку

Досліджуючи авторські трактування поняття «банківське регулювання»,

здійснено аналіз морфологічних параметрів для визначення ключових характеристик банківського регулювання X_{ij} . У матриці ключових ознак (табл. А.3 Додатка А) представлено результати аналізу. Елемент матриці образів ключових характеристик визначення сутності поняття «банківське регулювання» означає наявність або відсутність варіанту сутнісної ознаки (Z_j) в аналізованому визначенні (S_i). Отже, елемент матриці образів ключових характеристик визначено наступним чином: за умови, якщо j -та ключова характеристика (сутнісна ознака) присутня в i -ому визначенні банківського регулювання, то на перетині i -го рядка та j -го стовпця заноситься 1, в протилежному випадку – 0.

Згідно сформованої табл. А.3 Додатка А виявлено подібність визначень на основі аналізу їх морфологічних параметрів. Для розрахунку матриці ступеня подібності визначень поняття «банківське регулювання», елементи якої ($C(S_{i1}, S_{i2})$), її розраховано за формулою (1.1):

$$C(S_{i1}, S_{i2}) = \frac{\sum_{j=1}^n x_{i1j} x_{i2j}}{\sum_{j=1}^n x_{i1j} + \sum_{j=1}^n x_{i2j}}, \quad (1.1)$$

де $i1, i2$ – номери двох визначень, що перевіряються на подібність (якщо порівнюються перше і третє визначення, то для одного $i1=1$, а для іншого $i2=3$, то відповідний елемент матриці буде позначатися як $C(S1, S3)$);

x_{i1j} та x_{i2j} – значення елементів матриці образів ключових характеристик Z_{ij} для двох визначень банківського регулювання (табл. А.3 Додатка А); j – номер істотної ознаки ($j = 1 \dots n$; $n = 15$).

Результати формування матриці міри подібності для визначень поняття «банківське регулювання» представлені в табл. А.4 Додатка А. Відповідно до отриманих результатів, виявлено, що найвагоміша подібність наявна між трактуванням поняття «банківське регулювання» таких дослідників: О. Барановського і Р. Павлова, Ю. Ващенко та В. Пасічника, Х. Ван. Грюнінга

та О. Костюка, О. Любуня й Г. Табачука, Г. Табачука і О. Орлюка (міра подібності – 0,5) та О. Барановського з Н. Єрпильової, В. Полякова, О. Скаско, Т. Смовженко, О. Хоб'юка; Ю. Ващенко з В. Міщенко; Н. Єрпильової з О. Вовчак, Р. Павловим; В. Коваленко з О. Любуном, Г. Табачуком; О. Любуня з О. Орлюком, В. Поляковим, О. Скаско, Т. Смовженко; В. Міщенка з В. Пасічником; Р. Павлова з В. Поляковим, О. Скаско, Т. Смовженко, О. Хоб'юка; О. Скаско, Т. Смовженко з Г. Табачуком; Г. Табачука з В. Поляковим (міра подібності – 0,33).

Для уточнення досліджуваного поняття на основі узагальнення різних авторських підходів та врахування доцільності включення певних ознак поняття, побудовано матрицю міри включення трактувань поняття «банківське регулювання» (табл. А.5 Додатка А).

Оцінка міри включення дефініцій поняття «банківське регулювання» між собою проводиться за формулою (1.2):

$$W_{i1i2}(S_{i1}S_{i2}) = \frac{\sum_{j=1}^n x_{i1j}x_{i2j}}{\sum_{j=1}^n x_{i2j}}, \quad (1.2)$$

де W_{i1i2} – міра включення одного визначення сутності поняття до іншого.

Оцінку міри включення дефініцій поняття «банківське регулювання» між собою здійснено з метою найбільш повного розкриття сутності даного поняття. На основі аналізу матриці міри включення визначення сутності банківського регулювання виявлено, що найбільша кількість (5 одиниць) з максимальним значенням матриці (1,00) знаходиться на перетині стовпців з двадцять третім рядком матриці. Це означає, що найбільш повним, з найбільшою кількістю істотних ознак є визначення Г.П. Табачука [309] (S_{23}).

Для обґрунтування сутнісного наповнення поняття «банківське регулювання» та правомірності його застосування у різних проявах (монетарна,

макро-, мікропруденційна політика), проведено і доповнено морфологічний аналіз за підкатегоріями (істотними ознаками), які характеризують мету банківського регулювання та виокремлюють орган впливу (табл.А.6-А.13 Додатка А).

Таким чином, аналіз міри подібності трактування дефініцій «банківське регулювання» (додаток А, табл. А.8) з позиції мети виявив, що визначення: О.Д. Вовчак та Н.Ю. Єрпильової, які розглядають мету банківського регулювання, як обмеження банківської активності і головним чином банківських операцій, мають міру подібності – 0,5; В. Грушко й А. Г. Загородній вбачають мету банківського регулювання – регулювання діяльності банків (міра – 0,5); В.В. Коваленко, О. Любунь, О. Орлюк, О. Скаско, Т. Смовженко, Г.П. Табачук (міра – 0,5) визначають мету банківського регулювання, як забезпечення стабільного й безпечного функціонування банківської системи, запобігання дестабілізаційним тенденціям у банківському секторі; В. Міщенко, В.В. Пасічник за мету регулювання означають регламентування видів і способів банківської діяльності (міра – 0,5).

Аналізуючи матрицю міри включення сутнісного наповнення поняття «банківське регулювання» з врахуванням його мети (додаток А, табл. А.9), визначено, що найбільшу кількість (5 одиниць) з максимальним значенням матриці (1,00) знаходиться на перетині стовпців з одинадцятим, тринадцятим, шістнадцятим рядками матриці. Це означає, що найбільш повним, з найбільшою кількістю істотних ознак є визначення таких науковців як В.В. Коваленко [13] (S₁₁), О. Любунь [15] (S₁₃), О.Орлюк [249] (S₁₆).

Визначення органу впливу, як істотної ознаки в узагальненому визначенні поняття «банківське регулювання», шляхом застосування морфологічного аналізу (табл. А.10 – А.12, Додаток А), означило наступні результати аналізу: Ю. Ващенко, Х. Ван. Грюнинг, В.В. Пасічник виділяють орган впливу – уповноважений орган (0,5 – міра подібності), А.Г. Загородній, О.М. Костюк, О. Любунь, Г.П. Табачук – центральний банк або НБУ (0,5 – міра), В. Міщенко, О. Хоб'юк, О. Орлюк, В.П. Поляков – державу, в ролі

центрального банку (0,5 – міра), В.В. Коваленко, О. Скаско, Т. Смовженко – Національний банк або інший наглядовий орган (0,5 – міра).

Міра включення сутнісного наповнення поняття «банківське регулювання» з врахуванням органу впливу, виявлення якої базується на аналізі матриці міри включення (табл. А.13, Додаток А), свідчить що найбільш повними за максимальною кількістю істотних ознак є дефініції В.В. Коваленко [13] (S_{11}) й Г.П. Табачука [309] (S_{23}). Оскільки найбільша кількість (8 одиниць) з максимальним значенням матриці (1,00) знаходиться на перетині стовпців з одинадцятим і двадцять третім рядками матриці.

Таким чином, банківське регулювання запропоновано інтерпретувати як систему заходів уповноваженого органу (центрального банку країни, іншого уповноваженого органу) та банків, які застосовуються з метою забезпечення стабільного й безпечного функціонування банківської системи, в цілому, та кожного банку, зокрема, запобігання дестабілізаційним тенденціям у банківському секторі, що є основою фінансової стабільності країни.

Дане визначення нівелює розбіжності, які превалюють при визначенні органу впливу, тобто органу, який виконує роль регулятора, оскільки міжнародний досвід свідчить про застосування різних моделей банківського регулювання («Секторна», «Двох вершин», «Єдиного фінансового органу управління»). В Україні роль регулятора банківського сектору покладена на Національний банк України (НБУ), згідно ст. 7 Закону України «Про Національний банк України» [113], який сприяє фінансовій стабільності, в тому числі стабільності банківської системи за умови, що це не перешкоджає досягненню цілі – забезпечення стабільності грошової одиниці України, виходячи із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі [113].

Запропоноване трактування поняття «банківське регулювання» підкреслює роль Національного банку України, у якості регулятора, та корелює з відповідними тенденціями щодо набуття мандату НБУ на сприяння фінансовій стабільності (згідно до Програми співробітництва з Міжнародним

валютним фондом [315]). Окрім того, застосування відповідного інструментарію банківського регулювання, доступ до мікроданих фінансового сектору економіки України, аналітико-прогнозні моделі дозволяють оперативно реагувати на кризові явища, що зумовлює набуття ролі Національного банку України в якості органу, який фактично здійснює мікротамакропруденційне регулювання.

Трансформація НБУ, яка обумовлена зміною геополітичного і економічного простору України, світова фінансова криза 2008 - 2009 років сприяла зміні орієнтації дій регуляторів фінансової сфери економіки, в тому числі центральних банків, на забезпечення та підтримку фінансової стабільності, шляхом об'єднання інструментів монетарної, макро- та мікропруденційної політики. Суттєві втрати глобальної економіки, зростання державного боргу, високий статичний рівень безробіття та перевищення цільового показника інфляції, впродовж тривалого періоду часу, знизили вагомість твердження, що забезпечення фінансової стабільності ґрунтується виключно на досягненні стабільності цін у країні, за рахунок використання інструментів монетарної та стабілізаційної політики. Дані тенденції актуалізували дослідження особливостей впровадження інструментів забезпечення фінансової стабільності та їх важливості для країн з трансформаційною банківською системою.

Більшість міжнародних організацій для забезпечення фінансової стабільності банківської системи країни використовують інструменти банківського регулювання за трьома основними напрямками: стабільність окремого банківського інституту (мікропруденційна політика); стабільність банківської системи (макропруденційна політика); цінова стабільність та економічна активність, як основи підтримки фінансової стабільності (макроекономічна політика, що містить монетарну та фіскальну).

Базуючись на результатах дослідження світового досвіду [366,389,390,392,400,411], визначено, що в процесі забезпечення фінансової стабільності банківської системи, пріоритетними щодо застосування є інструменти макропруденційної політики. Градація інструментів

макропруденційної політики представлена з урахуванням їх прояву, об'єктів впливу, досвіду їх впровадження у різних країнах світу, а також офіційних досліджень Національного банку України [161], релевантних з базовими положеннями Базельського договору (Базель III) та Директивою ЄС, що відображено на рис. 1.1.

Відповідно до рис. 1.1, інструменти макропруденційної політики розподілені та досліджені за підгрупами. Так, інструменти капіталу включають: контрциклічний буфер капіталів, буфер системної важливості, більш високі вимоги до якості капіталу, буфер консервації капіталу, ризик недостатності капіталу, вимоги до достатності капіталу, коефіцієнт фінансового регулювання, динамічна норма капітального покриття. Перспективними для забезпечення фінансової стабільності банківської системи України є: контрциклічний буфер капіталу; буфер системної важливості; буфер консервації капіталу; більш високі вимоги до якості капіталу. Результативність застосування інструментів капіталу підтверджується практикою їх впровадження: контрциклічний буфер капіталу в ЄЦБ, Канаді, Англії, Китаї, Індії; буфера системної важливості в Китаї, Індії, Філіппінах, Сінгапурі; вимоги до достатності капіталу в Індії, Малайзії та Україні. Другою групою інструментів макропруденційної політики є інструменти ліквідності (динамічне співвідношення вартості фінансування та вартості об'єкта будівництва, коефіцієнт покриття ліквідності (LCR), коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR), змінного буфера ліквідності, маржі витрат, вимог до ліквідності та фінансування (фондування)). Використання інструментів ліквідності макропруденційної політики має секторальність розподілу, а саме маржі витрат, змінний буфер ліквідності, характерний для Англії, вимоги до ліквідності та фінансування – для Китаю, Індії, Кореї, Малайзії, Філіппін, Сінгапуру та Таїланду. Потенційними з точки зору використання в Україні інструментами ліквідності є коефіцієнти покриття ліквідності (LCR) та чистого стабільного фінансування (NSFR).

Інструменти регулювання фінансової стабільності банківської системи				
Інструменти монетарної політики	Інструменти макропруденційного регулювання	Інструменти мікропруденційного регулювання		
Облікова (ключова) ставка	Інструменти капіталу та левериджу: - контрциклічний буфер капіталу; - буфер системної важливості; - вищі вимоги до якості капіталу; - коефіцієнт зважування ризику у нормативі достатності капіталу за торговим портфелем цінних паперів - буфер консервації капіталу; - ризик недостатності капіталу; - змінні вимоги достатності капіталу; - коефіцієнт фінансового левериджу; - динамічна норма капітального покриття			
Ставки рефінансування				
Модифікація (зміна) дисконтного вікна				
Розширення контрагентів				
Розширення адекватної застави				
Управління експортно-імпортними операціями				
Взаємна центробанківська валютна своп-лінія			Стрес-тестування Z-рахунок, який порівнює буфери (капіталізації і прибутковості) з ризиком (волатильність дохідності) для вимірювання ризику платоспроможності банку	
Управління золотовалютними резервами				
Валютні інтервенції			- вимоги до ліквідності та фінансування (фондування).	
			Інструменти валютного регулювання:	
	- гранично допустимі межі зміни валютного курсу;			
Операції з цінними паперами на відкритому ринку	- ліміт невідповідності валюти залучення коштів і кредитування;	Модель Мертона		
Введення або пом'якшення умов кредитування цінними паперами	Інструменти активів:			
Купівля з невідкладною сплатою готівкою цінних паперів державного сектору економіки	- ліміти ризикових активних банківських операцій; - співвідношення суми кредитів до вартості активів; - співвідношення суми заборгованості до суми доходів.			
Купівля з невідкладною сплатою готівкою цінних паперів іншого непублічного (внутрішнього) сектору економіки	- співвідношення суми кредиту до доходу; - співвідношення обслуговування боргу до доходу; - ліміт на міжбанківський розмір ризику; - динаміка забезпечення збитків за кредитами; - межі концентрації кредитів по відношенню до окремого сектору; - обмеження кредитування; - обмеження співвідношення суми кредитів до депозитів.			
Корпоративні облігації (розміщення в державні цінні папери/ купівля/ прийнятне забезпечення)	Структурні інструменти: - стандарти управління ризиками; - накладання обмежень на розмір, структуру та сфери діяльності фінансової установи; - кореспондентські відносини; - реєстрація банків та їх ліцензування; - встановлення обов'язкових нормативів; - застосування санкцій.			
Цінні папери з забезпеченими активами (розміщення в державні цінні папери/ купівля/ прийнятне забезпечення)				
Корпоративні боргові зобов'язання фондування (розміщення в державні цінні папери/ купівля/ прийнятне забезпечення)				
Виняткові довгострокові операції	Інструменти резервування: - динамічне резервування; - норми відрахування до резервів для покриття ризиків від активних операцій; - обов'язкове резервування			

Рис. 1.1. Інструменти банківського регулювання, що застосовуються Регуляторами країн світу та України у контексті забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Третьою групою є інструменти активів: ліміти ризикових активних банківських операцій, співвідношення суми кредитів до вартості активів, співвідношення суми заборгованості до суми доходів, співвідношення суми кредиту до доходу, ліміт на міжбанківський розмір ризику, динаміка забезпечення втрат за кредитами, межі концентрації кредитів відносно окремого сектора, обмеження кредитування, обмеження співвідношення суми кредитів до депозитів. Про досвід впровадження інструментів якості активів для забезпечення фінансової стабільності банківської системи країни свідчить частота їх використання: співвідношення суми кредитів до вартості активів у Канаді, Англії, Китаї, Гонконгу, Японії, Кореї, Малайзії, Філіппінах, Таїланді, Сінгапурі, Аргентині, Індії; межі концентрації кредитів щодо окремих секторів в Англії, Кореї, Малайзії, Філіппінах і Сінгапурі; обмеження кредитування в Англії, Кореї, Китаї, Гонконзі, Таїланді, Філіппінах, Малайзії, Сінгапурі. Перспективними до впровадження у подальшій практиці Національного банку України є такі інструменти активів: співвідношення суми кредитів до вартості активів та суми кредиту до доходу, а також кредитні обмеження та межі концентрації кредитів відносно окремого сектора. До структурних інструментів (четверта група) відносяться стандарти управління ризиками, кореспондентські відносини, реєстрації банків та їх ліцензування, встановлення обов'язкових нормативів, застосування санкцій, а також застосування обмежень у розмірі, структурі та сфері діяльності фінансової установи); до інструментів резервування – динамічне резервування, норми відчислень в резерви для покриття ризиків від активних операцій, обов'язкове резервування [395].

Практика впровадження динамічного резервування характерна для Китаю та потенційна для України, в той час, як застосування обов'язкових резервів – для Канади, Китаю, Індії та існуючої практики України. Останньою групою інструментів макропруденційної політики є інструменти валютного регулювання, а саме: допустимі межі валютного курсу, ліміт невідповідності валют залучення коштів та кредитування, обмеження запозичень у іноземній валюті, ліміт відкритої чистої валютної позиції. Використання інструментів макропруденційної політики даної групи більш характерне для Кореї,

Філіппінів, Індії, Малайзії, Польщі та Аргентини [395].

Забезпечення фінансової стабільності банківської системи в цілому передбачає підтримку фінансової стабільності кожного банківського інституту, що ускладнює поділ інструментів макро- та мікропруденційної політики. Таким чином, за виключенням релевантних з макропруденційними інструментами [389] (обов'язкове резервування, співвідношення суми заборгованості до суми доходів, співвідношення суми кредитів до вартості активів, лімітів ризикових активних банківських операцій, допустимі межі зміни валютного курсу, вимоги до ліквідності та фінансування, динамічна норма капітального закриття, коефіцієнт фінансового ліквідації, ризик недостатності капіталу, буфер консервації капіталу, методика стрес-тестування) до інструментів мікропруденційної політики можливо віднести, модель Мертона і Z-рахунок [379].

Для забезпечення фінансової стабільності банківської системи, шляхом досягнення цінової стабільності, використовуються інструменти монетарної політики. Використання облікової або ключові ставки, в практиці більшості країн світу, є плацдармом у процесі підтримки цінної стабільності в період сталого розвитку економіки. Під впливом дестабілізуючих факторів, центральними банками Англії, Японії, Австралії та ФРС США активізовано використання нетрадиційних інструментів, пов'язаних з цінними паперами (довгострокові операції, розміщення у державних цінних паперах / купівля / достатнє забезпечення корпоративних облігацій, цінних паперів із забезпеченими активами та ін.), а також валютних інструментів (взаємна центрo-банківська валютна сумарна лінія) та модифікація дисконтного «вікна». В Україні активно використовуються більш традиційні інструменти монетарної політики, які корелюють з метою забезпечення цінової та фінансової стабільності, а саме облікова ставка НБУ, норма обов'язкового резервування, рефінансування банків, операції з цінними паперами, управління золотовалютними резервами, включаючи інтервенції.

Спираючись на результати досліджень, що представлені у [22,147,181,231], основними елементами системи організаційно-економічного

забезпечення фінансової стабільності можна визначити: мету (цілі), функції, принципи, об'єкти, суб'єкти, інструменти, завдання. При цьому з урахуванням раніше зроблених висновків щодо поглиблення змісту фінансової стабільності банківської системи, аналізу зарубіжного досвіду використання інструментів банківського регулювання, необхідним є забезпечення фінансової стабільності на двох рівнях: макрорівень – банківської системи як об'єкта з характерними для нього системними властивостями; мікрорівня – банків як структурних елементів банківської системи. Відповідно до цього, уточнено змістове наповнення кожного із визначених елементів системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи [196].

Першочерговим етапом побудови системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи є визначення мети функціонування даної системи. Враховуючи контекстне наповнення визначення поняття «банківське регулювання» з позиції його складових (табл. А.7, Додаток А), які корелюють з визначенням поняття «фінансова стабільність», основними компонентами мети слід виділити: забезпечення стабільного й безпечного функціонування банківської системи (банків); запобігання дестабілізуючим процесам (тенденціям) у банківському секторі; обмеження банківської активності і банківських операцій; сприяння економічному розвитку країни.

Грунтовною передумовою досягнення означеної мети є виконання завдань, що покладені в основу банківського регулювання. Результати узагальнення бачень провідних науковців щодо завдань банківського регулювання (табл. Б.1, Додаток Б) в контексті забезпечення фінансової стабільності банківської системи та врахування її властивості – емерджентності (особливості прояву якої охарактеризовано у підрозділі 1.1), дозволили виділити дві групи завдань: 1) формування прозорості політики НБУ щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи в цілому і кожного банку окремо; створення конкурентного середовища у банківському секторі; підтримка необхідного рівня стандартів і професіоналізму в банківському секторі; запобігання поширення системних ризиків у банківській системі та

вирівнювання фінансових диспропорцій, що для неї характерні та ін.; 2) підвищення рівня капіталізації банків; забезпечення ліквідності банківських установ; збалансування якості активів; посилення взаємозалежності та чутливості структури банківських установ до зміни оптимальних значень обов'язкових нормативів, зокрема, та трансформації банківського законодавства, в цілому.

Реалізація завдань та досягнення мети системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи базується на дотриманні відповідних принципів та виконанні необхідних функцій.

Система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи ґрунтується на загальних (адекватності, відкритості, відповідальності, достатності, ефективності, законності, незалежності, послідовності, прозорості і ринкової дисципліни, системності, справедливості, тривалості та передбачуваності, узгодженість інтересів і пріоритетів, цілеспрямованості) і специфічних принципах (вагомість поглинання, підхід до обліку фінансових вкладень власників, принципи Basel I, Basel II, Basel III).

Основаючись на результатах дослідження принципів банківського регулювання у [22,42,79,90,181,231,363,409] (табл. Б. 2) та синтезі теоретичних положень щодо сутності фінансової стабільності, визначено наступні принципи системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи [196]:

адекватність – відповідність методів банківського регулювання у процесі досягнення фінансової стабільності та форм і методів розміщення фінансових ресурсів згідно потребам у них економічних агентів;

відкритість – означає поінформованість юридичних та фізичних осіб щодо намірів державних органів влади не тільки в банківській сфері, а й в економіці в цілому;

відповідальність – характеризує відповідальність за прийняті відповідальними особами рішення щодо банківського регулювання у процесі

досягнення фінансової стабільності;

достатність – означає, що органи банківського регулювання має здійснювати регулювання у процесі забезпечення фінансової стабільності банківської системи лише в межах своєї компетенції, визначеної законом;

ефективність – вигідність від досягнення фінансової стабільності банківської системи повинна превалювати над витратами на її досягнення (як у кількісному так і у якісному вираженні);

законність – суб'єкти регулювання діють відповідно до існуючої нормативно-правової бази;

незалежність – регулювання банківської діяльності у процесі досягнення фінансової стабільності здійснюється без зазіхання на економічну самостійність суб'єктів банківських відносин. Банківські установи мають право без обмежень ухвалювати рішення і впроваджувати будь-яку діяльність, яка не суперечить чинному законодавству країни;

підзвітність – НБУ має відповідати за ефективність і результативність заходів щодо забезпечення фінансової стабільності;

послідовність – передбачає суворе дотримання обраної економічної політики протягом певного відрізка часу, навіть якщо вона має вади; оскільки інший шлях, можливо навіть, кращий за обраний, може привести до непередбачуваних наслідків, і як правило, господарюючі суб'єкти можуть втратити довіру до заходів, що проводяться державними органами влади;

прозорість і ринкова дисципліни – надання достовірної, оперативної та повної інформації про діяльність регулюючих суб'єктів та прийнятих ними рішень в банківській галузі;

системність – у даному контексті, принцип системності, передбачає, що об'єкти і суб'єкти процесу забезпечення фінансової стабільності банківської системи складають єдине ціле та знаходяться у постійній взаємодії, яка базується на постійному аналізі і контролі заходів банківського регулювання у процесі досягнення фінансової стабільності ;

справедливість – рівність всіх банківських установ та рівнозначність усіх складових-параметрів стану банківської установи та системи перед інститутами

банківського регулювання;

тривалість та передбачуваність – фінансова стабільність має підтримуватися протягом середньо- та довгострокових періодів, що потребує розвитку системи планування та упереджувальних заходів;

узгодженість інтересів і пріоритетів – пріоритетність досягнення фінансової стабільності інструментами банківського регулювання повинна враховувати інтереси держави, суспільства та власників банківських установ. Прагнучи максимізувати прибутки, банкіри можуть не враховувати інтереси держави та клієнтів. Для усунення дисбалансу інтересів, суб'єкти банківського регулювання здійснюють прямий або опосередкований вплив на діяльність банків;

цілеспрямованість – обрана політика банківського регулювання повинна забезпечити фінансову стабільність банківської системи, як одну з його пріоритетних цілей.

Дотримання специфічних принципів у системі організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи обумовлене змінами світових тенденцій банківського регулювання, які відображені в основних положеннях Базельського комітету, та впливом кризових явищ на розвиток фінансової та банківської системи. Світова фінансова криза виявила недоліки в існуючих системах фінансового регулювання, що спричинило необхідність вдосконалення принципів регулювання діяльності банків [79], а також посилила потребу в розробці та впровадженні нових підходів і методів оцінки системних ризиків, створенні контрциклічних норм достатності капіталу та формуванні резервів на покриття можливих збитків за позиками на періоди економічних піднесень і спадів [225]. Рекомендаційний характер документів Базельського комітету [351,352,353,363,370,380,388], з одного боку повинен нівелювати нормативний характер основних положень та формування специфічних принципів системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, а з іншого, векторна спрямованість на європейські стандарти розвитку фінансової і банківської системи, та необхідність миттєвої реакції в результаті

впливу зовнішніх і внутрішніх негативних шоків, зумовлюють необхідність впровадження та трансформації рекомендованих положень у законодавчо обґрунтовані норми та нормативи. Водночас концепція створення, президентами центральних банків країн так званої Великої десятки (G10), Базельського комітету з питань банківського нагляду, у 1974 році, полягала у розробці рекомендацій щодо вдосконалення банківського нагляду та уніфікації вимог до фінансового регулювання у різних країнах. Окрім того, положення угоди Базель II і Базель III доповнюють Угоду про капітал 1988 р (Базель I) [363], не відміняють дію попередніх положень, що підкреслює відповідну структуру документів Базельської угоди за трьома складовими: 1) підвищення мінімальних вимог до капіталу і ліквідності; 2) посилення наглядового процесу для корпоративного управління ризиками та планування капіталу; 3) постійне розкриття інформації та ринкова дисципліна. Посилення положень Базельських угод нововведеннями [351,352,353,354], які релевантні принципам регулювання ліквідності, формують групу специфічних принципів системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи країни, а саме [235]: безперервність; гнучкість (поєднання стандартів та інструментів моніторингу); всебічність (урахування мікро- і макроекономічних чинників).

Основаючись на загальних і специфічних принципах, суб'єкти системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, до яких віднесено – уповноважені державні органи, інші державні органи влади, центральний банк (регулятивно-наглядовий орган), банки, міжнародні організації, Асоціації українських банків (Додаток А, табл. А.11), виконують відповідні функції, сутність яких адаптовано згідно системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи:

організаційну, яка означає, що для досягнення фінансової стабільності необхідно створити ряд певних правил, якими банківські інститути будуть керуватися, реалізуючи свою політику [79,97,232,324];

захисну, щопов'язана з організаційною і означає, що правила, які встановлюються у банківській діяльності, повинні забезпечувати захист

вкладників [79,97,232,324], нівелювати вплив зовнішніх негативних факторів, та систематичних ризиків;

стабілізаційну – функція, яка пов’язана, перш за все, з тою визначною роллю, яку банківський сектор відіграє у сучасній економіці [79,97,231,232,324] та у процесі забезпечення фінансової стабільності. Це, насамперед, використання різноманітних запобіжних засобів для нейтралізації дестабілізуючих факторів впливу на діяльність банківських установ [79,97, 232,324];

координаційну, що забезпечує узгодження дій у просторі і часі між відповідними органами державної влади, міжнародними та саморегульованими організаціями, що здійснюють регулювання діяльності банків, банківської системи в цілому та зовнішнього середовища для найбільш швидшого та ефективного досягнення фінансової стабільності банківської системи [232,324];

аналітичну, яка передбачає збір інформації, аналіз та оцінку результатів діяльності банківських установ, макроекономічних показників країни, які мають безпосередній вплив на банківський сектор [232,324], та показників, які характеризують рівень фінансової стабільності країни. Це дає можливість вчасно реагувати на дестабілізуючі фактори розвитку банківської системи та вживати відповідних запобіжних заходів;

методологічну, яка полягає у розробленні системи понять, методів, принципів, норм, методик, способів і засобів організації діяльності, необхідних при здійсненні банківського регулювання [232,324] у процесі досягнення фінансової стабільності банківської системи;

інформаційну, що передбачає отримання та надання офіційних відомостей про стан банківської системи для потреб внутрішнього та зовнішнього користування [232,324];

контрольну, яка виявляє порушення чинної законодавчої та нормативно-правової бази та забезпечує адекватне реагування наглядових структур щодо застосування заходів впливу до порушників. Контрольна функція реалізується через банківський нагляд [208]. Безперервний процес контролю за банківською системою дозволяє своєчасно реагувати на порушення банківського

законодавства та оптимізувати політику регулювання у процесі досягнення фінансової стабільності банківської системи країни. Дана функція передбачає наявність контролю фінансової стабільності окремих банків, насамперед системно важливих.

Ефективне функціонування системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи є можливим лише за умови застосування дієвого інструментарію банківського регулювання. Однак, відповідно до рис. 1.1, інструментарій забезпечення фінансової стабільності банківської системи має широкий спектр представлення, який змінюється від особливостей побудови та принципів функціонування банківської системи країни. На даному етапі розвитку банківської системи України інструменти забезпечення її фінансової стабільності, представлено наступним чином в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Інструменти банківського регулювання, які використовуються для забезпечення фінансової стабільності банківської системи України

Назва інструменту	Нормативно-правовий акт, рекомендаційні вимоги	Наявність інструменту у системі забезпечення фінансової стабільності України
Реєстрація банків і ліцензування їх діяльності	Закон України «Про банки і банківську діяльність» [112]	Наявний
Встановлення вимог та обмежень щодо діяльності банків		
Застосування санкцій адміністративного чи фінансового характеру;		
Нагляд за діяльністю банків		
Надання рекомендацій щодо діяльності банків		
Встановлення обов'язкових економічних нормативів:	Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні [125]	Наявний
Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку (Н1)		Внесені зміни з 17 червня 2016 року до 2024 року.
Норматив мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1)		Наявні
Норматив достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2)		
Норматив достатності основного капіталу (Н3)		
Норматив миттєвої ліквідності (Н4)		
Норматив поточної ліквідності (Н5)		
Норматив короткострокової ліквідності (Н6)		
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7)		

Назва інструменту	Нормативно-правовий акт, рекомендаційні вимоги	Наявність інструменту у системі забезпечення фінансової стабільності України
Норматив великих кредитних ризиків (Н8)		
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9)		
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам (Н10)		
Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11)		
Норматив загальної суми інвестування (Н12)		
Буфер запасу (консервації) капітал		Потенційний для впровадження з 01 січня 2020 року до 2023 року.
Буфер системної важливості	Положення про порядок визначення системно важливих банків [274]	Потенційний для впровадження з 01 січня 2020
Коефіцієнт покриття ліквідності (LCR)	Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [273]	Впроваджено з 30 червня 2016
Стрес-тестування		
Співвідношення суми кредитів до вартості активів		
Співвідношення суми кредиту до доходу		
Динамічне резервування	Угода Базель III [352,353,354,380]	Відсутні у законодавчій базі України
Норми обов'язкових резервів для банків	Закон України «Про банки і банківську діяльність» [112]	Наявні
Норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій;		
Процентна політика		
Рефінансування банків		
Кореспондентські відносини		
Управління золотовалютними резервами, включаючи валютні інтервенції		
Операцій з цінними паперами на відкритому ринку		
Імпорту та експорту капіталу		

Згідно табл. 1.4, визначено основні діючі та потенційні для впровадження інструменти банківського регулювання у системі організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, варіативність застосування яких обумовлена об'єктами регулювання та проблемами у процесі досягнення фінансової стабільності. При цьому з метою забезпечення фінансової стабільності банківської системи необхідно поєднувати різноманітні види інструментів монетарного, макро- та мікропруденційного регулювання

залежно від завдань, цілей, можливостей та часу застосування.

Слід зазначити, що об'єкти системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи повинні бути релевантними напрямом дії інструментів банківського регулювання. Так, наприклад, Я. В. Белінська [22] до об'єктів регулювання, у контексті забезпечення фінансової стабільності банківської відносить фінансову систему та реальний сектор економіки та макрофінансові зв'язки і потоки фінансових ресурсів, що функціонують між ними. Є.Ю. Мордань [231] з позиції регулювання, а отже дії інструментів як об'єкта регулювання, виділяє мікрорівень (банківська система в розрізі елементів, що її формують) та макрорівень (банківська система як система з притаманними їй системними властивостями та ефектами).

Представники центрального банку Шрі-Ланки основними об'єктами регулювання у процесі дослідження фінансової стабільності визначають фінансові (банківські) інститути та їх операції [375]. Відповідно до інструментів макропруденційного (а інколи і мікропруденційного) регулювання, як напряму банківського регулювання, що застосовується у контексті досягнення фінансової стабільності, та рекомендовані Комітетом з глобальної стабільності [149,331], об'єктами системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи є банк (його структура балансу та кредитні вимоги), і Групою Тридцяти [371] – леверидж, ліквідність, кредитна експансія, Базилем I, II, III [351,352,353,354] – капітал, ліквідність, ризики, інформація, ринкова дисципліна. Окрім того, згідно офіційної позиції Національного банку України, відповідно до векторної спрямованості застосування обов'язкових економічних нормативів об'єктами регулювання є капітал, ліквідність, кредитний ризик, якість активів та інвестицій [112,126]. Таким чином, окрім означених об'єктів регулювання у контексті досягнення фінансової стабільності банківської системи, згідно раніше зробленим висновкам щодо напрямів оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахування властивості емерджентності, до об'єктів системи організаційно-економічного забезпечення фінансової

стабільності банківської системи віднесено: параметри діяльності системних банків; структурні зміни та фінансові диспропорції у банківській системі; результативність реалізації функцій банківської системи; фінансові відносини між суб'єктами ринку МБК.

Виходячи з визначення поняття «система», між основними елементами системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи існують взаємозв'язки. Визначити їх характер можна, побудувавши схему взаємозалежності між метою, завданнями, суб'єктами, об'єктами, функціями, принципами та інструментами банківського регулювання у контексті досягнення фінансової стабільності банківської системи.

З метою побудови інформаційної структури множини елементів, які входять до системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, з розподілом елементів за рівнями з більшим або меншим домінуванням застосована методика структурування елементів системи [212]. На основі дедуктивної логіки отримано множини елементів, тобто перелік елементів системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, між якими існують певні взаємозв'язки. Ці елементи мають такий зміст та умовне позначення [121]: «1» – суб'єкти; «2» – принципи; «3» – функції; «4» – об'єкти; «5» – інструменти; «6» – мета; «7» – завдання. Відношення між елементами представлені на рис. 1.2, де напрямок стрілки обумовлюється спрямованістю залежності: стрілка вказує на елемент, від якого залежить той елемент, з якого вона виходить.

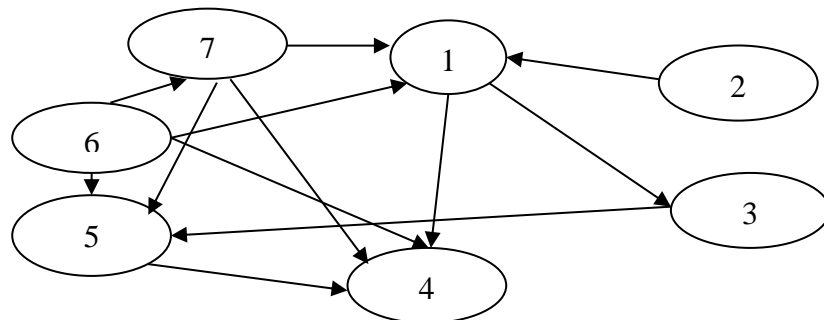

Рис.1.2. Відношення між елементами системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи

На основі рис. 1.2 за допомогою бінарного відношення «залежить від» будується матриця залежності B , елементи b_{ij} якої дорівнюють:

$$b_{ij} = \begin{cases} 1, & \text{якщо } i \text{ залежить від } j \\ 0, & \text{якщо } i \text{ не залежить від } j \end{cases} \quad (1.3)$$

Наступною будується матриця досяжності. Для її побудови формується бінарна матриця $(I + B)$, (де I – одинична матриця) та возводиться у ступінь k , при якій виконується умова:

$$(I + B)^{k-1} \leq (I + B)^k = (I + B)^{k+1}. \quad (1.4)$$

Досяжні вершини h_i із вершин h_j формують підмножину $R(h_i)$, попередні вершини h_i вершинам h_j формують підмножину $A(h_i)$. Множина тих вершин $A(h_i) = R(h_i) \cap A(h_i)$, для яких виконується вимога недосяжності із будь-яких вершин, що залишилися, множини N і може бути позначено як рівень моделі. Для структуризації множини елементів N формується табл. 1.5 з елементами h_i , $R(h_i)$, $A(h_i)$ та $R(h_i) \cap A(h_i)$ та виконується перша ітерація аналізу.

Таблиця 1.5

Перша ітерація побудови структурованої схеми

h_i	$R(h_i)$	$A(h_i)$	$R(h_i) \cap A(h_i)$
1	1,3,4	1,2,6,7	1
2	2,1	2	2
3	3,5	3,1	3
4	4	4,5,6,7,1	4
5	5,4	5,6,7,3	5
6	6,7,5,4,1	6	6
7	7,5,4,1	7,6	7

Для формування підмножини $R(h_i)$ із i -го рядка матриці досяжності виписуються не нулеві елементи. Для формування підмножини $A(h_i)$ із i -го стовпця матриці досяжності виписуються не нулеві елементи. Підмножина $R(h_i) \cap A(h_i)$ формується як логічне перетинання елементів двох підмножин $R(h_i)$ та $A(h_i)$. Елементи для яких виконується умова (3), складають перший рівень моделі [121].

$$A(h_i) = R(h_i) \cap A(h_i) \quad (1.5)$$

Відповідно до табл. 1.5 означено, що для другого та останнього елементів виконується умова (2), значить, вони є першим рівнем інформаційної моделі. Після відкидання отриманих при першій ітерації елементів, ітерації проводяться доти, доки лишається більше за один елемент [121,212]. При повторі ітерацій отримано рівні елементів, які представлені на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Побудова інформаційної моделі дозволяє провести структурування елементів системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, побачити їх взаємозв'язок, визначити головні та другорядні [196].

Важливо зауважити, що особливістю побудової системи є визначені рівні забезпечення фінансової стабільності та узгоджене поєднання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання, що дозволяє сформулювати комплексний підхід щодо забезпечення фінансової стабільності та які доцільно враховувати в процесі її моніторингу.

1.3. Особливості реалізації моніторингу фінансової стабільності банківської системи

Вперше Концепція моніторингу була запропонована спеціальною комісією Наукового комітету з проблем навколишнього середовища, відповідно до якої моніторинг було визначено з позиції трьох основних положень: систематичне спостереження за станом навколишнього середовища; визначення можливих змін станів навколишнього середовища; контроль таких змін і проведення (визначення) заходів щодо управління станом навколишнього середовища [253]. Поняття ж «моніторинг» увійшло в наукову літературу відносно недавно (початок 70-х років ХХ століття), але зайняло важливе місце в процесах виконання соціально-економічних досліджень, стало методом створення засобів контролю, оцінки, прогнозів та управління всіх сфер господарювання [329].

Моніторинг в сучасних умовах виступає як метод вивчення і аналізу соціально-економічних ситуацій, спосіб здійснення організованого системного спостереження за ходом та якісними змінами розвитку країни в цілому або її

складових (наприклад, регіонів), їх впливу на конкретні об'єкти дослідження, визначення критичних точок росту та попередження або усунення останніх і розробки на цій основі механізмів подальшої розбудови суспільства, його окремих елементів. Отже, моніторинг виступає універсальним інструментом стратегічного управління і може використовуватися по відношенню до різних сфер суспільної діяльності, що у підсумку визначає об'єкт спостереження, цілі та перелік задач.

На думку дослідників Л.К. Воронової та М.П. Кучерявенка, поняття «моніторинг» ототожнюється з поняттям «спостереження». Вони підкреслюють, що спостереження (моніторинг) – загальне відстеження фінансової діяльності контрольованого суб'єкта [320, с. 87].

Л.А. Савченко зазначає, що моніторинг передбачає системний збір інформації, яка може бути використана для покращення процесу управління підконтрольним суб'єктом, прийняття рішення, як інструмент зворотного зв'язку. Дослідуючи зміст моніторингу, науковець [293] не ототожнює його із поняттям «спостереження» і вважає ці два поняття різними, оскільки спостереження є самостійним методом фінансового контролю і передбачає загальне ознайомлення з фінансовою чи господарською діяльністю підконтрольного суб'єкта, організацію внутрішнього контролю з метою отримання інформації, необхідної для оцінки його стану. Спостереження належить до попереджувальних заходів контролю, оскільки за результатами його проведення не застосовуються заходи впливу до підконтрольного суб'єкта. Воно є одним із елементів моніторингу, але, на відміну від останнього, не має систематичного характеру [293, с. 180-182].

На думку О.П. Орлюк, моніторинг – це метод фінансового контролю, що передбачає постійне ознайомлення із загальним станом фінансово-господарської діяльності об'єкта контролю, виконання ним управлінських рішень. Основною його метою є виявлення ознак, які можуть свідчити про наявність фінансових чи інших порушень, та звернення на це уваги об'єкта контролю, аби заподіяти порушенням у будь-якій формі. Спостереження –

метод фінансового контролю, що передбачає загальне ознайомлення з фінансовою чи господарською діяльністю об'єкта контролю з метою отримання інформації, необхідної для оцінки його стану, належить до попереджувальних заходів контролю, оскільки за його результатами не вживають заходів впливу до об'єктів контролю [248, с. 158–159]. Таким чином, погоджуючись з авторами [248,293], моніторинг і спостереження не є тотожними поняттями, однак спостереження мають бути інформаційним підґрунтям та одним із елементів системи моніторингу.

У роботах дослідників [52,53,318,338], що розглядають проблеми створення систем моніторингу в різних сферах суспільної діяльності, підкреслюється необхідність обґрунтування систем моніторингу як самостійного наукового напрямку у якості основної функціональної підсистеми (у складі системи) управління економічними об'єктами.

Економічного відтінку моніторинг набуває в англо-російському словнику під ред. І. Ф. Жданової як поточний контроль, спостереження за технологічним процесом, за надходженням ресурсів [102, с. 447]. У даному випадку мова йде не лише про суто спостереження, але і про можливість та необхідність проведення контролюючих заходів стосовно підтримки кількісних та якісних параметрів господарювання. Адже саме вони і дозволяють врешті-решт підвищити ефективність діяльності суб'єктів господарювання за рахунок проведення ґрунтовних спостережень.

Моніторинг як економічну категорію у [45] визначають як неперервний нагляд за економічними об'єктами, аналіз їх діяльності як складова частина управління, а відповідно до [272] – як процес, що передбачає проведення динамічного відстежування стану і параметрів системи, а також видачу звітів по змінах, що відбулися за пройдений період [272].

В дослідженні [18] зазначається, що загалом моніторинг може реалізовуватись на двох рівнях: на нижньому – як система інформації про стан і потенційні можливості об'єкта дослідження; на верхньому – як система управління, що передбачає доповнення нижнього рівня функціями регулювання

стану об'єкта, забезпечення його певного необхідного стану.

Т.А. Бутова [34] зазначає, що моніторинг являє собою універсальний інструмент формування інформації про об'єкт дослідження, в тому числі контролю, який дає можливість використовувати його щодо різноманітних економічних об'єктів.

Проведене автором [23, с. 39] дослідження сутності моніторингу дозволило йому виділити три підходи до його визначення, згідно з якими моніторинг являє собою: інформаційно-аналітичну систему, що має цільову спрямованість на інформаційне забезпечення процесу управління; комплекс взаємопов'язаних процесів збору, обробки, аналізу, оцінки і прогнозування реалізації функцій фінансового управління та надання документованої інформації; процес здійснення постійного спостереження, визначення розмірів відхилень фактичних результатів від передбачених, виявлення причин цих відхилень і розробки пропозицій по відповідному коригуванню діяльності з метою її нормалізації та підвищення ефективності.

Достатньо ґрунтовним є дослідження І.О. Бланка [25], який моніторинг визначає як механізм постійного спостереження за контрольованими показниками діяльності підприємства, визначення розмірів відхилень фактичних результатів від передбачених і виявлення причин цих відхилень. Виходячи з цього визначення, І.О. Бланк пропонує моніторинг розглядати як основу фінансового контролінгу (активну його частину), оскільки методика моніторингу обмежується визначенням відхилення основних параметрів фінансової діяльності підприємства та виявлення причин таких відхилень. Дана методика спрямована на реалізацію контрольної функції та потребує доповнення, оскільки вона не відкриває такі сторони моніторингу як інтерпретація отриманих результатів дослідження з метою кращого їх сприймання та короткостроковий прогноз, що є основою при прийнятті ефективних управлінських рішень.

На підставі критичного аналізу різноманітних підходів, В.Я. Вовк [46] було запропоновано наступне визначення економічної категорії «моніторинг

зовнішнього середовища» – це постійно діюча система організації спостереження за станом факторів зовнішнього середовища, їх оцінки, прогнозування тенденцій зміни досліджуваного об'єкта або його діяльності в наслідок їх впливу та обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на адаптацію до зміни зовнішніх умов функціонування.

Різноманітність трактувань сутності поняття «моніторинг» пояснюється застосуванням цього інструменту в різних сферах суспільної діяльності. Оскільки банківська діяльність є достатньо складною та багатогранною сферою в економічній системі відносин, то застосування моніторингу в банківській сфері, зокрема, в контексті забезпечення фінансової стабільності банківської системи, є необхідним та актуальним в умовах сучасних економіко-політичних дисбалансів.

Особливості використання моніторингу в банківській сфері знайшли своє відображення у понятті «банківський моніторинг».

На думку дослідника [169], під банківським моніторингом слід розуміти складну інформаційну систему, яка включає нагляд за станом банківської сфери, оцінювання його результатів і прогнозування майбутнього розвитку банківської системи країни та окремих комерційних банків. Схоже визначення банківського моніторингу надає Н.Н. Шулькова [338], яка описує банківський моніторинг як систему заходів по здійсненню постійного спостереження за діяльністю комерційних банків, збору та систематизації даних про їх фінансовий стан для оцінки поточного стану справ у банківській сфері і прогнозування її розвитку на перспективу.

О.А. Кириченко та В.І. Міщенко доповнюють визначення та трактують «банківський моніторинг» як систему постійного спостереження за всіма контрольованими лімітами і нормативами, визначення розмірів і причин відхилення фактичних показників від нормативних, причин цих відхилень і прийняття управлінських рішень [14].

На думку автора [93], моніторинг доцільно розглядати з позиції функціональності та з організаційної точки зору. За першим підходом під

моніторингом стійкості банківської системи потрібно розуміти інформаційну систему, яка охоплює спостереження (основною характеристикою спостереження є його безперервність) за рівнем стійкості банківської системи, аналіз, оцінку і прогнозування стійкості на довгострокову перспективу. З організаційної ж точки зору, моніторинг стійкості банківської системи розглядається в якості системи. Тому, як і будь-яка система, моніторинг повинен охоплювати певні елементи, які взаємодіють та перебувають під дією внутрішніх та зовнішніх факторів. При цьому, головною метою моніторингу стійкості банківської системи, як вказує дослідник [93], є попередження кризових явищ.

Слід зазначити, що група дослідників [14,93,169,338] є представниками системного підходу до визначення сутності поняття «моніторинг». Окрім того, науковці також підкреслюють необхідність здійснення моніторингу на безперервній основі, а метою його реалізації визначають оцінювання поточного стану й прогнозування майбутнього розвитку банківської системи.

Аналізуючи визначення банківського моніторингу, які дають інші науковці, можна зробити висновок, що це поняття тісно пов'язане із управлінням в керованому об'єкті. Так, автор [275] зазначає, що моніторинг банківської системи – це сукупність заходів спостереження, оброблення, аналізу, зберігання, прогнозування та вдосконалення управління банківською системою, спрямованих на визначення впливу його навколишнього середовища та зменшення ймовірності виникнення різного роду ризиків.

На думку економіста-практика [306], моніторинг діяльності банків передбачає спеціально організоване, систематичне спостереження за станом об'єктів, явищ, процесів з метою їхньої оцінки, контролю або прогнозу. Основна сфера практичного застосування моніторингу – це інформаційне обслуговування процесу антикризового управління в системних банках. Тому, система моніторингу процесів банківської діяльності повинна виконувати завдання стосовно збору і накопичення інформації, яка відображає основні показники розвитку банків конкурентів, оцінки зовнішнього середовища

банківської установи, тенденції розвитку банківської системи в цілому, аналіз і прогнозпоказників фінансової стійкості системного банку, оцінку системних ризиків банку, оцінку ефективності заходів, які здійснюються в межах державного регулювання банків та внутрішньої політики банку.

Також існують й інші погляди на трактування поняття «моніторинг», враховуючи особливості об'єкта дослідження. Так, наприклад, Л.О. Примостка [277], досліджуючи ризики, трактує моніторинг ризику як «процес функціонування регулярної незалежної системи оцінювання та контролю за ризиком з механізмом зворотного зв'язку».

Л.О. Гарягою [55,с.3] під поняттям «моніторинг кредитного ризику» запропоновано розуміти процедуру систематичного відстеження зміни даних про стан кредитного ризику на рівні кредитного портфеля банку та індивідуальних позичальників і інших показників кредитного ризику з метою його мінімізації, управління та контролю, виявлення динаміки та прогнозування розвитку кредитної діяльності. При цьому пропонується здійснювати моніторинг не лише показників ризику, а й урахувати, які саме фактори впливають на його динаміку.

На думку дослідників [138] моніторинг стійкості банківської сфери передбачає аналіз стану національного банківського сектору, оцінку впливу на нього глобального банківського середовища та виявлення позитивних або негативних факторів, які спричинять зміни в банківському секторі в майбутньому.

В.О. Зінченко [122] у своєму дисертаційному дослідженні моніторинг стійкості банківської системи розглядає з функціональної та організаційної точок зору. Моніторинг стійкості банківської системи в межах першого підходу автор розглядає як інформаційну систему, що включає безперервне спостереження за рівнем стійкості банківської системи, її аналіз, оцінку і прогнозування з метою ухвалення ефективних рішень для забезпечення стійкості банківської системи; в межах другого – визначає його як систему з певним набором елементів, до якого входять: мета, об'єкт, предмет, суб'єкт і

механізм. При цьому В.О. Зінченко зауважує, що головною метою моніторингу стійкості банківської системи є попередження кризових явищ. В його основі – постійне спостереження за банківською системою з метою виявлення факторів, що впливають або можуть вплинути на її стійкість, визначення взаємозв'язку та взаємозалежності цих факторів та прийняття відповідних та своєчасних коригуючих заходів [122, с.12-13].

Питання моніторингу фінансової стабільності банку розглядалися й у роботі Г.М. Азаренкової та О.Г. Головки [3]. Автори зауважують, що економічна спрямованість моніторингу фінансової стабільності банку повинна відображати якісні зміни у розвитку банку, бути засобом порівняння функціонування банку, як з погляду різних інтервалів часу, так і з погляду обраної системи індикаторів банківської діяльності. При цьому оцінка фінансової стабільності банку повинна враховувати не тільки узагальнену динаміку кожного з обраних індикаторів банківської діяльності, але й їх динаміку друг відповідно друга.

З позиції авторів [314] сутність моніторингу фінансового стану банківських установ полягає у відстеженні змін фінансових показників і коефіцієнтів за досліджуваний період – не тільки для підтвердження стійкості аналізованого банку, але і для визначення сильних і слабких сторін, з метою виступати в якості конкурента одночасно на ринку банківських продуктів і послуг.

Економічна спрямованість моніторингу фінансової стабільності банку повинна відображати якісні зміни у розвитку банку, бути засобом порівняння функціонування банку, як з погляду різних інтервалів часу, так і з погляду обраної системи індикаторів [215].

Таким чином, аналіз розглянутих визначень поняття «моніторинг» в різних сферах діяльності, зокрема, в банківській, дозволяє зазначити, що в розглянутих трактуваннях не спостерігається принципових відмінностей, вони доповнюють один інший.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження з поглиблення змісту

моніторингу, особливостей та проблем його реалізації у банківській сфері [188,190], під моніторингом фінансової стабільності банківської системи запропоновано розуміти процес безперервного спостереження (збору і накопичення інформації), оброблення та аналізу значень показників оцінювання фінансової стабільності на макро- та мікроекономічних рівнях з метою підвищення обґрунтованості управлінських рішень та прогнозування майбутнього розвитку банківської системи, її динамічного руху. Виходячи із представленого визначення поняття та з урахуванням аналізу літератури [93,99,150,222], присвяченої особливостям проведення моніторингу, визначено принципи моніторингу фінансової стабільності банківської системи (ри.1.4).

Рис. 1.4. Принципи моніторингу фінансової стабільності банківської системи

Серед представлених на рис.1.4 принципів моніторингу фінансової стабільності банківської системи ключовим можна вважати принцип безперервності, який означає, що збір, накопичення, оброблення та аналіз інформації щодо оцінювання стабільності як банківської системи, так і банків окремо, потрібно здійснювати на постійній основі.

Наступним є принцип багатофункціональності, який враховує складність і багатогранність банківської діяльності та передбачає здійснення моніторингу за різноманітними складовими оцінювання фінансової стабільності.

При цьому, слід враховувати, що моніторинг повинен базуватись на принципі економічності та простоти побудови, тобто кількість показників оцінювання фінансової стабільності повинно бути обмеженою з метою отримання більш своєчасної, оперативної та якісної інформації.

В свою чергу, принцип орієнтованості на кількісні стандарти передбачає підвищення ефективності моніторингу фінансової стабільності за умови можливості кількісної оцінки всіх напрямів, що забезпечує однозначність висновків та управлінських дій, які формуються на підставі його результатів.

І останнім, є принцип доступності результатів моніторингу, який передбачає доступність висновків та результатів моніторингу для всіх зацікавлених користувачів інформації про банківську систему.

Аналіз наведених трактувань моніторингу у різних сферах також дозволив зробити висновок, що більшість науковців розкривають особливості його реалізації через основні етапи, якими є оцінка, контроль та прогноз за станом об'єктів. При цьому в залежності від об'єктів моніторингу, окремі вчені-економісти надають окремі пропозиції щодо удосконалення цього процесу. Так, достатньо цікавим є підхід А.В. Лазні [182] щодо конкретизації етапів моніторингу індикаторів фінансової стабільності банківської системи. Автор [182,с.200] виділяє наступні етапи його проведення: визначення поточних значень індикаторів (показників); визначення інтегрального показника фінансової стабільності; визначення відхилень інтегрального показника порівняно з попередніми періодами; ідентифікація впливу окремих індикаторів на зміну інтегрального показника; оцінювання масштабу впливу та рівня розвитку індикатора, що негативно впливає на інтегральний показник фінансової стабільності; оцінювання можливих наслідків та причини негативної зміни індикатора; прогнозування значень індикаторів (показників) та залежного від них інтегрального показник; визначення рівня флуктуації прогнозних значень індикаторів (показників) та залежного від них інтегрального показника; прийняття рішення щодо запровадження шляхів покращення майбутніх значень індикаторів (показників). В.Я. Вовк [46] звертає увагу на те, що в процесі формування інформаційної бази моніторингу

необхідно чітко розуміти напрями та взаємозв'язок інформаційних потоків, які описують стан об'єкта дослідження, що, в свою чергу, дозволить розробити систему, яка забезпечить суб'єктів моніторингу точною і оперативною первинною інформацією про стан об'єкту моніторингу. В.О. Зінченко [122] зазначає, що головною метою моніторингу стійкості банківської системи – попередження кризових явищ. Тому в процесі моніторингу обов'язковим є постійне спостереження за банківською системою з метою виявлення факторів, що впливають або можуть вплинути на її стійкість, визначення взаємозв'язку та взаємозалежності цих факторів та прийняття відповідних та своєчасних коригуючих заходів [122]. У [32,54] акцентовано увагу на тому, що моніторинг фінансової стабільності банківської системи повинен включати як інтегральний аналіз фінансової стійкості банків, так і передбачати аналіз та оцінку ризиків банківської діяльності.

Етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи визначені з урахуванням особливостей формування системи її забезпечення та передбачають: [192]: 1-й етап – формування аналітичного підґрунтя моніторингу фінансової стабільності банківської системи; 2-й етап – співставлення результатів інтегральної оцінки фінансової стабільності на макро- та мікрорівнях у поточному періоді із попередніми даними; 3-й етап – співставлення часткових показників оцінки фінансової стабільності на макро- та мікрорівнях із пороговими значеннями у поточному періоді; 4-й етап – визначення причин зміни показників оцінки фінансової стабільності банківської системи; 5-й етап – обґрунтування напрямів забезпечення фінансової стабільності банківської системи; 6-й етап – виявлення перспектив щодо зміни рівня фінансової стабільності банківської системи та окремих банків. Зміст та результати кожного з представлених етапів моніторингу фінансової стабільності банківської системи (подані в табл.1.6) визначені з урахуванням об'єктів моніторингу, якими в даному випадку виступають рівень фінансової стабільності банківської системи (оцінюється з позиції властивості емерджентності) та рівні фінансової стабільності банків.

Послідовність та результати реалізації запропонованих етапів моніторингу фінансової стабільності банківської системи

Завдання	Методи	Результати
1. Формування аналітичного підґрунтя моніторингу фінансової стабільності банківської системи		
1.1. Розрахунок показників оцінки фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емерджентності (макрорівень)	Коефіцієнтний аналіз, метод ентропії, метод «золотого перетину»	Отримано показники оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку, ефективності реалізації функцій банківської системи, структурних змін і фінансових диспропорцій, діяльності системних банків. Визначено рівень фінансової стабільності банківської системи.
1.2. Визначення кількісного й якісного рівнів фінансової стабільності банківської системи		
1.3. Розрахунок показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків (мікрорівень)	Коефіцієнтний аналіз, метод таксономії, метод «золотого перетину»	Отримано показники експрес-оцінки фінансової стабільності банків. Здійснено інтегральну оцінку фінансової стабільності банків та проведено їх групування за рівнем фінансової стабільності (високим, середнім, низьким). Визначено фінансово уразливі банки.
1.4. Проведення інтегральної експрес-оцінки фінансової стабільності банків; групування банків за рівнем фінансової стабільності		
2. Співставлення результатів інтегральної оцінки фінансової стабільності на макро- та мікрорівнях у поточному періоді із попередніми даними		
2.1. Співставлення фактичного рівня фінансової стабільності банківської системи із даними попередніх періодів	Метод порівнянь	Визначено зміни (відхилення) рівня фінансової стабільності банківської системи.
2.2. Співставлення результатів розподілу банків за групами фінансової стабільності із даними попередніх років		Визначено зміни (відхилення) частки банків із низьким рівнем фінансової стабільності.
3. Співставлення часткових показників оцінки фінансової стабільності на макро- та мікрорівнях із пороговими значеннями у поточному періоді		
3.1. Визначення наближення значень показників оцінки фінансової стабільності банківської системи до критичного рівня	Метод порівнянь, метод побудови інтервальних шкал за правилом «трьох сигм»	Виявлено кризові явища у банківській системі.
3.2. Визначення наближення значень показників оцінки фінансової стабільності окремих банків до критичного рівня		Ідентифіковано фінансові параметри діяльності окремих банків, що погіршують їх загальний фінансовий стан та у майбутньому можуть призвести до ліквідації
4. Визначення причин зміни показників оцінки фінансової стабільності банківської системи		
4.1. Аналіз причинно-наслідкових зв'язків між групами індикаторів фінансової стабільності банківської системи	Метод логічного узагальнення, метод канонічних кореляцій	Уточнено перелік факторів, що зумовили негативну зміну окремих груп показників оцінки фінансової стабільності банківської системи.
4.2. Аналіз впливу інструментів банківського регулювання на загальний рівень фінансової стабільності банківської системи	Багатовимірний регресійний аналіз	Визначено найбільш дієві щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи інструменти банківського регулювання.
5. Обґрунтування напрямів забезпечення фінансової стабільності банківської системи		
6. Виявлення перспектив щодо зміни рівня фінансової стабільності банківської системи та окремих банків		
6.1. Аналіз зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання	Розрахунок коефіцієнтів еластичності	Виявлено перспективи щодо зміни загального рівня фінансової стабільності банківської системи з урахуванням її чутливості до дієвості інструментів банківського регулювання
6.2. Аналіз тенденцій наближення банків за рівнями їх фінансової стабільності	Метод-конвергентно-дивергентного аналізу	Визначено прогностичні рівні фінансової стабільності банків. Сформовано перелік банків, для яких прогнозується низький рівень фінансової стабільності.

Необхідно звернути увагу, що використання окремих наукових методів, що передбачено 3-6 етапами (зокрема, методу побудови інтервальних шкал за правилом «трьох сигм», методу канонічних кореляцій, багатовимірного регресійного аналізу коефіцієнтів еластичності), передбачено лише на першій ітерації відповідного безперервного процесу. До того ж саме ці етапи й відрізняють пропозиції автора від існуючих напрацювань з питань моніторингу фінансової стабільності банківської системи (Додаток В). Це пов'язано з тим, що збір інформації для проведення моніторингу, а також проведення оцінки фінансової стабільності і порівняння результатів проведеної оцінки хоч і є найбільш тривалими за часовим критерієм етапами, але знаходять своє відображення практично в усіх підходах з відповідного питання. Тому, вважається за доцільне детально зупинитись лише на тих етапах моніторингу фінансової стабільності банківської системи, що дозволяють удосконалити відповідний процес та підвищити результативність його реалізації. При цьому сутність та обґрунтування щодо використання наукових методів для реалізації окремих етапів, більш детально будуть розкриті у 2 та 3 розділах дисертаційної роботи.

Так, необхідність реалізації третього етапу моніторингу фінансової стабільності банківської системи, що передбачає співставлення часткових показників оцінки фінансової стабільності на макро- та мікрорівнях із пороговими значеннями у поточному періоді, пояснюється тим, що фінансова стабільність і криза є діаметрально протилежними станами системи. Тому, виявлення та подолання кризових явищ і процесів у банківській системі та у фінансовій діяльності окремих банків є необхідною передумовою забезпечення фінансової стабільності банківської системи країни. Відповідні висновки [156,190], що знайшли своє відображення у різних моделях прогнозування системних банківських криз, представлені у працях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених-економістів. Зокрема, слід відзначити праці таких дослідників як: Б. Айхенгрін та А. Роуз [369], Дж. Капріо та Д. Клінгембиль [357], Л. Аллесі та К. Деткін [345], К. Боріо та М. Дреманин [356], К. Боріо та Ф. Лоу [355], Т. Васильєва та О. Афанасьєва [38], Л. Перехрест [263] та ін.

Б. Айхенгрін та А. Роуз [369] у систему індикаторів банківської кризи включають набір макроекономічних показників, що описують динаміку національної економіки, режим обмінного курсу, фінансову структуру країни, специфіку інститутів контролю і регулювання банківської діяльності. Схожий варіант системи критеріїв банківської кризи представлений в роботі Дж. Капріо і Д. Клінгебіля [357], які пропонують в якості основних індикаторів банківських криз використовувати обсяги операцій на фінансовому ринку країни та ступінь волатильності темпів зростання ВВП і темпів зростання імпорту та експорту.

У [345] представлено підхід раннього виявлення банківських криз, який базується на системі простих індикаторів (ВВП і його компоненти, інфляція, процентні ставки і індекси грошової маси). Альтернативний варіант, запропонований К. Боріо та М. Дремманн [356], включає сигнали, які визначаються синхронними граничними значеннями для цін на нерухомість, курсу цінних паперів та кредитними спредами.

К. Боріо та Ф. Лоу [355] зазначають, що широкомасштабна банківська криза зазвичай виникає в результаті погіршення фінансової стабільності банківської системи та проявляється у періоди низької і стабільної інфляції.

Т. Васильєва та О. Афанасьєва [38] рівень ризику банкрутства окремих банківських установ визначають з урахуванням факторів, які впливають на стабільність їх діяльності. Л. Перехрест у праці [263, с. 335] наголошує на необхідності створення комбінованої системи індикаторів банківської кризи, яка повинна включати як макроекономічні показники, так і мікроекономічні – коефіцієнт кредитної активності, відношення кредитів до депозитів, коефіцієнт якості активів тощо. На її думку [263] запропонована система показників надасть змогу слідкувати за тенденціями у банківському секторі та вчасно виявляти ознаки погіршення ситуації.

У дослідженні В.В. Коваленко [145] в якості індикаторів кризи у банківській системі запропоновано використовувати: питому вагу непрацюючих активів у загальному обсязі активів $<10\%$, витрати на відновлення банківської системи $<2\%$ від ВВП, рівень націоналізації

банківської системи $<10\%$, моніторинг на повернення коштів вкладникам – системний характер, темпи зміни індексу офіційного курсу гривні до долара США відповідно до показників попереднього періоду $\geq 6\%$ [145]. Проте, слід зауважити, що порогові значення для представлених показників не визначені емпірично, а є узагальненими на основі існуючого як зарубіжного, так і вітчизняного досвіду.

Слід звернути увагу, що деякі з вітчизняних науковців також акцентують увагу на необхідності виявлення факторів, що можуть призвести до дестабілізації стану банківської системи. Проте, відмінністю відповідного етапу моніторингу фінансової стабільності є використання обґрунтованих порогових (граничних) значень показників її оцінки. Для цього пропонується: здійснити шкалювання часткових показників оцінки фінансової стабільності банківської системи та фінансової стабільності банків; провести співвідношення розрахункових значень індикаторів із високим, середнім та низьким рівнями; інтервал шкали, що відповідає низькому рівню кожного із аналізованих індикаторів, брати за основу для визначення їх порогових значень.

На четвертому етапі моніторингу фінансової стабільності банківської системи передбачається визначення причин зміни показників оцінки фінансової стабільності банківської системи. Особливістю реалізації відповідного етапу є врахування причинно-наслідкових зв'язків між групами індикаторів фінансової стабільності банківської системи та впливу інструментів банківського регулювання на її загальний рівень. Результатом реалізації зазначених підетапів є: уточнення переліку факторів, що зумовили негативну зміну окремих груп показників оцінки фінансової стабільності банківської системи у поточному році у порівнянні з попереднім періодом; визначення найбільш дієвих щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи інструментів банківського регулювання (перелік інструментів банківського регулювання як однієї із функцій НБУ розглянуто у підрозділі 1.2). Відповідно до логіки проведення моніторингу фінансової стабільності банківської системи на п'ятому етапі узагальнюються результати попередніх етапів та формуються загальні рекомендації щодо забезпечення фінансової стабільності

банківської системи. При цьому результати визначення перспектив щодо зміни рівня фінансової стабільності банківської системи та рівнів фінансової стабільності банків (6-й етап моніторингу) також дозволяють конкретизувати подальші дії щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи та уникнення диспропорцій у банківському секторі, що можуть бути зумовлені погіршенням показників діяльності найбільш фінансово уразливих банків. Іншими словами, аналіз зміни параметрів інструментів банківського регулювання, до варіації яких є найбільш чутливим рівень фінансової стабільності банківської системи (чутливість визначається за допомогою розрахованих коефіцієнтів еластичності), та виявлення конвергентно-дивергентних тенденцій наближення банків за рівнями їх фінансової стабільності дозволяють: розробляти прогнози щодо розвитку банківської системи та банків у найближчій перспективі; обґрунтовувати коригувальні заходи щодо здійснення банківського регулювання; визначати банки, для яких прогнозується низький рівень фінансової стабільності та є необхідним посилений контроль за їх діяльністю.

Висновки до розділу 1

1. На основі систематизації теоретичних аспектів фінансової стабільності банківської системи, які досліджено у роботах вітчизняних та зарубіжних фахівців з відповідного питання, поглиблено її зміст. Під фінансовою стабільністю банківської системи запропоновано розуміти комплексну характеристику її стану, що визначає здатність банківської системи протягом часу абсорбувати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, постійно та ефективно виконувати властиві функції за умови збереження її цілісності й організованості, фінансової стабільності банків. Уточнене визначення поняття врахує комплекс ключових ознак, які розкривають зміст фінансової стабільності, – відносний характер (протистояння фінансовій

нестабільності, шокам, паніці), зв'язок із функціональним призначенням системи, динамічність (врахування впливу фактору часу на можливість збереження структури та функціональності) та акцентує увагу на внутрішній організації банківської системи.

2. У результаті дослідження економічних категорій «фінансова стабільність» та «фінансова стійкість» зроблено висновок про близькість їх сутності з позиції визначення можливості банківської системи в повному обсязі виконувати покладені на неї функції, здатності абсорбувати шоки, долати наслідки кризи, самовідновлюватись після потрясінь та дисбалансів (мається на увазі зміна фінансових показників) та повертатися до рівноважного стану. Обґрунтовано, що фінансова стабільність є більш динамічною характеристикою функціонування банківської системи. На основі аналізу підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи (банків), в яких подано пропозиції щодо інтерпретації результатів оцінки як у короткостроковому, так і вдовгостроковому періодах, визначено: у короткостроковому періоді (при аналізі даних за конкретний рік) фінансова стабільність банківської системи визначається рівнем її фінансової стійкості; оцінка рівня фінансової стабільності банківської системи у довгостроковому періоді здійснюється крізь призму станів її фінансової стійкості за окремі проміжки часу.

3. За критеріями врахування ідентифікаційних ознак системності та проведення агрегації аналітичних даних проведено критичний аналіз підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи. Акцентовано увагу на тому, що у жодному з розглянутих підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи в повному обсязі не враховано наявність складних зв'язків між її елементами, особливості внутрішньої організації, місце в економіці країни, основні функції. Саме дані аспекти характеризують загальні системні властивості банківської системи, до яких разом із цілісністю, ієрархічністю й цілеспрямованістю відноситься її емерджентність, врахування якої в контексті оцінювання та забезпечення фінансової стабільності банківської системи має суттєву практичну цінність.

4. На основі поглиблення змісту банківського регулювання доведено

його вплив на забезпечення фінансової стабільності банківської системи. За результатами проведення морфологічного аналізу поняття «банківське регулювання» запропоновано його інтерпретувати як систему заходів уповноваженого органу (центрального банку країни, іншого уповноваженого органу) та банків, які застосовуються з метою забезпечення стабільного й безпечного функціонування банківської системи, в цілому, та кожного банку зокрема, запобігання дестабілізаційним тенденціям у банківському секторі, що є основою фінансової стабільності країни.

Проаналізовано зарубіжний досвід використання інструментів макро- та мікропруденційного регулювання. Визначено перспективи щодо їх впровадження у вітчизняній банківській практиці.

5. Розвинуто систему організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, доцільність створення та досягнення дієвості якої в сучасних умовах зумовлена необхідністю перезавантаження вітчизняної банківської системи для вирішення існуючих внутрішніх фінансових проблем та її трансформації відповідно до європейсько-орієнтованого вектору розвитку економіки країни. Сформована система передбачає забезпечення фінансової стабільності банківської системи на двох рівнях: макрорівні – банківської системи як об'єкта із системними властивостями; мікрорівні – банків як структурних елементів банківської системи. Визначені особливості функціонування розробленої системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи враховано й конкретизовано у її елементах: меті, завданнях, суб'єктах, об'єктах, принципах, функціях, інструментах. Поєднання та узгоджене використання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання є основою для створення сприятливих умов безперервного та безпечного функціонування банківської системи, забезпечення її фінансової стабільності та фінансової стабільності окремих банків.

6. За результатами дослідження сутності моніторингу та специфіки його використання у банківській практиці визначено, що моніторинг фінансової

стабільності банківської системи є процесом безперервного спостереження (збору і накопичення інформації), оброблення та аналізу значень показників оцінювання фінансової стабільності на макро- та мікроекономічних рівнях з метою підвищення обґрунтованості управлінських рішень та прогнозування майбутнього розвитку банківської системи, її динамічного руху. Визначено наступні етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи: формування аналітичного підґрунтя дослідження (збір інформації та розрахунок часткових та зведених показників оцінки фінансової стабільності банківської системи та банків окремо); порівняння фактичних результатів оцінки із даними попередніх років; співставлення розрахункових значень часткових показників із критичними (пороговими), що сигналізують про наявність кризових тенденцій; аналіз причин та наслідків виявлених відхилень показників; обґрунтування домінант щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи, виявлення перспектив щодо її підвищення та зміни рівнів фінансової стабільності банків.

7. Отримані результати дослідження сутності поняття «фінансова стабільність банківської системи» та узагальнення підходів до її оцінювання опубліковано в [20,187,194,394], формування системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи – [196,395], особливостей та етапів реалізації моніторингу фінансової стабільності банківської системи – [156,188, 190,191,192].

Список використаних джерел: [2-5,9,12-15,17,18-23,25,30,32,34,35,38, 40,42,44-47,49,52-55,65,68,71,72,78-80,84,86,88,90,93,97-99,102,105,106,110, 112, 113,115,117,118,121,122,125,126,129,131,135,138,143,145, 147, 149-151, 160, 161, 162,167,169,170,175,178,181, 182, 185, 204, 208,210,212,215,218,221,222,224,225, 227,229,231-233,235,248, 249, 253, 255-258,261,263,264,267,270,272,274-275,277, 282,283,287, 291, 293, 297, 302,306,307,309,314,315,318-321,324,329,330,331,334, 338,341,343,345,346,351-357,360,363,365,366,369-371,372,375,377,379,380,383, 386, 388-390,392,396,397,399,400, 405,406,409,411]

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОГО ПІДГРУНТЯ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

2.1. Удосконалення методичного підходу до оцінювання фінансової стабільності банківської системи

За сформульованими у підрозділі 1.1 пропозиціями з удосконалення існуючих підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи, його реалізацію запропоновано здійснювати з урахуванням визначених відповідно до властивості емерджентності таких особливостей функціонування системи за пов'язаними з ними групами параметрів оцінки фінансової стабільності:

наявність фінансових відносин між елементами банківської системи (показники оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку);

інтегрованість функцій елементів банківської системи (показники ефективності реалізації функцій банківської системи);

різновалентність фінансових процесів (показники оцінки структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі);

можливість виникнення системних ефектів, що провокують дестабілізацію стану банківської системи (показники оцінки діяльності системних банків).

Кожен із зазначених напрямів оцінки фінансової стабільності банківської системи дозволяє підкреслити саме ті характеристики складного системного утворення, що відрізняють її від структурних елементів, і тому запропоновані групи індикаторів не можуть бути застосовані для оцінки фінансової стабільності банків [194]. Наголошення уваги на необхідності врахування

відмінностей у складі показників оцінки банківської системи та банків зумовлюється й тим, що в деяких роботах, зокрема, К. М. Жулінської [106], В.В. Коваленко та Ю. О. Гаркуші [147], В.І. Міщенко та О. К. Малютіна [229], І.М. Чмутової та В.Ю. Біляєвої [360], оцінювання фінансової стабільності банківської системи пропонується здійснювати за показниками достатності капіталу, ліквідності, ділової активності, ризикованості та ефективності банків. В такому разі підходи до оцінки банківської системи та банків є ідентичними, що є достатньо спірним питанням і може бути вирішеним лише шляхом порівняння результатів їх практичної апробації.

Слід зазначити, що обґрунтованість визначених напрямів оцінювання фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емерджентності підтверджується й результатами проведеного аналізу наукової літератури з питань кредитно-фінансових відносин між суб'єктами міжбанківського ринку, функціонального навантаження банківської системи та діяльності системно важливих банків. Так, наприклад, особливості реалізації механізмів міжбанківського кредитування як інструменту підтримання ліквідності та забезпечення стабільності банківської системи розглядаються у роботах таких дослідників як: Є.О. Бублик [31], О.Д. Вовчак [48], С.Б. Єгоричева [101], О. М. Кузьмак [176,177], Г. В. Миськів [48], В.І. Міщенко [205], С.В. Міщенко [230], С.П. Прасолова [101], А.В. Сомик [205], Є.В. Шепель [333] та ін.

О. М. Кузьмак [176] зазначає, що банки часто розглядають ринок міжбанківських кредитів (є частиною ринку позичкових капіталів, на якому відбувається перерозподіл вільних грошових ресурсів між банками та Національним банком України, а також між собою) як оперативне джерело засобів для активних операцій в інших сегментах фінансового ринку, і тому з усіх наявних на сьогодні фінансових інструментів міжбанківські кредити найбільш оперативно реагують на зміну кон'юнктури фінансового ринку і є своєрідним барометром його стану [176, с.6-7]. У роботі [177] О.М. Кузьмак також робить наголос на особливостях забезпечення фінансової стійкості

банківської системи шляхом рефінансування та недоліках відповідних механізмів у вітчизняній практиці.

О.Д.Вовчак та Г. В. Миськів [48] акцентують увагу на тому, що кредити НБУ та банків, надані на міжбанківському кредитному ринку, виступають своєрідною «надбудовою» до цілого кредитного ринку держави. Саме ці види кредитів задають певний «тон» – формують макроекономічну кредитну політику для функціонування решти суб'єктів ринку: держави, банківських та небанківських фінансових установ, суб'єктів господарювання [48, с.78].

Є.О. Бублик [31] зауважує, що активний розвиток ринку міжбанківського кредитування (МБК) у період фінансово-економічної кризи 2008 р. підвищив значення цього сегмента кредитного ринку та зумовив зростання його ролі як інструменту підвищення ліквідності банківської системи та набуття ринком МБК певних ознак індикатора стійкості банківської системи України [31, с.15]. С.Б. Єгоричева та С.П. Прасолова [101] на основі аналітичних досліджень роблять аналогічний висновок та зазначають, що у докризові 2007, 2010–2013 рр., які характеризувалися зростанням довіри до банків та до національної валюти як засобу заощадження, рефінансування як інструмент монетарного регулювання практично не використовувалося. В свою чергу, в кризові 2008, 2014 рр., коли відбувалося критичне зниження рівня ліквідності банків, обсяги рефінансування НБУ зростали в десятки разів. Виходячи з цього автори [101] стверджують, що у кризових фазах зростає роль прямого регулювання рівня ліквідності банківської системи через кредитний канал, пов'язаний з виконанням такої функції центрального банку як кредитора останньої інстанції [101, с.251-253].

О.М. Колодізев [152] звертає увагу на те, що врахування показників оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії між суб'єктами міжбанківського ринку як одного з напрямів оцінки фінансової стабільності банківської системи дозволяє не тільки підкреслити специфіку структурної організації банківської системи та наявність внутрішніх зв'язків між її елементами, але й головне – виявити кризові тенденції, які пов'язані із недостатністю ліквідних активів,

необхідних для здійснення поточних платежів банків, та свідчать про погіршення умов для реалізації їх трансформаційної функції.

Враховуючи той факт, що фінансову стабільність банківської системи у загальному розумінні трактують (в тому числі такий підхід наведено у глосарії банківської термінології, що представлений на сайті НБУ [60]) як можливість ефективного виконання функцій банківської системи в умовах існуючих внутрішніх дисбалансів та зовнішніх потрясінь, пропозиції щодо використання показників оцінки функціонального навантаження банківської системи у забезпеченні макроекономічного розвитку в якості параметрів визначення рівня фінансової стабільності банківської системи є логічними та не потребують додаткового обґрунтування. При цьому, як зазначає О.О. Затварська [115], важливо розуміти, що банківська система має своє особливе призначення, виконує свої специфічні функції в економіці, які не просто повторюють призначення і функції окремих банків, а є явищем більш вищого порядку, з іншими кількісними та якісними ознаками [115,с.8]. У такому випадку виникає питання, реалізація яких функцій банківської системи має найбільшу значимість для забезпечення її фінансової стабільності.

Найбільш поширеною є точка зору (також представлена у роботах В.В. Коваленко [144], М.І. Савлука [70], В.С. Стойки [303], С. О. Хайлук [322] та ін.), що основними функціями банківської системи є: функція створення грошей і регулювання грошової маси, трансформаційна та стабілізаційна функції. При цьому С. О. Хайлук [322, с.76] для конкретизації ознак, за якими можна зробити висновок про рівень ефективності функціонування банківської системи дещо деталізує дані функції, виходячи з яких в контексті власного дослідження оцінку її стану пропонує здійснювати за такими напрямками: структурна оптимальність банківської системи; соціально-економічна ефективність банківської системи; фінансова стійкість банківського сектору; стійкість і рівновага на грошово-кредитному ринку; стійкість і рівновага на валютному ринку.

О. В. Дзюблюк [87] серед функцій банківської системи виокремлює

посередництво у кредиті, посередництво у платежах і випуск кредитних грошей [87, с. 55-60]. І.І. Д'яконова [78] головні цілі функціонування банківської системи пов'язує з регулюванням та стабілізацією на грошово-кредитному ринку і зазначає, що вони спрямовані на: забезпечення суспільного нагляду і регулювання банківської діяльності з метою узгодження інтересів банків та загальносуспільних інтересів; забезпечення надійності і стабільності функціонування банківської системи в цілому з метою стабілізації грошового обігу та безперервного обслуговування економіки [78,с.34].

У Стратегії розвитку банківської системи 2016-2020: «Синергія розвитку банків та індустріалізація економіки» [305, с.5] основною функцією банківської системи визначено оптимальний перерозподіл капіталу для фінансового забезпечення прискореного розвитку економіки, а розбудову фінансово потужної і стабільної банківської системи, яка буде ефективно виконувати цю функцію, а також забезпечення стабільності національної грошової одиниці (з позиції валютного курсу і рівня інфляції), що є Конституційною функцією НБУ, – окреслено як головні цілі реалізації цієї Стратегії.

Підсумовуючи можна зробити висновок, що для визначення фінансової стабільності банківської системи пріоритетним є оцінювання ефективності реалізації таких її функцій як забезпечення стабільності національної грошової одиниці (в контексті валютного регулювання та регулювання грошового обігу) та безперервного обслуговування економіки в процесі задоволення фінансових потреб суб'єктів господарювання.

Виокремлення третього напрямку оцінки фінансової стабільності, що передбачає врахування структурних змін та фінансових диспропорцій у банківській системі зумовлено тим, що у такій складній та динамічній економічній системі під впливом стимулюючих та дестимулюючих факторів постійно відбуваються структурні перетворення (з'являються нові, ліквідуються неплатоспроможні банки, змінюється кількість їх структурних підрозділів) та одночасно можуть відбуватися різновалентні фінансові процеси, наявність яких є проявом емерджентності банківської системи і характеризує

особливості її функціонуванні, на відміну від окремих структурних елементів. Зокрема, в системі можуть бути як прибуткові, так і збиткові банки; з достатнім та низьким рівнями капіталізації; з надлишком та браком ліквідних активів; статутний фонд банків може бути сформованим як вітчизняним (державним та приватним), так і іноземним капіталом.

Можливість існування різновалентних зв'язків між параметрами діяльності окремих груп банків, що є доказом властивості емерджентності для банківської системи України, також виявлено Г.Т. Карчевою [132,с.62] та обґрунтовано за результатами аналізу побудованих економетричних моделей, які свідчать про наявність зворотного зв'язку між активами та фінансовим результатом лише для банків групи 2 та групи 4. До того ж необхідно звернути увагу на той факт, що у 2014-2015 рр., протягом яких спостерігалася криза ліквідності вітчизняної банківської системи, що підтверджується погіршенням багатьох показників, обсяг операцій НБУ з мобілізації коштів банків шляхом розміщення депозитних сертифікатів перевищував обсяг наданих кредитів рефінансування: 2014 рік – у 7 разів, 2015 рік – у 38 разів (розраховано за даними, представленими у звітах НБУ [289] та на основі аналітичної інформації щодо результатів проведення операцій НБУ з регулювання ліквідності банків [288]). Для порівняння наведемо значення показника обсягів мобілізації коштів банків шляхом розміщення депозитних сертифікатів відносно обсягів наданих кредитів рефінансування у період світової фінансової кризи: у 2008 році – 0,34, у 2009 році – 0,71. Виходячи з цього, достатньо високі значення відповідного показника протягом 2014-2015 рр. свідчать про те, що окремі банки вкладали значні обсяги коштів у депозитні сертифікати НБУ, і тому кризу ліквідності, яка спостерігалась у цей час, називати всеохоплюючою досить складно. За таких умов для вироблення більш обґрунтованих висновків щодо наявності чи відсутності кризових тенденцій у банківській системі виникає необхідність виявлення та аналізу характерних для неї фінансових диспропорцій за такими критеріями як: ефективність діяльності, ліквідність та достатність капіталу банків. Ефективність діяльності банків визначено за показником їх чистого

прибутку (збитку), ліквідність – за показником частки високоліквідних активів у робочих активах (оптимальним значенням показника вважається 20-25 %; при такому його рівні підтримується достатня ліквідність та не знижується прибутковість банку), достатність капіталу – за показником капіталізації банку (оптимальне значення $\geq 10\%$).

Доцільність використання представлених показників ліквідності та достатності капіталу, що пропонуються використовувати для виявлення фінансових диспропорцій у банківській системі, підтверджується результатами проведеного аналізу наукової літератури з питань аналітичного забезпечення управління ліквідністю [24,57,284,74,205,95,327,265] та капіталом [8,76,141,260,244,202,153,51] банків (Додаток Д).

Необхідно зауважити, що проблема низької капіталізації вітчизняних банків та дослідження впливу цього фактору на фінансову стабільність банківської системи є досить актуальними на сьогодні. Так, особливого значення набувають питання нарощення, ефективного використання та збереження капіталу кожного банку. Науковий інтерес до відповідних аспектів пояснюється тим, що достатня за обсягом та належним чином збалансована ресурсна база банків є важливою передумовою їх прибутковості, підтримки необхідної ліквідності та довіри з боку учасників ринку. До того ж зміцнення ресурсної бази банківського сектору сприяє підвищенню можливостей банків у задоволенні поточних та інвестиційних потреб суб'єктів господарювання і домогосподарств у додаткових фінансових ресурсах. Якщо порівнювати Україну з розвиненими країнами світу, слід констатувати факт, що, на жаль, вітчизняна банківська система значно відстає від європейських країн за рівнем капіталізації банків. Все це говорить про те, нарощення капіталізації вітчизняних банків, в тому числі й за рахунок зарахування субординованого боргу до статутного капіталу, конвертації кредитних ліній акціонерів чи партнерів банку, додаткової емісії акцій, активізації процедур злиття та поглинання, є одним із пріоритетних стратегічних орієнтирів на шляху перезавантаження банківської системи [154,155,199].

Вибір напрямів оцінки фінансових диспропорцій у банківській системі обґрунтовується й тим, що показники ефективності діяльності, ліквідності та достатності капіталу найчастіше використовуються сучасними дослідниками для визначення рівня фінансової стабільності як банківської системи, так і окремих банків. Проте, в межах авторського підходу, на відміну від робіт інших науковців, по-перше, перелік показників є меншим, а, по-друге, для оцінки враховуються не самі значення фінансових коефіцієнтів, а визначається кількість банків з високим (або достатнім) та низьким їх рівнями.

Розподіл часток банків України за відповідними показниками, що демонструють наявність різновалентних фінансових процесів у банківській системі та визначають характерні для неї фінансові диспропорції, представлено у табл.2.1.

Таблиця 2.1

Розподіл часток банків України за показниками ефективності діяльності, ліквідності та достатності капіталу у період 2007-2016 рр. (розраховано за даними НБУ[251])

Роки	Ефективність діяльності		Ліквідність		Достатність капіталу	
	Частка прибуткових банків, %	Частка збиткових банків, %	Частка банків з низьким рівнем високоліквідних активів, %	Частка банків з надлишком ліквідності, %	Частка банків з низьким рівнем капіталізації	Частка банків з достатнім рівнем капіталізації
2007	99,42	0,58	31,21	47,98	12,14	87,86
2008	97,80	2,20	46,70	35,71	11,54	88,46
2009	65,38	34,62	43,96	39,56	18,68	81,32
2010	80,00	20,00	29,14	48,57	16,00	84,00
2011	82,86	17,14	30,29	56,00	17,14	82,86
2012	89,71	10,29	34,29	45,14	14,86	85,14
2013	88,89	11,11	41,67	43,33	14,44	85,56
2014	67,72	32,28	50,63	34,81	22,15	77,85
2015	57,80	42,20	63,30	25,69	11,01	88,99
2016	64,52	35,48	63,44	26,88	17,20	82,80

Частка банків з достатнім рівнем високоліквідних активів (20-25% від обсягу робочих активів): 2007 рік – 20,81%; 2008 рік – 17,59%; 2009 рік – 16,48%; 2010 рік – 22,29%; 2011 рік – 13,71%; 2012 рік – 20,57%; 2013 рік – 15%; 2014 рік – 14,56%; 2015 рік – 11,01%; 2016 рік – 9,68%.

Дані, що подано у табл.2.1, підтверджують наявність суттєвих дисбалансів у банківській системі не лише у 2009 та 2014 роках, але й протягом 2015-2016

рр., що обґрунтовується негативною динамікою зміни окремих показників. Так, незважаючи на те, що у 2015 році частка банків з недостатнім рівнем капіталізації знизилась вдвічі, частки збиткових банків та банків з низьким рівнем високоліквідних активів зросли на 9,92 та 12,67 п.п. відповідно. У 2016 році позитивні зміни відбулися лише за рахунок скорочення кількості збиткових банків (на 6,78 п.п.), частка банків з браком ліквідності залишалась достатньо високою (більше 63%) і практично незмінною, а частка банків з низьким рівнем капіталізації виросла з 11,01% до 17,20%. Виходячи з цього можна стверджувати, що аналіз розподілу часток банків за рівнем їх ефективності діяльності, ліквідності та достатності капіталу є досить інформативним для виявлення кризових імпульсів у банківській системі, що спричиняють погіршення рівня її фінансової стабільності. Проте, для наочного представлення фінансових диспропорцій у банківській системі та уникнення дублювання інформації при оцінюванні її фінансової стабільності (оскільки показники в межах кожного з напрямів, представлених у табл.2.1, є оберненими), що є достатньо важливою вимогою при проведенні аналітичних досліджень, необхідним є врахування саме показників співвідношення кількості банків, стан яких характеризує наявність різновалентних явищ та фінансових процесів у банківській системі.

Виходячи з того, що трансформації у структурі статутного капіталу банків також можуть призводити до зміни фінансової стабільності банківської системи, показники рівня експансії іноземних інвесторів та держави як власників у банківській сфері необхідно враховувати в процесі її оцінки.

Слід зазначити, що в умовах глобалізації фінансових ринків питання впливу іноземного капіталу на стабільність банківської системи є вкрай актуальним та розглядається у роботах багатьох дослідників, зокрема, таких як: О.М. Владимир [44,89], Т.Д. Гірченко [59], О.В. Дзюблюк [89], І.І. Д'яконова [81], М.Г. Дмитренко [91], Ж.М. Довгань [92], С.Б. Єгоричева [414], Ю.В. Жежерун [91], І. Б. Івасів [124], В.В. Коваленко [148], О.М. Колодізев [156,414], В.Г. Костогриз [166], Р. В. Корнилюк [124], С.П. Прасолова [414] та

ін. При цьому серед науковців найбільш спірним є визначення економічних наслідків присутності іноземного капіталу у банківській системі, серед яких позитивними вважають: посилення конкурентних відносин між банками, що сприяє розширенню спектру банківських послуг та підвищенню їх якості; фінансове забезпечення реального сектору економіки відповідно до існуючих потреб суб'єктів господарювання; оптимізацію інституційної структури вітчизняної банківської системи та підвищення рівня її капіталізації, трансфер сучасних банківських технологій та інновацій. В свою чергу серед потенційних загроз для банківської системи найбільш суттєвими є зниження рівня її капіталізації внаслідок впливу іноземного капіталу, перенесення ризиків країн-інвесторів на вітчизняний банківський сектор (у період банківських криз іноземні банки можуть «експортувати» нестабільність), втрата суверенітету у сфері монетарної політики та ін. Враховуючи масштабність можливих переваг та негативних наслідків у результаті розгортання діяльності іноземних банків на вітчизняному фінансовому ринку, необхідно зробити висновок, що превалювання позитивних змін як для банківської системи, так і для економіки країни в цілому, є очевидним. До того ж проникнення іноземних інвесторів в умовах відкритого доступу до банківської системи є неминучим, і тому перед НБУ постає важливе завдання щодо розроблення комплексу дієвих заходів, спрямованих на запобігання дисбалансів, що можуть виникнути внаслідок коливання частки іноземного капіталу в статутному капіталі банків України. Аналогічні пропозиції представлені й у [91], а частка іноземного капіталу, що є безпечною для банківської системи України, на думку різних вчених-економістів, в тому числі й спеціалістів НБУ, не повинна перевищувати 60%. І.І. Д'яконова [81] також звертає увагу на те, що переваги та недоліки вливання іноземного капіталу до банківських систем є збалансованими за умови забезпечення активної діяльності вітчизняних банків та збереження за ними вагомості частки у банківському секторі країни.

Не зважаючи на наявність потенційних ризиків присутності іноземного капіталу у банківській системі України Т.Д. Гірченко [59, с.57] зауважує, що

для їх нівелювання та подальшого підвищення інвестиційного потенціалу банківської системи та її стимулюючої ролі у забезпеченні соціально-економічного розвитку країни потрібен системний підхід до регулювання доступу іноземних інвесторів до банківського сектору. Для захисту вітчизняної банківської системи від негативного впливу експансії іноземного капіталу, як зазначають О.В. Дзюблюк та О.М. Владимир [89], необхідним є формування і впровадження такої стратегії її розвитку, що буде орієнтована на регулювання процесів припливу ненадійного та незацікавленого в національному розвитку економіки України капіталу. В свою чергу І. Б. Івасів та Р. В. Корнилюк [124, с. 91] акцентують увагу на необхідності диференційованого підходу до моніторингу та регулювання окремих груп іноземних банків із різними рівнями фінансового ризику та потенціалу впливу на банківську систему замість розгляду іноземного банківського капіталу в цілому.

Розглянувши основні переваги та недоліки від присутності іноземного капіталу у вітчизняній банківській системі та пропозиції дослідників щодо нівелювання негативного впливу на її стан, в контексті оцінювання фінансової стабільності банківської системи доцільним вважається визначити характер зміни частки іноземного капіталу у статутному капіталі банків України як в кризові періоди, так і у періоди економічного зростання. Для цього було проаналізовано динаміку кількості банків з іноземним капіталом та частку їх статутного капіталу у банківській системі у період 2007-2016 рр. (табл.2.2).

Таблиця 2.2

**Динаміка кількості банків з іноземним капіталом
у період 2007-2016 рр. [243]**

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Загальна кількість банків з іноземним капіталом	47	53	51	55	53	53	49	51	41	41
Кількість банків зі 100% іноземним капіталом	17	17	18	20	22	22	19	19	18	18
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків	35	36,7	35,8	40,6	41,9	39,5	34	32,5	43,3	48,84

Аналізуючи динаміку кількості банків з іноземним капіталом необхідно звернути увагу на те, що після кризи 2008-2009 років близько 10 європейських банків продали свої дочірні банки в Україні або припинили ведення роздрібного бізнесу. Відповідні тенденції відобразились й на зміні частки іноземного капіталу у статутному капіталі банків, яка протягом аналізованого періоду була досить мінливою: найнижче значення відповідного показника спостерігалось у 2014 році, а найвищі (більше 40%) – у 2010-2011 рр. та у 2015-2016 рр. При цьому важливо розуміти, що зростання частки іноземного капіталу у 2015-2016 рр. (до 48,84%) в першу чергу було пов'язано із банкрутством 53 банків з вітчизняним капіталом та поповненням капіталу іноземних банків за рахунок зовнішньої фінансової підтримки, яка на думку багатьох дослідників, у тому числі І. Б. Івасіва та Р. В. Корнилюка [124, с.89], О.В. Дзюблюка та О.М. Владимир [89,с.29-32], є важелем стабілізації банківської системи як під час кризи, так і протягом посткризового періоду.

В цілому необхідно зробити висновок, що уповільнення темпів зростання іноземних інвестицій та зниження частки іноземного капіталу є негативним явищем і, як зазначено у «Комплексній програмі розвитку фінансового сектору України до 2020 року» [159], свідчить про наявність системних проблем у фінансовому секторі. О. Соскін [43] також наголошує на тому, що європейські банки виходять з тих країн, де немає прибутку, стабільності та умов для інвестування, а також скорочують свої дочірні структури, які є збитковими. За таких умов показник частки іноземного капіталу у статутному капіталі банків можна використовувати як один із параметрів визначення рівня фінансової стабільності банківської системи, а його зниження сигналізує про наявність внутрішніх фінансових диспропорцій та поширення кризових процесів.

Сучасні тенденції збільшення державної частки у банківському капіталі останнім часом викликають багато дискусій. З однією сторони держава приймає участь у стабілізації діяльності окремих банків та сприяє підвищенню капіталізації банківської системи, а з іншої – державні кошти не завжди використовуються ефективно. Підтримуючи позицію Л.О. Примостки, яка

зазначає, що нарощування частки державного банківського капіталу негативно впливає на якість банківських послуг, призводить до заполітизованості банківського сектору та зниження якості кредитних портфелів, провокує неконтрольоване зростання рівня ризиків [278, с.116], слід зробити висновок, що така тенденція в більшій мірі негативно позначається на фінансовій стабільності банківської системи, а її позитивний вплив є незначним і має короткостроковий характер. Важливість вирішення завдання щодо зменшення частки державного капіталу в банківському секторі (після націоналізації ПАТ КБ «ПриватБанк» даний показник перевищує 40%) відзначається й фахівцями НБУ. Так, у Звіті про фінансову стабільність (за червень 2017 року) [120] високу частку державного капіталу віднесено до головних системних проблем вітчизняної банківської системи. З огляду на це виникає необхідність зменшення присутності держави у банківському секторі і оптимізації рівня відповідного показника з урахуванням досвіду європейських країн.

Широкого обговорювання сьогодні набули й питання ідентифікації системно важливих банків та регулювання їх діяльності. Це пов'язано з тим, що фінансова стійкість СВБ наряду впливає на рівень фінансової стабільності банківської системи. Досить вдало з цього приводу висловлюються Ю.І. Онищенко та О.А. Рімко [245, с.133], які зазначають, що у період кризи крах такої фінансової установи може призвести до дуже глибоких негативних наслідків як для банківської системи, так і для всієї економіки в цілому. Прикладом такої ситуації, що похитнула стан банківської системи, є відкликання ліцензії ПАТ «Дельта банк» (відповідно до постанови Правління НБУ від 02 жовтня 2015 р. № 664), що наприкінці 2014 року за рішенням НБУ було віднесено до категорії системних банків з подальшою пролонгацією цього статусу і на наступний рік.

У вітчизняній та зарубіжній практиці існує велика кількість підходів до визначення системних банків. Так, в Україні перелік СВБ визначається за офіційною методикою НБУ, що представлена у Положенні «Про порядок визначення системно важливих банків» (затверджене Постановою Правління НБУ від 25 грудня 2014 року № 863 [274]). Відповідно до цієї методики

основними критеріями системної важливості є загальний розмір активів, зобов'язань юридичних та фізичних осіб, об'єм міжбанківського кредитування та об'єм кредитування найважливіших секторів економіки. Проте, використання методики НБУ для проведення даного дослідження в контексті визначення фінансової стабільності банківської системи ускладнюється тим, що за аналізований часовий період (2007-2016 рр.) окремі дані для її застосування відсутні у вільному доступі. Зокрема, виникають труднощі для оцінки такого критерію як напрям діяльності, що передбачає аналіз обсягів кредитів, що надані банком суб'єктам господарювання у промисловість, сільське господарство та будівництво.

Окрім того, в наукових доробках вітчизняних дослідників представлені й авторські пропозиції щодо визначення системно важливих банків, зокрема й такі, що передбачають удосконалення методики НБУ. Так, Ю. І. Онищенко та О. А. Рімко [245, с.132] перелік критеріїв системної важливості, що представлені у Положенні «Про порядок визначення системно важливих банків» пропонують доповнити наступними: розмір статутного капіталу банків, обсяг споживчого кредитування, розмір зовнішніх запозичень банку, резидентність капіталу банку та наявність іноземної материнської структури за межами України.

На думку С. В. Науменкової та В. І. Міщенко [236, с.191-194] основними критеріями системної значущості вітчизняних банків повинні бути їх розміри за обсягом активів і за обсягом залучених депозитів фізичних осіб. При цьому кількісними значеннями критеріїв системної значущості банку можуть бути: віднесення банку до першої групи банків; встановлення критерію мінімальної частки активів для системно значущого банку в розмірі 4–6% від загальної суми активів всієї банківської системи та частки депозитів фізичних осіб у банку в розмірі 4–5% від загальної суми депозитів фізичних осіб усієї банківської системи. Л. Л. Катранжи [133] також пропонує вважати банки I та II груп системно важливими.

Ступінь системності банків відповідно до запропонованого у [344] підходу визначається на основі середнього значення коефіцієнтів кореляцій показників

фінансових результатів найбільших банків України. При цьому О. І. Ястремський та О. Г. Бедратенко зазначають, що результати будуть надійнішими за умови врахування й даних по активам [344, с.75].

У дисертації В.В. Лавренюка [179] представлено цікавий підхід щодо ідентифікації системно важливих банків, що складається з двох взаємопов'язаних блоків, які поєднують окремі процедури. В межах першого блоку автором [179] зроблено припущення, що до системних банків потенційно можуть бути віднесені банківські установи, частки активів та зобов'язань яких у банківському секторі перевищують 1%. В межах другого блоку підходу проведено аналіз діяльності 15 найбільших банків, які склали вибірку потенційно можливих системних фінансово-кредитних установ, за такими критеріями системної важливості: величина (сукупність активів, зважених за ступенем ризику), заміненість (кредити фізичним та юридичним особам), взаємопов'язаність (кошти в інших банках, кошти банків та депозити юридичних осіб), складність (портфель цінних паперів на продаж та до погашення, активи в іноземній валюті, зобов'язання в іноземній валюті), довіра населення (кошти фізичних осіб). Для кожного з відповідних критеріїв системності було встановлено вагові коефіцієнти. У результаті запропонованого підходу В.В. Лавренюком було обґрунтовано перелік СВБ, значення показника системної важливості для яких перевищують граничне (розраховане як середньоарифметичне показників системної важливості банків, для яких рівень даного параметру перевищує 3%).

Аналіз існуючих методик дає можливість зробити висновок, що всі вони в більшій мірі є схожими. При цьому окремі з підходів ґрунтуються на неактуальному на сьогодні групуванні банків (класифікації НБУ), а інші – є занадто масштабними і ускладнюються великою кількістю розрахунків. Тому, системну важливість банків, згідно рекомендацій викладених в [20], визначено за часткою їх активів у сукупних активах банківського сектору (показник розміру банку, $P_{p\delta}$). По-перше, це пов'язано з тим, що даний критерій використовується практично у всіх методиках визначення СВБ і йому присвоюється найбільший ваговий коефіцієнт; по-друге, активи банків

характеризують масштаби їх діяльності, взаємозв'язок із іншими суб'єктами міжбанківського ринку й реального сектору економіки та напряду залежать від обсягів ресурсної бази банків. Граничну межу відбору СВБ обґрунтовано на основі аналізу часток активів банків (ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Дельта банк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Сбербанк»), які 01.12.2014 р. було анонсовано НБУ як системно важливі у 2015 році. На 01.01.2015 р. питома вага активів кожного із СВБ становила $\geq 3,5\%$. З урахуванням відповідних пропозицій обґрунтовано перелік СВБ та визначено частки їх активів (розраховано за даними НБУ [251]) у сукупних активах банківського сектору (табл.2.3) [20].

Таблиця 2.3

Перелік системно важливих банків України у період 2007-2016 рр.

Кількість СВБ за роками	Перелік СВБ та частки їх активів у сукупних активах банківського сектору*, %	Сукупна частка активів СВБ*, %
2007	6 ПАТ КБ «ПриватБанк», АКБ «Райффайзенбанк Україна», АТ «УкрСиббанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «Укрсоцбанк»	40,5
2008	7 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «КБ «Надра»	41,0
2009	8 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «Ощадбанк», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Укресімбанк», АТ «ОТП Банк», ПАТ «Альфа-Банк»	45,7
2010	7 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Укресімбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Промінвестбанк»	43,3
2011	8 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Укресімбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «ВТБ Банк»	48,4
2012	7 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Укресімбанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «ВТБ Банк»	43,7
2013	5 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Промінвестбанк»	38,6
2014	5 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Дельта банк», АТ «Райффайзен Банк Аваль»	40,1
2015	8 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Дельта банк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Сбербанк»	54,2
2016	8 ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Сбербанк», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Альфа-Банк»	66,3
Примітка*: перелік СВБ та частка їх активів у сукупних активах банківського сектору визначалися щорічно станом на 01 січня за даними балансів банків (за аналогією із методикою НБУ)		

Порівняння результатів обох підходів (запропонованого у [20] та

розробленого НБУ) дозволяє зробити висновок про те, що у 2016 році кількість СВБ, які обґрунтовані за показником частки активів є більшою, ніж за методикою НБУ. Так, НБУ останні 2 роки (2016-2017 рр.) до категорії системних банків відносить лише ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк» та АТ «Укресімбанк». Така ситуація не є дивною, оскільки сукупні активи відповідних банків становлять понад 40% активів усього банківського сектору. Частки активів інших банків, які ідентифіковані за запропонованим підходом як системні, є набагато меншими. Тому, в межах розглянутого підходу визначені системні банки об'єднано у групи за типом їх системної важливості – першого та другого порядку (табл.2.4).

Таблиця 2.4

Розподіл банків України за ступенем їх системної важливості

Роки	Системна важливість першого порядку		Системна важливість другого порядку	
	Прб, %	Перелік банків	Прб, %	Перелік банків
2007	≥ 6,8	ПАТ КБ «ПриватБанк», АКБ «Райффайзенбанк Україна»	<6,8	АТ «УкрСиббанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «Укрсоцбанк»
2008	≥ 5,9	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «УкрСиббанк»	< 5,9	ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Укресімбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «КБ «Надра»
2009	≥ 5,7	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «УкрСиббанк»	<5,7	АТ «Укресімбанк», АТ «ОТП Банк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Альфа-Банк»
2010	≥ 6,2	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Укресімбанк», АТ «Ощад- банк», АТ «Райффайзен Банк Аваль»	<6,2	АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Промінвестбанк»
2011	≥ 6,1	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресім- банк»	<6,1	АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Промінвестбанк», ПАТ «ВТБ Банк»
2012	≥ 6,2	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк»	<6,2	АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Промінвест- банк», ПАТ «ВТБ Банк»
2013	≥ 7,7	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк»	<7,7	АТ «Укресімбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Промінвестбанк»
2014	≥ 8,0	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк»	<8,0	АТ «Укресімбанк», ПАТ «Дельта банк», АТ «Райффайзен Банк Аваль»
2015	≥ 6,8	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк»	<6,8	ПАТ «Дельта банк», ПАТ «Промін- вестбанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Сбербанк»
2016	≥ 8,3	ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк», АТ «Укресімбанк»	<8,3	ПАТ «Укрсоцбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «Сбербанк», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «Альфа-Банк»

Для розмежування банків розраховано середнє арифметичне значення

показника частки активів системних банків, яке використовується як точка відсіку для їх групування [20].

На основі проведених розрахунків на початку 2016 року ПАТ КБ «ПриватБанк», АТ «Ощадбанк» та АТ «Укресімбанк» визначено як банки із системною важливістю першого порядку. У такому разі отримані результати відповідають висновкам НБУ, що свідчить про ґрунтовність авторських пропозицій та можливість їх використання.

Оцінювання діяльності обґрунтованих СВБ з точки зору їх впливу на фінансову стабільність банківської системи здійснено за такими показниками [20]: фінансової стабільності СВБ (значимість першого та другого порядку), рівень довіри населення до СВБ та рівень якості їх кредитних портфелів. При цьому оцінку фінансової стабільності СВБ за доцільне вважається здійснювати за методикою Z-score А. Д. Роя, перевагами якої є доступність статистичної інформації для розрахунку відповідного індикатора та відносна простота його використання: $Z = \frac{\mu + k}{\sigma}$, де μ – середнє значення показника прибутковості активів за рік (розраховується за даними квартальної звітності); k – відношення власного капіталу до сукупних активів на кінець року; σ – стандартне відхилення показника рентабельності активів.

Оскільки кількість системних банків у кожному році є різною, для отримання узагальнених результатів z-оцінки їх фінансової стабільності використовувались усереднені значення активів, прибутку і капіталу у кожній групі. Слід зазначити, що відповідні розрахунки доцільно здійснювати й окремо для кожного із системно важливих банків, що дозволить: проводити їх ранжування за рівнем фінансової стійкості та ідентифікувати ті з них, діяльність яких може дестабілізувати банківську систему; вжити превентивні заходи щодо пом'якшення негативного впливу на її стан.

З урахуванням усіх розглянутих пропозицій щодо врахування властивості емерджентності банківської системи, сформовано методичний підхід до оцінювання її фінансової стабільності, етапи реалізації якого подано на рис.2.1.

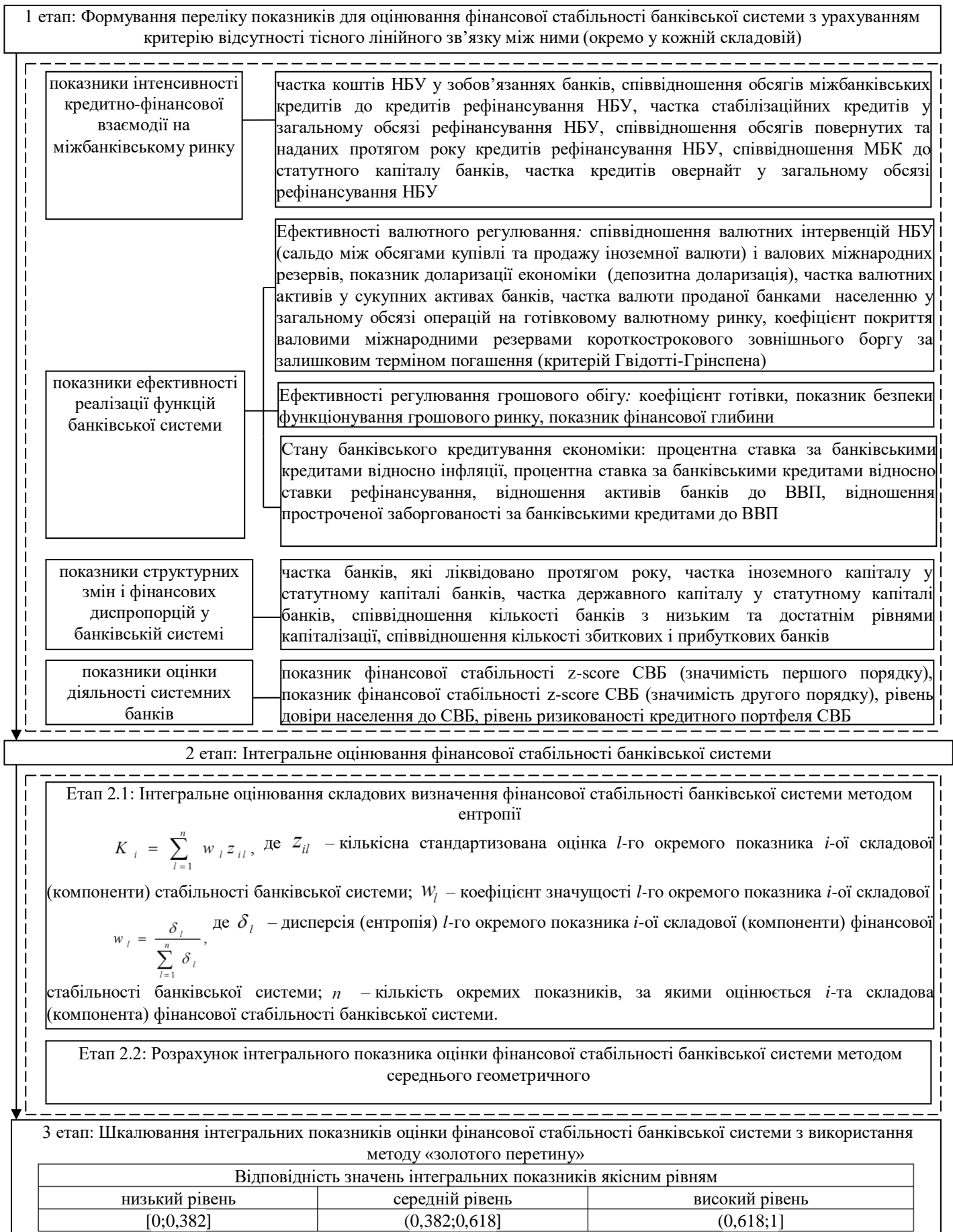

Рис.2.1. Етапи реалізації методичного підходу до оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності

Первинний перелік показників (Додаток Ж) для реалізації першого етапу розробленого методичного підходу обґрунтовано за результатами аналізу наукової літератури з питань банківської безпеки [36,130], фінансової стабільності та стійкості банківської системи [17,21,67,77,118, 138,140,145,175,238,239,282,312,381,385,391,404], міжбанківських кредитних відносин [83,101,206,246,326,339], валютного регулювання [1,7,29,168,180, 213,217,292,308], стану грошової маси [1,28,262] та банківського кредитування економіки [1, 36,101,184,237].

Показники структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі, а також параметри оцінки діяльності системних банків визначені з урахуванням сучасних тенденцій розвитку банківської системи та найбільш впливових факторів, що чинять вплив на її розвиток. Зокрема, у первинну вибірку показників, що характеризують структурні зміни і фінансові диспропорції у банківській системі, запропоновано включити наступні індикатори: частку банків, які ліквідовано протягом року; частку іноземного капіталу у статутному капіталі банків; частку державного капіталу у статутному капіталі банків; кількість структурних підрозділів, що приходиться в середньому на 1 банк; співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації; співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків; співвідношення кількості банків з низьким та високим рівнями ліквідності. Серед показників оцінки діяльності системних банків зміну рівня фінансової стабільності банківської системи найбільше зумовлюють: показники фінансової стабільності СВБ, рівень довіри населення до СВБ та рівень ризикованості їх кредитного портфеля.

Слід зазначити, що з метою уникнення дублювання інформації із первинної вибірки показників оцінки фінансової стабільності банківської системи виключено індикатори (13 із 40), між якими за розрахованими коефіцієнтами парної кореляції виявлено високі лінійні зв'язки (коефіцієнт парної кореляції більше 0,7). Матриці парних кореляцій між відібраними показниками та їх розрахункові значення представлені в Додатках Ж та З.

Результати зведення множини індикаторів до комплексного показника з подальшим розмежуванням його значень за якісними рівнями – високий,

середній, низький, відповідно до другого та третього етапів методичного підходу, наведено в табл.2.5.

Таблиця 2.5

**Результати оцінювання фінансової стабільності банківської системи
України протягом 2007-2016 рр.**

Назва показника	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Кількісні значення інтегральних показників та їх відповідність якісним рівням									
Інтегральний показник оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку	0,751	0,197	0,335	0,690	0,662	0,510	0,556	0,332	0,406	0,589
	В	Н	Н	В	В	С	С	Н	С	С
Інтегральний показник оцінки ефективності реалізації функцій банківської системи	0,653	0,522	0,327	0,445	0,549	0,494	0,573	0,300	0,410	0,454
	В	С	Н	С	С	С	С	Н	С	С
Інтегральний показник оцінки структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі	0,828	0,824	0,465	0,598	0,592	0,663	0,520	0,173	0,467	0,437
	В	В	С	С	С	В	С	Н	С	С
Інтегральний показник оцінки діяльності системних банків	0,657	0,515	0,365	0,634	0,621	0,787	0,691	0,344	0,044	0,213
	В	С	Н	В	В	В	В	Н	Н	Н
Інтегральний показник оцінки фінансової стабільності банківської системи	0,719	0,457	0,369	0,584	0,604	0,602	0,582	0,277	0,242	0,397
	В	С	Н	С	С	С	С	Н	Н	С

В, С, Н – високий, середній та низький рівні інтегральних показників оцінки фінансової стабільності банківської системи

Якісну інтерпретацію кількісної оцінки фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності здійснено з урахуванням закону Фібоначчі або на основі методу «золотого перетину» [111].

При цьому відомо, що мінімальне значення шкали відповідає значенню 0 (тобто мінімальне значення, яке можуть приймати інтегральні показники), а максимальне значення – 1 (максимальне значення інтегральних показників). Згідно з законом Фібоначчі всі зміни відбуваються на рівні 38,2 % та 61,8 %. Різниця між максимальним та мінімальним значенням дорівнює 1. Перемноживши цю різницю послідовно на 0,382 і 0,618 і віднявши кожен з отриманих сум від «максимуму», отримано значення шкали, при яких, за законом Фібоначчі, найбільш імовірно відбуваються зміни.

З урахуванням пропозицій щодо поглиблення змісту фінансової стабільності банківської системи за якісними рівнями кількісних значень інтегрального показника її оцінки пропонується здійснювати наступну інтерпретацію проведених розрахунків: низький, середній та високий рівні фінансової стабільності відповідно визначають – нездатність, часткову здатність та здатність банківської системи абсорбувати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів.

Результати зіставлення значень інтегральних показників оцінки фінансової стабільності банківської системи України з якісними рівнями дозволили аналітично підтвердити, що за аналізований період банківська система України двічі знаходилась у стані кризи, тобто нездатна абсорбувати негативний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів. При цьому дисбаланси 2014-2015 рр. були більш масштабними у порівнянні з депресивним станом банківської системи під час світової фінансової кризи. Одними із значущих факторів, що призвели до таких негативних наслідків, зокрема у 2015 році, стали неплатоспроможність ПАТ «Дельта банк» та погіршення фінансової стійкості інших банків із системною значимістю другого порядку (значення показника фінансової стабільності z-score даної групи банків було дуже низьким). Найбільш стабільний стан вітчизняної банківської системи (враховуючи часовий горизонт, який охоплено аналітичним дослідженням), що забезпечено за рахунок її здатності поглинати окремі дисбаланси, був характерний для 2007 року. В посткризовий період 2010-2013 рр. кількісні значення інтегрального показника оцінки її фінансової стабільності відповідали середньому рівню з подальшою тенденцією до їх зниження, що в такому разі підтверджує циклічність банківських криз.

Аналіз відхилень розрахованих значень інтегральних показників у 2016 році порівняно із попереднім періодом, що передбачено визначеними етапами моніторингу фінансової стабільності банківської системи, наведено у табл.2.6.

Фактичне значення інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи у 2016 році відповідає середньому рівню і у порівнянні з попереднім періодом збільшилось на 0,155 або 64%. Аналіз

відхилень значень зведених показників, що характеризують окремі напрями оцінювання фінансової стабільності, також свідчить про незначну, але позитивну їх зміну (окрім зменшення інтегрального показника оцінки структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі з 0,467 до 0,437).

Таблиця 2.6

Порівняння результатів інтегральної оцінки фінансової стабільності банківської системи за період 2015-2016 рр.

Назва показника	Відхилення значення за період
Інтегральний показник оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку	+0,183
Інтегральний показник оцінки ефективності реалізації функцій банківської системи	+0,044
Інтегральний показник оцінки структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі	-0,03
Інтегральний показник оцінки діяльності системних банків	+0,169
Інтегральний показник оцінки фінансової стабільності банківської системи	+0,155

Підсумовуючи необхідно зазначити, що запропонований методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи має ряд суттєвих переваг. По-перше, обґрунтовані індикатори не тільки достатньо повно охоплюють усі найважливіші аспекти з позиції системного підходу та властивості емерджентності банківської системи (функціональне навантаження; внутрішні зв'язки між елементами; різновалентність фінансових процесів, що спричиняють структурні зміни та фінансові диспропорції; наявність системних ефектів), але й є чутливими до дестабілізуючих імпульсів та сигналізують про настання кризи. По-друге, використання запропонованого інструментарію щодо якісної інтерпретації кількісної оцінки фінансової стабільності банківської системи дозволяє обґрунтовувати комплекс дієвих регулюючих заходів відповідно до визначеного її рівня (низького, середнього чи високого).

2.2. Проведення експрес-оцінки фінансової стабільності банків

В Україні методика оцінки фінансової стабільності банківської системи базується на основі обчислення основних та додаткових індикаторів фінансової стабільності, запропонованих Міжнародним валютним фондом [247]. Вони характеризують фінансове здоров'я та міцність фінансових установ країни та їх контрагентів – корпорацій і домогосподарств. Основний набір містить показники, що характеризують стан банківського сектора: достатність капіталу, якість активів, прибуток і рентабельність, ліквідність, чутливість до ринкового ризику. Додатковий набір складається з показників банківського сектора, які не входять до основного набору, а також показників небанківських фінансових установ, підприємств, домашніх господарств, фінансових ринків і ринку нерухомості. У загальному вигляді додатковий набір індикаторів фінансової стійкості класифікується за чотирма групами: 1) індикатори фінансового сектора; 2) індикатори нефінансового сектора; 3) макроекономічні індикатори; 4) структурні індикатори. Застосування розглянутої методики також висвітлюється та практично реалізується в роботах дослідників [26,165, 358,367,373]. Однак розрахунок представлених індикаторів ускладнюється внаслідок недоступності широкої банківської статистики для загального відкритого доступу.

Слід зазначити, що попри наявність відмінностей у трактуванні дефініцій «фінансова стійкість» та «фінансова стабільність», у більшості підходів до оцінювання вони використовуються як синоніми.

Досить ґрунтовно розроблено модель оцінки фінансової стійкості банківської системи в роботі [26]. Ця модель складається з п'яти груп: 1) «Достатність капіталу»; 2) «Якість активів»; 3) «Прибуток і рентабельність»; 4) «Ліквідність»; 5) «Динаміка». Відповідно до цієї моделі, група «Достатність капіталу» представлена показниками платоспроможності та забезпечення капіталу; група «Якість активів» об'єднує показники якості кредитного порт-

феля, кредитного ризику, ринкового ризику, валютного ризику; до групи «Прибуток і рентабельність» входять показники рентабельності активів (ROA) та рентабельності обороту (ROS); групу «Ліквідність» складають показники поточної ліквідності та довгострокової ліквідності. До показників групи «Динаміка» належать показник динаміки депозитів та показник динаміки нерегулярних заборгованостей [26, с. 15-16].

Так, наприклад, у [77] для визначення фінансової стабільності використовуються коефіцієнти платоспроможності, рентабельності, ліквідності, кредитного та валютного ризиків.

На думку дослідників [50,336] оцінку фінансової стійкості банку доцільно здійснювати за такими ключовими критеріями як: капітальна база банку, ліквідність, прибутковість та якість активів.

З метою отримання комплексної оцінки фінансової стійкості банків автори [24,328] в своїх дослідженнях розраховують показники ресурсної стійкості, ліквідності, ділової активності та прибутковості (ефективності діяльності).

Схожий погляд на оцінку фінансової стійкості банку, яка визначається через систему показників, що описують якість активів банку, якість ресурсної бази, якість банківських продуктів і послуг, рентабельність діяльності банку, управління ризиками та якість менеджменту банку, наводиться в роботі [128].

Незважаючи на значний перелік показників оцінки фінансової стійкості банків, автори [173,203] поєднують їх в 4 групи: оцінка капітальної стійкості, якості активів та пасивів банку, ліквідності та ефективності управління.

Вивчення досліджень й інших авторів [16,27,37,88,107,114, 118,136,138,175,290,294,310,325] в сфері оцінки фінансової стійкості та стабільності банків показало, що при всій багатоваріантності і багатофакторності існуючих методик в них на перший план, як правило, виходить обов'язковий аналіз показників, пов'язаних з оцінкою активів, достатності капіталу, ліквідності, ризиків, прибутковості та якості управління.

В цілому аналіз наукової літератури дозволив сформулювати перелік

показників оцінки фінансової стабільності банків, який наведено в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Перелік показників оцінки фінансової стабільності банків

Показники	Економічний зміст	Умовне позначення
1. Показники оцінки капітальної стійкості банків		
Коефіцієнт участі капіталу у формуванні активів	Співвідношення власного капіталу (К) і активів (Азаг) – розкриває достатність сформованого капіталу в активізації та покритті різних ризиків (не менше 10%)	К1
Коефіцієнт надійності	Співвідношення власного капіталу (К) до залучених коштів (Зк) – визначає рівень залежності банку від залучених коштів (не менше 5 %)	К2
Коефіцієнт фінансового важеля	Співвідношення зобов'язань банку (З) до капіталу (К) – розкриває здатність банку залучати кошти на фінансовому ринку (20:1)	К3
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	Співвідношення капіталізованих активів /основних фондів (Ак) і власного капіталу (К) – показує, яку частину капіталу розміщено в нерухомість (зростання)	К4
Співвідношення статутного капіталу та банківського капіталу	Співвідношення статутного капіталу (Кст) до банківського капіталу (К) – характеризує залежність банку від його засновників (15 - 50%)	К5
Мультиплікатор капіталу	Ступінь покриття активів банку (А) капіталом банку (К) (12 – 15)	К6
2. Показники оцінки ліквідності банків		
Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Можливість банку погашати живими грошима з коррахунків (Ккр) і каси (Кк) поточні зобов'язання (Дп) (не менше 20%)	К7
Коефіцієнт ресурсної ліквідності	Забезпечення доходними активами банку (Ад) його загальних зобов'язань (70-80%)	К8
Коефіцієнт загальної ліквідності	Максимальна можливість банку в погашенні зобов'язань всіма активами (не менше 100%)	К9
Співвідношення високоліквідних та робочих активів	Частка високоліквідних активів (Авл) в робочих активах (20-25%)	К10
Коефіцієнт генеральної ліквідності	Розкриває здатність банку погашати зобов'язання (Ззаг) високоліквідними активами (Авл) та через продаж майна (Ам)	К11
3. Показники оцінки ресурсної стійкості банків		
Коефіцієнт активності залучення ресурсів	Частка залучених коштів (З) у загальних пасивах (П) (80-85%)	К12
Рівень використання зобов'язань у кредитні вкладення	Показує долю вкладень залучених коштів (З) в кредитний портфель банку (КВ)	К13
Рівень використання залучених коштів в дохідні активи	Співвідношення доходних активів (Ад) і залучених коштів (З)	К14
Коефіцієнт трансформації залучених ресурсів	Показує, яка частина залучених коштів використовується для поточних платежів	К15

Показники	Економічний зміст	Умовне позначення
Рівень депозитів у зобов'язаннях	Характеризує зростання стабільності ресурсної бази (10-30%)	K16
Рівень страхування активів резервами	Співвідношення суми сформованих резервів та робочих активів	K17
Рівень робочих активів	Частка робочих активів (A_p) в активах, що служить для погашення зобов'язань і отримання доходів	K18
Коефіцієнт кредитної активності	Показує частку активів, що розміщена в кредити (KB) (65-75%)	K19
4. Показники оцінки ефективності діяльності банків		
Рентабельність активів	Рівень окупності чистим прибутком (ЧП) середньорічних активів банку	K20
Рентабельність капіталу	Рівень окупності чистим прибутком середньорічного банківського капіталу	K21
Чиста процентна маржа	Здатність банку отримувати прибуток від різниці процентних доходів та процентних витрат	K22
Дохідність чистих активів	Рівень доходів банку у його загальних активах	K23
Загальний рівень рентабельності	Розмір балансового прибутку на 1 грн доходу	K24
Коефіцієнт дієздатності	Рівень витрат на 1 гривню доходів банку	K25
Рентабельність діяльності по витратах	Рівень окупності чистим прибутком всіх витрат банку	K26

Таким чином, на основі систематизації та аналізу літератури відібрано 26 показників (табл. 2.7), які надають змогу отримати комплексну оцінку фінансової стабільності банків України. Однак, з огляду на підвищену волатильність функціонування банківського сектору в періоди економіко-політичних криз виникає потреба отримання експрес-оцінок, які сприятимуть ухваленню оперативних і економічно зважених рішень в умовах невизначеності, та своєчасно дозволятимуть визначати найбільш проблемні зони у функціонуванні банків. Тому на рис.2.2 представлено етапи експрес-оцінки фінансової стабільності банків та визначення її рівня на прикладі банків України за період 2007-2016 рр. [196].

Оскільки інформаційний простір системи показників оцінювання фінансової стабільності банків охоплює значну кількість коефіцієнтів (табл. 2.7), доцільно провести скорочення інформаційного простору ознак і виділити найбільш значущі для аналізу та контролю показники.

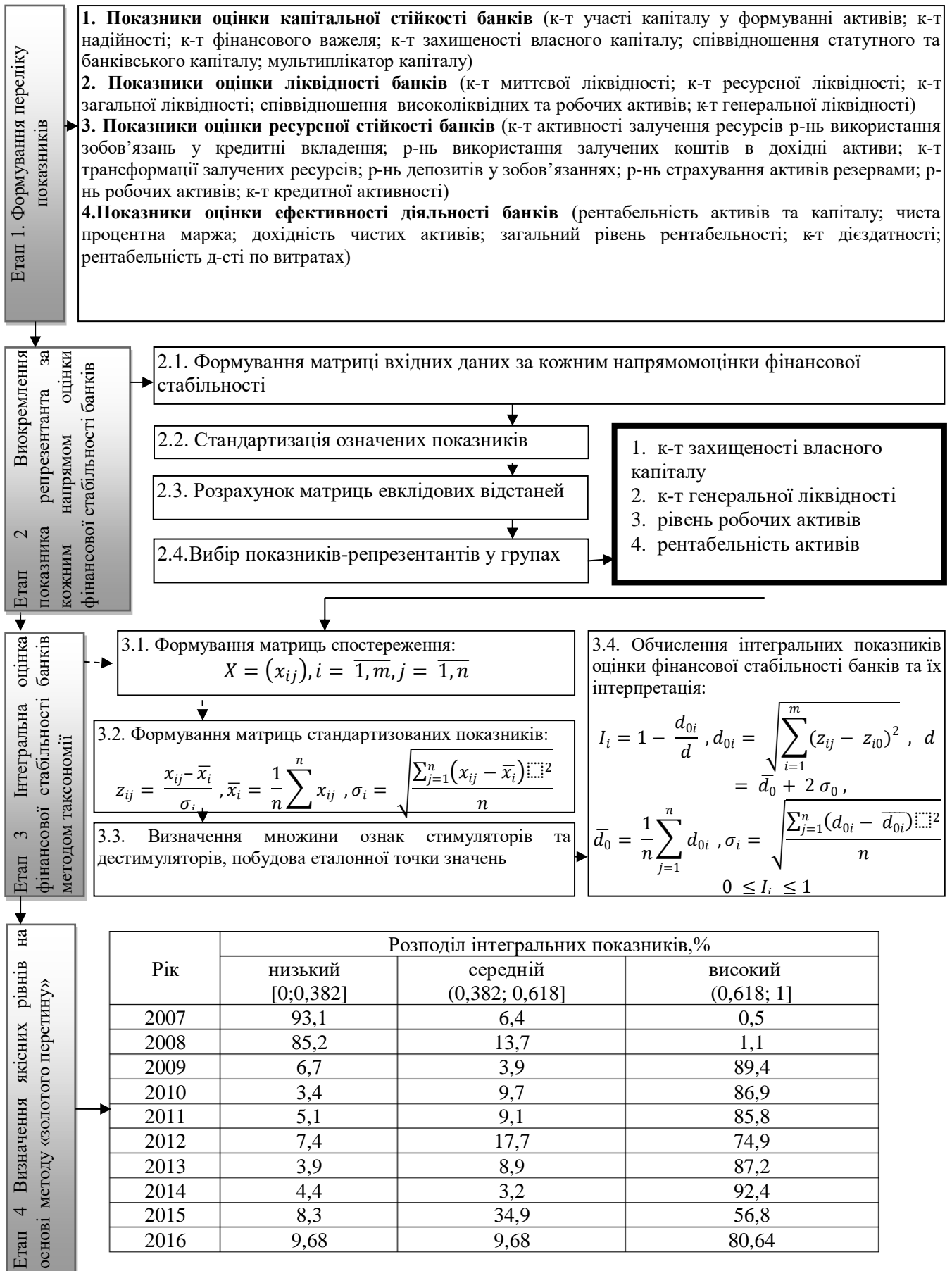

Рис. 2.2. Послідовність та результати проведення експрес-оцінки фінансової стабільності банків України

Тому, на другому етапі для розв'язання задачі скорочення інформаційного простору пропонується використовувати один з методів багатовимірного аналізу – метод «центру ваги» [266], який дає можливість вибрати показники-репрезентанти, що несуть у собі інформаційне навантаження, притаманне групі показників. Алгоритм методу «центру ваги» включає 4 етапи.

На першому етапі формуються матриці вихідних даних за кожним напрямом оцінювання фінансової стабільності банку Y_1, Y_2, \dots, Y_q , де q – число напрямів. Для q -ого напрямку структура матриці може бути визначена таким чином: $Y_q = (y_{ij})$, $i = [1; m]$, $j = [1; n]$, де y_{ij} – значення j -ого показника для i -го періоду; m – число періодів; n – число досліджуваних характеристик (показників), що входять в q -й напрям. Розглядаючи систему показників оцінювання фінансової стабільності банків, сформовано 4 матриць (показники оцінювання капітальної стійкості банків; ліквідності; ресурсної стійкості та ефективності діяльності банків).

Оскільки показники мають різні одиниці виміру, то на другому кроці здійснюється процедура їх стандартизації [266].

Результатом цього кроку є набір матриць стандартизованих значень показників за кожним напрямом діяльності банку: Z_1, Z_2, \dots, Z_q .

Описані вище обчислювальні процедури є основою для розрахунку матриць відстаней P_1, P_2, \dots, P_q . Як міра відстані використана евклідова відстань, яка розраховується за формулою 2.1:

$$P_e(z_i, z_j) = \sqrt{\sum_{l=1}^m (z_{il} - z_{jl})^2}, \quad (2.1)$$

де $P(z_i, z_j)$ – відстань між i -им і j -им показником групи.

На останньому етапі здійснюється вибір показників-репрезентантів груп за наступними правилами [266]:

у групах із одного елемента, показники, які їх утворюють, мають властивості, що сильно відрізняються від показників інших груп, тому вони

відносяться до числа показників-репрезентантів;

у групах, де число показників більше двох, розраховується сума відстаней кожного показника до інших показників групи. До складу показників-репрезентантів входить показник з найменшою сумою відстаней;

у групах, де число показників дорівнює двом, визначається сума відстаней показників, що входять до групи, від показників-репрезентантів, які вибрані за наведеними вище правилами. До репрезентанта належить той показник, у якого сума відстаней від відокремлених показників і показників-репрезентантів, виокремлених з груп елементів з числом більше двох, є максимальною.

Результати розрахунків евклідових відстаней між показниками 4 напрямів оцінки фінансової стабільності банків представлено в табл. 2. 8.

Виходячи з табл. 2.8 видно, що вихідну сукупність оцінки капітальної стійкості складала наступні показники: коефіцієнт участі капіталу у формуванні активів (K1), коефіцієнт надійності (K2), коефіцієнт фінансового важеля (K3), коефіцієнт захищеності власного капіталу (K4), співвідношення статутного капіталу та банківського капіталу (K5), мультиплікатор капіталу (K6).

Результати розрахунків (табл. 2.8) показали, що найменшу суму відстаней має коефіцієнт захищеності власного капіталу (K4). Саме його і необхідно вважати показником-репрезентантом в напрямку оцінки капітальної стійкості. Результати розрахунків за іншими напрямками оцінки фінансової стабільності банків також представлено в табл. 2.8.

Таким чином, в межах запропонованої процедури відбору конкретизовано перелік показників для експрес-оцінки фінансової стабільності банків за 4 напрямками. Так, у межах аналізу показників ліквідності банків відібрано коефіцієнт генеральної ліквідності (K11). Аналіз матриці евклідових відстаней між показниками оцінювання ресурсної стійкості банків свідчить, що показником-репрезентантом є рівень робочих активів (K18). І рентабельність активів (K20) є представником групи показників оцінки ефективності

діяльності банків.

Таблиця 2.8

Матриця евклідових відстаней між показниками оцінки фінансової стабільності банків

1. Показники оцінки капітальної стійкості банків									
Пок-ки	K1	K2	K3	K4	K5	K6	Сума		
K1	0	33188,54	90,0196	3,887232	23,41959	104,8081	33410,67		
K2	33188,54	0	33189,7	33189,51	33187,92	33188,57	165944,2		
K3	90,0196	33189,7	0	88,15368	81,67204	17,45617	33467		
K4	3,887232	33189,51	88,15368	0	23,21492	103,0375	33407,81		
K5	23,41959	33187,92	81,67204	23,21492	0	95,57262	33411,8		
K6	104,8081	33188,57	17,45617	103,0375	95,57262	0	33509,44		
2. Показники оцінки ліквідності банків									
Пок-ки	K7	K8	K9	K10	K11	Сума			
K7	0	364,3946	374,7709	70,40611	68,88817	878,4597			
K8	364,3946	0	11,92116	370,1912	359,6868	1106,194			
K9	374,7709	11,92116	0	380,944	370,4068	1138,043			
K10	70,40611	370,1912	380,944	0	11,24767	832,7889			
K11	68,88817	359,6868	370,4068	11,24767	0	810,2295			
3. Показники оцінки ресурсної стійкості банків									
Пок-ки	K12	K13	K14	K15	K16	K17	K18	K19	Сума
K12	0	365,88	32352,7	369,01	2,76	5,90	2,63	3,57	33102,52
K13	365,88	0	31988,87	732,79	365,65	365,13	364,68	364,69	34547,50
K14	32352,7	31988,87	0	32716,1	32352,8	32352,23	32351,79	32351,85	226466,44
K15	369,01	732,79	32716,1	0	369,17	369,50	370,18	369,95	35296,74
K16	2,76	365,65	32352,8	369,17	0	7,24	2,08	4,52	33104,21
K17	5,90	365,13	32352,23	369,50	7,24	0	7,02	4,30	33111,31
K18	2,63	364,68	32351,79	370,18	2,08	7,02	0	4,03	33102,42
K19	3,57	364,69	32351,85	369,95	4,52	4,30	4,03	0	33102,90
4. Показники оцінки ефективності діяльності банків									
Пок-ки	K20	K21	K22	K23	K24	K25	K26	Сума	
K20	0	15,59729	2,049392	4,808253	110,1779	108,1662	9,172749	249,9718	
K21	15,59729	0	17,12975	19,44105	112,1223	109,0965	16,60412	289,991	
K22	2,049392	17,12975	0	3,111191	109,3223	108,9152	9,632567	250,1604	
K23	4,808253	19,44105	3,111191	0	109,2433	109,0046	10,68778	256,2962	
K24	110,1779	112,1223	109,3223	109,2433	0	218,0779	110,3478	769,2916	
K25	108,1662	109,0965	108,9152	109,0046	218,0779	0	108,6965	761,957	
K26	9,172749	16,60412	9,632567	10,68778	110,3478	108,6965	0	265,1416	

Таким чином, отримані показники експрес-оцінки дозволять оперативно діагностувати стан фінансової стабільності банків за 4 обраними напрямками. Це, в свою чергу, підвищить ефективність прийняття управлінських рішень та

дозволить керівництву своєчасно вживати коригувальних заходів щодо стабілізації діяльності банку в поточному періоді.

На третьому етапі розробленої процедури запропоновано здійснювати інтегральну оцінку фінансової стабільності банків, що сприятиме отриманню узагальненої і комплексної оцінки, а також дослідженню зміни її рівня протягом 2007-2016 рр.

На думку автора [69, с. 35], під інтегральним показником доцільно розуміти деякий умовний числовий вимірювач латентної якості досліджуваного явища. Реалізація ідеї побудови інтегрального показника пов'язана з трьома основними складовими, які становлять його фундаментальну базу: визначення його концепції; формування інформаційної бази; визначення алгоритму його розрахунку.

Метою побудови інтегрального показника є компактний опис деякої якості досліджуваного явища їх збереженням основних властивостей структури досліджуваних об'єктів.

Побудова інтегрального показника передбачає врахування певних вимог, серед яких найбільш істотними є такі:

показник повинен чітко відображати мету його побудови і дозволяти вирішувати поставлені завдання;

він повинен бути достатньо інформативним і володіти достатньою роздільною здатністю для досліджуваних об'єктів;

він повинен піддаватись простій і зрозумілій інтерпретації;

зміна його позитивної якості повинна відповідати напрямкам «переваги» його складових;

показник повинен максимально враховувати інформативність його складових і при цьому допускати стиснення надлишкової інформації, що в них міститься;

він повинен бути інваріантним стосовно одиниць вимірювання його складових;

він повинен максимально відтворювати варіацію його складових;

вагові коефіцієнти при його складових повинні бути статистично значущими [69, с. 35].

Автор [11, с. 137] зазначає, що інтегральний метод оцінки є ефективним тоді, коли необхідно враховувати вплив чинників на економічні процеси, допомагає усунути неоднозначність оцінки впливу чинників і отримати найбільш точний результат. Інтегральна оцінка доповнює і розширює можливості традиційного аналізу, базується на використанні вже існуючих методів оцінки та системи показників. Вона дає змогу порівнювати показники з різною розмірністю та ознаками.

В науковій літературі представлено велику кількість методів розрахунку інтегрального показника, а саме: метод сум; метод геометричної середньої, метод коефіцієнтів, метод суми балів, метод відстаней, метод таксономії та метод ентропії [216].

Так, інтегральний показник, розрахований методом сум, визначається як сума фактичних значень або сума числових значень відносної зміни між фактичними і базовими значеннями показників. Незважаючи на простоту розрахунків та можливість застосування до великої кількості показників, обмеженість у використанні цього методу зумовлена однонаправленістю досліджуваних показників, тобто збільшення показника свідчить про покращення і навпаки.

Методи геометричної середньої та коефіцієнтів передбачають простоту розрахунків, проте суттєвим недоліком є можливість врахування малої кількості досліджуваних показників. При цьому значення інтегрального показника в більшості випадків має близьке значення до одиниці, що не дає можливості всебічно оцінити стан досліджуваного явища.

Такий метод розрахунку інтегрального показника як метод суми балів передбачає попереднє ранжування показників та побудову допоміжної матриці. Перевагою цього методу є можливість його застосування як для односпрямованих показників, так і для різноспрямованих. Однак застосування методу експертних оцінок при ранжуванні показників надає ознаки

суб'єктивності отриманим результатам.

Найбільш формалізованим методом є метод відстаней, який передбачає можливість врахування близькості показників до показнику-еталону та дозволяє об'єктивно врахувати значущість кожного показника.

Методи таксономії та ентропії мають достатньо складну процедуру обчислення та відмінності у її реалізації. Не зважаючи на те, що у підрозділі 2.1 рівень фінансової стабільності банківської системи визначено із застосуванням методу ентропії, у випадку із великою кількістю об'єктів (із деякою кількістю параметрів, що їх описують) для їх порівняння та лінійного упорядкування у досліджуваній сукупності більш доцільним є використання методу таксономії.

Також, доцільність вибору цього методу підтверджується думкою автора [214, с. 244], який зазначає, що метод побудови таксономічного показника розвитку об'єкта має суттєві переваги щодо можливості виконання різних видів оцінок в економіці:

повна редукція багатовимірного простору ознак об'єкта;

визначення порівняльної оцінки функціонування та розвитку організації у динаміці та відносно обраної стратегії;

розробка методик комплексного аналізу та управління функціонуванням і розвитком організації.

Результати використання методу таксономії для оцінки фінансової стабільності банків України за період 2007-2016 рр. наведено в Додатку И. Співставлення кількісних значень розрахованих синтетичних показників з якісними рівнями (аналогічно з підходом щодо оцінки фінансової стабільності на макрорівні) здійснено з використанням шкали, яка розроблена з урахуванням закону Фібоначчі або на основі методу «золотого перетину». Розподіл часток банків в залежності від якісного рівня (низького $[0; 0,382]$; середнього $(0,382; 0,618]$ та високого $(0,618; 1]$) інтегрального показника оцінювання фінансової стабільності банку протягом аналізованого періоду подано на рис.2.2

Як видно з рис. 2.2, у 2007-2008 рр. більшість банків мали низький рівень фінансової стабільності. Результати розрахунків дають змогу стверджувати про

негативний вплив світової фінансової кризи, що втілювався через масовий відплив коштів населення з банківських рахунків, кризу ліквідності банків, значне зростання проблемної позичкової заборгованості, і як наслідок, збиткові результати діяльності більшості українських банків.

Проте вже починаючи з 2010 р. розпочалося поступове відновлення банківської системи, що підтверджується зростанням рівнів інтегрального показника фінансової стабільності. Банківська система України протягом 2010–2014 рр. зазнала значних змін, що виражалися у пришвидшеному рості активів, капіталу, кредитів і депозитів, обсяги яких відповідали до кризовому періоді.

Однак, результати розрахунків продемонстрували значне зниження фінансової стабільності банків за підсумками 2015 року. Це стало наслідком найскладнішої банківської кризи, яка розпочалася наприкінці 2014 року з різкої девальвації гривні та прискорення інфляційних процесів, що призвело до значного зменшення банківської ліквідності, виведення низки банківських установ з ринку, погіршення умов функціонування банків та зниження ефективності їх діяльності. Поряд з цим, зниження основних макроекономічних показників економіки України, зростання соціальної напруги, тривалість і інтенсивність військових дій, різкі курсові коливання, непрогнозована політика регулятора також призводять до істотного розбалансування діяльності банків.

Аналіз розподілу банків України за рівнями їх фінансової стабільності свідчить, що у 2016 році, у порівнянні з попереднім періодом, збільшення частки банків із низьким та високими рівнями відбулося за рахунок зменшення кількості банків, значення інтегрального показника оцінки фінансової стабільності яких у кількісному виразі відповідав діапазону (0,382; 0,618].

Разом із тим варто зауважити, що в окреслений період закладено нові принципи проведення грошово-кредитної політики: розпочинається перехід до режиму таргетування інфляції, посилюється координація монетарної та бюджетної політик, вдосконалюються методи й інструменти грошово-кредитного регулювання, відбувається значне очищення банківської системи від проблемних банків, що і стає запорукою до поступового зростання рівня

інтегрального показника фінансової стабільності за результатами 2016 року.

Підсумовуючи необхідно зробити такі висновки. За результатами проведеного дослідження визначено доцільність оцінки фінансової стабільності банків за 4 напрямками: капітальної стійкості, ліквідності, ресурсної стійкості та ефективності діяльності. Експрес-оцінку фінансової стабільності банків, що дозволить здійснювати швидке та своєчасне реагування на будь-які зміни у їх діяльності, запропоновано реалізувати на основі обґрунтованих із застосуванням методу «центру ваги» 4 показників-репрезентантів (коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт генеральної ліквідності, рівень робочих активів та рентабельність активів), які відповідають одному із напрямів оцінки. Для групування банків за рівнем їх фінансової стабільності із використанням методу таксономії проведено інтегральну оцінку відповідного параметру та шляхом застосування методу «золотого перетину» визначено його якісні рівні (низький, середній та високий).

2.3. Діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності

В умовах нестійкої рівноваги ринкової економіки, що розвивається, будь-які потрясіння в банківській системі та зниження рівня її стабільності призводять до паралізації платіжної системи, коливань курсу національної валюти, викликають загострення політичних обставин. За таких умов вкрай необхідним є розроблення ефективних управлінських заходів та рішень щодо діагностики, попередження, нейтралізації та подолання криз і їх причин на всіх рівнях банківської системи. При цьому, особливого значення набуває завдання щодо діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності як з позиції складного системного утворення, так і окремих елементів, що її формують. Для вирішення цього

завдання із використанням правила «трьох сигм» у роботі обґрунтовані порогові значення показників фінансової стабільності банківської системи шляхом побудови шкал показників її оцінки.

Слід зауважити, що метод «трьох сигм» може застосовуватися лише у випадку, якщо досліджуваний показник розподілений за законом нормального розподілу. Відповідно до правила 3-х сигм:

імовірність потрапляння фактичного значення в довірчий інтервал ($X_{\text{ср}} - 3\sigma$; $X_{\text{ср}} + 3\sigma$) складає 99,7%, або 300 до 1, або існує 0,3% ймовірності виходу за межі;

імовірність потрапляння фактичного значення в межі ($X_{\text{ср}} - 2\sigma$; $X_{\text{ср}} + 2\sigma$) становить 95,5%, тобто шанси приблизно 20 до 1, або існує 4,5% ймовірність виходу за межі;

імовірність потрапляння фактичного значення в межі ($X_{\text{ср}} - \sigma$; $X_{\text{ср}} + \sigma$) складає 68,3%, тобто шанси приблизно 2 до 1, або існує 31,7% ймовірність того, що фактичне значення вийде за межі довірчого інтервалу.

Для отримання більш вузьких значень меж фінансової стабільності банківської системи України пропонується розраховувати ймовірність потрапляння фактичних значень показників в межах ($X_{\text{ср}} - \sigma$; $X_{\text{ср}} + \sigma$). У випадку невідповідності до нормального закону розподілу та наявності асиметрії, можливе використання методу «трьох сигм», але за точку відліку береться медіана [279, с. 10].

Для перевірки значень показників фінансової стабільності банківської системи на відповідність нормальному закону розподілу та виявлення суттєвої або несуттєвої асиметрії для всіх досліджуваних показників розраховано: середнє арифметичне, моду, медіану, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт асиметрії за формулами [252]:

$$r = \frac{\max(X) - \min(X)}{1 + 3,32 \lg N}, \quad (2.2)$$

де r – ширина інтервалу;

x – дискретний варіаційний ряд;

$\max(X)$ – максимальне значення дискретного варіаційного ряду;

$\min(X)$ – мінімальне значення дискретного варіаційного ряду;

$\max(X) - \min(X)$ – розмах дискретного варіаційного ряду;

N – кількість спостережень;

$1 + 3,32 \lg N$ – кількість інтервалів;

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i \times f_i}{N}, \quad (2.3)$$

де \bar{x} – середнє значення;

f_i – емпіричні частоти;

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (x_i - \bar{x})^2}{N}}. \quad (2.4)$$

де σ – середнє квадратичне відхилення;

$$K_a = \frac{\bar{x} - Me}{\sigma}, \quad (2.5)$$

де K_a – коефіцієнт асиметрії;

Me – медіана;

$$M_o = x_0 + r \times \frac{f_{M_o} - f_{M_o-1}}{(f_{M_o} - f_{M_o-1}) + (f_{M_o} - f_{M_o+1})}, \quad (2.6)$$

де M_o – мода;

x_0 – нижня межа модального інтервалу;

f_{M_o} – частота модального інтервалу;

f_{M_o-1} – частота інтервалу, попереднього модальному;

f_{M_o+1} – частота інтервалу, наступного за модальним.

При цьому медіана розраховується як середнє значення двох центральних елементів ряду.

Описова статистика показників оцінки фінансової стабільності банківської системи України наведена в табл. 2.9.

Як видно з табл. 2.9, аналізовані показники фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості її емерджентності не мають симетрії, адже при симетричному розподілі мода, медіана та середнє повинні дорівнювати один одному. Тому, для визначення значимості асиметрії розраховано коефіцієнт асиметрії, який дозволяє більш точно оцінити значимість асиметрії, та інтерпретувати отримані результати.

Таблиця 2.9

Описова статистика показників оцінки фінансової стабільності банківської системи України

Показник	Середнє арифметичне	Медіана	Мода	Стандартне квадратичне відхилення	Коефіцієнт асиметрії
1. Показники оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку					
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків, % (П1)	8,553	6,640	4,275	6,685	0,286
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (П2)	59,104	32,154	30,540	66,686	0,704
частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ, % (П3)	21,896	16,648	9,069	26,495	0,575
рівень погашення кредитів рефінансування (співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ), % (П4)	123,584	106,765	96,125	83,792	0,439
співвідношення МБК до статутного капіталу банків (П5)	7,719	6,284	6,125	4,046	0,404
частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ, % (П6)	29,199	28,477	12,955	18,976	0,038
2. Показники оцінки ефективності реалізації функцій банківської системи					
2.1 Ефективності валютного регулювання					
співвідношення валютних інтервенцій НБУ (сальдо між обсягами купівлі та продажу іноземної валюти) і валових міжнародних резервів (П7)	-0,1	-0,108	0,276	0,383	-0,178

Показник	Середнє арифметичне	Медіана	Мода	Стандартне квадратичне відхилення	Коефіцієнт асиметрії
показник доларизації економіки,% (П8)	31,467	31,466	30,531	3,940	0,051
частка валютних активів у сукупних активах банків,% (П9)	45,171	42,949	40,981	5,619	0,396
частка валюти проданої банками населенню у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку,% (П10)	51,881	56,131	62,219	15,419	-0,276
коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (П11)	0,513	0,451	0,353	0,220	0,285
2.2. Ефективності регулювання грошового обігу					
коефіцієнт готівки,% (П12)	28,857	28,272	28,131	1,865	0,314
показник безпеки функціонування грошового ринку,% (П13)	15,794	15,871	16,980	1,638	-0,047
показник фінансової глибини,% (П14)	29,323	28,719	27,904	3,312	0,183
2.3 Стану банківського кредитування економіки					
процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції,% (П15)	4,491	3,350	1,706	11,600	0,160
процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами (П16)	0,813	0,819	0,897	0,216	-0,029
відношення активів банків до ВВП,% (П17)	81,662	83,608	83,770	13,509	-0,144
відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП,% (П18)	7,180	7,192	7,273	3,245	-0,152
3. Показники структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі					
частка банків, які ліквідовано протягом року,% (П19)	7,080	4,305	4,158	6,803	0,408
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків,% (П20)	38,930	38,100	35,022	4,745	0,175
частка державного капіталу у статутному капіталі банків,% (П21)	26,929	27,500	28,717	12,073	-0,213
співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (П22)	0,191	0,182	0,161	0,048	0,191
співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків (П23)	0,324	0,120	0,118	0,240	0,852
4. Показники оцінки діяльності системних банків					
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку) (П24)	25,150	13,270	11,527	30,054	0,728
показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку) (П25)	24,368	16,794	11,948	21,709	0,349

Показник	Середнє арифметичне	Медіана	Мода	Стандартне квадратичне відхилення	Коефіцієнт асиметрії
рівень довіри населення до СВБ (П26)	0,430	0,431	0,432	0,038	-0,041
рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ (П27)	0,265	0,195	0,182	0,187	0,378

Якщо показник асиметрії перевищує за модулем 0,5, то асиметрію необхідно вважати значимою, якщо нижче даного показника, то асиметрією можна знехтувати. За результатами розрахунків, наведених в табл. 2.9, видно, що показники П2, П3, П23, П24 мають асиметрію. Від'ємний знак відносного показника асиметрії говорить про те, що асиметрія є лівобічною, а додатній – правобічною. Отже, маємо правобічну асиметрію показників П2, П3, П23, П24.

Для показників, які мають асиметрію, слід розрахувати коефіцієнт корегування, який дозволить визначити, наскільки відстань між інтенсивностями при асиметричному розподілі зміниться щодо значень при нормальному розподілі [279]. Розрахунок коефіцієнту корегування при правобічній асиметрії наведено формулою (2.7), при лівобічній асиметрії – за формулою (2.8):

$$k = \frac{Me - M_0}{Me \times n}, \quad (2.7)$$

$$k = \frac{M_0 - Me}{M_0 \times n} \quad (2.8)$$

де k – коефіцієнт корегування;

n – кількість ділень шкали, розташованих ліворуч та праворуч від медіани.

При побудові інтервальної шкали за правилом «трьох сигм» при правобічній асиметрії шкала має діапазон значень $(Me - \sigma k; Me + \sigma(k + 1))$, при лівобічній асиметрії – $(Me - \sigma(k + 1); Me + \sigma k)$.

Застосування результатів розрахунків, згідно табл.2.9, дозволяє побудувати інтервальні шкали для показників оцінки фінансової стабільності банківської системи (табл. 2.10) [197].

Таблиця 2.10

Шкали показників оцінки фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності

Показник	Шкали показників оцінки фінансової стабільності банків за рівнями		
	низький рівень	середній рівень	високий рівень
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків	[15,238; 100]	[1,869; 15,238)	[0; 1,869)
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ	[0; 38,290)	[38,290;129,284)	[129,284; +∞)
частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ	[39,577; 100]	[0,215; 39,577)	[0; 0,215)
рівень погашення кредитів рефінансування	[0; 39,792)	[39,792;	[207,376; +∞)
співвідношення МБК до статутного	[11,765; +∞)	[3,673; 11,765)	[0; 3,673)
частка кредитів овернайт у загальному	[48,175; 100]	[10,223; 48,175)	[0; 10,223)
співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів	(-∞;-0,559)	[-0,559; 0,207)	[0,207; +∞)
показник доларизації економіки	[35,406; 100]	[27,527; 35,406)	[0; 27,527)
частка валютних активів у сукупних	[50,790; 100]	[39,553; 50,790)	[0; 39,553)
частка валюти проданої банками населенню у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку	[67,300; 100]	[36,461; 67,300)	[0; 36,461)
коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за	[0; 0,293)	[0,293; 0,733)	[0,733; +∞)
коефіцієнт готівки	[30,722; +∞)	[26,991; 30,722)	[0; 26,991)
показник безпеки функціонування	[17,431; +∞)	[14,156; 17,431)	[0; 14,156)
показник фінансової глибини	[0; 26,011)	[26,011; 32,635)	[32,635; +∞)
процентна ставка за банківськими	(-∞; -7,109)	[-7,109; 16,091)	[16,091; +∞)
процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами	[1,029; +∞)	[0,597; 1,029)	[0; 0,597)
відношення активів банків до ВВП	[0; 68,153)	[68,153; 95,172)	[95,172; +∞)
частка банків, які ліквідовано протягом	[13,883; 100]	[0,277; 13,883)	[0; 0,277)
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків	[0; 34,186)	[34,186; 43,675)	[43,675; 100]
частка державного капіталу у статутному капіталі банків	[39,002; 100]	[14,855;39,002)	[0; 14,855)
співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації	[0,239; +∞)	[0,143; 0,239)	[0; 0,143)
співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків	[0,357; +∞)	[0,123; 0,357)	[0; 0,123)

Показник	Шкали показників оцінки фінансової стабільності банків за рівнями		
	низький рівень	середній рівень	високий рівень
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку)	$(-\infty; 15,902)$	$[15,902; 40,692)$	$[40,692; +\infty)$
показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку)	$(-\infty; 2,659)$	$[2,659; 46,077)$	$[46,077; +\infty)$
рівень довіри населення до СВБ	$[0; 0,392)$	$[0,392; 0,469)$	$[0,469; 1]$
рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ	$[0,452; 1]$	$[0,079; 0,452)$	$[0; 0,079)$

При розробленні інтервальних шкал окрім визначення показників описової статистики для аналізованих індикаторів (їх економічний зміст та рекомендовані у науковій літературі [152,183,226,252,259] значення представлені в Додатку К) до уваги приймалися рекомендовані напрями їх зміни, тобто враховано стимулюючий чи дестимулюючий вплив на фінансову стабільність банківської системи.

Так, показник частки коштів НБУ у зобов'язаннях банків є дестимулятором, адже наявність в складі зобов'язань банку позикових коштів від НБУ свідчить про виникнення у банку проблем з короткостроковою ліквідністю (виникнення дефіциту ресурсів для погашення своїх зобов'язань), хоча в літературі вказуються і такі причини залучення централізованих коштів, як розширення ресурсної бази для кредитування виробництва; прискорення мультиплікації кредиту; перерозподіл банківських ресурсів. Однак на практиці використання коштів НБУ найчастіше відбувається для підтримки ліквідності банку, в більш рідкісних випадках – для фінансування кредитних операцій. Рекомендоване граничне значення показника П1, що сигналізує про настання кризи – більше 10% [152].

Показник співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ є стимулятором, адже збільшення обсягів операцій з постачання ліквідності між банками не завжди є свідченням наявності кризових імпульсів у банківському секторі, і така ситуація може означати як присутність

тимчасових коливань, так і поживлення ділової активності банків. Рекомендоване граничне значення показника П2, що сигналізує про настання кризи – менше 7 [152].

Зростання частки стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ є негативним явищем, а різкі стрибкоподібні тенденції зростання його значень можуть сигналізувати й про настання кризи. Рекомендоване граничне значення показника П3, що сигналізує про настання кризи – більше 10% [152].

Показник співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ є стимулятором. Під час аналітичної інтерпретації цього коефіцієнта необхідно враховувати, що перевищення обсягу кредитів наданих над кредитами отриманими вважається позитивним явищем і розцінюється як ефективне розміщення ресурсів, його рекомендоване значення – більше 0,85. Рівень надання та отримання міжбанківських кредитів Національним банком зараз не регулюється. Проте, коефіцієнти отриманих та наданих кредитів можуть орієнтовно використовуватись банками для оцінювання рівня та масштабів міжбанківського кредитування.

Показник співвідношення міжбанківських кредитів до статутного капіталу банків – дестимулятор, а його рекомендоване граничне значення, що сигналізує про настання кризи – більше 7 [152]. Високе значення відповідного показника свідчить про те, що в банку існують проблеми із диверсифікацією ресурсів. Диверсифікація ресурсів, що залучаються, зміцнює ліквідність банку, а міжбанківський кредит не сприяє диверсифікації [6].

Підвищення частки кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ є негативним явищем. За результатами розрахунків середньому значенню частки кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ П6 відповідає інтервал 9,044-49,047%. У попередніх дослідженнях рекомендоване значення даного показника становить менше 50% [259].

Показник співвідношення валютних інтервенцій НБУ (сальдо між

обсягами купівлі та продажу іноземної валюти) до валових міжнародних резервів – стимулятор. Середній рівень цього показника за результатами розрахунків становить $-0,597-0,21$. Такі значення не суперечать дослідженням у [127], згідно з якими від’ємні значення свідчать про скорочення валових міжнародних резервів за рахунок продажу іноземної валюти (відбувається тоді, коли НБУ намагається стабілізувати національну грошову одиницю). Так, у 2014 р., коли спостерігалось низьке значення показника К7, з метою захисту фіксованого валютного курсу від спекулятивних атак з боку світових фінансових ринків центральний банк мав можливість вживати контрзаходи у вигляді валютних інтервенцій. Однак це утруднювало його можливості щодо проведення незалежної грошово-кредитної політики та призвело до небажаних змін валютних резервів.

Показник доларизації економіки є дестимулятором, адже в основі доларизації української економіки лежать фундаментальні економічні фактори: висока інфляція, значні політичні та економічні ризики, недовіра суспільства до органів влади, банківської системи та національної валюти. За таких умов назріла потреба у проведенні активної державної політики, спрямованої на подолання несприятливих тенденцій у грошово-кредитній системі країни. В її основі повинен бути комплекс заходів, націлених на нівелювання впливу чинників, що породжують доларизацію економіки України. Висока довіра до національної валюти є запорукою зниження доларизації економіки країни. У науковій літературі рекомендоване значення цього показника – менше 30% [226], а за результатами розрахунків його середнє значення становить 26,687-34,864%.

Показник частки валютних активів у сукупних активах банків – дестимулятор. Розрахунок цього показника дає можливість оцінити активність банку на валютному ринку. При цьому якщо збільшення показника не пов’язано зі збільшенням офіційного курсу іноземних валют, то ці зміни є наслідком розвитку масштабів валютних операцій [183].

Показник частки валюти, проданої банками населенню, у загальному

обсязі операцій на готівковому валютному ринку є дестимулятором, а зростання попиту на іноземну валюту перш за все зумовлено необхідністю погашення валютних кредитів.

Зростання коефіцієнту покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (критерій Гвідотті-Грінспена) є позитивним явищем. За цим критерієм резерви вважаються оптимальними, якщо: держава може обійтись без зовнішніх позик протягом одного року; запаси покривають усі платежі за короткостроковими запозиченнями; відношення міжнародних резервів до короткострокового боргу дорівнює 1. За весь період, який розглядаємо, міжнародних резервів було недостатньо для того, щоб покрити короткостроковий зовнішній борг за залишковим терміном погашення.

Рекомендоване у науковій літературі значення коефіцієнту готівки – 5-10%, що за результатами розрахунків відповідає високому рівню фінансової стабільності банківської системи. Низьке значення цього показника спостерігалось у 2009 р., що пояснювалося такими чинниками: прискореною лібералізацією валютного регулювання, що розширило можливості доступу до глибшого і розвиненішого ринку позик в іноземній валюті та дозволило розмістити цінні папери на міжнародних ринках капіталу; недостатньою глибиною і ліквідністю національного валютного ринку, низьким рівнем розвитку ринку фінансових інструментів і цінних паперів, деномінованих в національній валюті, високими ризиками ліквідності і низьким рівнем довіри до національної валюти.

Показник безпеки функціонування грошового ринку повинен становити менше 4% [10, 174], що за результатами розрахунків відповідає високому рівню фінансової стабільності банківської системи. Цей показник не відповідав нормативному значенню у 2014р., але поступово знижувався в наступні роки.

Показник фінансової глибини є стимулятором, він використовується з метою відстеження залежності між насиченістю економічної системи грошима у всіх формах та економічним зростанням [64]. Зростання показника фінансової

глибини в Україні у 2013-2-14 рр. характеризує зростання довіри економічних суб'єктів до банківської системи і тенденції достворення строкових заощаджень. Максимальне значення показника протягом аналізованого періоду (в 2013 р.) свідчить про потенційні можливості банківської системи у формуванні депозитних ресурсів у відповідний період.

Показник процентної ставки за банківськими кредитами відносно інфляції (визначається як різниця між відповідними показниками) є стимулятором, а в науковій літературі рекомендованим значенням є 3–5%. Збереження цінової стабільності в середньостроковій перспективі дає змогу суттєво знизити рівень відсоткових ставок за кредитами. Значні коливання цього показника протягом 2007-2016 рр. є негативною тенденцією.

Показник процентної ставки рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами є дестимулятором. Якщо ставка рефінансування підвищується щодо ставки за банківськими кредитами, банки вважають за краще звернутися за рефінансуванням до інших банків. Відповідно спостерігається зворотний процес при зниженні ставки рефінансування щодо ставки за банківськими кредитами.

Відношення активів банків до ВВП є характеристикою фінансової безпеки і незалежності банківської системи. Значення даного показника повинно наближатися до 100% [41,289], що за результатами розрахунків відповідає високому рівню фінансової стабільності банківської системи. Цей показник у Великобританії та Франції становить понад 300%, у Німеччині – понад 250%, що є свідченням високого рівня розвитку банківського сектора.

Коефіцієнт співвідношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП є дестимулятором. Так, за рекомендаціями Міжнародного банку розрахунків можна вважати, що банківська криза відбулася, якщо у країні спостерігається виявлення, зокрема, такого чинника, коли прострочена заборгованість складає більше 2% від ВВП країни [138].

Показник частки банків, які ліквідовано протягом року, є дестимулятором. Тенденція зростання цього показника у 2014 р. спостерігалася

під впливом цілої низки наступних суб'єктивних і об'єктивних факторів [103]: відсутність у найближчій перспективі суттєвих передумов для покращення ділового клімату в Україні; анексія Криму та проведення воєнних дій на сході країни; девальвація національної валюти; впровадження підвищених вимог щодо достатності капіталу європейських банківських груп у рамках виконання положень Базеля III; неякісний кредитний портфель банків; непрозора судова система та відсутність інституту захисту прав кредиторів; зменшення кількості банків з іноземним капіталом; зниження сукупного попиту і перетікання заощаджень з банківського у позабанківський сектор; комплексне реформування банківської системи тощо.

Показник частки іноземного капіталу у статутному капіталі банків є стимулятором, а його зниження свідчить про неконтрольований вплив капіталу з країни, оскільки акціонери банків з іноземним капіталом загалом інвестують у ті галузі і в тих країнах, де прибуток і безпека є вищими.

Надмірне зростання частки державного капіталу у статутному капіталі банків є негативним явищем. Проте, занадто низький рівень відповідного індикатора може негативно позначитись на процесах формування національної стратегії розвитку банківської системи та фінансування пріоритетних напрямів економіки, унеможливить участь державних банків у масштабних інвестиційних проектах державної ваги та в цілому створить негативний дисбаланс між національним та іноземним капіталом у банківській системі України [332].

Показник співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації є дестимулятором та відображає надійність та ефективність функціонування банківської системи, її здатність задовольняти потреби економічних суб'єктів у необхідних грошових ресурсах. Зменшення відповідного індикатора у 2016 р. вказує на необхідність розробки заходів щодо підвищення рівня капіталізації банків. Показник співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків також є дестимулятором, а його зростання у 2014 р. свідчить про неефективне управління активами і пасивами в банках, обмежені можливості їх розвитку, низькі конкурентні переваги, підвищену

чутливість до ринкових ризиків. Все це може призвести до серйозних проблем у діяльності банків, а несвоєчасно вжиті заходи – до банкрутства.

Від’ємні значення показників фінансової стабільності системо важливих банків свідчать про вкрай низький її рівень, що підтверджується і результатами розрахунків, згідно з якими низьким рівням даних показників відповідають інтервали $(-\infty; 36,729)$ і $(-\infty; -1,166)$ відповідно.

Показник рівня довіри населення до СББ (визначається як частка строкових депозитів фізичних осіб в депозитному портфелі) є стимулятором, а стрімке зниження цього показника у 2015 р. пояснюється впливом цілої низки чинників: погіршенням матеріального становища більшості населення; невірою, що найближчим часом поліпшиться економічна ситуація в країні; негативною оцінкою сприятливості поточних умов для депозитних вкладів; низькою готовністю населення зберігати свої гроші на депозитах.

Показник ризикованості кредитного портфеля СББ є дестимулятором, відображає відповідність структури його кредитних вкладень базовим принципам організації кредитування з точки зору забезпечення поверненості, строковості та платності наданих у тимчасове користування грошових коштів.

Грунтуючись на побудованих інтервальних шкалах та кількісних значеннях індикаторів фінансової стабільності банківської системи України, визначено їх якісні рівні (табл. 2.11).

Відповідно до табл.2.11, більшість показників фінансової стабільності банківської системи мали низькі значення у 2008, 2014, 2015, 2016 рр. Саме в ці періоди спостерігалися кризові явища в економіці України, які ускладнювалися недостатньою якістю кредитного портфеля банків, низькою якістю управління ризиками та, головне, браком довіри до банківської системи з боку населення.

Окрім шкалювання показників оцінки фінансової стабільності банківської системи відповідний інструментарій використано для параметрів діяльності окремих банків (показник рентабельності активів, коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт генеральної ліквідності, рівень робочих активів), які у підрозділі 2.2 обґрунтовані та запропоновані для здійснення експрес-оцінки їх фінансової стабільності. Слід зазначити, що така оцінка може

здійснюватися як НБУ, так і окремими банками самостійно в процесі моніторингу їх фінансової стабільності. При цьому моніторинг фінансової стабільності банку повинен відображати якісні зміни у функціонуванні банку, бути засобом порівняння як з погляду різних інтервалів часу, так і з погляду обраної системи індикаторів банківської діяльності.

Таблиця 2.11

Результати якісної оцінки фінансової стабільності банківської системи України

Показник	Якісні рівні показників оцінки фінансової стабільності банківської системи за роками		
	низький	середній	високий
П1, дестимулятор	2008, 2014	2009, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016	2007, 2010
П2, стимулятор	2008, 2009, 2011-2016	2010	2007
П3, дестимулятор	2009, 2010	2008, 2012- 2015	2007, 2011, 2016
П4, стимулятор	-	2007, 2008, 2009, 2011-2016	2010
П5, дестимулятор	2007, 2008	2009-2015	2016
П6, дестимулятор	2008, 2015	2007, 2009, 2010, 2012, 2013, 2014, 2016	2011
П7, стимулятор	2014	2008-2013, 2015, 2016	2007
П8, дестимулятор	2016	2008-2012, 2014, 2015	2007, 2013
П9, дестимулятор	2008, 2009, 2015	2007, 2010, 2012, 2014, 2016	2011, 2013
П10, дестимулятор	-	2007-2014	2015, 2016
П11, стимулятор	2014, 2015	2008-2013, 2016	2007
П12, дестимулятор	2009	2007, 2008, 2010, 2011, 2014, 2015, 2016	2012, 2013
П13, дестимулятор	2014	2007-2013, 2015	2016
П14, стимулятор	2016	2007-2012, 2015	2013, 2014
П15, стимулятор	2014, 2015	2007-2011, 2016	2012, 2013
П16, дестимулятор	2015, 2016	2007-2011, 2014	2012, 2013
П17, стимулятор	2015, 2016	2007, 2010-2014	2008, 2009
П18, дестимулятор	2014, 2015	2009-2013, 2016	2007, 2008
П19, дестимулятор	2014	2007-2013, 2015, 2016	-
П20, стимулятор	2013, 2014	2007-2012, 2015	2016
П21, дестимулятор	2016	2009-2015	2007, 2008
П22, дестимулятор	2014	2009-2013, 2016	2007, 2008, 2015
П23, дестимулятор	2009, 2014-2016	2010, 2011, 2013	2007, 2008, 2012
П24, стимулятор	2008, 2014-2016	2007, 2009	2010- 2013
П25, стимулятор	2015	2007-2011, 2013, 2014,	2012
П26, стимулятор	2009	2008, 2010-2012, 2014-	2007, 2013
П27, дестимулятор	2016	2009-2015	2007, 2008

Для визначення якісних рівнів показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків використано статистичні дані діяльності банків України протягом 2007-2016 рр. Описова статистика відповідних параметрів наведена в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Описова статистика показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України протягом 2007-2016 рр.

Показник	Середнє арифметичне	Медіана	Мода	Стандартне квадратичне відхилення	Коефіцієнт асиметрії
показник рентабельності активів	-0,019	-0,002	0,064	0,148	-0,141
коефіцієнт захищеності власного капіталу	0,275	0,215	0,618	0,641	0,094
коефіцієнт генеральної ліквідності	0,433	0,320	0,528	0,279	0,195
рівень робочих активів	0,886	0,922	0,944	0,122	-0,288

Інтервальні шкали для наведених у табл.2.12 показників, визначено з використанням формул (2.2)-(2.8), представлено в табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Шкали показників оцінки фінансової стабільності банків

Показник	Шкали показників оцінки фінансової стабільності банків за рівнями		
	низький	середній	високий
Показник рентабельності активів	$(-\infty; -0,167]$	$(-0,167; 0,129]$	$(0,129; +\infty)$
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	$(-\infty; -0,366]$	$(-0,366; 0,917]$	$(0,917; +\infty)$
Коефіцієнт генеральної ліквідності	$[0; 0,154]$	$(0,154; 0,712]$	$(0,712; +\infty)$
Рівень робочих активів	$[0; 0,764]$	$(0,764; 0,899]$	$(0,899; 1]$

Ретроспективний аналіз динаміки показників оцінки фінансової стабільності банківської системи дозволив протестувати розглянуті індикатори на придатність для ідентифікації кризи банківської системи та обґрунтувати їх порогові значення, що сигналізують про її настання (табл. 2.14).

**Порогові значення показників оцінки фінансової стабільності
банківської системи, що сигналізують про настання кризи**

Показник	Напрямок зміни в період кризи	Рекомендовані порогові значення показників, що сигналізують про настання кризи
Показники оцінки фінансової стабільності банківської системи України з позиції властивості її емерджентності		
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків, %	↑	більше 15,238
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ	↓	менше 38,290
частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ, %	↑	більше 39,577
співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ, %	↓	менше 39,792
співвідношення МБК до статутного капіталу банків	↑	більше 11,765
частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ, %	↑	більше 48,175
співвідношення валютних інтервенцій НБУ (сальдо між обсягами купівлі та продажу іноземної валюти) до валових міжнародних резервів	↓	менше -0,559
показник доларизації економіки, %	↑	більше 35,406
частка валютних активів у сукупних активах банків, %	↑	більше 50,790
частка валюти, проданої банками населенню, у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку, %	↑	більше 67,300
коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (критерій Гвідотті-Грінспена)	↓	менше 0,293
коефіцієнт готівки, %	↑	більше 30,722
показник безпеки функціонування грошового ринку, %	↑	більше 17,431
показник фінансової глибини, %	↓	менше 26,011
процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції, %	↓	менше -7,109
процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами	↑	більше 1,029
відношення активів банків до ВВП	↓	менше 68,153
відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП	↑	більше 10,425
частка банків, які ліквідовано протягом року	↑	більше 13,883
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків	↓	менше 34,186
частка державного капіталу у статутному капіталі банків	↑	більше 39,002
співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації	↑	більше 0,239
співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків	↑	більше 0,357
показник фінансової стабільності СВБ (значимість 1 порядку)	↓	менше 15,902
показник фінансової стабільності СВБ (значимість 2 порядку)	↓	менше 2,659
рівень довіри населення до СВБ	↓	менше 0,392
рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ	↑	більше 0,452
Показники оцінки фінансової стабільності банків		
показник рентабельності активів	↓	менше 0,154
коефіцієнт захищеності власного капіталу	↓	менше -0,366
коефіцієнт генеральної ліквідності	↓	менше -0,146
рівень робочих активів	↓	менше 0,764

З урахуванням визначених порогових значень для індикаторів фінансової стабільності банківської системи та фінансової стабільності банків проведено їх співставлення із фактичними значеннями за 2016 рік (табл.2.15 та Додаток К).

Таблиця 2.15

Відхилення значень показників фінансової стабільності банківської системи від порогових у 2016 р.

Показник	Порогове значення показника, що сигналізує про настання кризи	Розраховане значення показника у 2016 р.	Відхилення розрахованого значення показника від порогового
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків, %	більше 15,238	4,581	В межах норми
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ	менше 38,290	9,476	-28,814
частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ, %	більше 39,577	0	В межах норми
співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ, %	менше 39,792	88,300	В межах норми
співвідношення МБК до статутного капіталу банків	більше 11,765	1,293	В межах норми
частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ, %	більше 48,175	35,879	В межах норми
співвідношення валютних інтервенцій НБУ (сальдо між обсягами купівлі та продажу іноземної валюти) до валових міжнародних резервів	менше -0,559	0,087	В межах норми
показник доларизації економіки, %	більше 35,406	38,931	3,525
частка валютних активів у сукупних активах банків, %	більше 50,790	42,167	В межах норми
частка валюти, проданої банками населенню, у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку, %	більше 67,300	18,797	В межах норми
коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (критерій Гвідотті-Грінспена)	менше 0,293	0,330	В межах норми
коефіцієнт готівки, %	більше 30,722	27,650	В межах норми
показник безпеки функціонування грошового ринку, %	більше 17,431	12,368	В межах норми
показник фінансової глибини, %	менше 26,011	23,647	-2,364
процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції, %	менше -7,109	0,138	В межах норми
процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами	більше 1,029	1,074	0,045
відношення активів банків до ВВП, %	менше 68,153	52,151	-16,002
відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП, %	більше 10,425	9,702	В межах норми
частка банків, які ліквідовано протягом року, %	більше 13,883	10,440	В межах норми
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	менше 34,186	48,84	В межах норми
частка державного капіталу у статутному капіталі банків, %	більше 39,002	44,096	5,094
співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації	більше 0,239	0,208	В межах норми

Показник	Порогове значення показника, що сигналізує про настання кризи	Розраховане значення показника у 2016 р.	Відхилення розрахованого значення показника від порогового
співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків	більше 0,357	0,550	0,193
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку)	менше 15,902	0,059	-15,843
показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку)	менше 2,659	5,064	В межах норми
рівень довіри населення до СВБ	менше 0,392	0,432	В межах норми
рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ	більше 0,452	0,539	0,087

Аналіз наведених у табл.2.15 результатів співставлення фактичних значень показників оцінки фінансової стабільності банківської системи із пороговими дозволив визначити індикатори, рівень яких був критичним, що є свідченням прояву окремих кризових тенденцій. Зокрема, виявлено, що критичні значення були характерні для таких показників: співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ, показник доларизації економіки, показник фінансової глибини, процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами, відношення активів банків до ВВП, частка державного капіталу у статутному капіталі банків, співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків, показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку), рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ. Виявлені дисбаланси у банківській системі потребують розроблення заходів щодо їх нейтралізації, в тому числі й з урахуванням причин, що зумовили відповідні негативні зміни її стану.

В свою чергу аналіз відхилень фактичних значень фінансових показників діяльності банків (Додаток Л), що характеризують їх фінансову стабільність, дозволив зробити висновок, що у 2016 році відповідали критичному рівню значення показника рентабельності активів 8 банків, рівня робочих активів 17 банків та коефіцієнту генеральної ліквідності 13 банків України.

Підсумовуючи, необхідно зробити висновок, що у роботі удосконалено інструментарій для діагностування кризових явищ у банківській системі, який ґрунтується на розробленні інтервальних шкал індикаторів фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емерджентності

(враховано особливості її внутрішньої організації) та параметрів визначення фінансової стабільності банків, як елементів складного системного утворення. Слід зазначити, що отримані шкали показників оцінки фінансової стабільності банківської системи повинні бути використані для моніторингу її рівня, зокрема, виявлення тенденцій наближення до межі граничної небезпеки або ідеалу досягнення поставленої мети. Практичне значення проведеного шкалювання показників оцінки фінансової стабільності банків полягає у конкретизації причин виникнення кризових тенденцій у їх діяльності. Це уможливорює формування дієвих антикризових стратегій та обґрунтованого використання технологій управління, які будуть спрямовані на подолання негативного впливу факторів внутрішнього середовища банків, що чинять дестабілізуючий вплив на їх фінансову діяльність.

Висновки до розділу 2

1. Визначення рівня фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емерджентності запропоновано здійснювати за показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку, ефективності реалізації функцій банківської системи (ефективності валютного регулювання та регулювання грошового обігу, стану банківського кредитування економіки), структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та оцінки діяльності системних банків. Обґрунтований на основі аналізу наукової літератури первинний перелік показників оцінювання фінансової стабільності банківської системи в межах кожного з визначених напрямів оцінки перевірено на наявність щільного кореляційного зв'язку між індикаторами та виключено ті з них, що мають високі лінійні зв'язки з іншими параметрами групи. В результаті уникнено дублювання інформації, тобто кількість індикаторів фінансової стабільності банківської системи скорочено з 40 до 27.

2. Оцінювання структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі запропоновано здійснювати за такими показниками: частка банків, які

ліквідовано протягом року; частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків; частка державного капіталу у статутному капіталі банків; співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації; співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків.

3. Із застосуванням методу ентропії (передбачає врахування дисперсій кожної з ознак, що входять до синтетичного показника) проведено інтегральне оцінювання фінансової стабільності банківської системи України протягом 2007-2016 рр. Співвідношення кількісних значень розрахованих інтегральних показників оцінки фінансової стабільності банківської системи із високим, середнім та низьким рівнями здійснено шляхом використання методу «золотого перетину». Визначено, що найнижчі значення інтегрального показника оцінки фінансової стабільності припадають на 2009 рік та 2014-2015 рр., що свідчить про наявність суттєвих дисбалансів у банківській системі та неспроможність виконання покладених на неї функцій. При цьому критичний рівень фінансової стабільності банківської системи України (значення інтегрального показника становило 0,242) був характерний для 2015 року. Виявлено, що однією із вагомих причин виникнення такої ситуації стали неплатоспроможність ПАТ «Дельта банк», погіршення фінансової стабільності інших банків із системною значимістю другого порядку, зростання рівня ризикованості кредитного портфеля СББ та масовий відплив строкових депозитів з рахунків їх клієнтів.

Практичне значення зроблених пропозицій щодо оцінювання фінансової стабільності банківської системи полягає у такому: обґрунтований набір показників враховує найважливіші аспекти її функціонування та особливості прояву такої властивості як емерджентність; використання градації рівнів інтегральних показників, що відповідають окремим напрямом оцінки та визначають фінансову стабільність банківської системи, дозволяє визначати найбільш проблемні зони проведення моніторингу її стану.

4. Проведено експрес-оцінку фінансової стабільності банків, що ґрунтується на використанні 4 репрезентативних показників, які характеризують ресурсну і капітальну стійкість, ліквідність та ефективність їх

діяльності. В межах запропонованого підходу шляхом зведення репрезентативних показників методом таксономії та надання якісної інтерпретації проведеної кількісної інтегральної оцінки уможливується проведення розмежування банків із низьким, середнім та високим рівнями фінансової стабільності. Використання найбільш інформативних показників (коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт генеральної ліквідності, рівень робочих активів та рентабельність активів) дозволяє спростити процеси оцінки та моніторингу фінансової стабільності банків, підвищити оперативність їх реалізації, а групування банків – виявити фінансово уразливі та не стійкі.

5. Розроблено діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи, який ґрунтується на використанні методу «трьох сигм» та передбачає шкалювання значень показників оцінки її фінансової стабільності з позиції властивості емерджентності та експрес-оцінки фінансової стабільності банків. Порівняння фактичних значень відповідних показників із визначеними пороговими в процесі моніторингу фінансової стабільності дозволить виявити наявність кризових явищ у банківській системі в цілому та уточнити, які з параметрів діяльності окремих банків зумовлюють зниження рівнів їх фінансової стабільності та можуть призвести до ліквідації.

Отримані результати дослідження щодо оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності опубліковано в [20,154,155,194], пропозиції з проведення експрес-оцінки фінансової стабільності банків наведені в [198], діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи представлено в публікаціях [156, 197].

Список використаних джерел: [1,6,8,10,11,13,16,17,20,24,26-28,31,36, 37, 41, 43, 44, 48, 50, 51, 57,59,60,64,67,69,70,74,76-78,80,81,83,87-89,91,92,95,101, 103,106, 107, 114, 115,118,120,124,127,130,132,133,136,138,140,141,144,145,147, 148,153,159,165,166, 174, 177, 179, 183,184,202,203,205,206,214,216,226,229,230, 236, 237, 238, 239,243,247,251,252,259,260,262,265,266,278,279,282,284,288,289, 290,294,303,305,310,312,322,325-328, 332, 333, 336, 339, 344, 358, 360, 367, 373, 381, 385,391, 404, 414].

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

3.1. Структуризація причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи

Проведена у підрозділі 2.1 інтегральна оцінка фінансової стабільності банківської системи України з позиції властивості емерджентності та її якісна інтерпретація дозволили не тільки зробити загальні висновки щодо траєкторії руху банківської системи упродовж 2007-2016 рр., але й визначити окремі складові фінансової стабільності, що спричиняли зниження її рівня у різні часові періоди. З метою нівелювання негативного впливу дестабілізуючих факторів та посилення дії чинників, які сприятимуть фінансовому розвитку банківської системи, в процесі розроблення комплексу дієвих регулюючих заходів із забезпечення фінансової стабільності банківської системи доцільним є врахування зв'язків між показниками, що характеризують окремі напрями її оцінки. Для реалізації цього завдання пропонується процедура структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи [189].

Дана процедура ґрунтується на використанні методу канонічного аналізу, що, на відміну від інших, дозволяє виявляти найбільш значущі кореляційні зв'язки між двома групами показників. Відповідний математичний інструментарій досить часто використовується сучасними науковцями для дослідження різних економічних процесів і явищ та передбачає побудову канонічних змінних U (пояснювальної) і V (результативної), що визначаються як лінійні комбінації початкових ознак. Іншими словами, засобом канонічного аналізу виявляється залежність між зваженими сумами змінних кожної

множини пояснювальних і результативних ознак, а кореляція між новими канонічними змінними має вид [96,301]:

$$\begin{cases} \mathbf{U} = \mathbf{a}_1 \mathbf{x}_1 + \mathbf{a}_2 \mathbf{x}_2 + \dots + \mathbf{a}_q \mathbf{x}_q, \\ \mathbf{V} = \mathbf{b}_1 \mathbf{y}_1 + \mathbf{b}_2 \mathbf{y}_2 + \dots + \mathbf{b}_p \mathbf{y}_p, \end{cases} \quad (3.1)$$

де x_1, \dots, x_q та y_1, \dots, y_p – множина пояснювальних та результативних змінних відповідно;

a_1, \dots, a_q та b_1, \dots, b_p – канонічні ваги, що визначають вклад відповідного показника у значення канонічної змінної.

З урахуванням особливостей реалізації канонічного аналізу процедура структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи здійснюється за такими етапами:

1 етап – формулювання гіпотез щодо розподілу індикаторів фінансової стабільності банківської системи на результативні та пояснювальні;

2 етап – побудова моделей канонічного зв'язку між парами груп індикаторів фінансової стабільності банківської системи та їх аналіз за такими критеріями: показником загального надлишку (total redundancy), що визначає варіативність результативних характеристик внаслідок зміни пояснювальних ознак та дозволяє підтвердити або спростувати сформульовані гіпотези щодо розподілу індикаторів; коефіцієнтом канонічних кореляцій (показує щільність кореляційного зв'язку між змінними); p-Value (має бути меншим за 0,05);

3 етап – аналіз канонічних ваг та навантажень на канонічні змінні, формування рейтингу індикаторів, що вносять найбільший вклад у виявлені зв'язки між параметрами визначення фінансової стабільності банківської системи;

4 етап – аналіз виявлених кореляційних зв'язків та графічна інтерпретація отриманих результатів.

Відповідно до представленої процедури, її базовим етапом є визначення

пояснювальних x_1, \dots, x_q та результативних y_1, \dots, y_p змінних. Враховуючи той факт, що на перший погляд достатньо складно зробити висновки щодо розподілу факторів причин та факторів результатів у системі показників оцінки фінансової стабільності банківської системи, цей етап здійснено на основі власних міркувань автора та з урахуванням вже існуючих теоретичних й аналітичних досліджень інших науковців.

Таким чином, було сформульовано ряд гіпотез щодо наявності зв'язків між обраними параметрами (рис.3.1).

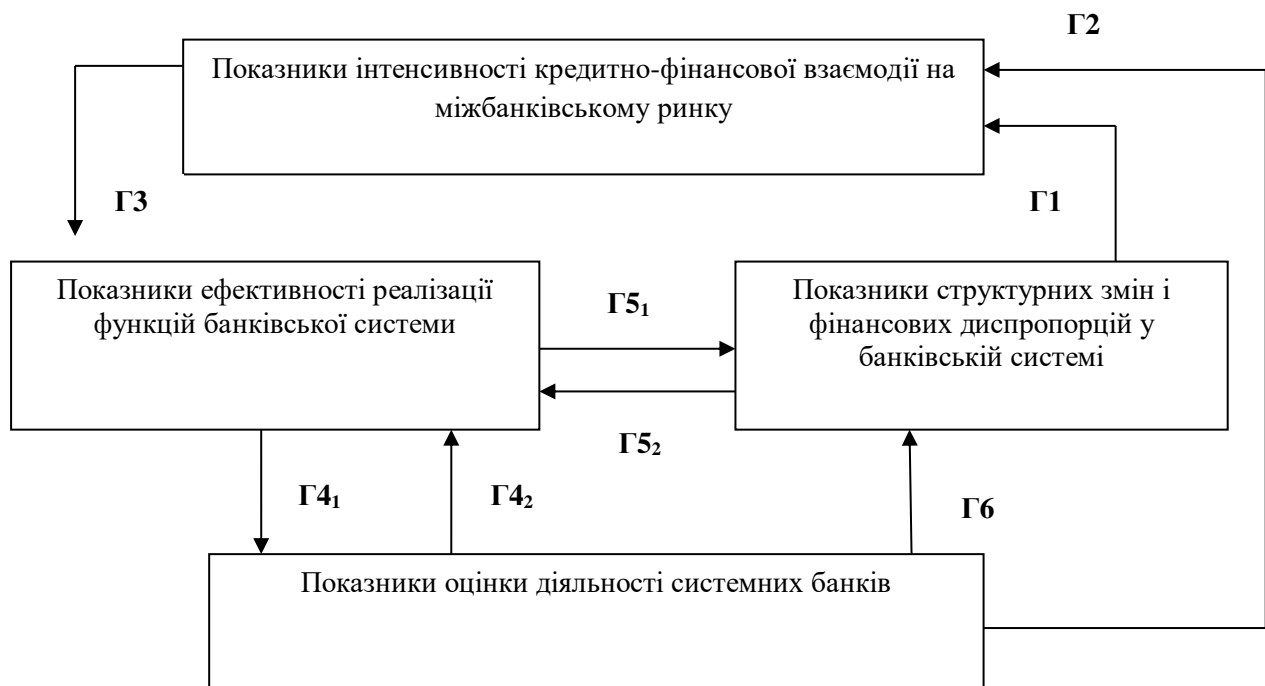

Рис.3.1. Гіпотетично визначені причинно-наслідкові зв'язки між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи

Примітка: Г1-Г6 – висунуті гіпотези щодо наявності зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи

Згідно першим двом гіпотезам структурні зміни і фінансові диспропорції у банківській системі та погіршення фінансового стану системних банків спричиняють коливання обсягів операцій на міжбанківському кредитному ринку. Це можна пояснити тим, що варіація основних параметрів діяльності як великих системних, так і малих банків впливає на інтенсивність потоків (як між банками, так і між банками та НБУ), що виникають у зв'язку із необхідністю

розвитку кредитної діяльності банків та задоволення їх потреби у тимчасовій ліквідності. При цьому важливим є те, що значне зростання обсягів кредитів рефінансування НБУ (зокрема, стабілізаційних кредитів) як кредитора останньої інстанції у порівнянні із масштабами кредитно-фінансової взаємодії між банками, в більшій мірі зумовлюється поширенням дисбалансів у банківській системі, у тому числі: відтоком депозитів, зниженням капіталізації банків, зростанням кількості ліквідованих та збиткових банків, скороченням їх структурних підрозділів; несприятливими змінами у структурі капіталу банківського сектору, які виникають внаслідок відтоку іноземного капіталу та експансії держави як власника та ін.

Наявність гіпотетично визначеного зв'язку між двома групами показників оцінювання фінансової стабільності банківської системи (згідно до першої гіпотези) було підтверджено й засобом канонічного аналізу, який реалізовано із застосування ППП Statistica 8.0. Розподіл показників на пояснювальні й результативні для виявлення залежності показників оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку та структурних змін і фінансовий диспропорцій у банківській системі представлено у табл.3.1.

Таблиця 3.1

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками структурних змін і фінансовий диспропорцій у банківській системі та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (X_1), частка державного капіталу у статутному капіталі банків (X_2), співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (X_3), співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків (X_4)	частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків (Y_1), співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (Y_2), рівень погашення кредитів рефінансування (Y_3), частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (Y_4)

При цьому слід звернути увагу на той факт, що за умови необхідності виконання вимог до використання методу канонічних кореляцій відносно

кількості результативних і пояснювальних змінних ($p \leq q$) та мінімальної кількості спостережень (має дорівнювати або бути більшою, ніж $2n+2$, де n – кількість показників окремої групи), із вибірки показників на основі матриці коефіцієнтів парної кореляції виключено такі, що мають найслабший лінійний зв'язок з індикаторами іншої групи.

Як видно з результатів проведеного канонічного аналізу (табл.М.1 Додатку М), найбільша кількість коренів, що можуть бути добуті, дорівнює найменшій кількості змінних у сукупності результуючих ознак. При цьому за критерієм *p-Value* статистично значущим є лише перший канонічний корінь. Коефіцієнт канонічної кореляції першої пари канонічних змінних ($r(U_1V_1) = 0,99$) свідчить про наявність сильного кореляційного зв'язку між представленими у табл.3.1 групами показників, а їх лінійні комбінації мають вид:

$$\begin{cases} U_1 = 0,11x_1 - 0,73x_2 + 0,75x_3 - 0,55x_4 \\ V_1 = 1,15y_1 + 0,56y_2 - 0,27y_3 - 0,97y_4 \end{cases} \quad (3.2)$$

де U_1 – лінійна комбінація показників структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі;

V_1 – лінійна комбінація показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку.

Аналіз канонічних ваг, що є коефіцієнтами при змінних у системі канонічних рівнянь та характеризують внесок кожного показника у зв'язок між канонічними змінними U та V , дозволив побудувати їх рейтинг ($X_3 > X_2 > X_4 > X_1; Y_1 > Y_4 > Y_2 > Y_3$), згідно до якого найбільший внесок у зв'язок між аналізованими групами показників вносять: X_3 (співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації), X_2 (частка державного капіталу у статутному капіталі банків), Y_1 (частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків), Y_4 (частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ) та Y_2 (співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ).

Окрім аналізу канонічних ваг, одним із напрямів інтерпретації результатів застосування методу канонічних кореляцій є дослідження навантажень канонічних факторів (табл. М.2 Додатку М). З даних табл. М.2 видно, що канонічна змінна U_1 має досить тісний зв'язок із показниками X_1 (частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків), X_2 (частка державного капіталу у статутному капіталі банків) та X_4 (співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків). Це означає, що відповідні індикатори разом із X_3 також вносять суттєвий вклад у зв'язок із показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку. При цьому аналіз навантажень на канонічну змінну V_1 , як і аналіз канонічних ваг, серед найбільш значущих показників також виокремлює Y_4 (частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ).

Вибір показників, що вносять найбільший вклад у зв'язок між показниками структурних змін і фінансовий диспропорцій у банківській системі та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку, можна пояснити наявністю між ними таких кореляційних зв'язків. Так, виявлений зворотній зв'язок X_3, X_4 із Y_2 свідчить про те, що зростання кількості банків із недостатнім рівнем власного капіталу та збиткових банків зумовлює зниження коефіцієнту співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ. Це означає, що відповідні фінансові диспропорції сигналізують про погіршення фінансового стану банків та зниження рівня їх фінансової стійкості. Виходячи з такої ситуації в умовах «нерухливості» міжбанківського ринку зростає й «апетит» фінансово нестійких банків до кредитів рефінансування НБУ.

Непрямої зв'язок було виявлено й між показниками X_2 та Y_2 , що є свідченням того, що зростання частки державного капіталу також активізує процеси взаємодії між банками та НБУ. Так, досвід показує, що у 2014 році, коли банківська система знаходилась у кризовому стані, сума рефінансування НБУ на кожну гривню відтоку депозитів фізичних осіб найбільших банків була максимальною саме для державних банків. До того ж більшість державних

банків є збитковими, що зумовлює необхідність їх постійної підтримки для виконання покладених на них функцій.

Між іншими обґрунтованими на основі аналізу канонічних ваг та факторних навантажень на канонічні змінні показниками – X_1, X_4, Y_1, Y_4 існує помітний кореляційний зв'язок: зворотній – між $X_1 Y_1$ та прямий – між $X_4 Y_4$. Так, відповідно до першої пари пов'язаних змінних слід зробити висновок, що із зростанням частки іноземного капіталу – зменшується частка НБУ у зобов'язаннях банків. Це, по-перше, можна пояснити тим, що іноземні банки мають доступ до більш дешевих ресурсів і можуть надавати кошти іншим банкам в умовах браку ліквідності. По-друге, присутність іноземних інвесторів на вітчизняному ринку задає тон конкурентним відносинам між банками, що позитивно впливає на зміну кількісних та якісних показників їх діяльності, в тому числі й зниження залежності від коштів НБУ.

Виявлення кореляційного зв'язку між показником частки кредитів овернайт та коефіцієнтом співвідношення кількості збиткових та прибуткових банків говорить про те, що відповідні диспропорції у банківському секторі провокують збільшення обсягів надкороткострокових кредитів рефінансування. При цьому зростання частки відповідних кредитів та перевищення її значення більше, ніж 0,5, на думку [101, с. 252-253] є дестимулятором фінансової безпеки країни. Такі висновки автори [101] обґрунтовують тим, що домінуючі у 2014-2015 рр. операції овернайт лише стимулювали спекулятивний попит на валютному ринку.

Розподіл ознак на результативні та пояснювальні відповідно до другої гіпотези представлено в табл.3.2.

Отримані результати канонічного аналізу (табл.М.3 Додатку М) щодо виявлення зв'язку між параметрами діяльності системних банків та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку дозволяють зробити висновок, що зв'язок між відповідними групами показників є дуже високим (коефіцієнт канонічних кореляцій становить 0,99).

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками оцінки діяльності системних банків та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку) (X_1), показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку) (X_2), рівень довіри населення до СВБ (X_3), рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ (X_4)	частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (Y_1), рівень погашення кредитів рефінансування (Y_2), співвідношення МБК до статутного капіталу банків (Y_3), частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (Y_4)

Як видно з табл.М.3 Додатку М, статистично значущим є лише перший канонічний корінь, і тому для подальшого визначення найбільш значущих факторів впливу на інтенсивність взаємодії між суб'єктами на міжбанківському ринку було проаналізовано вагові коефіцієнти, що відповідають першій парі канонічних змінних:

$$\begin{cases} U_2 = 0,41x_1 - 0,12x_2 + 0,55x_3 + 1,07x_4 \\ V_2 = -0,74y_1 + 0,65y_2 - 0,61y_3 + 0,50y_4 \end{cases} \quad (3.3)$$

де U_2 – лінійна комбінація показників оцінки діяльності системних банків;

V_2 – лінійна комбінація показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку.

Виходячи з представленої моделі зв'язку між U_2 та V_2 , найбільший вклад у значення канонічної змінної U_2 вносять показники ризикованості кредитного портфеля СВБ (X_4) та рівня довіри населення до СВБ (X_3), а канонічної змінної V_2 – показники частки стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (Y_1) та рівня погашення кредитів рефінансування (Y_2).

Рейтинг індикаторів за силою їх впливу у взаємозв'язку між показниками оцінки діяльності системних банків та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку формується таким чином: $X_4 > X_3 > X_1 > X_2; Y_1 > Y_2 > Y_3 > Y_4$.

За результатами розрахунку навантажень на канонічні фактори (табл. М.4 Додатку М) встановлено, що канонічна змінна U_2 найбільше корелює зі змінною X_4 (рівень ризикованості кредитного портфеля СББ), а V_2 – із Y_1 (частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ) та Y_3 (співвідношення МБК до статутного капіталу банків). Враховуючи попередні результати аналізу канонічних ваг у канонічних рівняннях надамо пояснення щодо виявлення кореляційних зв'язків між наступними парами пояснювальних та результативних ознак: X_4 та Y_4 ; X_3 та Y_1, Y_2 . Так, існування прямого зв'язку між показником ризикованості кредитного портфеля СББ (X_4) та часткою кредитів овернайт в загальному обсязі рефінансування НБУ (Y_4) свідчить про те, що зростання обсягів проблемних активів та резервних коштів під кредитні ризики негативно позначається на ліквідності та платоспроможності СББ, що в свою чергу є причиною їх звернень до НБУ стосовно отримання надкороткострокових кредитів рефінансування. Між показником рівня довіри населення до СББ (X_3), що визначається часткою строкових коштів фізичних осіб у депозитному портфелі СББ, та питомою вагою стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (Y_1) і рівнем погашення кредитів рефінансування (Y_2) було виявлено різноспрямовані кореляційні зв'язки. Між першою парою результативних та пояснювальних змінних існує зворотній кореляційний зв'язок. Це означає, що за умови відтоку депозитів клієнтів фізичних осіб, що обслуговуються в системних банках, частка стабілізаційних кредитів зростає. І, навпаки, при зростанні рівня довіри до системних банків – підвищується рівень погашення кредитів рефінансування.

В цілому, за результатами канонічного аналізу визначено, що індикатори оцінки діяльності системних банків та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі приблизно на 80% пояснюють варіацію показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку.

Слід зауважити, що математично обґрунтований вплив показників діяльності системних банків на обсяги рефінансування підтверджується й аналітичними дослідженнями з формування ренкінгу банків за рівнем

підтримки НБУ [164]. Так, на державні банки припадає понад 29% або 38 млрд. гривень кредитів від НБУ, взятих протягом 2014-2015 років. Водночас середня сума кредитів, надана банкам з державним капіталом, була в 5 раз вищою за показник приватних банків. Таку щедрість регулятора по відношенню до державних фінансових установ можна пояснювати як порушенням принципу незалежності НБУ, так і системною важливістю двох ключових боржників – Ощадбанку та Укрексімбанку [164].

Щодо впливу показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку на параметри функціонального навантаження банківської системи у забезпеченні макроекономічного розвитку, сучасні вітчизняні науковці звертають увагу на наступне. Так, наприклад, Л. М. Сегадою [296, с.113] шляхом аналітичних досліджень виявлено таку залежність: при зростанні обсягів кредитів рефінансування овернайт відбувається збільшення девальвації гривні, при зниженні обсягів рефінансування овернайт волатильність курсу зменшується.

В. В. Коваленко [171, с.24] зазначає, що рефінансування банків має призначення на мікро і макрорівнях: як непрямий інструмент грошово-кредитного регулювання та впливу на грошові агрегати; спосіб регулювання банківської ліквідності; одне з джерел ресурсної бази банків для проведення активних операцій. О.Д. Вовчак та Г. В. Миськів [48] також наголошують на тому, що динаміка обсягів кредитування на міжбанківському ринку є дзеркальною динаміці банківського кредитування [48,с.77].

С.М. Лобозинська [207] зауважує, що шляхом маневрування величиною процентних ставок центральні банки можуть впливати на пропозицію грошей, динаміку обмінного курсу національної валюти, а також визначати ступінь переливання капіталів між різними сегментами фінансового ринку [207, с.381]. Такий зв'язок також можна пояснити через механізм монетарної трансмісії як послідовної передачі імпульсів: від стартової точки (операцій Центрального банку) через короткостроковий міжбанківський ринок, потім через ланцюг сегментів фінансового ринку, що взаємодіють, до результируючих змін у реальному секторі економіки [317, с.36].

З урахуванням власних міркувань та наведених аргументів проведено розподіл результативних та пояснювальних показників між відповідними групами індикаторів фінансової стабільності банківської системи. При цьому важливо зауважити, що запропоновано виявляти зв'язок показників інтенсивності взаємодії на міжбанківському ринку окремо із кожною групою параметрів визначення ефективності реалізації функцій банківської системи – валютного регулювання, регулювання грошового обігу та безперервного обслуговування економіки.

Результативні та пояснювальні ознаки в моделі зв'язку між показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку та ефективності валютного регулювання представлено в таб.3.3.

Таблиця 3.3

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками ефективності валютного регулювання та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків (X_1), співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (X_2), частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_3), частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_4)	співвідношення валютних інтервенцій НБУ до валових міжнародних резервів (Y_1), показник доларизації економіки (Y_2), частка валютних активів у сукупних активах банків (Y_3), коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (Y_4)

Правильність здійсненого розподілу пояснювальних та результативних ознак підтверджується значенням показника загального надлишку (total redundancy), який свідчить, що зміна параметрів визначення ефективності валютного регулювання на 60% пояснюється варіацією показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку. Результати канонічного аналізу щодо виявлення зв'язку між відповідними групами показників представлено в табл.М.5 Додатку М.

З урахуванням того, що статистично значущим є лише перший

канонічний корінь (коефіцієнт канонічної кореляції дорівнює 0,99, рівень значущості якого становить 0,004), модель зв'язку між першою парою канонічних змінних має вид:

$$\begin{cases} U_3 = 0,88x_1 + 0,25x_2 - 0,03x_3 - 1,18x_4 \\ V_3 = -0,82y_1 + 0,11y_2 - 0,57y_3 + 1,17y_4 \end{cases} \quad (3.4)$$

де U_3 – лінійна комбінація показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку;

V_3 – лінійна комбінація показників ефективності валютного регулювання.

Найбільший внесок у зв'язок між U_3 та V_3 відповідно до значень канонічних ваг вносять: X_4 (частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ), X_1 (частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків), Y_4 (коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення) та Y_1 (співвідношення валютних інтервенцій НБУ до валових міжнародних резервів). З урахуванням цього, рейтинг пояснювальних та результативних ознак є таким: $X_4 > X_1 > X_2 > X_3; Y_4 > Y_1 > Y_3 > Y_2$.

За факторними навантаженнями (табл. М. 6 Додатку М) зроблено висновок, що найбільше навантаження на конічну змінну U_3 має показник X_4 , а на канонічну змінну V_3 – Y_4 . Між обґрунтованими на основі аналізу канонічних ваг та факторних навантажень на канонічні змінні показниками виявлено такі найбільш значущі кореляційні зв'язки: X_4 впливає на Y_4 ; X_1 впливає на Y_1 .

Так, згідно результатів канонічного аналізу існує тенденція обернено пропорційного зв'язку середньої сили між часткою кредитів овернайт у загальному обсязі кредитів рефінансування НБУ (X_4) та коефіцієнтом покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (Y_4). Існування такої залежності пояснюється тим, що зростання частки кредитів овернайт провокує спекуляції на міжбанківському валютному ринку і в такому разі зумовлює девальвацію національної валюти і зменшення валютних резервів, що використовуються для

її стабілізації. До того ж вартість зовнішнього боргу в таких умовах також зростає. Виявлений зворотній зв'язок між X_1 та Y_1 (посідають другі позиції у побудованих рейтингах пояснювальних та результативних показників) свідчить про те, що збільшення частки кредитів від НБУ у зобов'язаннях банків спричиняє зменшення співвідношення валютних інтервенцій НБУ до валових міжнародних резервів.

Оскільки через рефінансування банків здійснюється регулювання обсягу грошової маси (згідно зі ст. 25 Закону України «Про Національний банк України» [113]), зв'язок між відповідними групами індикаторів та їх розподіл на пояснювальні і результативні є очевидним (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками ефективності регулювання грошового обігу та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (X_1), частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_2), співвідношення МБК до статутного капіталу банків (X_3), частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_4)	коефіцієнт готівки (Y_1), показник безпеки функціонування грошового ринку (Y_2), показник фінансової глибини (Y_3)

Результати канонічного аналізу щодо виявлення причинно-наслідкових зв'язків між змінними, що представлені у табл. 3.4, наведено у табл. М.7 Додатку М. Також слід наголосити на тому, що за значенням показника total redundancy підтверджується гіпотеза щодо залежності відповідних індикаторів, а зміна показників ефективності регулювання грошового обігу на 55% пояснюється варіацією показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку.

Модель зв'язку між показниками оцінки ефективності регулювання грошового обігу та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (коефіцієнт канонічної кореляції дорівнює 0,97, а p -

рівень становить 0,03) має вид:

$$\begin{cases} U_4 = 0,70x_1 - 0,71x_2 - 0,75x_3 + 0,29x_4 \\ V_4 = -3,21y_1 + 2,82y_2 - 2,80y_3 \end{cases}, \quad (3.5)$$

де U_4 – лінійна комбінація показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку;

V_4 – лінійна комбінація показників ефективності регулювання грошового обігу.

Згідно представленої моделі, найбільший вклад у зв'язок між U_4 та V_4 вносять показники X_3 (співвідношення МБК до статутного капіталу банків), X_2 (частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ) та Y_1 (коефіцієнт готівки), а загальний рейтинг пояснювальних та результативних ознак за їх значущістю має вид: $X_3 > X_2 > X_1 > X_4; Y_1 > Y_2 > Y_3$.

Розподіл факторних навантажень (табл. М.8 Додатку М) підтверджує результати аналізу канонічних ваг щодо визначення найбільш значущих показників. Окрім того, виявлено, що значне навантаження на канонічну змінну V_4 має показник безпеки функціонування грошового ринку (Y_2), який у сформованому рейтингу індикаторів посідає другу позицію.

Обґрунтованість визначених параметрів, що вносять найбільший вклад у зв'язок між показниками оцінки ефективності регулювання грошового обігу та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку пояснюється наступним. Показник частки стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_2) прямо пропорційно впливає на результативні Y_1 (коефіцієнт готівки) та Y_2 (показник безпеки функціонування грошового ринку), коефіцієнти кореляцій між ними становлять $r(X_2Y_1)=0,85$ та $r(X_2Y_2)=0,57$. Існування такої залежності пояснюється тим, що збільшення обсягів стабілізаційних кредитів та зростання їх частки в загальному обсязі рефінансування у вітчизняній банківській практиці відбувалося внаслідок масового відтоку депозитів клієнтів, який в свою чергу спровокував збільшення грошового агрегату $M0$ (гроші поза банками). Також кореляційний зв'язок було виявлено між X_3 (посідає перше місце в рейтингу пояснювальних ознак) та Y_2 ,

що свідчить про негативну тенденцію зростання показника безпеки функціонування грошового ринку внаслідок збільшення коефіцієнту співвідношення МБК до статутного капіталу банків.

Розподіл пояснювальних і результативних ознак для побудови моделі зв'язку між показниками оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку та стану банківського кредитування економіки представлено в табл.3.5.

Таблиця 3.5

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками стану банківського кредитування економіки та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків (X_1), співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (X_2), частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_3), частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_4)	процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції (Y_1), процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами (Y_2), відношення активів банків до ВВП (Y_3), відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (Y_4)

Результати канонічного аналізу щодо виявлення кореляцій між індикаторами наведеними в табл. 3.5 (значення показника загального надлишку для меншої групи показників дорівнює 60%), представлені в табл.М.9 Додатку М, а модель зв'язку між ними ($r(U_5V_5)=0,99$) має вид:

$$\begin{cases} U_5 = -0,32x_1 + 0,74x_2 - 0,19x_3 + 1,09x_4 \\ V_5 = -1,16y_1 - 0,81y_2 - 0,86y_3 - 0,43y_4 \end{cases} \quad (3.6)$$

де U_5 – лінійна комбінація показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку;

V_5 – лінійна комбінація показників стану банківського кредитування економіки.

Аналізуючи канонічні рівняння, побудовано рейтинг показників за силою їх впливу на зв'язок між U_5 та V_5 : $X_4 > X_2 > X_1 > X_3; Y_1 > Y_3 > Y_2 > Y_4$. З

представленого рейтингу видно, що найбільший вклад у зв'язок між аналізованими параметрами оцінки фінансової стабільності банківської системи вносять X_4, X_2 та Y_1, Y_3, Y_2 . При цьому аналіз навантажень на канонічні змінні (табл.М.10 Додатку М) також дозволив зробити висновки, що із U_5 найбільше корелює X_4 , а з $V_5 - Y_1$ та Y_3 .

Між обґрунтованими результативними та пояснювальними показниками виявлено такі зворотні кореляційні зв'язки: між співвідношенням обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (X_2) та відношенням простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (Y_4); між часткою кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (X_4) та показниками співвідношення активів до ВВП (Y_3) і процентної ставки за банківськими кредитами відносно інфляції (Y_1). Існування першої залежності (коефіцієнт парної кореляції дорівнює $-0,55$) є позитивною тенденцією та свідчить, що активізація взаємодії між банками сприяє зниженню простроченої кредитної заборгованості. Проте, така ситуація може бути зумовлена лише зростанням обсягів кредитних операцій банків, а не фактичним зниженням проблемної заборгованості. Тому, необхідно розуміти, що розширення кредитного портфеля в свою чергу в майбутньому може й спровокувати підвищення рівня його ризикованості. Існування зворотного зв'язку між X_4 та Y_1 (коефіцієнт парної кореляції дорівнює $-0,67$) свідчить про те, що при зростанні частки кредитів овернайт відбувається зниження реальної процентної ставки за кредитами, і через високий рівень інфляції банки отримують менше доходу. До того ж негативно впливає збільшення обсягів надкороткострокових кредитів рефінансування на показник відношення активів банків до ВВП країни (Y_3), що визначає потужність банківської системи і в даному випадку значимість банків для економіки. При цьому виявлено й той факт, що при зростанні частки кредитів овернайт збільшується показник співвідношення середньозваженої ставки за всіма інструментами рефінансування відносно середньозваженої річної ставки за банківськими кредитами у національній валюті (Y_2), що спричиняє зниження рентабельності активів банків, а перевищення показником значення 1,0 взагалі призводить до масової їх неплатоспроможності

[101,с.255].

Оскільки підвищення ефективності реалізації покладених на банківську систему функцій позитивно впливає на макро оточення та умови, в яких функціонують системні банки, а також зумовлює позитивні фінансові зміни у банківському секторі в цілому, розглянемо моделі зв'язку між показниками функціонального навантаження банківської системи, оцінки діяльності системних банків та показників структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі (відповідно до 4 та 5 гіпотез, які зображені на рис.3.1).

Перелік показників ефективності валютного регулювання та оцінки діяльності системних банків, згідно до 4 гіпотези існування зв'язків між групами індикаторів фінансової стабільності банківської системи, представлено в табл.3.6.

Таблиця 3.6

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками ефективності валютного регулювання та оцінки діяльності системних банків

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів (X_1), показник доларизації економіки (X_2), частка валютних активів у сукупних активах банків (X_3), коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (X_4)	показник фінансової стабільності СББ (значимість першого порядку) (Y_1), показник фінансової стабільності СББ (значимість другого порядку) (Y_2), рівень довіри населення до СББ (Y_3), рівень ризикованості кредитного портфеля СББ (Y_4)

Як показали результати канонічного аналізу: зміна показників оцінки діяльності системних банків на 55% пояснюється варіацією показників ефективності валютного регулювання; статистично значущим є лише зв'язок першої пари канонічних змінних (табл.М.11 Додатку М), коефіцієнт канонічної кореляції дорівнює 0,97 при рівні значущості менше 0,05.

Модель зв'язку між відповідними пояснювальними та результативними ознаками має вид:

$$\begin{cases} U_6 = -0,47x_1 - 0,28x_2 - 0,52x_3 + 0,90x_4 \\ V_6 = 0,19y_1 - 0,15y_2 + 0,23y_3 - 0,87y_4 \end{cases} \quad (3.7)$$

де U_6 – лінійна комбінація показників ефективності валютного регулювання;

V_6 – лінійна комбінація показників оцінки діяльності системних банків.

Відповідно до представленої моделі найбільший вклад у зв'язок між U_6 та V_6 вносять показники X_4 (коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення), X_3 (частка валютних активів у сукупних активах банків) та Y_4 (рівень ризикованості кредитного портфеля СББ), а загальний рейтинг пояснювальних та результативних ознак за їх значущістю має вид: $X_4 > X_3 > X_1 > X_2; Y_4 > Y_3 > Y_1 > Y_2$.

Слід звернути увагу, що, на відміну від аналізу канонічних ваг, аналіз факторних навантажень (табл.М.12 Додатку М) дозволив відзначити значущість й інших показників при формуванні зв'язку між досліджуваними групами індикаторів фінансової стабільності банківської системи. Зокрема, до переліку найбільш значущих результативних ознак слід відносити не тільки Y_4 , що має дуже тісний зв'язок із канонічною змінною V_6 , але й Y_3 та Y_1 , що посідають 2 та 3 місця в рейтингу.

Між обґрунтованими показниками відповідно до побудованої моделі виявлено такі кореляційні зв'язки. Зворотній зв'язок існує між часткою валютних активів (X_3) та показником фінансової стабільності системних банків із значимістю першого порядку (Y_1) й рівнем довіри до СББ (Y_3). При цьому коефіцієнти парної кореляції між відповідними парами пояснювальних та результативних дорівнюють -0,67 та -0,64 відповідно. Це свідчить про те, що зростання вартості валютних активів, що відбувалося на фоні знецінення гривні, спричиняло зниження довіри до системних банків з боку населення і погіршення рівня їх фінансової стабільності внаслідок відтоку депозитів фізичних осіб. Такі висновки підтверджуються й виявленою залежністю між показником доларизації економіки (X_2) та рівнем ризикованості кредитного

портфеля СВБ (Y_4). Існуючий зв'язок (коефіцієнт кореляції становить $-0,64$) пояснюється тим, що переоцінка вартості кредитів в іноземній валюті, яка відбувалася із зростанням курсу долара, негативно вплинула на спроможність позичальників погашати раніше взяті кредити. Тенденція зменшення коефіцієнту покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу в цілому негативно відображується на якості кредитного портфеля системних банків та підвищує його ризикованість (кореляційний зв'язок між X_4 та Y_4 є досить високим, а коефіцієнт парної кореляції між ними дорівнює $-0,74$).

Слід звернути увагу, що проведений канонічний аналіз щодо виявлення залежності показників оцінки діяльності системних банків від ефективності регулювання грошового обігу (результати наведені в табл. М.13 Додатку М) дозволив зробити висновок про відсутність статистично значимого зв'язку між відповідними групами індикаторів фінансової стабільності.

Оскільки рівень задоволення фінансових потреб реального сектору економіки залежить від фінансового забезпечення банків, показники діяльності СВБ визначено в якості пояснювальних, а параметри, що характеризують дану функцію банківської системи, – результативних (табл.3.7).

Таблиця 3.7

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками стану банківського кредитування економіки та оцінки діяльності системних банків

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку) (X_1), показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку) (X_2), рівень довіри населення до СВБ (X_3), рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ (X_4)	процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції (Y_1), процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами (Y_2), відношення активів банків до ВВП (Y_3), відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (Y_4)

Результати канонічного аналізу (табл.М.14 Додатку М) дозволяють підтвердити гіпотезу щодо існування статистично значимого зв'язку між аналізованими групами показників. При цьому було визначено, що значення

показника загального надлишку для Y_1 - Y_4 становить 75%.

Модель зв'язку між показниками оцінки діяльності системних банків та стану банківського кредитування економіки має наступний вид:

$$\begin{cases} U_7 = 0,003x_1 - 0,15x_2 - 0,03x_3 + 0,9x_4 \\ V_7 = 0,30y_1 + 0,04y_2 - 0,44y_3 + 0,61y_4 \end{cases} \quad (3.8)$$

де U_7 – лінійна комбінація показників стану банківського кредитування економіки;

V_7 – лінійна комбінація показників оцінки діяльності системних банків.

Відповідно до представленої моделі, найбільший вклад у зв'язок між канонічними змінними U_7 та V_7 вносять Y_4 (відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП), Y_3 (відношення активів банків до ВВП) та X_4 (рівень ризикованості кредитного портфеля СББ).

Рейтинг пояснювальних та результативних ознак за їх значущістю має вид: $Y_4 > Y_3 > Y_1 > Y_2; X_4 > X_2 > X_3 > X_1$.

Для здійснення остаточних висновків щодо визначення найбільш значущих ознак, між якими існують кореляційні зв'язки, проаналізовано факторні навантаження на досліджувані канонічні змінні (табл.М.15 Додатку М), відповідно до яких канонічна змінна V_7 найбільше корелює із Y_4 , Y_3 та Y_2 , а канонічна змінна U_7 – із X_4 і X_2 . Між X_4 та Y_3, Y_4 виявлено достатньо високі ($r(X_4Y_3) = -0,88$, $r(X_4Y_4) = 0,75$) кореляційні зв'язки, відповідно до яких внаслідок зростання рівня ризикованості кредитного портфеля СББ відбувається збільшення обсягів сукупної простроченої заборгованості за кредитами банків та знижується рівень значимості банківської системи в процесі кредитування економіки, що визначається показником (Y_3). Слід також звернути увагу на той факт, що за результатами канонічного аналізу серед показників функціонального навантаження банківської системи в контексті забезпечення безперебійного обслуговування економіки достатньо високу значимість має й показник відношення процентної ставки рефінансування до ставки за банківськими кредитами (Y_2). При цьому, враховуючи економічний зміст відповідного індикатора з точки зору особливостей впливу на кредитну

діяльність банку, а також достатньо високе значення показника загального надлишку (становить 68%) для індикаторів X_1 - X_4 , виявлений зв'язок Y_2 із X_2 та X_4 доцільно враховувати при аналізі змін у діяльності системних банків, а саме: при зростанні процентної ставки рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами слід очікувати зниження фінансової стабільності СББ із значимістю другого порядку та підвищення рівня ризикованості кредитного портфеля системних банків. Це пояснюється тим, що зростання процентної ставки рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами негативно позначається на рентабельності активів банків, рівень та стандартне відхилення якого було враховано при розрахунку Y_2 . Зворотний зв'язок між другою парою змінних свідчить про те, що зростання ставки рефінансування (враховує інфляційні процеси в країні, що погіршують платоспроможність позичальників) зумовлює негативні зміни в структурі кредитного портфеля банків з точки зору його ризикованості та приріст резервів під кредитні операції. Виходячи з цього необхідно зробити висновок, що індикатори стану банківського кредитування економіки та оцінки діяльності системних банків в контексті виявлених кореляцій є взаємозалежними.

Розподіл результативних та пояснювальних ознак відповідно до гіпотези Г5₁ щодо наявності зв'язку між показниками оцінки ефективності реалізацій функцій банківської системи, зокрема валютного регулювання, та показниками структурних змін і фінансових диспропорцій, представлено у табл.3.8.

Таблиця 3.8

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками ефективності валютного регулювання та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів (X_1), показник доларизації економіки (X_2), частка валютних активів у сукупних активах банків (X_3), частка валюти проданої банками населенню у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку (X_4)	частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (Y_1), частка державного капіталу у статутному капіталі банків (Y_2), співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (Y_3), співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків (Y_4)

Слід зазначити, що показник загального залишку для групи результативних індикаторів становить 79%, тобто 79% показників оцінки структурних змін та фінансових диспропорцій у банківській системі пояснюється варіацією індикаторів ефективності валютного регулювання.

За результатами канонічного аналізу (табл.М.16 Додатку М) зроблено висновок, що статистично значущими є перші три пари канонічних змінних (p -рівень для яких не перевищує 0,05), та отримано три моделі зв'язку між аналізованими групами індикаторів:

$$1) r(U_{81}V_{81})=0,99, p=0,000178$$

$$\begin{cases} U_{81} = -0,73x_1 + 0,05x_2 - 0,85x_3 + 0,46x_4 \\ V_{81} = -0,26y_1 + 0,47y_2 + 0,75y_3 - 0,81y_4 \end{cases} \quad (3.9)$$

де U_{81} – лінійна комбінація показників ефективності валютного регулювання (перша пояснювальна канонічна змінна);

V_{81} – лінійна комбінація показників структурних змін і фінансових диспропорцій (перша результативна канонічна змінна).

$$2) r(U_{82}V_{82})=0,96, p=0,007150$$

$$\begin{cases} U_{82} = 0,89x_1 + 0,23x_2 - 0,51x_3 - 0,62x_4 \\ V_{82} = 0,26y_1 + 0,97y_2 - 0,32y_3 - 0,48y_4 \end{cases} \quad (3.10)$$

де U_{82} – лінійна комбінація показників ефективності валютного регулювання (друга пояснювальна канонічна змінна);

V_{82} – лінійна комбінація показників структурних змін і фінансових диспропорцій (друга результативна канонічна змінна).

$$3) r(U_{83}V_{83})=0,89, p=0,023677$$

$$\begin{cases} U_{83} = -0,22x_1 + 1,17x_2 - 0,19x_3 + 1,13x_4 \\ V_{83} = 1,50y_1 - 1,13y_2 + 0,96y_3 - 0,31y_4 \end{cases} \quad (3.11)$$

де U_{83} – лінійна комбінація показників ефективності валютного регулювання (третья пояснювальна канонічна змінна);

V_{83} – лінійна комбінація показників структурних змін і фінансових

диспропорцій (третя результативна канонічна змінна).

Рейтинги пояснювальних та результативних ознак за їх внеском у зв'язок між U_{81} та V_{81} , U_{82} та V_{82} , U_{83} та V_{83} відповідно до побудованих моделей мають вид:

- 1) $Y_4 > Y_3 > Y_2 > Y_1$; $X_3 > X_1 > X_4 > X_2$
- 2) $Y_2 > Y_4 > Y_3 > Y_1$; $X_1 > X_4 > X_3 > X_2$
- 3) $Y_1 > Y_2 > Y_3 > Y_4$; $X_2 > X_4 > X_1 > X_3$

Побудовані рейтинги показників засвідчують, що найбільш значущими ознаками, які вносять суттєвий вклад у зв'язок між індикаторами ефективності валютного регулювання та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі є: Y_4 (співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків), Y_2 (частка державного капіталу у статутному капіталі банків), Y_1 (частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків); X_3 (частка валютних активів у сукупних активах банків), X_1 (співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів), X_2 (показник доларизації економіки).

Аналіз навантажень на канонічні змінні (табл. М. 17 Додатку М) окрім визначених на основі побудованих рейтингів показників до переліку найбільш значущих з них дозволив й віднести ще одну з результативних ознак – Y_3 (співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації). В цілому, між обґрунтованими на основі канонічного аналізу найбільш значущими ознаками, що вносять вклад у зв'язок між параметрами визначення ефективності валютного регулювання та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі, існують кореляційні зв'язки: між X_1 та Y_3 (зворотній високий зв'язок); між X_2 та Y_1, Y_2, Y_4 (прямий середній зв'язок); між X_3 та Y_4 (прямий середній зв'язок).

Відповідно до розрахованих коефіцієнтів парних кореляцій, підтримання валютної стабільності в країні позитивно впливає на рівень капітальної бази банків, зокрема, зниження співвідношення між кількістю банків із низьким та високим рівнями капіталізації. Виявлений прямий зв'язок між X_2 та Y_1, Y_2, Y_4 свідчить про те, що зростання доларизації економіки зумовлює: збільшення частки збиткових банків; приплив іноземних інвестицій від головних банків для

підтримки дочірніх компаній в Україні в умовах кризи і в посткризові періоди; нарощення частки державного капіталу у структурі капіталу банків. В свою чергу, зростання частки валютних активів, що також є проявом доларизації, спричиняє негативні зміни у співвідношенні кількості збиткових та прибуткових банків.

Гіпотеза Г5₁ також передбачає існування залежності індикаторів структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі від показників стану та умов кредитування економіки. Перелік відповідних пояснювальних та результативних ознак, які використано для побудови моделі зв'язку, наведено в табл.3.9.

Таблиця 3.9

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками стану банківського кредитування економіки та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції (X ₁), процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами (X ₂), відношення активів банків до ВВП (X ₃), відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (X ₄)	частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (Y ₁), частка державного капіталу у статутному капіталі банків (Y ₂), співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (Y ₃), співвідношення кількості збиткових прибуткових банків (Y ₄)

Зв'язок між першою парою канонічних змінних, відповідно до результатів канонічного аналізу (табл.М.18 Додатку М), є максимальним, а коефіцієнт канонічної кореляції між ними становить 0,99 (при рівні p-value 0,001942). При цьому, значення показника загального надлишку для результативних ознак становить 80%.

Модель зв'язку між параметрами стану банківського кредитування економіки та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі має вид:

$$\begin{cases} U_9 = 0,56x_1 + 0,54x_2 - 0,24x_3 + 0,63x_4 \\ V_9 = 0,32y_1 + 0,43y_2 + 0,31y_3 + 0,30y_4 \end{cases} \quad (3.12)$$

де U_9 – лінійна комбінація показників стану банківського кредитування

економіки;

V_9 – лінійна комбінація показників структурних змін та фінансових диспропорцій у банківській системі.

Аналіз канонічних ваг дозволяє зробити висновок, що найбільший внесок у зв'язок між канонічними змінними вносять: показник відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (X_4) та частки державного капіталу у статутному капіталі банків (Y_2), що посідають перші позиції у рейтингу результативних та пояснювальних ознак: $Y_2 > Y_1 > Y_3 > Y_4; X_4 > X_1 > X_2 > X_3$.

При цьому слід акцентувати увагу на тому, що для кожної із канонічних змінних різниця між значеннями канонічних ваг є несуттєвою, що говорить про важливість дослідження зв'язків між індикаторами, які посідають й нижчі позиції в сформованому рейтингу. Математичним підтвердженням зробленого висновку є навантаження на канонічні змінні U_9 та V_9 (табл.М.19 Додатку М).

Як видно з даних табл.М.19, канонічна змінна U_9 корелює із показниками X_2 - X_4 (процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами, відношення активів банків до ВВП та відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП), а V_9 – із Y_1 - Y_4 (частки іноземного та державного капіталу у статутному капіталі банків, співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації, співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків). Між обґрунтованими на основі аналізу канонічних ваг та факторних навантажень показниками виявлено наступні зв'язки: між X_4 та Y_2, Y_3, Y_4 (прямий зв'язок); між X_3 та Y_1, Y_2, Y_4 (зворотній зв'язок); між X_2 та Y_4 (прямий зв'язок); між X_1 та Y_4 (зворотній зв'язок). Так із зростанням показника простроченої заборгованості за банківськими кредитами спостерігається збільшення частки державного капіталу у статутному капіталі банків, зростання частки недостатньо капіталізованих та збиткових банків. Зниження кредитної активності банків зумовлює зменшення кількості прибуткових банків та зміну частки іноземного та державного капіталу в структурі капіталу банківського

сектору. В такому разі як держава, так й іноземні інвестори, представники яких присутні на ринку банківських послуг країни-реципієнта, вимушені вдаватися до впровадження стабілізаційних заходів для фінансової підтримки найбільш вразливих банків.

Зростання показника ставки рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами обумовлює збільшення коефіцієнту співвідношення кількості збиткових та прибуткових банків, що підтверджує раніше зроблені висновки щодо дестимулюючого впливу показника X_2 на рівень фінансової стабільності банківської системи. В свою чергу зростання показника процентної ставки за банківськими кредитами відносно інфляції (X_1) позитивно впливає на рентабельність діяльності банків, призводить до збільшення їх процентних доходів та сприяє зниженню частки збиткових банків.

Відповідно до гіпотези Г5₂ показники структурних змін і фінансових диспропорцій пояснюють варіацію індикаторів ефективності регулювання грошового обігу. Це можна пояснити тим, що внутрішні дисбаланси банківської системи, а також зміни у структурі капіталу банків впливають на рівень монетизації економіки та довіри до банківської системи. Зроблені припущення підтверджується значенням показника загального залишку, який для групи результативних ознак (наведені у табл.3.10) дорівнює 78%.

Таблиця 3.10

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками ефективності регулювання грошового обігу та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (X_1), частка державного капіталу у статутному капіталі банків (X_2), співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (X_3), співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків (X_4)	коефіцієнт готівки (Y_1), показник безпеки функціонування грошового ринку (Y_2), показник фінансової глибини (Y_3)

Результати канонічного аналізу (табл. М. 20 Додатку М) дають можливість стверджувати, що між аналізованими групами індикаторів існує

високий статистично значимий зв'язок (коефіцієнт канонічної кореляції дорівнює 0,99), модель якого має вид:

$$\begin{cases} U_{10} = 1,27x_1 - 0,79x_2 + 0,28x_3 + 0,20x_4, \\ V_{10} = 0,75y_1 - 1,02y_2 - 0,16y_3 \end{cases}, \quad (3.13)$$

де U_{10} – лінійна комбінація показників оцінки структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі;

V_{10} – лінійна комбінація показників ефективності регулювання грошового обігу.

Відповідно до отриманої моделі маємо наступний рейтинг результативних та пояснювальних ознак: $Y_2 > Y_1 > Y_3$; $X_1 > X_2 > X_3 > X_4$.

З урахуванням побудованого рейтингу показників та факторних навантажень на канонічні змінні (табл.М.21 Додатку М) виявлено, що найбільший вклад у зв'язок між канонічними змінними U_{10} та V_{10} мають показник безпеки функціонування грошового ринку (Y_2), показник фінансової глибини (Y_3), частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (X_1). Так, зростання частки іноземного капіталу обернено пропорційно впливає на показник безпеки грошового ринку, що означає зменшення частки готівки поза банками. Це є свідченням того, що банки з іноземним капіталом є більш стабільними у порівнянні з більшістю банків, сформованих із залученням вітчизняного приватного капіталу. Тому рівень довіри до них з боку основних контрагентів є значно вищим. При цьому зменшення показника співвідношення збиткових та прибуткових банків позитивно позначається на рівні фінансової глибини, який визначається часткою строкових вкладів у ВВП.

У підрозділі 2.1 вже досліджувалися теоретичні аспекти впливу діяльності системних банків на фінансову стабільність банківської системи та основні показники її розвитку. Тому розподіл ознак на результативні та пояснювальні (табл.3.11) у моделі зв'язку між параметрами діяльності системних банків та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі не потребує додаткового обґрунтування.

Розподіл результативних та пояснювальних ознак у моделі зв'язку між показниками оцінки діяльності системних банків та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі

Пояснювальні змінні (X)	Результативні змінні (Y)
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку) (X_1), показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку) (X_2), рівень довіри населення до СВБ (X_3), рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ (X_4)	частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (Y_1), частка державного капіталу у статутному капіталі банків (Y_2), співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (Y_3), співвідношення кількості збиткових прибуткових банків (Y_4)

За результати канонічного аналізу (табл.М.22 Додатку М) побудовано наступну модель зв'язку між аналізованими групами індикаторів:

$$\begin{cases} U_{11} = -0,38x_1 + 0,18x_2 + 0,05x_3 - 0,99x_4 \\ V_{11} = 0,06y_1 - 0,79y_2 + 0,35y_3 - 0,49y_4 \end{cases}, \quad (3.14)$$

де U_{11} – лінійна комбінація показників оцінки діяльності системних банків;

V_{11} – лінійна комбінація показників оцінки структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі.

Виявлено, що зв'язок між канонічними змінними U_{11} та V_{11} є досить високим, а зміна результативних ознак приблизно на 60% пояснюється варіацією показників оцінки діяльності системних банків. При цьому рейтинг показників за внеском у зв'язок між параметрами діяльності системних банків та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі має вид: $Y_2 > Y_4 > Y_3 > Y_1$; $X_4 > X_1 > X_2 > X_3$.

Найбільший внесок у зв'язок між U_{11} та V_{11} , відповідно до представленого рейтингу показників, вносять Y_2 та X_4 , між якими виявлено достатньо сильний кореляційний зв'язок. Так, при зростанні рівня ризикованості кредитного портфеля системно важливих банків, зокрема, державних, відбувається збільшення частки державного капіталу у статутному капіталі банків. В такому

разі погіршення параметрів кредитної діяльності системних банків активізує процеси нарощення їх капітальної бази. Необхідність врахування зв'язку між даними показниками підтверджується й значеннями навантажень канонічних факторів U_{11} і V_{11} (табл. М.23 Додатку М): саме ці показники мають найбільше навантаження на пояснювальну і результативну канонічні змінні відповідно. До того ж аналіз факторних навантажень свідчить й про те, що достатньо високе навантаження на результативну змінну також мають показники Y_1 (частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків) та Y_4 (співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків).

Обґрунтованість відбору найбільш значущих показників, що вносять вклад у зв'язок між індикаторами фінансової стабільності банківської системи відповідно до шостої гіпотези, пояснюється наявністю між ними таких кореляційних зв'язків: між X_4 та Y_1, Y_4 ($r(X_4 Y_1)=0,65$; $r(X_4 Y_4)=0,79$); між X_1, X_2 та Y_4 ($r(X_1 Y_4)=-0,50$; $r(X_2 Y_4)=-0,61$). Так, при зростанні ризикованості кредитного портфеля СВБ збільшується як частка іноземного капіталу у структурі капіталу банків, так і співвідношення збиткових і прибуткових банків. З одного боку зростання частки іноземного капіталу, як вже раніше було зазначено, може відбуватися внаслідок фінансової підтримки іноземними інвесторами своїх філій, а з іншого – ліквідація вітчизняних банків підчас кризи призводить до скорочення їх кількості та відповідних змін у структурі капіталу банківського сектору. Не зважаючи на те, що аналіз факторних навантажень не виявив значимої кореляції між показниками X_1, X_2 та пояснювальною канонічною змінною, дані індикатори, також суттєво впливають на фінансові диспропорції у банківській системі: при зниженні рівня фінансової стабільності СВБ відбувається збільшення співвідношення збиткових та прибуткових банків.

Зведені результати канонічного аналізу щодо виявлення зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи та визначення індикаторів, що вносять найбільш значний вклад у виявлені зв'язки, представлено у табл.3.12.

Таблиця 3.12

Канонічні моделі зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи

Моделі зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи	Пояснювальні показники, що вносять найбільший вклад у зв'язки між індикаторами фінансової стабільності банківської системи
<i>Показниками структурних змін і фінансовий диспропорцій у банківській системі (U_1) та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (V_1)</i>	
$\begin{cases} U_1 = 0,11x_1 - 0,73x_2 + 0,75x_3 - 0,55x_4 \\ V_1 = 1,15y_1 + 0,56y_2 - 0,27y_3 - 0,97y_4 \end{cases}$ <p>$r(U_1V_1) = 0,998$; $p\text{-value} = 0,018567$</p>	співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (x_3), частка державного капіталу у статутному капіталі банків (x_2), співвідношення кількості збиткових та прибуткових банків (x_4), частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (x_1)
<i>Показниками оцінки діяльності системних банків (U_2) та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (V_2)</i>	
$\begin{cases} U_2 = 0,41x_1 - 0,12x_2 + 0,55x_3 + 1,07x_4 \\ V_2 = -0,74y_1 + 0,65y_2 - 0,61y_3 + 0,50y_4 \end{cases}$ <p>$r(U_2V_2) = 0,996$; $p\text{-value} = 0,013568$</p>	рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ (x_4), рівень довіри населення до СВБ (x_3)
<i>Показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (U_3) та ефективності валютного регулювання (V_3)</i>	
$\begin{cases} U_3 = 0,88x_1 + 0,25x_2 - 0,03x_3 - 1,18x_4 \\ V_3 = -0,82y_1 + 0,11y_2 - 0,57y_3 + 1,17y_4 \end{cases}$ <p>$r(U_3V_3) = 0,998$; $p\text{-value} = 0,004$</p>	частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (x_4), частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків (x_1)
<i>Показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (U_4) та ефективності регулювання грошового обігу (V_4)</i>	
$\begin{cases} U_4 = 0,70x_1 - 0,71x_2 - 0,75x_3 + 0,29x_4 \\ V_4 = -3,21y_1 + 2,82y_2 - 2,80y_3 \end{cases}$ <p>$r(U_4V_4) = 0,970$; $p\text{-value} = 0,03422$</p>	співвідношення МБК до статутного капіталу банків (x_3), частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (x_2)
<i>Показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку (U_5) та стану банківського кредитування економіки (V_5)</i>	
$\begin{cases} U_5 = -0,32x_1 + 0,74x_2 - 0,19x_3 + 1,09x_4 \\ V_5 = -1,16y_1 - 0,81y_2 - 0,86y_3 - 0,43y_4 \end{cases}$ <p>$r(U_5V_5) = 0,996$; $p\text{-value} = 0,011724$</p>	частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (x_4), співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (x_2)

<i>Показниками ефективності валютного регулювання (U_6) та оцінки діяльності системних банків (V_6)</i>	
$\begin{cases} U_6 = -0,47x_1 - 0,28x_2 - 0,52x_3 + 0,90x_4 \\ V_6 = 0,19y_1 - 0,15y_2 + 0,23y_3 - 0,87y_4 \end{cases}$	коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (x_4), частка валютних активів у сукупних активах банків (x_3), показник доларизації економіки (x_2)
$r(U_6V_6)=0,967; p\text{-value}=0,035553$	
<i>Показниками оцінки діяльності системних банків (U_7) та стану банківського кредитування економіки (V_7)</i>	
$\begin{cases} U_7 = 0,003x_1 - 0,15x_2 - 0,03x_3 - 0,9x_4 \\ V_7 = 0,30y_1 + 0,04y_2 - 0,44y_3 + 0,61y_4 \end{cases}$	рівень ризикованості кредитного портфеля СББ (x_4), показник фінансової стабільності СББ (значимість другого порядку) (x_2)
$r(U_7V_7)=0,974; p\text{-value}=0,030812$	
<i>Показниками ефективності валютного регулювання та структурних змін (U_8) і фінансових диспропорцій у банківській системі (V_8)</i>	
$\begin{cases} U_{81} = -0,73x_1 + 0,05x_2 - 0,85x_3 + 0,46x_4 \\ V_{81} = -0,26y_1 + 0,47y_2 + 0,75y_3 - 0,81y_4 \end{cases}$	частка валютних активів у сукупних активах банків (x_3) співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів(x_1), показник доларизації економіки (x_2)
$r(U_{81}V_{81})=0,99, p=0,000178$	
$\begin{cases} U_{82} = 0,89x_1 + 0,23x_2 - 0,51x_3 - 0,62x_4 \\ V_{82} = 0,26y_1 + 0,97y_2 - 0,32y_3 - 0,48y_4 \end{cases}$	
$(U_{82}V_{82})=0,96, p=0,007150$	
$\begin{cases} U_{83} = -0,22x_1 + 1,17x_2 - 0,19x_3 + 1,13x_4 \\ V_{83} = 1,50y_1 - 1,13y_2 + 0,96y_3 - 0,31y_4 \end{cases}$	
$r(U_{83}V_{83})=0,89, p=0,023677$	
<i>Показниками стану банківського кредитування економіки (U_9) та структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі (V_9)</i>	
$\begin{cases} U_9 = 0,56x_1 + 0,54x_2 - 0,24x_3 + 0,63x_4 \\ V_9 = 0,32y_1 + 0,43y_2 + 0,31y_3 + 0,30y_4 \end{cases}$	відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (x_4), процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції (x_1), процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами (x_2), відношення активів банків до ВВП (x_3)
$r(U_9V_9)=0,997; p\text{-value}=0,001942$	
<i>Показниками структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі (U_{10}) та ефективності регулювання грошового обігу (V_{10})</i>	
$\begin{cases} U_{10} = 1,27x_1 - 0,79x_2 + 0,28x_3 + 0,20x_4 \\ V_{10} = 0,75y_1 - 1,02y_2 - 0,16y_3 \end{cases}$	частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (x_1), співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків (x_4)
$r(U_{10}V_{10})=0,988; p\text{-value}=0,021459$	
<i>Показниками оцінки діяльності системних банків та структурних змін (U_{11}) і фінансових диспропорцій у банківській системі (V_{11})</i>	
$\begin{cases} U_{11} = -0,38x_1 + 0,18x_2 + 0,05x_3 - 0,99x_4 \\ V_{11} = 0,06y_1 - 0,79y_2 + 0,35y_3 - 0,49y_4 \end{cases}$	рівень ризикованості кредитного портфеля СББ (x_4), показники фінансової стабільності СББ (x_1, x_2)
$r(U_{11}V_{11})=0,975; p\text{-value}=0,049394$	

Узагальнюючи результати проведеного дослідження доцільно наголосити на експериментальному підтвердженні сформульованих гіпотез щодо наявності зв'язків між окремими групами індикаторів фінансової стабільності банківської системи. При цьому рис.3.1 необхідно уточнити за рахунок конкретизації зв'язків між показниками оцінки функціонального навантаження банківської системи та іншими параметрами, що характеризують інтенсивність кредитно-фінансової взаємодії між суб'єктами міжбанківського ринку, фінансові диспропорції і структурні зміни у банківській системі, а також вимірюють можливість виникнення системних ризиків.

Уточнені з використанням методу канонічних кореляцій зв'язки між параметрами визначення фінансової стабільності банківської системи представлено на рис.3.2.

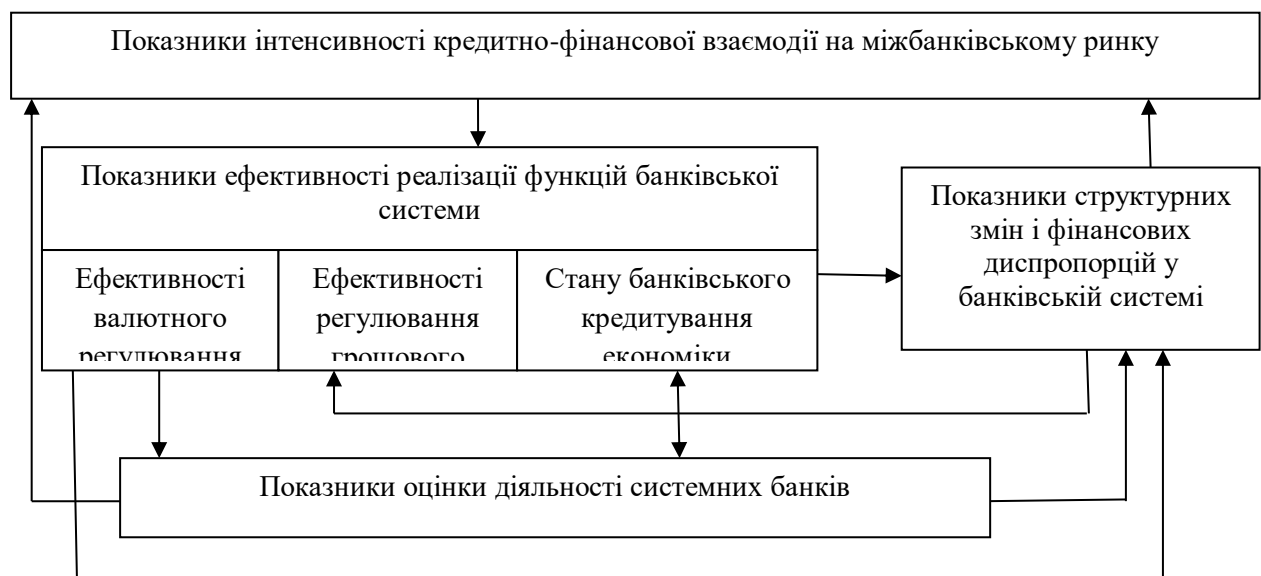

Рис.3.2. Схема емпірично виявлених засобом канонічного аналізу зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи

Важливо зауважити, що використання даних наведених у табл. 3.12 та рис. 3.2 дозволяє сформулювати ланцюг причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи, враховувати кореляцію між окремими групами індикаторів при проведенні моніторингу їх відхилень, визначати пріоритетні та узгоджені цільові орієнтири розвитку

банківської системи й напрями їх досягнення. Зокрема, узагальнення результатів канонічного аналізу, дозволяє побудувати рейтинг найбільш значимих показників оцінки фінансової стабільності банківської системи (за кількістю впливів на результативні ознаки у побудованих моделях зв'язку) та є основою запропонованого у роботі методичного підходу до визначення домінант її забезпечення [189] (рис.3.3).

Слід зазначити, що серед найбільш значущих пояснювальних показників, що зумовлюють зміну результативних ознак, відповідно до побудованих моделей канонічного зв'язку між індикаторами фінансової стабільності банківської системи, третє місце у побудованому рейтингу посідають: частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків, співвідношення МБК до статутного капіталу банків, частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ, співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ; співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів, коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення; відношення активів банків до ВВП, відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП, процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції; співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації, частка державного капіталу у статутному капіталі банків; рівень довіри населення до СББ.

Виходячи з цього, окрім визначених домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи пріоритетними завданнями у відповідному напрямі повинні стати наступні: активізація процесів кредитно-фінансової взаємодії між банками, удосконалення інтервенційної політики НБУ та збільшення обсягів золотовалютних резервів, розвиток кредитної діяльності та зниження частки простроченої заборгованості за активними операціями, підвищення рівня капіталізації банків, зменшення частки державного капіталу у структурі статутного капіталу банків та підвищення рівня довіри населення до системних банків.

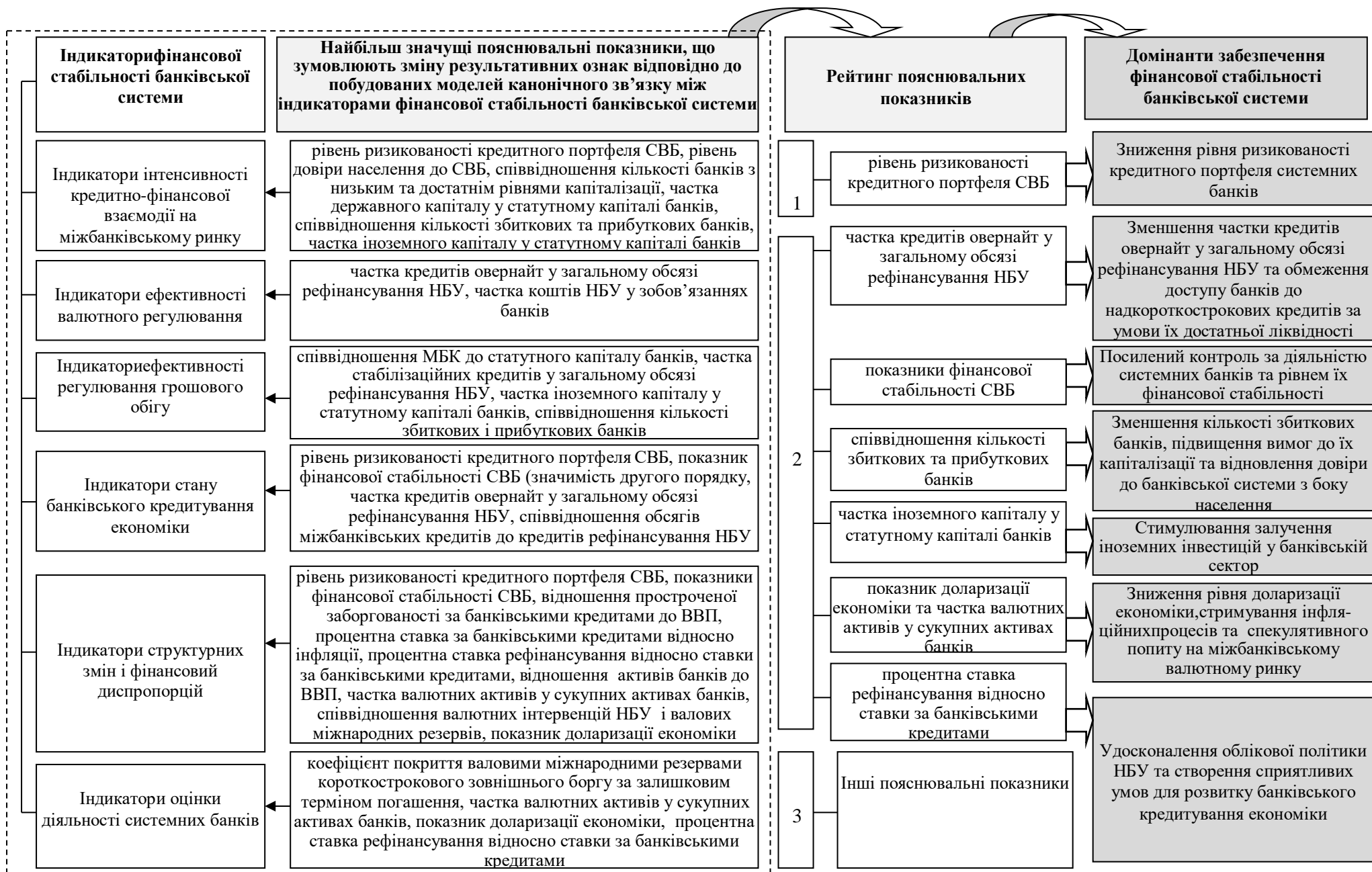

Рис.3.3. Послідовність визначення доміант забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Слід також звернути увагу, що визначені на основі запропонованого підходу доміанти забезпечення фінансової стабільності банківської системи у перспективі враховують необхідність вирішення проблем, які на сучасному етапі характерні для вітчизняної банківської системи відповідно до результатів проведеного у підрозділі 2.3 співставлення значень індикаторів фінансової стабільності у 2016 році із пороговими значеннями.

3.2. Оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Перехідні положення щодо розширення застосування інструментів банківського регулювання для забезпечення фінансової стабільності банківської системи, які обумовлені реформами та структурними перетвореннями банківської системи України, що релевантні з Комплексною програмою розвитку фінансового сектору «Україна – 2020» [159], Меморандумом про економічну і фінансову політику [316] України з Міжнародним валютним фондом, зумовлюють актуальність дослідження особливостей оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи.

Оцінюванню дієвості інструментів банківського регулювання присвячена значна кількість робіт провідних вчених за відповідними групами на напрямом впливу. Більшість науковців, такі як: О.О. Гудзовата [73], О.М. Гізатулліна, О.П. Чучко [58], С. Б. Єгоричева [101], Р. Левченко [186], А. В. Сомик [300], оцінюють дієвість монетарних інструментів банківського регулювання у контексті забезпечення фінансової стабільності країни, або її складових; Л. В. Жердецька [104], В. В. Коваленко [146], В. І. Міщенко, О. С. Бауман [228], А.І. Шкляр [335] акцентують увагу на дієвості та вагомості застосування інструментів мікро- та макропруденційної політики в контексті забезпечення

фінансової стабільності банківської та фінансової системи. Водночас, сингулярність інструментів монетарної політики, макро- і мікропруденційного нагляду, перехідні законодавчі положення, імплементація вимог Міжнародного валютного фонду, формують необхідність створення єдиного підходу та послідовності оцінки дієвості інструментів банківського регулювання у контексті забезпечення фінансової стабільності банківської системи країни.

Трансформація поглядів, представлених у роботах вчених [104,146,186,228,335], потреба універсалізації та логіки оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи, обґрунтували послідовність дослідження та формування сукупності найбільш дієвих інструментів банківського регулювання [193], що представлено на рис. 3.4.

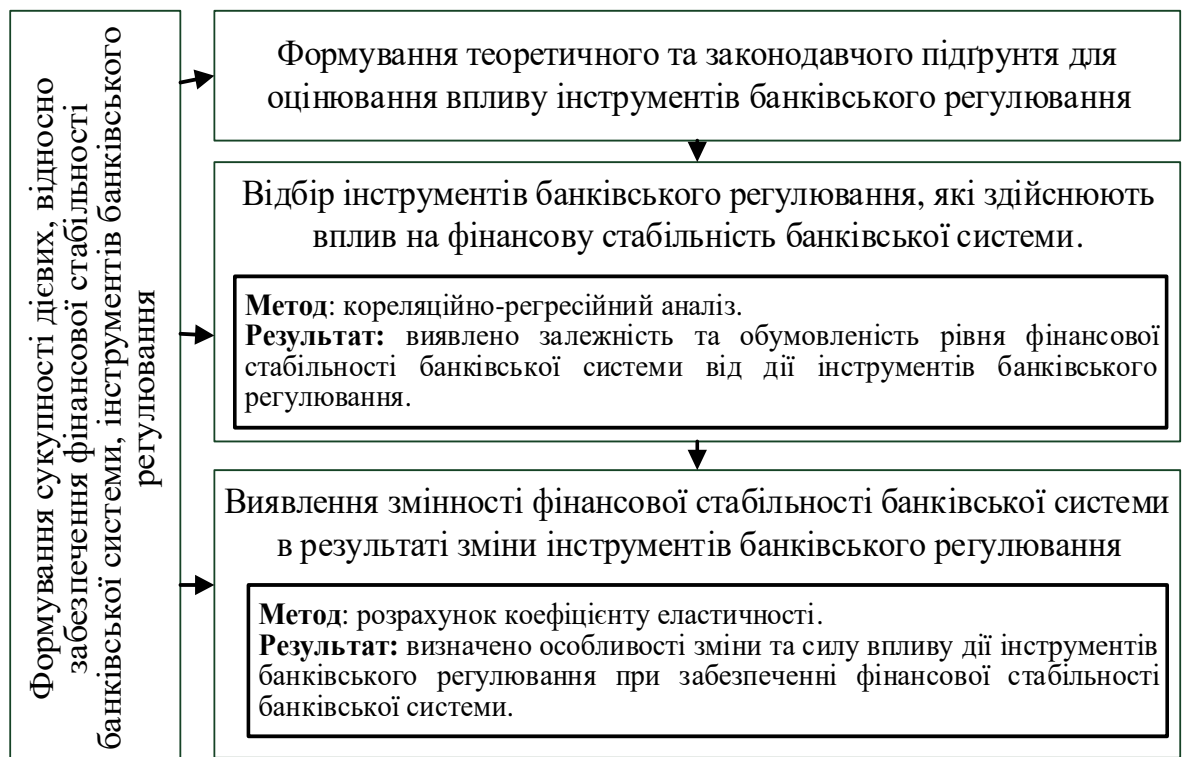

Рис. 3.4. Послідовність визначення найбільш дієвих інструментів банківського регулювання за їх впливом на рівень фінансової стабільності банківської системи

Згідно до рис. 3.4 та ґрунтуючись на попередніх результатах дослідження,

викладених у підрозділі 2.1, у роботі запропоновано методичний підхід до оцінювання чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання та використовуються для її забезпечення. В якості інструментів банківського регулювання та параметрів їх вимірювання, відповідно до статті 66 Закону України «Про банки і банківську діяльність» [112], обрано наступні:

- 1) проведення процентної політики (облікова ставка НБУ (X_1));
- 2) рефінансування банків (середньозважена ставка рефінансування за всіма інструментами (X_2));
- 3) операції з цінними паперами на відкритому ринку (Індекс ПФТС (X_3), дохідність ОВДП (середньозважена), % (X_4), обсяг операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку (X_5));
- 4) встановлення норм обов'язкових резервів для банків (середнє значення норми обов'язкового резервування (X_6));
- 5) управління золотовалютними резервами, включаючи валютні інтервенції (офіційні резервні активи (X_7), валютні інтервенції НБУ (X_8));
- 6) регулювання експорту та імпорту капіталу (сальдо платіжного балансу (X_9));
- 7) встановлення обов'язкових економічних нормативів (норматив мінімального розміру регулятивного капіталу (X_{10}), норматив адекватності регулятивного капіталу норматив адекватності основного капіталу (X_{12}), норматив миттєвої ліквідності (X_{13}), норматив поточної ліквідності (X_{14}), норматив короткострокової ліквідності (X_{15}), норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (X_{16}), норматив великих кредитних ризиків (X_{17}), норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (X_{18}), норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств наданих інсайдерам (X_{19}), норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (X_{20}), норматив загальної суми інвестування (X_{21}));
- 8) встановлення норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій (середнє значення норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій (X_{22}));
- 9) управління валютним курсом (відношення гривня/долар США (X_{23})).

Важливо наголосити на тому, що не включення до дослідження інших

інструментів забезпечення фінансової стабільності банківської системи (макро- і мікропруденційного регулювання), які розглянуті у підрозділі 1.2, пов'язано із складністю кількісного вимірювання їх дієвості та необхідності залучення для цього експертної групи.

Для визначення залежності та обумовленості зміни фінансової стабільності банківської системи інструментами банківського регулювання проведено кореляційно-регресійний аналіз, який надав змогу кількісно виміряти щільність, напрям зв'язку (кореляційний аналіз), формалізувати вираз залежності результату від конкретних факторів при постійності інших діючих на результативну ознаку факторних ознак (регресійний аналіз) [311], що підтвердив наявність тісного зв'язку.

Особливість протікання економічних процесів ускладнює їх формалізацію, що обґрунтувало необхідність розширення застосування лінійної регресії, поліноміальною. Поліноми або поліноміальні функції застосовуються в аналізі процесів з монотонним розвитком і відсутністю меж росту [342], що характерно для обов'язкових економічних нормативів та норми обов'язкового резервування.

Таким чином, у загальному вигляді рівняння лінійної регресії має вигляд, формула (3.15), а поліноміальної регресії – формула (3.16):

$$Y = a_0 + a_1 \cdot x_1, \quad (3.15)$$

де Y – розраховане значення результуючої ознаки (Y) при певних значеннях факторних ознак (X_1), підставлених у рівняння регресії;

a_0 – вільний член рівняння;

a_1 – коефіцієнт регресії.

$$Y_t = B_0 + B_1 X_t + B_2 X_t^2 + \dots + B_n X_t^n + \varepsilon_t, \quad (3.16)$$

де Y – розраховане значення результуючої ознаки (Y) при певних значеннях факторних ознак (X_1), підставлених у рівнянні регресії;

β_0 – вільний член рівняння;

β_1, β_2 – коефіцієнт регресії.

Якщо замінити факторні змінні на лінійні наступним чином ($x=c_1; x^2=c_2; x^3=c_3; \dots; x^n=c_n$, то модель множинної регресії матиме наступний вид:

$$Y_t = \beta_0 + \beta_1 c_{1i} + \beta_2 c_{2i} + \dots + \beta_n c_{ni} + \varepsilon_i. \quad (3.17)$$

Часткові результати розрахунків у програмі Statistica, на основі яких побудовано лінійні та поліноміальні регресійні моделі залежності рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) від зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання (на прикладі облікової ставки НБУ та норми обов'язкового резервування), наведено в табл.3.13.

Таблиця 3.13

Параметри регресійних моделей залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від зміни облікової ставки НБУ та норми обов'язкового резервування

Параметр моделі	β -коефіцієнти (Beta)	Стандартна похибка β -коефіцієнтів (St. Err. Of Beta)	Коефіцієнт регресії (B)	Стандартна похибка коефіцієнта регресії (St.Err. Of B)	t-критерій Стьюдента (t-8) / (t-6)	Рівень значимості (p-level)
Облікова ставка НБУ (X_1)						
a_0			-0,00127	0,211087	0,000006	1,0000
X_1	0,776595	0,234016	0,776595	0,234016	3,203181	0,012552
$R^2 = 0,6039; F(1,8) = 12,198$						
Норма обов'язкового резервування (X_2)						
a_0			0,36445	0,304158	1,19823	0,276005
X_6	2,68762	0,802840	2,68762	0,802840	3,34764	0,015465
X_6^2	0,73792	0,301569	0,61999	0,253373	2,44695	0,049998
X_6^3	-3,47782	0,883695	-1,44383	0,366869	-3,366869	0,007664
$R^2 = 0,7375; F(3,6) = 5,6189$						

На основі даних табл. 3.13 автором побудовано лінійні рівняння регресії, що показують залежність рівня фінансової стабільності банківської системи від розміру облікової ставки НБУ та норми обов'язкових резервів:

$$Y = -0,0127 - 0,777 \cdot x_1, \quad (3.18)$$

де Y – інтегральний показник оцінки фінансової стабільності банківської

системи;

x_1 – значення облікової ставки НБУ.

$$Y = 0,36445 + 2,687x_6 + 0,61999x_6^2 - 1,4438x_6^3, \quad (3.19)$$

де Y – інтегральний показник оцінки фінансової стабільності банківської системи;

x_6, x_6^2, x_6^3 – значення ставки обов'язкового резервування.

Для оцінки значимості отриманих коефіцієнтів регресійного рівняння використано t-критерій Стюдента. В пакеті Statistica значення t-критерію (t_p) визначається як відношення взятого за модулем коефіцієнта регресії до його стандартної похибки.

Табличне значення t-критерію з рівнем значимості $\alpha = 0,05$ та числом ступеня свободи $n - m - 1 = 10 - 1 - 1 = 8$ становило $t_{\text{табл.}} = 2,306$ (для облікової ставки НБУ) та $t_{\text{табл.}} = 2,44$ (для ставки обов'язкового резервування).

Перевірено значення t_p та $t_{\text{табл.}}$. Для кожного з отриманих параметрів:

$t_p = 3,203181 > t_{\text{табл.}}$ – для коефіцієнта X_1 ;

$t_p = 3,34764 > t_{\text{табл.}}$ – для коефіцієнта X_6 ;

$t_p = 2,44695 = t_{\text{табл.}}$ – для коефіцієнта X_6^2 ;

$t_p = 3,366869 > t_{\text{табл.}}$ – для коефіцієнта X_6^3 .

Отже, усі отримані коефіцієнти кожної розглянутої моделі є статистично значимими. Відповідно до розрахунків проведених у програмі Statistica, для оцінювання статистичної значущості обрано критерій Фішера, який для першої моделі становить 12,198, для другої – 5,6189 (див. табл. 3.13). Перевірено його з табличним значенням F-критерію, якому відповідає значення $F_{\text{табл.}} = 5,32$ і $F_{\text{табл.}} = 4,76$, для заданого рівня значимості $\alpha = 0,05$. Оскільки $F_p > F_{\text{табл.}}$, то гіпотеза H_0 відхиляється. Так як імовірність випадкового значення F_p значно менше 5 % (розрахований в Statistica $p < 0,00000$), то з імовірністю більш як 95% приймається альтернативна гіпотеза. Таким чином, визначена статистична значимість регресійного рівняння (табл. 3.13), його параметрів та показника

тісноти зв'язку R , та коефіцієнт детермінації R^2 , що показує, яка частка варіації результативного показника пов'язана з варіацією факторних показників. Наближеність значення коефіцієнту детермінації R^2 до одиниці, свідчить про якість апроксимації емпіричних даних. Скорегований коефіцієнт детермінації Adjusted R^2 може зменшуватись при введенні в модель нових змінних, що пояснюють, але не здійснюють істотного впливу на залежну змінну, тоді як R^2 у таких випадках збільшується.

Аналогічний аналіз проведено для формалізації та виявлення зв'язку між означеними інструментами банківського регулювання та рівнем фінансової стабільності банківської системи, що наведено в табл. 3.14 та додатку Н.

Базуючись на результатах формалізації залежності зміни рівня фінансової стабільності банківської системи, наведених в табл. 3.14, виявлено, що: застосування операцій з цінними паперами на відкритому ринку, які представлено індексом ПФТС (X_3), дохідністю ОВДП (середньозважена),% (X_4), обсягом операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку (X_5), є недієвими відносно досягнення фінансової стабільності банківської системи; фінансова стабільність банківської системи виявилася нечутливою до дії інструментів банківського регулювання, які пов'язані з управлінням золотовалютними резервами, а саме, до валютних інтервенцій (X_8) та регулюванням імпорту та експорту капіталу (X_9); деякі обов'язкові економічні нормативи (адекватності регулятивного капіталу (X_{11}); максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (X_{16}); максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (X_{18}) не мають істотного впливу на досягнення фінансової стабільності банківської системи.

Для оцінювання адекватності моделей залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання, використано коефіцієнт детермінації. Його значення у межах $[0,55 - 1]$ свідчить про потребу перевірки правильності припущення про форму зв'язку між ознаками, а для перевірки правильності припущення про форму зв'язку між ознаками застосовують F- критерій (критерій Фішера) [100].

Таблиця 3.14

Результати регресійного аналізу щодо визначення залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від зміни параметрів, що визначають інструменти банківського регулювання

Показники, що характеризують інструменти банківського регулювання	Вид регресійної моделі	Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) від зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання (X)	Коефіцієнт множинної кореляції @	Коефіцієнт детермінації (R ²)	Скорегований коефіцієнт детермінації (Adjusted R ²)
Облікова ставка НБУ	Лінійна	$Y = -0,00127 - 0,777X_1$	0,7773	0,6039	0,5544
Середньозважена ставка рефінансування за всіма інструментами	Лінійна	$Y = 0,003 - 0,844X_2$	0,8442	0,71263	0,6767
Індекс ПФТС	Відсутність зв'язку				
Доходність ОВДП (середньозважена), %	Відсутність зв'язку				
Обсяг операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку	Відсутність зв'язку				
Середнє значення норми обов'язкового резервування	Поліноміаль-на	$Y = 0,36445 + 2,6876X_6 + 0,61999 X_6^2 - 1,4438 X_6^3$	0,8442	0,71263	0,6767
Офіційні резервні активи	Лінійна	$Y = -0,0031 + 0,749X_7$	0,7496	0,56189	0,5071
Валютні інтервенції НБУ	Відсутність зв'язку				
Сальдо платіжного балансу	Відсутність зв'язку				
Норматив мінімального розміру регулятивного капіталу	Поліноміаль-на	$Y = 1,4127 - 1,74339 X_{10} - 2,3616 X_{10}^2 + 2,2637 X_{10}^3$	0,65656	0,4311	0,1466
Норматив адекватності регулятивного капіталу	Відсутність зв'язку				
Норматив адекватності основного капіталу	Поліноміаль-на	$Y = -0,549714 + 0,8635X_{12} + 0,9235X_{12}^2$	0,8116	0,6587	0,5222
Норматив миттєвої ліквідності	Поліноміаль-на	$Y = 0,4862 - 0,18729X_{13} - 0,540189X_{13}^2$	0,7828	0,6128	0,5022

Продовження табл. 3.14

Показники, що характеризують інструменти банківського регулювання	Вид регресійної моделі	Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) від зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання (X)	Коефіцієнт множинної кореляції @	Коефіцієнт детермінації (R ²)	Скорегований коефіцієнт детермінації (Adjusted R ²)
Норматив поточної ліквідності	Поліноміальна	$Y = -0,92369 + 0,11881X_{14} + 3,35911X_{14}^2 - 0,24886X_{14}^3 - 1,46582X_{14}^4$	0,8225	0,6765	0,4177
Норматив короткострокової ліквідності	Поліноміальна	$Y = -0,2177 - 3,495X_{15} + 3,311X_{15}^2 - 3,8109X_{15}^3$	0,7178	0,5151	0,2728
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента	Відсутність зв'язку				
Норматив великих кредитних ризиків	Лінійна	$Y = 0,0002 - 0,732X_{17}$	0,7321	0,5359	0,4779
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Відсутність зв'язку				
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам	Поліноміальна	$Y = -0,4144 - 2,3249X_{19} + 2,57059X_{19}^2 + 3,61928X_{19}^3 - 2,5618X_{19}^4$	0,9919	0,9838	0,9622
Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	Поліноміальна	$Y = 0,63322 + 0,3844X_{20} - 1,92917X_{20}^2 + 0,80019X_{20}^3$	0,8202	0,6727	0,5091
Норматив загальної суми інвестування	Поліноміальна	$Y = 0,63965 + 2,4299X_{21} - 2,8485X_{21}^2 + 1,8033X_{21}^3 + 1,1315X_{21}^4$	0,7993	0,6389	0,3499
Норми відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій	Поліноміальна	$Y = 0,20594 - 2,78006X_{22} - 5,2831X_{22}^2 + 0,1817X_{22}^3 + 2,3245X_{22}^4$	0,76798	0,5898	0,2616
Валютний курс (відношення гривня/долар США)	Поліноміальна	$Y = -0,46534 - 2,4944X_{23} - 0,14886X_{23}^2 + 1,3811X_{23}^3 - 0,35212X_{23}^4$	0,7445	0,5543	0,1977

Згідно результатів розрахунку, значення критерію Фішера F моделі залежності фінансової стабільності банківської системи від значення нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу (X_{10}) становить $F(3,6) = 1,5154$ і менше табличного значення, яке становить $4,76$, що свідчить про недостатню якість моделі, а отже про недостатню дієвість даного нормативу.

Окрім означеного нормативу, додаткового обґрунтування потребують нормативи короткострокової ліквідності (X_{15}) та великих кредитних ризиків (X_{17}). Розрахункове значення критерію Фішера $F(X_{15})$ становить $2,16 < F_{\text{табл}} 4,76$, а $F(X_{17}) 9,238 > F_{\text{табл}} 5,32$. Таким чином, зміна нормативу короткострокової ліквідності не сприяє значній зміні фінансової стабільності банківської системи, на відміну від нормативу кредитних ризиків.

Порогові значення коефіцієнту детермінації моделей залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від обсягу золотовалютних резервів (X_7), норми відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій (X_{22}) та зміни валютного курсу (X_{23}) зумовлюють потребу додаткового доведення виявлення залежності та дієвості означених інструментів банківського регулювання. Отже, $F(X_7) 10,26 > F_{\text{табл}} 5,32$; $F(X_{22}) 2,21 < F_{\text{табл}} 5,19$; $F(X_{23}) 1,55 < F_{\text{табл}} 5,19$, що підтверджує гіпотезу про наявність зв'язку між обсягом золотовалютних резервів і рівнем фінансової стабільності банківської системи, і спростовує його наявність з нормами відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій (X_{22}) та зміною валютного курсу (X_{23}).

Недієвість такого інструменту банківського регулювання, як операції з цінними паперами на відкритому ринку, обумовлена стагнацією та структурними диспропорціями фондового ринку на період 2008 – 2009 рр. та 2012 – 2014 рр., вираженого його обмеженістю (більшість операцій з цінними паперами проводилось поза біржою) та дефіцитом цінних паперів, що вільно обертаються на ринку, а отже і операцій з ними. Це стало перешкодою встановлення об'єктивної вартості та доходності вітчизняних цінних паперів, що зумовило зменшення активності використання цінних паперів як

інструменту ліквідної застави, а отже, і можливості Національного банку України під час рефінансування банків та здійснення операцій на відкритому ринку [108, 109]. Оскільки операції з цінними паперами на відкритому ринку є перспективним інструментом у процесі забезпечення фінансової стабільності, то впровадження заходів Національного банку України, а саме, дозвіл інвестування в іноземні цінні папери, шляхом купівлі високоліквідних іноземних боргових інструментів міжнародних фінансових організацій або державних органів країн «Великої сімки» з офіційною рейтинговою оцінкою не нижче “AA-”/“Aa3” [119], сприятиме підвищенню їх дієвості у перспективі.

Недієвість валютних інструментів банківського регулювання, які виражені валютними інтервенціями та управлінням валютного курсу, обумовлені в першу чергу орієнтованістю політики Національного банку України та трансформаційними процесами валютної політики. До 2014 року забезпечення фіксованого курсу національної грошової одиниці являлося основним завданням застосування валютних інтервенцій, з 2015 року згладжування функціонування валютного ринку, накопичення міжнародних резервів та підтримання трансмісії ключової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики [304], що є базою досягнення більш валютної стабільності, а не фінансової стабільності банківської системи. Окрім того, зміна валютної політики Національного банку України сприятиме вільному руху імпорту та експорту капіталу [304], що сприятиме збільшенню дієвості даного інструменту банківського регулювання.

Оцінювання дієвості такого інструменту банківського регулювання, як норми відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій, має певну гіпотетичність. Зміни розрахунку розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [273], зупинення дії Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків [280] зумовили неоднорідність статистичних даних оцінювання, а процес усереднення показників не дає достовірної інформативності щодо визначення дієвості

даного інструменту банківського регулювання відносно забезпечення фінансової стабільності банківської системи.

Інструменти банківського регулювання пруденційного характеру, а саме, норматив мінімального розміру регулятивного капіталу та короткострокової ліквідності, виявилися недостатньо дієвими відносно забезпечення фінансової стабільності банківської системи. Перехідні положення щодо мінімального розміру регулятивного капіталу, відповідно до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні [125], які відображені статистичною звітністю банків, та певним часовим запізнення, обумовлюють необхідність дослідження дієвості даного нормативу у майбутньому періоді.

Таким чином, за результатами проведеного регресійного аналізу обґрунтовано найбільш дієві інструменти банківського регулювання за їх впливом на рівень фінансової стабільності банківської системи – проведення облікової політики та політики рефінансування банків, встановлення норм обов'язкових резервів для банків та обов'язкових нормативів, управління золотовалютними резервами. В свою чергу для визначення чутливості інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи до зміни відібраних параметрів пропонується використати показник еластичності.

Еластичність – це міра реагування однієї змінної величини (функції) на зміну іншої (аргументу), а коефіцієнт еластичності – це число, яке показує відсоткову зміну функції в результаті одновідсоткової зміни аргументу.

Отже, при інтерпретації результатів кореляційно-регресійного аналізу використано частковий коефіцієнт еластичності (E_{x_i}).

Коефіцієнт еластичності показує, наскільки відсотків у середньому зміниться значення результуючої ознаки (у даному випадку – інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи) при зміні факторного на 1 % та розраховується за формулою:

$$E_{x_i} = a_i \times \frac{\bar{x}_i}{\bar{y}}, \quad (3.20)$$

де E_{x_i} – частковий коефіцієнт еластичності;
 a_i – коефіцієнти регресії;
 \bar{x}_i – середнє значення факторної ознаки;
 \bar{y} – середнє значення результуючої ознаки.

Для поліномів n -го порядку для розрахунку коефіцієнту еластичності застосовується наступна формула:

$$\bar{E} = f' \bar{x} \times \frac{\bar{x}}{\bar{y}}, \quad (3.21)$$

де \bar{E} – середній коефіцієнт еластичності;
 $f' \bar{x}$ – похідна першого порядку змінної x ;
 \bar{x} – середнє значення факторної ознаки;
 \bar{y} – середнє значення результуючої ознаки.

Перевага такого показника, як коефіцієнт еластичності, перед іншими полягає в тому, що його величина не залежить від вибору одиниць вимірювання різних чинників. Чим більшим (за модулем) є значення коефіцієнта еластичності, економічного показника, тим вищим буде ступінь чутливості, а отже, й ризик щодо зміни певних інструментів Національного банку України, від якого залежить цей показник.

Розрахунок коефіцієнтів еластичності наведено в табл. 3.15-3.18. Згідно коефіцієнту еластичності (табл. 3.15), збільшення нормативу адекватності основного капіталу (X_{12}), на 1% від свого середнього значення, зумовлює зменшення рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) на 0,34358%. Наступною підгрупою економічних нормативів є нормативи ліквідності. Збільшення нормативу миттєвої ліквідності (X_{13}), на 1% від свого середнього значення, зумовлює зменшення рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) на 2,34242 %, а зміна нормативу поточної ліквідності (X_{14}) його збільшення на 2,812911%.

Вагомою підгрупою економічних нормативів є нормативи кредитних ризиків. Зміна нормативу великих кредитних ризиків (X_{17}), на 1% від свого середнього значення, впливає на збільшення (зменшення) рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) на 1,681%. Збільшення (зменшення) нормативу максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств наданих інсайдерам (X_{19}) на 1% від свого середнього значення, сприяє зростанню (зменшенню) рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) в середньому на 0,123985%.

Таблиця 3.15

Розрахунок коефіцієнтів еластичності значень інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи від зміни обов'язкових економічних нормативів, що регулюють діяльність банків України

Параметр, який характеризує інструмент банківського регулювання	Умовні позначення	Похідна першого порядку $f'(\bar{x})$	Середнє значення (\bar{x})	Середній коефіцієнт еластичності (\bar{E}), %
Нормативи адекватності та достатності регулятивного капіталу				
Норматив адекватності основного капіталу	X_{12}	$y'(x_{12})=1,847x_{12}+0,8635$	0,130875	-0,34358
Нормативи ліквідності				
Норматив миттєвої ліквідності	X_{13}	$y'(x_{13})=-1,0804x_{13}-0,1873$	0,5758	-2,34242
Норматив поточної ліквідності	X_{14}	$y'(x_{14})=-5,86328x_{14}^3-0,7466x_{14}^2+6,7182x_{14}+0,1188$	0,79287	2,812911
Нормативи кредитного ризику				
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам	X_{19}	$y'(x_{19})=-10,2472x_{19}^3+10,8578x_{19}^2+5,1412x_{19}-2,3249$	0,02706	0,123985
Норматив інвестування				
Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою	X_{20}	$y'(x_{20})=2,4006x_{20}^2-3,8583x_{20}+0,3844$	0,000943	0,000567
Норматив загальної суми інвестування	X_{21}	$y'(x_{21})=4,526x_{21}^3-5,4099x_{21}^2-5,697x_{21}+2,4299$	0,03692	0,112605

Одним з ключових обов'язкових економічних нормативів є: норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (X_{20}), зміна якого на 1% від свого середнього значення, означає збільшення (зменшення) рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) на 0,000567%; норматив загальної суми інвестування (X_{21}), зміна якого на 1% від свого середнього значення, обумовлює збільшення (зменшення) рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) на 0,112605 %.

Таблиця 3.16

Розрахунок коефіцієнту еластичності значень інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи від зміни нормативу великих кредитних ризиків

Параметр, який характеризує інструмент банківського регулювання	Умовне позначення	Коефіцієнт регресії (a_i)	Середнє значення (\bar{X}_i, \bar{Y})	Частковий коефіцієнт еластичності (E_{x_i}), %
Норматив великих кредитних ризиків	X_{17}	-0,732	2,297	-1,681

Забезпечення фінансової стабільності країни та фінансової стабільності банківської системи, зокрема, є другою пріоритетною ціллю грошово-кредитної політики Національного банку України, відповідно до основних засад грошово-кредитної політики на 2017 рік та середньострокову перспективу [250], що обґрунтовує вагомість монетарних інструментів у контексті банківського регулювання та оцінювання їх дієвості.

Облікова ставка Національного банку України є пріоритетним інструментом монетарної політики у процесі досягнення цінової стабільності та дієвим інструментом процентної політики при забезпеченні фінансової стабільності банківської системи. Відповідно до табл. 3.16, збільшення облікової ставки НБУ (X_1), на 1% (б. п.) від свого середнього значення, зумовить зменшення рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) на 0,19091%.

Таблиця 3.17

Розрахунок коефіцієнтів еластичності значень інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи від зміни параметрів, що характеризують облікову політику, політику рефінансування та управління золотовалютними резервами центрального банку

Параметр, який характеризує інструмент банківського регулювання	Умовні позначення	Коефіцієнт регресії (a_i)	Середнє значення (\bar{X}_i, \bar{Y})	Частковий коефіцієнт еластичності (E_{X_i}), %
Облікова ставка НБУ	X_1	-0,777	0,245707	-0,19091
Середньозважена ставка рефінансування за всіма інструментами	X_2	-0,844	0,288723	-0,24368
Офіційні резервні активи	X_7	0,749	5,513	4,129

Наступним ключовим інструментом банківського регулювання є рефінансування банків, що виражений середньозваженою ставкою рефінансування за всіма інструментами (X_2), збільшення, на 1% від свого середнього значення, якої сприятиме зменшенню Y на 0,24368%.

Таблиця 3.18

Розрахунок середнього коефіцієнту еластичності значення інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи від зміни норми обов'язкового резервування

Параметр, який характеризує інструмент банківського регулювання	Умовні позначення	Похідна першого порядку $f'(\bar{x})$	Середнє значення (\bar{x})	Середній коефіцієнт еластичності (\bar{E}), %
Середнє значення норми обов'язкового резервування	X_6	$y'(x_{21}) = -4,3314x_6^2 + 1,24x_6 + 2,6876$	0,060375	0,313683

Норма обов'язкового резервування (X_6), як монетарний інструмент банківського регулювання, обумовлює збільшення (зменшення) рівня фінансової стабільності банківської системи (Y) в середньому на 0,313683%.

Серед інструментів банківського регулювання, які спрямовані на

забезпечення валютної і фінансової стабільності, є управління золотовалютними резервами, що відображені офіційними резервами активів (X_7). Згідно результатів розрахунків, наведених в табл. 3.17, збільшення (зменшення) обсягу офіційних резервів, на 1% від свого середнього значення, зумовлюють зміну на 4,129% рівня фінансової стабільності банківської системи.

Таким чином, в результаті проведеного дослідження визначено, що найбільш дієвими інструментами банківського регулювання за їх впливом на рівень фінансової стабільності банківської системи є такі: процентна політика центрального банку (облікова ставка НБУ), інструменти рефінансування (середньозважена ставка рефінансування за всіма інструментами), норма обов'язкового резервування, управління золотовалютними резервами (офіційні резерви активи), встановлення обов'язкових економічних нормативів (норматив адекватності основного капіталу, норматив миттєвої ліквідності, норматив поточної ліквідності, норматив великих кредитних ризиків, норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам, норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою, норматив загальної суми інвестування). За допомогою розрахунку коефіцієнтів еластичності, які отримані з урахуванням результатів регресійного аналізу, проведено оцінку рівня чутливості фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання. Результати розрахунків часткових коефіцієнтів еластичності довели, що збільшення параметрів, які характеризують інструменти банківського регулювання, на 1% від середнього рівня, як позитивно, так і негативно позначається на значенні інтегрального показника оцінки фінансової стабільності банківської системи. За значеннями коефіцієнтів еластичності серед інструментів банківського регулювання зміну рівня стабільності банківської системи України найбільше обумовлюють ефективність політики управління золотовалютними резервами та встановлення обов'язкових економічних нормативів (поточної та миттєвої ліквідності, великих кредитних ризиків).

3.3. Виявлення тенденцій та перспектив наближення банків України за рівнями їх фінансової стабільності

Початок третього тисячоліття було ознаменовано посиленням розвитку світових продуктивних сил, що, у свою чергу, стало відповідним каталізатором інтеграційних процесів у національних економічних системах. Сьогодні основу інтеграції складає не лише стихійний процес взаємозалежності національних економік, але й об'єктивна необхідність у взаємоадаптації та спільному контролі і регулюванні економічних процесів у масштабах інтеграційного господарського комплексу.

Відтак, ефективність вищезазначеного контролю та регулювання значно залежить від рівня розвитку та ефективної структури національних економічних, соціальних та правових систем. У свою чергу, формування ефективної структури національної економічної системи залежить від узгодженості інтересів на міжнародному рівні з іншими країнами, різними за ступенем розвитку та інтеграції до глобальної економічної системи. Отже, йдеться про багатовекторну інтеграцію, яка передбачає не лише появу нових форм організації ринкового, митного та валютного простору, але й зближення та взаємоприспосовування національних економічних систем [85].

В умовах транснаціоналізації банківського капіталу і глобалізації конкуренції, посилення впливу нестабільності функціонування світових фінансових ринків на конкурентоспроможність національної банківської системи, а також враховуючи пріоритетність євроінтеграційного напрямку розвитку нашої держави, особливої актуальності набуває проблема вибору оптимальних форм, напрямів і механізмів інтеграції національної банківської системи України до спільного європейського фінансового простору.

Сучасна наукова спільнота для оцінки інтеграційних процесів комплексно використовує певні статистичні елементи кількісного та якісного характеру, які й складають загальну систему показників економічної інтеграції та дозволяють

оцінити ступінь конвергенції досліджуваної структури. Така система показників разом з індикаторами глобальної інтеграції включає значну кількість абсолютних, відносних, структурних та інших показників вимірювання регіональної економічної інтеграції, що пояснюється зростанням важливості внутрішньорегіональної торгівлі.

Серед основних методологічних розробок зазначеного розрізу варто також відмітити такі статистичні дослідження міжнародних організацій:

- 1) проект ОЕСР «Вимірювання глобалізації» [298];
- 2) система індикаторів Євразійської інтеграції ЄАБР [163];
- 3) спеціальна програма Університету ООН «Порівняльні дослідження регіональної інтеграції» [361];
- 4) методологія статистичних довідників UNCTAD та WTO [362,410, 413];
- 5) статистичні видання Світового банку «Індикатори світового розвитку» [412] та ін.

Для визначення фінансової стабільності банківського сектору України при реалізації програм розвитку фінансового ринку у вітчизняних економічно-інституційних реаліях перевіримо наявність конвергентно-дивергентних тенденцій для банків України. Це дозволить виявити конвергентно-дивергентні процеси (зближення/віддалення) банків України за рівнем (низьким, середнім та високим) їх фінансової стабільності та проаналізувати перспективи і напрями процесу наближення різних груп банків України між собою.

У 90-ті роки ХХ ст. та на початку ХХІ ст. у США та країнах Європи виникли принципово нові напрями дослідження просторової динаміки – математично обґрунтовані дослідження швидкості зближення (конвергенції) та розходження (дивергенції) основних соціально-економічних індикаторів розвитку економічних суб'єктів [313]. Серед вчених, які розробляли інструментарій і підходи до аналізу тенденцій конвергенції та дивергенції, слід відзначити таких дослідників, як Р. Барро і Х. Сала-і-Мартін (R. Barro, X. Sala-i-Martin [348-350], Д. Ква (D. Quah) [402]. З російських досліджень відзначимо роботи К. Глуценка [61,62], Є. Коломака [157,158], Д. Зверєва [116], А. Іодчіна

[123], А. Либман [200,201] та ін.

Поняття «конвергенція» запозичене із природознавства, де воно пояснює виникнення в процесі еволюції у відносно далеких груп організмів спільних рис у будові та функціях унаслідок їхньої життєдіяльності за подібних умов навколишнього середовища. Зарубіжні економісти та соціологи (Я. Тінберген, Е. Гідденс, Дж. Сакс та ін.) застосували цей термін до аналізу явищ суспільного життя, стверджуючи, що різні економічні системи під впливом сучасного індустріального розвитку набувають спільних рис, зближуються, зливаються у «змішане суспільство», яке буде втілювати наявні у них переваги [299, с. 168].

Необхідно відзначити, що аналіз економічної літератури показав відсутність єдиного підходу до теоретичного обґрунтування сутності поняття «конвергенція». В економічній теорії вперше це поняття з'явилося ще у 1940–50-х роках та було запозичене із теорії систем і конвергенції [347, с.50]. І хоча над трактуванням сутності зазначеного явища працювало не одне покоління видатних науковців, тогочасна дефініція терміну «конвергенція» майже не відрізняється від теперішньої. Відтак, найбільш поширеною можна вважати дефініцію, в якій використовуються слова «наближення», «подібність» чи «уподібнення», які вживають під час аналізу соціально-економічного простору окремих країн [347, с.51]

Під конвергенцією розуміється зближення рівнів розвитку країн, регіонів або суб'єктів у часі. Протилежний процес називається дивергенцією. З самого початку конвергенційна теорія була націлена на допомогу менш розвиненим країнам і регіонам у досягненні рівня більш розвинених, тобто на забезпечення економічного піднесення [56,134]. Створення умов для забезпечення фінансової конвергенції є виключно важливим для формування системи взаємозв'язків між економічними суб'єктами та розвитку конкурентних переваг найменш розвинених з них. Тим самим встановлюється межа розширення, що обумовлена економічною ефективністю, адже ефективність процесу конвергенції залежить від наявних відмінностей фінансових потенціалів, рівнів

та темпів розвитку економічних систем, можливостей подолання значного відриву в основних макроекономічних показниках.

Логічно також припустити, що різні фінансові установи мають різні траєкторії розвитку, відповідно, різні довгострокові темпи зростання. В цьому випадку вирівнювання економічного, в тому числі і фінансового, розвитку суб'єктів ринку може і не відбуватися. Завданням державної фінансової політики в такому випадку є прийняття таких інструментів, які можуть підняти рівноважні рівні стійких станів зростання слаборозвинених суб'єктів фінансового ринку. Тому, запропоновано детальніше розглянути суть поняття конвергенція та визначити специфіку впливу даного процесу за рівнями фінансової стабільності банків України.

Найбільшого поширення набули дві концепції конвергенції – так звані β (бета)- і σ (сигма)-конвергенції. Концепція β -конвергенції була розглянута в роботі Р. Барро і Х. Сала-і-Мартін [348-350] і визначає конвергенцію як процес «нарощування», при якому країни з нижчим рівнем розвитку мають більш високі темпи економічного зростання. Другий тип конвергенції, тобто σ -конвергенція, визначається як зменшення у часі дисперсії індикаторів розвитку по виборці економічних суб'єктів. Гіпотези β -конвергенції та σ -конвергенції є взаємозалежними, однак не еквівалентними. В ряді робіт [348-350] було доведено, що із абсолютної β -конвергенції σ -конвергенція напряду не слідує. Показано [348-350], що β -конвергенція є необхідною умовою для σ -конвергенції, але не є достатньою умовою, β -конвергенція передбачає існування тенденції до скорочення нерівності, але випадкові шоки можуть спотворювати тенденцію і навіть призводити до тимчасового збільшення відмінностей. У рамках β -конвергенції виділяють безумовну і умовну конвергенції. Безумовна β -конвергенція [348] передбачає, що банки прагнуть до єдиної траєкторії пропорційного зростання. З цього припущення випливає, що банки мають однорідну структуру економічної діяльності, відмінності в рівнях розвитку є тимчасовими і пояснюються виключно різними початковими рівнями доходу. В умовах суттєвих економічних, інституційних та

географічних відмінностей між банками таке припущення є нереалістичним. Умовна β -конвергенція передбачає, що різні економічні суб'єкти мають різні траєкторії пропорційного зростання, які визначаються специфічними факторами розвитку [75,286,313].

Конвергенція використовується в економіці для позначення зближення різних економічних систем, економічної та соціальної політики різних країн, тобто зближення чи нівелювання різниці. Можливості досягнення рівноважного стану означають, що банки з меншою фінансовою стабільністю повинні розвиватися більш швидкими темпами з метою порівняння з лідерами. Запропонуємо алгоритм визначення конвергентно-дивергентних тенденцій банків України за рівнями їх фінансової стабільності [195] (рис. 3.5).

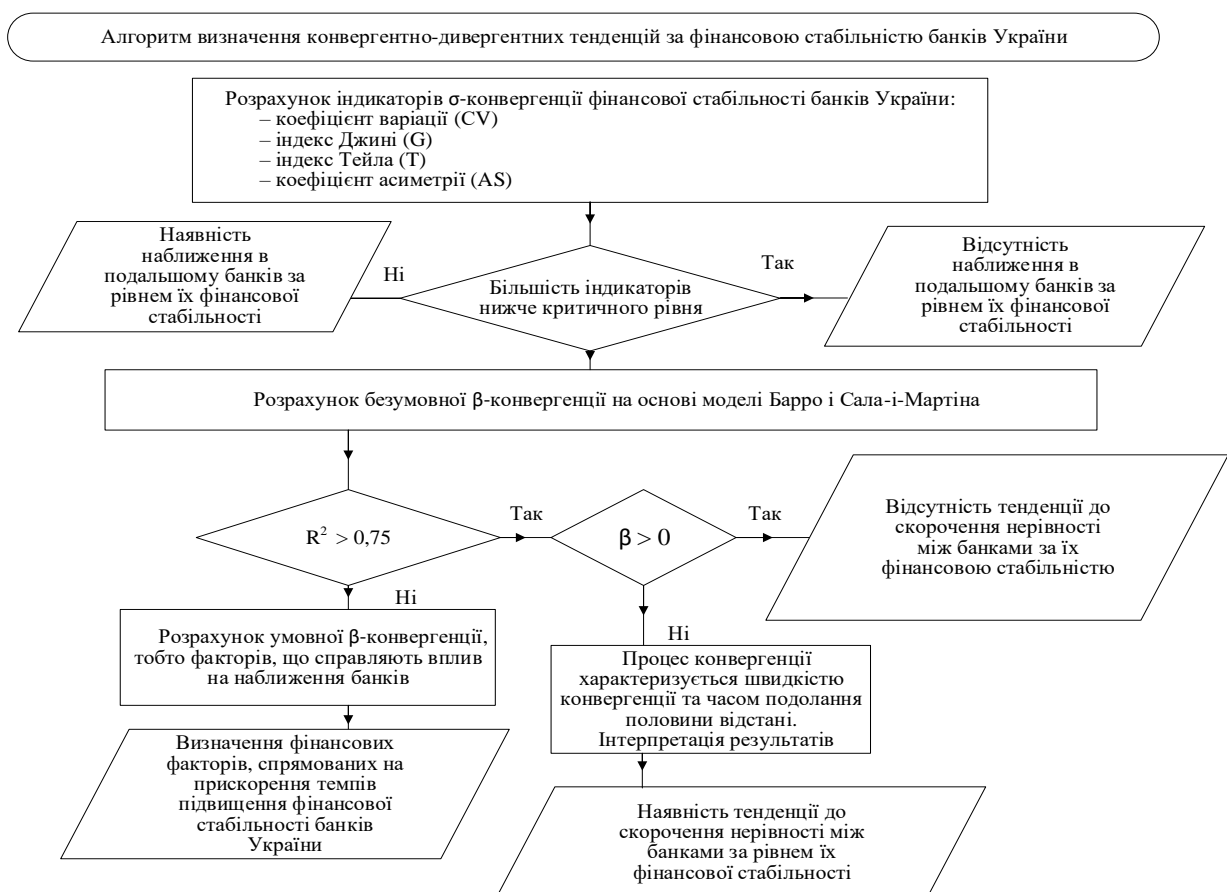

Рис. 3.5. Алгоритм визначення тенденції зближення банків України за рівнями їх фінансової стабільності

Для перевірки гіпотези про наявність σ -конвергенції найбільш часто

використовуються показники варіації: дисперсія, середнє квадратичне відхилення або коефіцієнт варіації. Причому більш переважним є використання коефіцієнта варіації: на відміну від дисперсії або середнього квадратичного відхилення, варіація не залежатиме від розмірності і масштабу. Крім того, можна використовувати і такі показники нерівності, як коефіцієнт асиметрії, коефіцієнт Джині та індекс Тейла [285].

– коефіцієнт варіації (CV) [285]:

$$CV = \frac{\sqrt{\frac{P_1}{P} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}}{\bar{x}}. \quad (3.22)$$

– індекс Джині (G) [285]:

$$G = \frac{1}{\bar{x}} * \frac{1}{n(n-1)} \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n |x_i - x_j|. \quad (3.23)$$

– коефіцієнт асиметрії (AS) [285]:

$$AS = \sqrt{\frac{n}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} * \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^3}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}. \quad (3.24)$$

– індекс Тейла [285]:

$$T = \sum_{k=1}^n \left(\frac{x_i}{\sum_{i=1}^n x_i} \ln \frac{x_i}{\sum_{i=1}^n x_i / n} \right), \quad (3.25)$$

де x_i і x_j – значення змінної в i та j -ому банку;

$i=1 \dots n, j=1 \dots n$;

n – кількість банків.

Для перевірки гіпотези були використані розраховані значення інтегральних показників оцінки фінансового стабільності банків України за 2007–2016 рр. (підрозділ 2.2, Додаток И). Індикатори σ -конвергенції включають: коефіцієнт варіації (CV), коефіцієнт Джині (G), індекс Тейла (T) і коефіцієнт асиметрії (As) (табл. 3.19).

Індикатори визначення σ -конвергенції за рівнями фінансової стабільності банків України протягом 2007-2016 рр.

Індикатори визначення σ -конвергенції	Роки									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
G	15%	13%	9,3%	7,8%	8,7%	9,6%	9,5%	8,5%	11,7%	13,4%
CV	33%	31%	24%	19%	20%	21%	20%	21%	26%	29%
T	0,050	0,045	0,043	0,023	0,026	0,026	0,025	0,031	0,128	0,059
As	2,16	2,29	-2,82	-2,83	-2,5	-1,92	-2,04	-2,89	-2,08	-1,97

За коефіцієнтом варіації CV сукупність вважається однорідною, якщо коефіцієнт не перевищує 33%. Індекс асиметрії, Джині та Тейла змінюється від 0 до $\ln R$. Крайні значення відповідають абсолютній міжсуб'єктній рівності і концентрації всієї активності в одному банку відповідно. Чим більше значення індексу, тим більшими є просторові відмінності.

Результати, наведені в табл. 3.19, дають можливість підтвердити гіпотезу про наявність σ -конвергенції. Розрахунок індикаторів виявив незначні значення показників та не перевищення критичних рівнів (рис. 3.6), що свідчить про наявність тенденції до скорочення дисперсії між банками України за рівнями їх фінансової стабільності. Це доводить високий рівень адаптивності фінансових систем до мінливих умов. Відмінні значення асиметрії свідчать про переважання банків нижче середнього рівня відносно спостережень за певний період часу.

Таким чином, результати аналізу підтверджують, що за рівнем фінансової стабільності банки поступово зменшують відмінності між собою. Проте, переважна частина банків має рівень фінансової стабільності нижче середнього, що потребує підвищення якості моніторингових процедур та розробки напрямів удосконалення щодо підтримки банків з нижчими показниками фінансової стабільності.

Базовою для емпіричних оцінок є модель безумовної β -конвергенції. В якості базової моделі в пропонованому комплексі розглянуто модель Барро і

Сала-і-Мартіна (модель безумовної β -конвергенції) [62], в якій передбачається, що в довгостроковому періоді банки приходять до єдиної для всіх траєкторії пропорційного зростання.

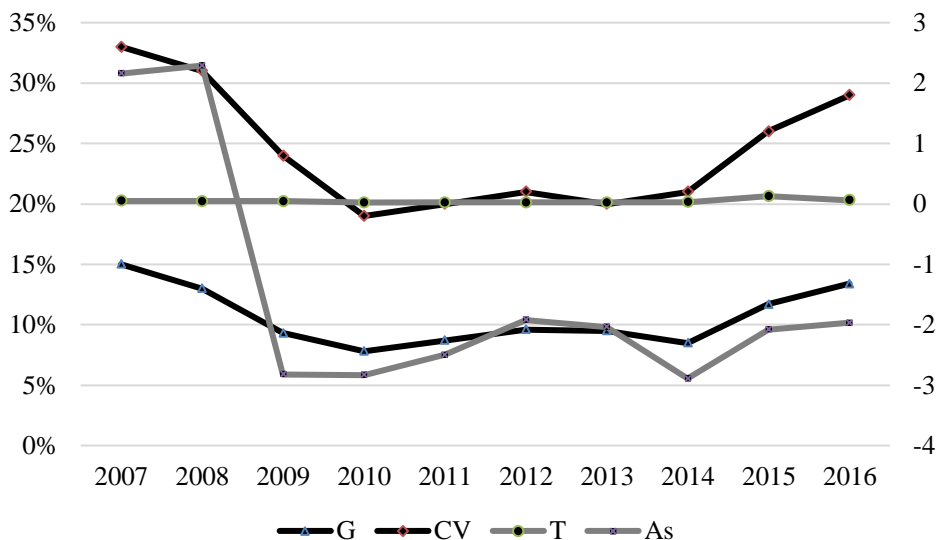

Рис. 3.6. Показники σ -конвергенції за рівнями фінансової стабільності банків України протягом 2007–2016 рр.

Формально модель безумовної конвергенції можна представити у вигляді [313]:

$$\frac{\ln(y_t/y_0)}{T} = \alpha + \beta \ln(y_0) + \varepsilon, \quad \varepsilon \sim N(0, \sigma^2), \quad (3.26)$$

де T – кількість років;

y_t, y_0 – метр, який містить норму технологічного прогресу та рівень доходу на душу населення в стійкому стані рівноваги в кінцевий (T) і початкового (0) моменти часу відповідно;

α, β – параметри моделі конвергенції;

ε – випадкова компонента.

Темп конвергенції визначається знаком та значенням коефіцієнта β . Якщо $\beta < 0$, то по досліджуваній змінній спостерігається конвергенція; якщо $\beta > 0$, то має місце дивергенція. Розрахунок здійснено за допомогою побудови

регресійних моделей темпів зростання параметрів. Результати оцінки параметрів моделі наведено в табл. 3.20.

Таблиця 3.20

Перевірка наявності тенденції у прагненні банків України до єдиної траєкторії пропорційного зростання за рівнями їх фінансової стабільності

Показник	α	β	R^2
Фінансова стабільність банків	-0,0037	-0,0701	0,2943

* R^2 – оцінка значущості побудованої моделі. Якщо $R^2 > 0,6$, модель адекватна.

Аналіз взаємозв'язку між темпами зростання фінансової стабільності усієї сукупності банків України (рис. 3.7) дозволяє зробити висновок про слабкі конвергентно-дивергентні процеси протягом досліджуваного періоду (2007–2016 рр.), про що свідчить малий кут нахилу прямих.

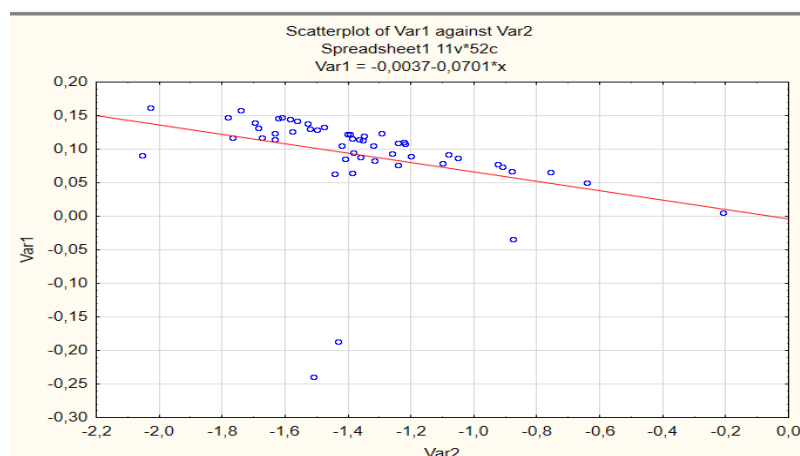

Рис. 3.7. Графічне зображення зближення банків України за рівнями їх фінансової стабільності

Аналіз даних, наведених у табл. 3.20 та на рис. 3.7, дозволяє зробити висновок про статистичну незначущість параметрів моделі безумовної конвергенції, що підтверджує гіпотезу про відсутність єдиної для всіх банків траєкторії рівноважного зростання за рівнем аналізованого параметру. Це зумовлює необхідність розгляду суб'єктів банківської системи комплексно та стимулювати досягнення рівня лідерів ринку.

Використання показників диференціації, розрахованих по групах, сформованих залежно від рівня обраного показника, значно збагачує можливості аналізу та інтерпретації даних. Тому, для кількісного вимірювання нерівномірності всередині окремих груп банків використано квантильний метод. Оскільки просторово-часовий аналіз міжбанківської диференціації дозволив виділити стійкі групи банків з різними рівнями фінансової стабільності, доцільно оцінити рівень конвергенції окремо для кожної з груп. Результати оцінки параметрів моделі в межах груп банків наведені в табл. 3.21.

Таблиця 3.21

**Перевірка наявності тенденції у прагненні банків України щодо
забезпечення їх фінансової стабільності
у розрізі кластерів**

Група банків	α	β	R^2
Н	-0,2407	-0,1011	0,3249
С	-0,0727	-0,1143	0,8853
В	-0,0128	-0,0951	0,9791
Н, С, В – групи банків із низьким, середнім та високим рівнями фінансової стабільності відповідно			

* R^2 – оцінка значущості побудованої моделі. Якщо $R^2 > 0,6$, модель адекватна.

Отримані результати свідчать про явно виражену конвергенцію в другій та третій групах банків (об'єднують банки із середнім та високим рівнями фінансової стабільності), що доводить взаємозв'язок банків в межах відповідних груп. Найбільш низька схильність до скорочення нерівності між банками з низьким рівнем фінансової стабільності, що пояснюється непослідовним розвитком фінансового сектору України та неспроможністю нестабільних банків до швидкої адаптації в сучасних умовах. Це потенційні об'єкти для подальшої ліквідації, тому їм необхідно приділити особливу увагу з метою значного підвищення їх фінансової стабільності та нівелювання цієї ситуації.

Наступним етапом аналізу є визначення можливості розвитку банків з урахуванням рівня їх фінансової стабільності, що доцільно здійснити за

допомогою клубної конвергенції.

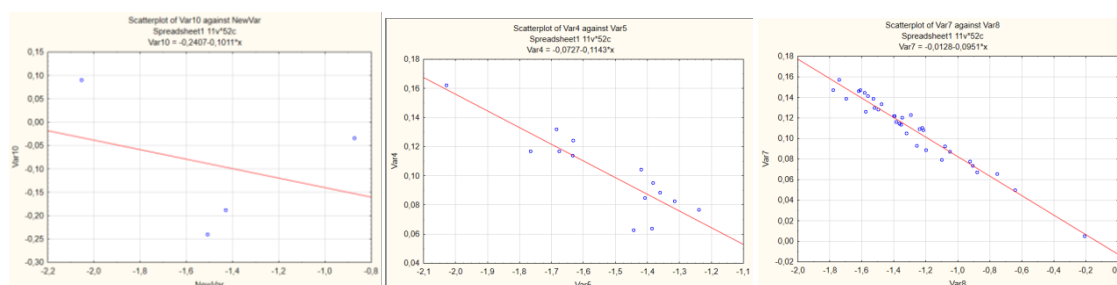

Рис. 3.8. Графічне зображення зближення банків України за рівнями їх фінансової стабільності (окремо для кожної із груп)

Клубна конвергенція означає, що економічні суб'єкти досягають різних рівнів показника фінансової стабільності в довгостроковій перспективі, якщо в економіці присутні структурні неоднорідності і початкові умови, які значно їх впливають на розвиток [158]. Замість регресій Д. Ква використовує для аналізу конвергенції ланцюги Маркова. Дослідження ланцюгів Маркова можна звести до аналізу матриці перехідних ймовірностей, кожен елемент якої – ймовірність переходу зі «стану n в стан m ». Суть методу зводиться до розподілу середовищ за банками у вихідний і кінцевий моменти часу, так звані цільові роки. Потім банки ранжуються за зростанням і за даним розподілу виділяються 20% групи (квантілі для кожного року окремо). Результатом виступає матриця ймовірності переходу банку з одного квантіля в інший. Ймовірність переходу розраховується як відношення частоти переходів на початкову кількість банків у групі [285]:

$$P = \frac{n_{in}}{N_{i0}}, \quad (3.27)$$

n_{in} – кількість банків, які перейшли з групи i в групу j ;

N_{i0} – кількість банків у групі i в початковий момент часу.

Розділивши банки за групами та дослідивши динаміку їх віднесення до

певної групи протягом періоду 2007-2016 рр. (Додаток П), визначимо кількість їх стабільних положень та переходів до інших груп, що визначає потенційну можливість формування постійних груп за рівнями фінансової стабільності банків та ймовірність переходу до групи більш високого її рівня. Переходи кожного з банків протягом періоду 2007-2016 рр. відображено в матриці переходів (табл. 3.22). Дана матриця відображає, скільки разів, і в які групи переходили банки протягом зазначеного періоду. На діагоналі матриці відображено кількість переходів з плином часу у свою ж групу, тобто, іншими словами, кількість незмінних положень. Для побудови матриці перехідних ймовірностей, необхідно кожен з переходів розділити на вихідну кількість станів в групі. При цьому формується матриця розмірністю i на j , в якій відбивається ймовірність переходу банків з однієї групи в іншу.

Таблиця 3.22

Матриця переходу банків України між групами за рівнями їх фінансової стабільності

Групи банків в залежності від рівня фінансової стабільності		Кінцевий стан			Кількість початкових станів в групі банків
		Група Н	Група С	Група В	
Початковий стан	Група Н	41 (41%)	7 (7%)	46 (46,5%)	99
	Група С	4 (5,6%)	13 (18%)	46 (78,8%)	71
	Група В	7 (2%)	43 (14,5%)	254 (85,8%)	296
Кількість кінцевих станів в групі банків		58	73	337	

За результатами аналізу представлених в матриці перехідних ймовірностей можна зробити висновок, що існує досить висока ймовірність для банків залишитися у своїй початковій групі та перейти до групи з високим рівнем фінансової стабільності. Слід зазначити, що й високою є ймовірність залишитися у групі з низьким рівнем фінансової стабільності, тобто таким банкам необхідно створити умови для переходу до групи, якій відповідає високий рівень аналізованого параметру.

Вірогідність переходу банків з високим та середнім рівнем фінансової стабільності в групу з низьким рівнем не перевищує 10%, тобто банки з

високим рівнем фінансової стабільності в подальшому будуть підтримувати цей рівень.

Таким чином, можна стверджувати, що банки України є доволі сталими у розподілі на групи за рівнями їх фінансової стабільності. Виявлено позитивну тенденцію до сталості банків із високим рівнем фінансової стабільності (85%) та переходу із груп з низьким та середнім рівнями фінансової стабільності до групи з високим її рівнем (46 % та 78% відповідно). Найменш сталою є група банків з низьким рівнем фінансової стабільності, і вірогідність переходу до неї із групи з більш високим її рівнем є дуже низькою, що позитивно впливає на розвиток банківського сектору та пояснюється високими вимогами до діяльності банків в Україні.

Ймовірність залишитися в групі характеризує фінансову стабільність банку в подальшому. Найбільш стійкі банки ніколи не змінювали свого положення. Це характерні представники груп, і фінансова політика при формуванні різних підходів до даним групам повинна бути зорієнтована саме на цих банках. У табл. 3.23 наведені банки за відсотком їх сталості у групі чи ймовірність переходу до групи більш високого рівня фінансової стабільності.

Таблиця 3.23

Перспективи банків України щодо забезпечення їх фінансової стабільності

Параметри стійкості груп банків		Банки-представники групи	Перспективи зміни рівня фінансової стабільності банків
Стійкість групи В	70 %	«Перший інвестиційний банк», АБ «Експрес-банк», АБ «Кліринговий дім», Акціонерний банк «Південний», АТ «Банк Богуслав», АТ «Прокредит банк», АТ «Регіон-банк», АТ «Укрбудінвестбанк», Банк інвестицій та заощаджень, ПАТ «Кредитвест банк», ПАТ «Кредіагрікольбанк», ПАТ «Кредобанк», ПАТ «Полтава-банк», ПАТ «Сітібанк»	Прогнозується високий рівень фінансової стабільності
Стійкість групи В	60 %	«Укргазбанк», АБ «Індустріалбанк» АТ «Альтбанк», АТ «Місто Банк», АТ «ОТП банк», АТ «Ошадбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль», АТ «Укрексімбанк», ПАТ «ПУМБ», ПАТ КБ «Приватбанк», ПАТ «Банк «Грант», ПАТ «Кредит Європа банк», ПАТ «Себ корпоративний банк»	

Параметри стійкості груп банків		Банки-представники групи	Перспективи зміни рівня фінансової стабільності банків
Стійкість групи С	50 %	Український банк реконструкції та розвитку	Прогнозується середній рівень фінансової стабільності.
Перехід з групи Н та С до В	30 %	ПАТ «АКБ «Траст-капітал», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Банк альянс», ПАТ «КБ "Земельний капітал», ПАТ АКБ «Аркада», ПАТ АКБ «Львів»	Для ПАТ АКБ «Аркада», ПАТ АКБ «Львів» прогнозується високий рівень фінансової стабільності.
Перехід з групи В до С та Н	20-30 %	АТ «БМ банк», ПАТ «АКБ «Траст-капітал», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Банк альянс», ПАТ «Банк кредит Дніпро», ПАТ «КБ "Земельний капітал», ПАТ «ВТБ банк», ПАТ «Діамантбанк»	Для ПАТ «АКБ «Траст-капітал», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Банк альянс», ПАТ «КБ «Земельний капітал» спостерігаються постійні переходи між кластерами, що ускладнює прогнозованість рівня їх фінансової стабільності. Для АТ «БМ банк», ПАТ «ВТБ банк», ПАТ «Діамантбанк» прогнозується низький рівень фінансової стабільності. Необхідним є посилений контроль за діяльністю відповідних банків, постійний моніторинг індикаторів їх фінансової стабільності.

Слід зазначити, що деякі банки, а саме ПАТ «АКБ «Траст-капітал», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Банк альянс», ПАТ «КБ «Земельний капітал», постійно змінювали свої позиції відносно знаходження у групах, що негативно впливає на фінансову стабільність банківської системи в цілому. До таких банків слід висувати жорсткі умови щодо підтримання постійного рівня їх

фінансової стабільності.

Банки, у яких є висока ймовірність перейти до групи більш високого рівня фінансової стабільності, а саме для ПАТ АКБ «Аркада», ПАТ АКБ «Львів», є так званими граничними банками. Їх нестійке положення могло бути викликано різними факторами внутрішнього та зовнішнього середовища. Однак видно, що на даний період у цих банків є можливості для підвищення рівнів їх фінансової стабільності. Тому, необхідним є виявлення причин, які в певні періоди впливали на посилення їх розвитку, а також визначити, які саме фактори або які важелі банківського регулювання є ефективними в даній групі банків. До них доцільно розробляти й впроваджувати заходи щодо підтримки та розвитку тих характеристик, які б допомогли їм зміцнитися в кращому положенні.

Діяльність банків, для яких прогнозується перехід до групи з низьким рівнем фінансової стабільності, такі як АТ «БМ банк», ПАТ «ВТБ банк», ПАТ «Діамантбанк», повинні бути під пильним контролем НБУ; такі банки потребують державної підтримки для фінансового оздоровлення.

В цілому, очевидні диспропорції у розподілі банків України за рівнями їх фінансової стабільності вимагають формулювання пропозицій, які б сприяли створенню умов для вирівнювання цих диспропорцій. В компетенції фінансової політики держави не допустити значного занепаду одних на тлі розвитку інших фінансових установ, шляхом формування системи взаємозв'язків між всіма фінансовими посередниками та розвитку конкурентних переваг найменш розвинених з них.

Висновки до розділу 3

1. Для підвищення якості моніторингу фінансової стабільності банківської системи із застосуванням методу канонічних кореляцій розроблено процедуру структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками, що

характеризують окремі напрями її оцінки. Аналіз 11 побудованих канонічних моделей зв'язку між індикаторами фінансової стабільності банківської системи дозволив уточнити перелік найбільш значущих пояснювальних показників, що зумовлюють зміну результативних ознак:

для показників оцінки інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку це: рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ, рівень довіри населення до СВБ, співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації, частка державного капіталу у статутному капіталі банків, співвідношення кількості збиткових та прибуткових банків, частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків;

для показників оцінки ефективності валютного регулювання це: частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ, частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків;

для показників оцінки ефективності регулювання грошового обігу: співвідношення МБК до статутного капіталу банків, частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ, частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків;

для показників оцінки стану банківського кредитування економіки це: рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ, показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку, частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ, співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ;

для показників оцінки структурних змін та диспропорцій у банківській системі це: рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ, показники фінансової стабільності СВБ, відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП, процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції, процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами, відношення активів банків до ВВП, частка валютних активів у сукупних активах банків, співвідношення валютних інтервенцій НБУ і валових міжнародних резервів, показник доларизації економіки;

для показників оцінки діяльності системних банків це: коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення, частка валютних активів у сукупних активах банків, показник доларизації економіки, процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами.

2. Сформовано рейтинг найбільш значущих показників оцінки фінансової стабільності банківської системи, що враховано у методичному підході до визначення домінант її забезпечення у подальшій перспективі: зниження рівня ризикованості кредитного портфеля системних банків; зменшення частки кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ та обмеження доступу банків до надкороткострокових кредитів за умови їх достатньої ліквідності; посилення контролю за діяльністю системних банків та рівнем їх фінансової стабільності; зменшення кількості збиткових банків, підвищення вимог до їх капіталізації та відновлення довіри до банківської системи з боку населення; стимулювання залучення іноземних інвестицій у банківський сектор; зниження рівня доларизації економіки, стримування інфляційних процесів та спекулятивного попиту на міжбанківському валютному ринку; удосконалення облікової політики НБУ та створення сприятливих умов для розвитку банківського кредитування економіки.

3. В межах розробленого методичного підходу до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання (проведення процентної політики; здійснення операцій з рефінансування банків та з цінними паперами на відкритому ринку; встановлення норм обов'язкових резервів для банків; управління золотовалютними резервами, включаючи валютні інтервенції; регулювання експорту та імпорту капіталу; встановлення обов'язкових економічних нормативів та норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій; управління валютним курсом) як однієї із функцій НБУ, передбачено побудову однофакторних регресійних моделей. При проведенні регресійного аналізу результуючою ознакою обрано значення інтегрального показника оцінки фінансової

стабільності банківської системи, факторними ознаками – облікову ставку НБУ; середньозважену ставку рефінансування за всіма інструментами; індекс ПФТС, середньозважену дохідність ОВДП; обсяг операцій з розміщення державних цінних паперів на відкритому ринку, середнє значення норми обов'язкового резервування, офіційні резервні активи, валютні інтервенції НБУ, сальдо платіжного балансу, обов'язкові економічні нормативи капіталу, ліквідності, кредитного ризику, інвестування; середнє значення норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій; курс гривні до долару США. Аналіз побудованих лінійних та поліноміальних моделей дозволив: визначити статистично значущі з них, які придатні для подальшого використання у процесі моніторингу фінансової стабільності банківської системи; засобом розрахунку коефіцієнтів еластичності оцінити чутливість фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують найбільш дієві за впливом на її рівень інструменти банківського регулювання.

Врахування в процесі моніторингу фінансової стабільності її чутливості до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання, дозволить прогнозувати можливі відхилення рівня результативного показника (рівня фінансової стабільності банківської системи) в залежності від пріоритетів політики НБУ, впроваджувати коригуючі заходи щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи.

4. Удосконалено методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі, що ґрунтуються на виявленні конвергентно-дивергентних тенденцій у банківському секторі. В межах розроблених методичних положень проведено аналіз змін у розподілі банків України протягом 2007-2016 рр. на групи за високим, середнім та низьким рівнями їх фінансової стабільності, які визначені на основі обґрунтованих репрезентативних показників її експрес-оцінки, що об'єднані у інтегральні методом таксономії.

5. За результатами проведених розрахунків показників σ -конвергенції (коефіцієнт варіації, коефіцієнт Джині, індекс Тейла та коефіцієнт асиметрії)

виявлено, що значення відповідних параметрів не досягають критичного рівня. Це свідчить про наявність тенденції до зменшення нерівномірності розподілу банків України за рівнями їх фінансової стабільності. Оцінювання клубної конвергенції дозволило визначити стійкі позиції банків відповідно до рівнів їх фінансової стабільності (високого, середнього та низького) протягом 2007-2016 рр. Виявлено позитивну тенденцію до сталості банків з високим рівнем фінансової стабільності (85%) та переходу із груп з низьким та середнім рівнями фінансової стабільності до групи з високим її рівнем (46 % та 78% відповідно).

Обґрунтовано перелік банків, для яких прогнозується низький рівень фінансової стабільності у перспективі (АТ «БМ банк», ПАТ «ВТБ банк», ПАТ «Діамантбанк») та виявлено такі, рівень фінансової стабільності яких протягом аналізованого періоду постійно змінювався ПАТ «АКБ «Траст-капітал», ПАТ «Альфа-банк», ПАТ «Банк альянс», ПАТ «КБ «Земельний капітал»), що зумовлювало їх перехід до різних груп. Визначено необхідність посиленого моніторингу індикаторів фінансової стабільності відповідних банків.

Отримані результати щодо структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи та обґрунтування домінант її забезпечення опубліковано в [189,393], методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання – в [193,393], методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі – в [195].

Список використаних джерел: [48,56,58,61,62,73,75,85,96,101,104,108, 109, 112, 113, 116, 119, 123, 125, 134, 146, 157, 159, 163, 164, 171, 186, 199, 201,207,228,250,273,280,285,286,296,298,299-301, 304,311, 313, 316, 317, 335, 342, 347-350,361, 362,402, 410, 412, 413].

ВИСНОВКИ

У дисертації вирішено важливе науково-практичне завдання з розвитку теоретичних положень і методичних підходів, розроблення науково-практичних рекомендацій для удосконалення моніторингу фінансової стабільності банківської системи. Основні висновки і результати, одержані в процесі дослідження, полягають у такому.

1. Уточнено визначення поняття «фінансова стабільність банківської системи», що враховує особливості внутрішньої організації банківської системи та комплекс ключових ознак, які розкривають зміст фінансової стабільності (відносний характер, зв'язок із функціональним призначенням системи, змінюваність у часі). Запропоноване трактування фінансової стабільності та узагальнені підходи до її оцінювання визначають необхідність врахування ідентифікаційних ознак системності, що визначають банківську систему як складне системне утворення із властивостями, які не є притаманні для її окремих елементів.

2. Розвинуто систему організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, особливістю якої є поєднання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання, узгоджене використання яких сприятиме забезпеченню фінансової стабільності банківської системи в цілому та окремих банків, зокрема.

Визначено етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи, що передбачають: кількісне та якісне оцінювання фінансової стабільності банківської системи та окремих банків; порівняння фактичних результатів оцінки із даними попередніх років; співставлення значень індикаторів фінансової стабільності із пороговими, аналіз причин та наслідків виявлених відхилень; обґрунтування напрямів забезпечення фінансової стабільності банківської системи; виявлення перспектив щодо її підвищення та зміни рівнів фінансової стабільності банків.

3. Удосконалено методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи, який є аналітичним підґрунтям для здійснення моніторингу її стану у поточній та довгостроковій перспективі та враховує властивість емерджентності. В межах розробленого методичного підходу доведено необхідність: визначення та подальшого об'єднання інтегральних показників оцінки ефективності реалізації функцій банківської системи, інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку, структурних змін і фінансових диспропорцій та параметрів діяльності системних банків; якісної інтерпретації кількісного оцінювання, що передбачає розмежування високого, середнього та низького рівнів фінансової стабільності банківської системи.

4. Сформовано перелік показників для експрес-оцінки фінансової стабільності банків, який об'єднує чотири репрезентативні показники капітальної та ресурсної стійкості, ліквідності та ефективності їх діяльності. Використання уточнених індикаторів дозволить знизити часові витрати на проведення оцінки та моніторингу фінансової стабільності банків, групувати банки в залежності від її рівня та визначати найбільш уразливі з них, що потребують фінансового оздоровлення.

5. Розроблено діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи, який дає змогу: виявити кризові тенденції у банківській системі та розробити обґрунтовані заходи щодо їх згортання та нейтралізації; ідентифікувати фінансові показники діяльності банків, значення яких є критичними, знижують їх здатність абсорбувати наслідки негативного впливу факторів зовнішнього середовища, що в подальшому може призвести до ліквідації банків.

6. Обґрунтовано і запропоновано процедуру структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи, врахування результатів якої є одним із напрямів удосконалення процесу моніторингу її стану та дозволяє виявляти найбільш значущі фактори впливу на відхилення як окремих індикаторів, так і зміни узагальнюючих параметрів, що визначають інтенсивність взаємодії між

суб'єктами міжбанківського ринку, валютну та цінову стабільність, стан банківського кредитування економіки, структурні зрушення та диспропорції у банківській системі, ймовірність виникнення та поширення системних ризиків.

Запропоновано методичний підхід до визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи як перспективних стратегічних орієнтирів її розвитку, що полягають у: зниженні рівня ризикованості кредитного портфеля системних банків, посиленні контролю за їх діяльністю та рівнем фінансової стабільності; обмеженні доступу банків до надкороткострокових кредитів за умови їх достатньої ліквідності; вирівнюванні фінансових диспропорцій у банківській системі; зниженні рівня доларизації, інфляційного тиску на економіку та обмеженні спекулятивного попиту на міжбанківському валютному ринку; стимулюванні залучення іноземних інвестицій у банківський сектор; створенні сприятливих умов для розвитку банківського кредитування економіки; відновленні довіри до банківської системи з боку населення.

7. Розроблено методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання, який з використанням регресійного аналізу дозволяє обґрунтувати найбільш дієві з них (проведення облікової політики та політики рефінансування банків, встановлення норм обов'язкових резервів для банків та обов'язкових нормативів, управління золотовалютними резервами) та в процесі моніторингу фінансової стабільності банківської системи враховувати їх вплив при прогнозуванні її рівня.

8. Удосконалено методичні положення з визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі, що передбачають виявлення конвергентно-дивергентних тенденцій у банківському секторі, а їх імплементація – дозволяє визначити банки з низьким прогнозованим рівнем фінансової стабільності та банки з варіативним нестійким рівнем фінансової стабільності протягом аналізованого періоду.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення та методичні підходи, розроблені у дисертації, доведено до рівня

конкретних практичних рекомендацій щодо моніторингу фінансової стабільності банківської системи та дозволяють: проводити комплексну кількісну й якісну оцінку фінансової стабільності банківської системи; виявляти причини зміни параметрів, що її визначають, та діагностувати наявність кризових тенденцій; окреслити домінанти забезпечення; проводити оперативний моніторинг фінансової стабільності банківського сектору та прогнозувати рівні фінансової стабільності банків у стратегічній перспективі.

Удосконалений підхід до визначення порогових значень для показників оцінки фінансової стабільності банків впроваджено у діяльність ПАТ «ПРАВЕКС-БАНК» (довідка про впровадження № 184/05/27 від 07.09.2014 р.). Розроблену процедуру експрес-оцінки фінансової стабільності банків використано у роботі ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКІЙ БАНК «ГРАНТ» (довідка про впровадження № 2343/01-1-01 від 24.10.2017 р.). Рекомендації щодо моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів забезпечення фінансової стабільності банків використано у роботі ПАТ «Банк «Український капітал» (довідка про впровадження № 334/04-155 від 07.02.2018 р.). Запропонований підхід до оцінювання структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та визначені домінанти забезпечення її фінансової стабільності мають науково-практичний потенціал для його реалізації у діяльності Ради НБУ (довідка про впровадження № 10-0007/52917 від 02.10.2018 р.).

Пропозиції щодо формування системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи України та методичний підхід до виявлення чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують банківське регулювання, використовуються в навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця при викладанні навчальної дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» (довідка № 17/83-41-395 від 24.10.2017 р.).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. О. Грошово-кредитна політика України в системі забезпечення економічної безпеки: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук: спец. 21.04.01 / О. О. Авраменко. – К, 2016. – 25 с.
2. Адамик Б. Методологічне обґрунтування державного регулювання банківської діяльності / Б.Адамик // Світ фінансів. – 2010. – № 4. – С. 28–38.
3. Азаренкова Г. М. Моніторинг фінансової стабільності банків / Г. М. Азаренкова, О. Г. Головка // Матеріали 4 міжнародної конференції «Problems of design and development of human communities self-organization forms». – 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gisap.eu/ru/node/463>
4. Алексеєнко Л. М. Ринок фінансового капіталу: становлення, проблеми, перспективи розвитку / Л.М. Алексеєнко. – К.: Вид-во «Максимум»; Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 424 с.
5. Алексейчук О. Емерджентність підприємства як наслідок розвитку корпоративної культури [Електронний ресурс] / О. Алексейчук. – Режим доступу : http://eprints.zu.edu.ua/11816/1/Алексеичук_тези.pdf.
6. Аналіз банківської діяльності : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін. ; за ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.
7. Аналітичний огляд валютного ринку України за підсумками 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/Currency_4_2015.pdf
8. Андрущак Є. М. Діагностика рівня капіталізації банківської системи України / Є. М. Андрущак, Б. К. Мельник, О. І. Щуревич // Галицький економічний вісник, – Т. : ТНТУ, 2016 – Том 50. – № 1. – С. 105–113.
9. Арбузов С. Г. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. – 504 с.
10. Бажанова О. В. Аналіз стану грошової маси в Україні

/ О. В. Бажанова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2013. – № 44. – С. 91–96.

11. Баканов М.І. Теория экономического анализа / М. І. Баканов, А.Д. Шеремет. – М. : Финансы и статистика, 2000. – С. 201–205.

12. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. – Київ : Центр наукових досліджень Національного банку України ; Знання, 2011. – 504 с.

13. Банківське регулювання і нагляд: методологія та практика: монографія / За ред. В. В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2013. – 492 с.

14. Банківський менеджмент / За ред. О.А. Кириченка, В.І. Міщенка. – К.: Знання, 2005. – 426 с.

15. Банківський нагляд / О. І. Скаско, Т. С. Смовженко, М.П. Могильницька та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. – К. : Вид-во УБС НБУ, 2011. – 432 с.

16. Банківські ризики: теорія та практика управління : монографія / Л. О. Примостка, О. В. Лисенок, О. О. Чуб та ін. – К. : КНЕУ, 2008. – 450 с.

17. Барановський О. І. Стійкість банківської системи / О. І. Барановський // Фінанси України. – 2007. – № 9. – С. 75–81.

18. Басюк Т.П. Система моніторингу як складова інвестиційного контролінгу / Т.П. Басюк // Економіка. Фінанси. Право. – 2004. – №2. – С. 7–11.

19. Батковський В. А. Рейтингова оцінка діяльності банків / В. А. Батковський // Фінанси України : журнал. – 2012. – № 5. – С. 145–150.

20. Безродна О. С. Теоретико-методичні аспекти оцінювання фінансової стабільності банківської системи / О. С. Безродна, В. О. Лесик // Проблеми економіки. – 2017. – № 2. – С. 251–262.

21. Белінська Я. В. Індикатори фінансової стабільності та інноваційний менеджмент фінансової системи / Я. В. Белінська, В. П. Биховченко // Стратегічні пріоритети. – 2011. – № 3 (20). – С. 53–68.

22. Белінська Я. В. Механізм забезпечення фінансової стабільності:

структура, інструменти, напрями розвитку / Я. В. Белінська, В. П. Биховченко // Стратегічні пріоритети. – 2012. – № 1 (22). – С. 72–84.

23. Белополюская Т. В. Направления финансового мониторинга в системе управления / Т.В. Белополюская // Економіка: реалії часу. – 2011. – №1. – С. 38–41.

24. Біляєва В. Ю. Визначення рівня фінансової стійкості банків / В. Ю. Біляєва // Бізнес Інформ. – 2015. – № 9. – С. 314–319.

25. Бланк І. О. Фінансова стратегія підприємства: монографія / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, О. В. Казанська, І. Г. Ганечко; за заг. наук. ред. І. О. Бланк. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 147 с.

26. Бобиль В. В. Удосконалення моделі оцінки фінансової стійкості сучасної банківської системи / В. В. Бобиль // Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Проблеми економіки транспорту». – Д. : Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – 2011. – Вип. 2. – С. 11–18.

27. Бобыль В. Методика применения показателей системы риск-менеджмента / В. Бобыль // Банкаўскі веснік. – 2014 – № 6. – С. 16–21.

28. БоваН. В. Динаміка змін грошової маси та її вплив на формування депозитної політики банку / Н. В. Бова // Молодий вчений. – 2015. – № 10 (1). – С. 91–94.

29. Бодрова Н.Е. Валютний ринок України: стан, проблеми й перспективи / Н.Е. Бодрова // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2012. – №1. – С. 102–114.

30. Бондаренко Л.А. Дослідження поняття «стабільність банківської системи» та «стабільність банку» [Електронний ресурс] / Л.А. Бондаренко, М.В. Тарасенко. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/16_NPRT_2014/Economics/1_165419.doc.htm

31. Бублик Є. О. Підвищення ролі міжбанківського кредитування як інструмент стабілізації банківської системи України Є. О. Бублик // Вісник Інституту економіки та прогнозування. – 2014. – 2014. – С. 12–15.

32. Бублик Є.О. Розвиток системи моніторингу фінансової стабільності НБУ в умовах посткризових трансформацій / Є. О. Бублик // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24–25 жовтня 2013 р.) / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України”. – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2013. – С. 18-19.

33. Бурлачков В. Теоретичні основи грошово-кредитної політики та світова фінансова криза / В. Бурлачков // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 49–59.

34. Бутова Т. А. Наукові основи контролю в управлінні підприємством / Т. А. Бутова // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – 2014. – № 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3094>

35. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови / В. Т. Бусел. – Київ, Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.

36. Валильчак С. В. Кредитна діяльність банків та її вплив на економічну безпеку держави / С. В. Валильчак, М. В. Бегей // Наукові записки. – 2014. – № 4. – С. 114–121.

37. Васильєва Т. А. Розвиток структурно-функціонального підходу до аналізу фінансової стійкості в системі банківського нагляду / Т. А. Васильєва, О. П. Заруцька // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 10 (212). – С. 28–35.

38. Васильєва Т. А. Прогнозування ризику виникнення кризи в банку / Т. А. Васильєва, О. Б. Афанасьєва // Вісник Української академії банківської справи. – 2013. – №1 (34). – С. 74–81.

39. Васюренко О. В. Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи: монографія / О. В. Васюренко, О. М. Тридід, Г. М. Азаренкова та ін. – К. : УБС НБУ, 2010. – 322 с.

40. Ващенко Ю. В. Банківське право : навч. посіб. / Ю. В. Ващенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006 – 344 с.

41. Версаль Н. І. Фінансові шоки в контексті рівня розвитку фінансового сектора країн Східного партнерства / Н. І. Версаль // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2017. – Т. 22. – Вип. 2 (55). – С. 147–151.

42. Версаль Н.І. Банківська система України: проблеми становлення та перспективи розвитку / Збірник тез доповідей міжнародної науково – практичної конференції. – Тернопіль : Економічна думка, 1998. – С. 50.

43. Вихід іноземного капіталу з банківської системи України призведе до її занепаду / Українські національні новини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unn.com.ua/uk/exclusive/566836-vihidinozemnogo-kapitalu-z-bankivskoyisistemi-ukrayini-prizvede-do-yiyi-zanepadu-%E2%80%93-o.soskin>

44. Владичин У.В. Державне регулювання іноземного банківництва в Україні: автореф. дис. на здобуття наук ступеня докт. екон. наук: спец. 08.00.08 / У.В. Владичин. – Львів, 2017. – 41 с.

45. Внешнеэкономический толковый словарь / Под ред. И. П. Фоминского. – М. : ИНФРА-М, 2000. – 512 с.

46. Вовк В. Я. Організація системи моніторингу зовнішнього середовища банку / В.Я. Вовк // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. – 2011. – Вип.1 (10). – Ч.ІІ. – С.31–37.

47. Вовчак О. Д. Банківський нагляд: Навчальний посібник. 2-ге вид. / О.Д. Вовчак, О. І. Скаско, А. М. Стасів. – Львів: Новий світ – 2007.– 472 с.

48. Вовчак О. Д. Діяльність вітчизняних кредиторів на кредитному ринку України / О. Д. Вовчак, Г. В. Миськів // Фінансовий простір. – 2015. – № 1 (17). – С.76–82.

49. Вовченко Н. Г. Влияние процессов финансовой глобализации на трансформацию финансовой системы России: автореф. дис.на соиск. учен. степени докт. экон. Наук: спец. 08.00.10 / Н. Г. Вовченко. – Ростов на Дону, 2006. – 35 с.

50. Волик Н. Г. Удосконалення моделі комплексного оцінювання фінансової стійкості банків на основі рейтингової системи / Н.Г. Волик // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – № 6. –

C.45–49.

51. Волкова В. В. Комплекс механізмів управління капіталізацією банків в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / В. В. Волкова. – Донецьк, 2010. – 19 с.

52. Галіцин В. К. Моделі та технології систем моніторингу в економіці: дис. на здоб. наук. ступеня доктора екон. наук: спеціальність 08.03.02. «Економіко-математичне моделювання» / В. К. Галіцин. – К.: КНЕУ, 2001. – 389 с.

53. Галіцин В. К. Системи моніторингу: монографія / В. К. Галіцин. – К.: КНЕУ, 2000. – 231 с.

54. Гаряга Л. О. Місце моніторингу у банківській діяльності / Л. О. Гаряга // Проблеми економіки. – 2007. – № 5. – С. 153–165.

55. Гаряга Л. О. Моніторинг кредитного ризику в банківській діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 / Л. О. Гаряга. – Суми, 2009. – 18 с.

56. Гейман О. А. Нелинейность экономики и неравномерность развития регионов : монографія / О. А. Гейман. – Х. : ФЛП Либуркина Л. М.; ИД «ИНЖЭК», 2009. – 428 с.

57. Герасимович А. М. Коефіцієнтний аналіз ліквідності балансу банку / А. М. Герасимович // Вісник кредитно-економічного факультету Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. – 2011. – Вип. 1. – С. 11–17.

58. Гізатулліна О.М. Оцінювання дієвості інструментів монетарного регулювання в Україні / О.М. Гізатулліна, О.П. Чучко // Проблеми і перспективи економіки та управління фінансові ресурси: проблеми формування та використання. – 2015. – № 4 (4). – С. 276 – 285.

59. Гірченко Т. Д. Іноземний капітал у банківському секторі України: вплив, наслідки та перспективи / Т.Д. Гірченко, О.І. Сердюкова // EUROPEAN COOPERATION. – 2016. – Vol.5 (12). – P.45–61.

60. Глосарій термінів банківської діяльності [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=124734&cat_id=124733

61. Глущенко К. П. Исследования неравенства по доходам между российскими регионами / К. П. Глущенко // Регион: экономика и социология. – 2010. – № 4. – С. 88–119.

62. Глущенко К. П. Методы анализа межрегионального неравенства по доходам и их приложение к России / К. П. Глущенко // Регион: экономика и социология. – 2010. – № 1. – С. 54–87.

63. Глущенко К. П. Мифы о бета-конвергенции / К. П. Глущенко // Журнал Новой экономической ассоциации. – 2012. – № 4 (16). – С. 26–44.

64. Глущенко О. В. Інституційне забезпечення фінансової інфраструктури: шляхи зменшення уразливості / О. В. Глущенко // Економіка та держава. – 2017. – № 5. – С. 44–49.

65. Гнатенко Є.П. Оцінка економічної стабільності функціонування молокопереробних підприємств / Є.П. Гнатенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_137/13.pdf

66. Головіна Я. С. Антикризове регулювання банківської системи України в період 2014 – перше півріччя 2015 років [Електронний ресурс] / Я. С. Головіна // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 7. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-7-2015>

67. Головка О. Г. Різновиди індикаторів та видів фінансової стабільності банків / О. Г. Головка // Вісник Тернопільського національного економічного університету: Науковий журнал Тернопільського національного економічного університету. – Випуск 1/2010. Тернопіль, 2010. – С. 15–21.

68. Головка О. Г. Фінансова стабільність розвитку банків: дис. на здобуття наук. ступеня. канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / О. Г. Головка. – Суми, 2010. – 179 с.

69. Григорук П.М. Методи побудови інтегрального показника / П. М. Григорук, С. І. Ткаченко // Бізнес Інформ. – 2012. – № 4. – С. 34–38.

70. Гроші і кредит / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін.; За

заг. ред. М. І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

71. Грушко В. І. Банківський нагляд : навч. посіб. / В. І. Грушко, С. М. Лаптев, О. С. Любунь, К. Є. Раєвський. – К. : Центр навч. літ-ри, 2004. – 264 с.

72. Грюнинг Х. Ван. Анализ банковских рисков. Система оценки корпоративного управления и управления финансовым риском / Х. Ван Грюнинг, Братанович Соня Брайович; пер. с англ. сл. д.э.н. К. Р. Тагирбекова – М. : Издательство «Весь Мир»; 2003. – 304с.

73. Гудзовата О.О. Теоретично-методичні підходи до оцінювання ефективності державної політики у сфері регулювання грошово-кредитної сфери та забезпечення фінансової безпеки держави / О.О. Гудзовата // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. – 2016. – Ч. 1. – Вип. 21. – С. 151–156.

74. Гурський Д. Ю. Перспективи коефіцієнтного аналізу як засобу оцінки ліквідності банківської системи / Д. Ю. Гурський // ВІСНИК КНУТД. Серія «Економічні науки». – 2015. – № 2 (85). – С. 74–83.

75. Гурьянова Л. С. Модели межрегиональной конвергенции / Л. С. Гурьянова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені В. Даля. – 2011. – № 2 (156). – Ч. 1 – С. 59–65.

76. Гусєва Ю. Ю. Діагностика рівня капіталізації банківської установи / Ю. Ю. Гусєва, С. В. Байталюк // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі. – 2012. – № 2. – С. 75–83.

77. Д'яковнова І. І. Дослідження рівня фінансової стабільності як складового елементу механізму державного регулювання банківської системи / І. І. Д'яконова, Є. Ю. Мордань // Бізнес Інформ. – 2015. – № 1. – С. 302 – 306.

78. Д'яконова І. І. Методологічні засади розвитку банківського нагляду на базі системної організації банківської діяльності: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня докт. екон. наук: 08.00.08 / І. І. Д'яконова. – Суми, 2008. – 36 с.

79. Д'яконова І.І. До питання визначення понять «банківське регулювання» та «банківський нагляд» / І.І. Д'яконова // Актуальні проблеми

економіки. – 2008. – № 8 (86). – С. 183–193.

80. Д'яконова І. І. Дослідження оцінки рівня фінансової стабільності як складового елементу механізму державного регулювання банківської системи / І. І. Д'яконова, Є. Ю. Мордань // Бізнес Інформ. – 2015. – № 1. – С.302–306.

81. Д'яконова І. І. Іноземний капітал у банківській системі України: реалізація системних принципів / І. І. Д'яконова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2013. – Вип. 37. – С. 6–15.

82. Д'яконова І. І. Особливості сучасного стану державного регулювання банківської діяльності / І. І. Д'яконова, Є. Ю. Мордань // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – Вип. 31. – С. 45–54.

83. Дейсан І. М. Міжбанківський кредитний ринок України на сучасному етапі / І. М. Дейсан // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2012. – № 3. – С. 176–178.

84. Денежно-кредитный энциклопедический словарь / С. Р. Моисеев. – М.: Дело и Сервис, 2006. – 384 с.

85. Джалілов О. О. Економічна конвергенція як показник інтегрованості країн / О. О. Джалілов // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 3 (50). – Ч. 2. – С. 132–139.

86. Джулай В. О. Антикризове управління в банківському секторі економіки України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.08 / В. О. Джулай. – К., 2011. – 20 с.

87. Дзюблюк О. В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки / О. В. Дзюблюк. – Львів : Поліграфкнига, 2000. – 512 с.

88. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія // О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлюк. – 2009. – 316 с.

89. Дзюблюк О. Іноземний капітал у банківській системі України: вплив на розвиток валютного ринку та діяльність банків / О. Дзюблюк, О. Владимир // Вісник Національного банку України. – 2014. – № 5. – С. 26–33.

90. Діденко О. М. Регулювання банківської діяльності в контексті узгодження інтересів держави та бізнесу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук: спеціальність 08.00.08 / О. М. Діденко, Суми – 2016–40 с.

91. Дмитренко М. Г. Вплив іноземного капіталу на розвиток банківського сектору України / М. Г. Дмитренко, Ю. В. Жежерун // Фінансовий простір. – 2015. – № 2. – С. 13–20.

92. Довгань Ж. Вплив іноземного капіталу на фінансову стійкість банківської системи / Ж. Довгань // Світ фінансів. – 2013. – № 1. – С.29–37.

93. Довгань Ж. Індикатори та моніторинг фінансової стійкості банківської системи / Ж. Довгань // Вісник ТНЕУ. – 2011. – № 2. – С. 31–41.

94. Довгань Ж. М. Фінансова стійкість банківської системи України : дис. на здобуття наук. ступеня докт. економ. наук: спец 08.00.08 / Ж. М. Довгань. – Суми, 2012. – 583 с.

95. Домбровська Л.В. Тимчасова адміністрація як потужний управлінський захід Національного банку України / Л.В. Домбровська // Збірник наукових праць НУК. – 2011. – № 6. – С.130–135.

96. Дубров А. М. Многомерные статистические методы : учебник / Дубров А. М., Мхитарян В. С., Трошин Л. И. – М. : Экономика и финансы, 2003. – 352 с.

97. Дудка І. М. Державне регулювання банківських відносин як ключовий компонент державної політики в цій сфері / І.М. Дудка // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 4. – С. 162–168.

98. Дудник І. М. Вступ до загальної теорії систем / І. М. Дудник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://infp.pp.ua/wp-content/uploads/2010/09/wdzts919.pdf>).

99. Дутченко О. М. Методика моніторингу фінансово-економічного

розвитку регіону [Електронний ресурс] / О. М. Дутченко, І. М. Волик, І. М. Боярко, М. М. Рубан. – Режим доступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/52536/5/Dutchenko_Monitorynh.pdf

100. Економетрія. Частина 2 : навчальний посібник / А. О. Азарова, Н. В. Сачанюк-Кавецька, О. М. Роїк, Ю. В. Міронова. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 118 с.

101. Єгоричева С. Б. Аналіз ролі рефінансування в забезпеченні фінансової безпеки банківської системи України / С. Б. Єгоричева, С. П. Прасолова // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 2 (188). – С. 249 – 259.

102. Жданова И. Ф. Англо-русский экономический словарь 4-е изд. Стереотип. – М.: Рус. яз., 2001. – 880 с.

103. Жежерун Ю. В. Роль платоспроможності банків в ефективному функціонуванні банківського сектору України / Ю. В. Жежерун // Фінансовий простір. – 2016. – № 1 (21). – С. 16–21.

104. Жердецька Л. В. Макропруденційна політика світовий досвід та українська практика / Л. В. Жердецька // Вісник соціально-економічних досліджень : зб.наук. праць за ред. М.І. Зверькова (голов.ред. та ін.). – Одеса: Одеський національний економічний університет. – 2016. – Вип. 1 – № 60. – С. 239 – 246.

105. Жилінський А. І. Комерційні банки у забезпеченні фінансової стабільності держави: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н. : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / А. І. Жилінський. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2002. – 24 с.

106. Жулінська К. М. Ефективність дії грошово-кредитного механізму на економічну динаміку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. екон. наук: спец.08.00.08/ К. М. Жулінська. – Суми, 2012. – 21 с.

107. Завадська Д. В. Особливості забезпечення фінансової стійкості банків України / Д. В. Завадська // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2011. – № 3 (43). – С. 73–80.

108. Загальний огляд фондового ринку України за 2012 рік [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=125759>

109. Загальний огляд фондового ринку України за січень 2014 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid=887939E4640B9F4AA81ECBFCFBF59116?id=408565>

110. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Л. Г. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 4-е вид., випр. і доп. – К.; Л. : Знання; ЛБІ НБУ, 2002. – 567 с.

111. Загорулько А. В. Чисельні методи у механіці / А. В. Загорулько. – Суми : Вид-во СумДУ, 2008. – 186 с.

112. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page5>

113. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.99 № 679-XIV [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a>

114. Заруцька О. П. Рання діагностика втрати фінансової стійкості банків у системі банківського нагляду / О. П. Заруцька // Вісник Української академії банківської справи. – 2013. – № 1. – С. 89–93.

115. Затварська О. О. Банківська система України та основні напрями її розвитку : автореф. дис. канд. екон. наук: спец. 08.04.01 / О. О. Затварська. – К., 2004. – 16 с.

116. Зверев Д. В. Субфедеральная фискальная политика в России межрегиональные различия и связи / Д. В. Зверев, Е. А. Коломак. – М. : Московский общественный научный фонд; Сибирский центр прикладных экономических исследований. – 2010. – № 209. – 102 с.

117. Зверук Л. А. Антикризисні заходи в забезпеченні стійкості та

стабільності банківського сектору економіки [Електронний ресурс] / Л. А Зверук. – Режим доступу: // <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/download/3157/3117>.

118. Зверяков М. І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. – № 4. – С. 3–12.

119. Звіт про фінансову стабільність Національного банку України. – 2016. – Вип. 2. – 66 с.

120. Звіт про фінансову стабільність. – 2017. – Вип.3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=50604896>

121. Зінченко (Притула) Н. І. Побудова інформаційної моделі визначення проблем кредитно-рейтингової оцінки підприємств-емітентів / Н. І. Зінченко (Притула) // Економіка розвитку. – 2007. – № 2. – С. 60–62.

122. Зінченко В. О. Забезпечення стійкості банківської системи України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. економ. наук : спец. 08.00.08 / В. О. Зінченко. – Суми, 2008. – 21 с.

123. Иодчин А. А. Декомпозиция межрегиональной конвергенции в России / А. А. Иодчин // Аудит и финансовый анализ. – 2007. – № 4. – С. 1–7.

124. Івасів І. Б. Вплив іноземних банків на банківську систему України / І. Б. Івасів, Р. В Корнилюк // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 10. – С.84–91.

125. Іващук О. О. Стійкість банківської системи як індикатор макроекономічної стабілізації / О. О. Іващук // Наукові записки національного університету "Острозька академія". Серія «Економіка». – Острог: Видавництво "Національний університет "Острозька академія", 2013. – Випуск 23. – С. 285–289.

126. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні Постанова Правління Національного банку України 28.08.2001 № 368 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>

127. Інтервенції на валютному ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=85319.

128. Карась П. М. Аналіз фінансової стійкості комерційних банків України / П. М. Карась, Н. В. Приходько // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». – 2014. – № 1 (33). – С. 116–124.

129. Карманов Є. В. Банківське право України / Є. В. Карманов. – Харків : «Консум». – 2000. – 470 с.

130. Карпінський Б. А. Індикатори фінансової безпеки в контексті збалансованості фінансової системи держави / Б. А. Карпінський // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : збірник науково-технічних праць. – Львів, 2008. – Вип. 18.2. – С. 131–145.

131. Карчева Г. Т. Особливості становлення та розвитку банківської системи України / Г. Т. Карчева // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 2. – С. 93–102.

132. Карчева Г. Т. Оцінка ефективності управління активами і пасивами банків України / Г.Т. Карчева // Економіка і прогнозування. – 2011. – № 1. – С. 59–73.

133. Катранжи Л. Л. Фінансовий механізм формування банківського капіталу : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук: спец.08.00.08 / Л. Л. Катранжи. – 2015, Краматорськ. – 20 с.

134. Кизим М. О. Аналіз теоретичних передумов нерівномірності розвитку регіональних утворень у рамках концепції конвергенції [Електронний ресурс] / М. О. Кизим, О. А. Гейман. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/Modre/208/8_2/2.pdf.

135. Кияк А. Т. Фінансова стабільність банківської системи України на сучасному етапі розвитку національної економіки / А. Т. Кияк // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2016. – Т. 21. – Вип. 3. – С. 143–148.

136. Ключко Л. А. Фінансова стійкість банків: теорія та методика оцінки : монографія / Л. А. Ключко. – Ірпінь : НУ ДПС України, 2013. – 246 с.

137. Коваленко А. А. Публічно-правове регулювання банківської

діяльності в Україні в умовах євроінтеграції : дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / А. А. Коваленко. – Київ, 2015. – 208 с.

138. Коваленко В. В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи : монографія / В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль. – Суми : УАБС НБУ, 2007. – 198 с.

139. Коваленко В. В. Банківський нагляд / В. В. Коваленко. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 262 с.

140. Коваленко В. В. Індикатори фінансової стійкості банківської системи / В. В. Коваленко, Л. М. Єріс // Образование и наука : матеріали VII международной научно-практической конференции (27 лютого - 5 березня). – Прага, 2011. – С. 13–15.

141. Коваленко В. В. Капіталізація банків: методи оцінювання та напрямки підвищення: монографія / В. В. Коваленко, К. Ф. Черкашина – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010 – 153 с.

142. Коваленко В. В. Концептуальні засади макропруденційного нагляду та регулювання банківської діяльності / В. В. Коваленко, Б. А. Дадашев // Електронне видання «Ефективна економіка». – Режим доступу:<http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=1074>

143. Коваленко В. В. Науково-методологічні основи фінансової стабільності системи та індикатори її оцінки / В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2008. – № 7. – С. 111–122.

144. Коваленко В. В. Нова парадигма розвитку вітчизняної банківської системи / В. В. Коваленко // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9(4). – С. 166–178 .

145. Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія / В. В. Коваленко. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2010. – 228 с.

146. Коваленко В. В. Стратегічні напрями реалізації макропруденційного банківського нагляду та регулювання / В. В. Коваленко

// Стратегічні пріоритети. – 2012. – №4 (25). – С. 89–97.

147. Коваленко В. Теоретичні та методичні підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи / В. Коваленко, Ю. Гаркуша // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 9. – С. 35–40.

148. Коваленко В. В. Вплив іноземного капіталу на фінансову стабільність банківської системи [Електронний ресурс] / В. В. Коваленко. – Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA/2015-1/16.pdf>

149. Коваленко В. В. Концептуальні засади макропруденційного нагляду та регулювання банківської діяльності / В. В. Коваленко [Електронний ресурс] // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2012. – №4. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1074>

150. Коваленко В. В. Методичні підходи до діагностики і моніторингу фінансової стійкості банківської системи / В.В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №11 (65). – С. 15–17.

151. Коваленко М.М. Банківське регулювання : сутність і характеристика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/doc/2/03.pdf>

152. Колодізев О. М. Використання показників інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії суб'єктів міжбанківського ринку для ідентифікації кризи банківської системи / О. М. Колодізев // Матеріали Міжнародної наукової конференції "Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця": тези доповідей, 1 – 2 червня 2017 р. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – С. 356–359.

153. Колодізев О. М. Групування банків за рівнем достатності капіталу / О. М. Колодізев // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць / ДВНЗ "УАБС НБУ". – Суми, 2008. – Вип. 23. – С. 61–68.

154. Колодізев О. М. Забезпечення стабільності банківської системи на основі підвищення ефективності управління капіталізацією вітчизняних банків / О. М. Колодізев, В. О. Лесик // Вісник Української академії банківської

справи. – 2012. – № 1 (32). – С. 42–51.

155. Колодізев О. М. Підвищення рівня капіталізації вітчизняної банківської системи: хронологія змін, вимог та формування прогнозів на прикладі банків з іноземним капіталом / О. М. Колодізев, В. О. Лесик, О. В. Коцюба [Електронне видання] // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 13. – С. 511 – 516.

156. Колодізев О. М. Фінансова стабільність та банківські кризи: взаємозв'язок на прикладі іноземних банків / О. М. Колодізев, В. Ю. Біляєва, В. О. Лесик // Науковий вісник Ужгородського університету: зб. наук. праць. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2016. – Вип. 2 (48). – С. 286–291. – (Серія: Економіка).

157. Коломак Е. А. Изменение межрегионального неравенства в России / Е. А. Коломак // Вестник НГУ. Серия: Социально-экономические науки. – 2010. – Том 10. – Выпуск 1. – С. 78–85.

158. Коломак Е. А. Модели региональной политики: конвергенция и дивергенция / Е. А. Коломак // Вестник НГУ. Серия: Социально-экономические науки. – 2009. – Т. 9. – Вып. 1. – С. 113–120.

159. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року: Постанова Правління Національного банку України від 18 червня 2015 року № 391. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43352266>

160. Конституція України від 28.06.1996 року з на-ступними змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

161. Координація цілей монетарної та фінансової стабільності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=39476465>

162. Коріньок Я. О. Сутність фінансової стабільності та особливості її прояву / Я. О. Коріньок // Науковий вісник Херсонського державного економічного університету. – 2015. – Вип. 11, Ч.2. – С.126–130.

163. Корнев М. М. Методи дослідження конвергенції економічних систем

[Електронний ресурс] / М. М. Корнєв. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_ep/2012_1/files/EC112_03.pdf

164. Корнилюк Р. Ренкінг банків за рівнем підтримки від НБУ / Р. Корнилюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bankografo.com/renking-bankiv-za-rivnem-pidtrimki-vid-nbu.html>

165. Косова Е. В. Капітал банків у системі індикаторів фінансової стійкості / Е. В. Косова // менеджер. – 2014. – № 2(68). – С. 78–82.

166. Костогриз В. Г. Іноземний капітал в банківській системі України: сучасна проблематика / В. Г. Костигриз, Ю. В. Беззубенко // Фінансовий простір. – 2012. – № 2 (6) . – С.91–98.

167. Костюк О. М. Методологічні засади управління та регулювання в банках України / О. М. Костюк, О. В. Костюк // Вісник Української академії банківської справи. – 2010. – № 1. – С. 39–41.

168. Костюченко В. М. Аналіз впливу валютного регулювання на посткризовий розвиток зовнішньої торгівлі України / В. М. Костюченко // Проблеми теорії та методологій бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 2 (23). – С. 138–147.

169. Котов А. В. Мониторинг банковской инфраструктуры / А. В. Котов // Каталог статей и учебных пособий "JourClub". [Электронный ресурс]. – Доступный с <http://www.jourclub.ru/13/1260/1/>

170. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти : монографія / В. М. Кочетков. – К.: КНЕУ, 2002. – 238 с.

171. Кредитна діяльність банків України: проблеми та перспективи розвитку: монографія / За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2015. – 217 с.

172. Криволевич Е. А. Направления обеспечения стабильности банковской системы / Е. А. Криволевич // Финансы и кредит. – 2011. – № 2 (434). – С.28–34.

173. Крухмаль О. В. Оцінка фінансової стійкості банків: інформаційне і

методичне забезпечення: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / О. В. Крухмаль, Суми. – 2007. – 261 с.

174. Круша П. Національна економіка: підручник / за ред. П. Круша. – К. : Каравела, 2008. – 416 с.

175. Кузнєцова Л. В. Вплив глобалізаційних процесів на фінансову стійкість банківської системи / Л. В. Кузнєцова, В. В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 2 (128). – С. 264–278.

176. Кузьмак О. М. Дієвість міжбанківських кредитів у розвитку банківської системи: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / О. М. Кузьмак. – Тернопіль, 2008. – 20 с.

177. Кузьмак О. М. Забезпечення фінансової стійкості банківської системи шляхом рефінансування / О. М. Кузьмак // Наукові записки. Серія «Економіка». – 2010. – Вип. 13. – С.287–294.

178. Лавренюк В. Стійкість, стабільність та надійність у банківській діяльності / В. Лавренюк // Економічний аналіз. – 2013. – Вип. 12, Ч.2. – С.54–58.

179. Лавренюк В. В. Системно важливі банки та їх вплив на стабільність банківської системи: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / В.В. Лавренюк. – К, 2016. – 233 с.

180. Лавріненко О. В. Трансформація валютних систем країн Центральної та Східної Європи: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. екон. наук: спец.08.004.02 / О. В. Лавріненко. – К, 2012. – 20 с.

181. Лазня А. В. Теоретико-методологічні підходи до визначення сутності і складових організаційно-економічного механізму забезпечення фінансової стабільності банківської системи / А. В. Лазня // Вісник Університету банківської справи України . – 2014. – № 1 (19). – С 194–199.

182. Лазня А. В. Удосконалення системи оцінювання і моніторингу фінансової стабільності банківської системи України / А. В. Лазня // Економічний форум. – 2014. – № 2. – С. 199–209.

183. Лановська Г. І. Аналіз банківської діяльності: Конспект лекцій для

студентів за напрямом 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Г. І. Лановська. – К. : НУХТ, 2011. – 236 с.

184. Лановська Г. І. Методичні аспекти дослідження фінансового посередництва / Г. І. Лановська, І. В. Демяненко // Економіка та держава. – 2013. – № 12. – С. 15–19.

185. Ларионова И. В. Реорганизация коммерческих банков / И. В. Ларионова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.

186. Левченко Р. Формування та реалізація монетарної політики Національного банку України в контексті переходу до інфляційного таргетування [Електронний ресурс] / Р. Левченко // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2015. – Вип. 1 (12). – С. 256-265. – Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15lrvidit.pdf>.

187. Лесик В. О. Аналіз підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки» (Одеса, 20–21 квітня 2017 р.). – Одеса : ОНЕУ, 2017. – С. 13–19.

188. Лесик В. О. Аналіз проблем розвитку системи моніторингу фінансової стабільності вітчизняного банківського сектору економіки / В. О. Лесик // Банківська справа. – 2015. – № 3 (134). – С. 69–77.

189. Лесик В. О. Визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – № 7. – С. 11–25. – (Серія: Економічні науки).

190. Лесик В. О. Визначення основних напрямів удосконалення і підвищення ефективності діючої системи моніторингу фінансової стабільності банків / В. О. Лесик // Тези доповідей на X Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, молодих учених та науковців «Проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки» (Кременчук, 24 квітня 2015 р.) / За заг. ред. П.І. Сокурєнка. – Кременчук : ПП Щербатих, 2015. – С. 211–212.

191. Лесик В. О. Науково-методичні підходи до ідентифікації

банківських криз / В. О. Лесик // Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми фінансового моніторингу» (Харків, 8–9 грудня 2016 р.). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. ТО Ексклюзив, 2016. – С. 89–91.

192. Лесик В. О. Особливості моніторингу фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» (Черкаси, 27 жовтня 2017 р.). – Черкаси : ЧННІ ДВНЗ «Університет банківської справи», 2017. – С. 193–196.

193. Лесик В. О. Оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні орієнтири розвитку економіки України» (Одеса, 6–7 жовтня 2017 р.). – С. 155–158.

194. Лесик В. О. Оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності / В. О. Лесик // Бізнес Інформ. – 2017. – № 3. – С. 294–301.

195. Лесик В. О. Тенденції та перспективи наближення банків України за рівнем їх фінансової стабільності / В. О. Лесик // *Evropský časopis ekonomiky a managementu*. – 2017. – Vol. 3, Issue 5. – С. 61–70.

196. Лесик В. О. Теоретичні положення формування системи забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // *Економіка і фінанси*. – 2017. – № 9. – С. 131–141.

197. Лесик В.О. Удосконалення методичного інструментарію діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності / В. О. Лесик // *Вісник Одеського національного університету*. – 2017. – Вип. 8 (61), Т. 22. – С. 106–111. – (Серія: Економіка).

198. Лесик В.О. Удосконалення процедури експрес-оцінки фінансової стабільності банків / В.О. Лесик // *Економіка та держава*. – 2017. – № 11. – С. 99 – 103.

199. Лесик В.О. Формування прогнозів щодо рівня капіталізації вітчизняних банків з іноземним капіталом / В. О. Лесик // Матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи» (Полтава, 10 листопада 2016 р.). – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С. 236–238.

200. Либман А. М. Роль экономической интеграции и дезинтеграции на постсоветском пространстве: количественный анализ / А. М. Либман // Проблемы прогнозирования. – 2006. – № 5. – С. 58–74.

201. Либман А. М. Эндогенная (де)централизация и российский федерализм / А. М. Либман // Прикладная эконометрика. – 2008. – № 1 (9). – С. 23–57.

202. Лисенок О. В. Капіталізація вітчизняних банків та її вплив на валовий внутрішній продукт / О. В. Лисенок // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. – 2013. – № 2. – С. 261–266.

203. Литвинюк О.В. Методологічні засади інтегральної оцінки фінансової стійкості банківської системи України на основі якості управління активами та пасивами / О.В. Литвинюк // Економічний форум. – 2014. – №2. – С. 209–214.

204. Литовченко О.Ю. Обґрунтування економічного змісту поняття «фінансова стійкість банку» [Електронний ресурс] / О.Ю. Литовченко, А.А. Ходжакова. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/18_ENXII_2015/Economics/1_195396.doc.htm

205. Ліквідність банківської системи України: науково-аналітичні матеріали. Вип. 12 / В.І. Міщенко, А.В. Сомик та ін. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2008. – 180 с.

206. Лобозинська С. М. Особливості банківського рефінансування в умовах сучасної фінансової кризи в Україні / С. М. Лобозинська, О. П. Брик // Вісник Львівського університету Збірник наукових праць. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. Серія екон. – 2015. – Вип. 52. – С. 92–101.

207. Лобозинська С. М. Особливості реалізації процентної політики Національним банком України / С. М. Лобозинська // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 769. – С. 380–386.

208. Лобозинська С. Функції державного регулювання банківської системи / С. Лобозинська // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – Вип. 19. – С. 365–368.

209. Лобозинська С.М. Управління ефективністю моніторингу банківської системи України : монографія / С.М. Лобозинська. – Львів: видавництво «Растр-7», 2015. – 404 с.

210. Любунь О. С. Банківський нагляд: підручник / О. С. Любунь, К. Є. Раєвський; Мін-во освіти і науки України. – 2-е вид., перероб. – К. : ЦНЛ, 2005. – 416 с.

211. Любунь О. С. Національний Банк України: основні функції, грошово-кредитна політика, регулювання банківської діяльності / О. С. Любунь, В. С. Любун, І.В. Іванець. – К. : Центр навч. літ-ри Ун-т екон. та права "КРОК", 2004. – 351 с.

212. Лямець В.І. Системний аналіз. Вступний курс / В.І. Лямець, А.Д. Тевяшев.– 2-е вид., перероб. та допов., – Харків: ХНУРЕ, 2004. – 448 с.

213. Малахова О. Валютний ринок України: сучасний стан та проблеми / О. Малахова, М. Марусин // Світ фінансів. – 2015. – Вип. 2. – С. 46–60.

214. Малярець Л. М. Вимірювання ознак об'єктів в економіці : методологія та практика : монографія / Л. М. Малярець. – Х. : ХНЕУ, 2006. – 382 с.

215. Масленченков Ю. С. Экономика банка. Разработка по управлению финансовой деятельностью банка / Ю. С. Масленченков, А. П. Дубанков. М. : БДЦ-пресс. – 2003. – 168 с.

216. Матюшенко О. І. Методичний підхід до визначення фінансово-господарського стану підприємства / О.І. Матюшенко // Бізнес Інформ. – 2013.

– № 11. – С. 383 – 390.

217. Мелих О. Ю. Валютна безпека України: проблеми та шляхи підвищення у посткризовий період / О. Ю. Мелих // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2012. – Вип. 111(2). – С. 60–75.

218. Мельник А. О. Стабільність банківської системи – запорука економічного зростання в Україні / А.О. Мельник // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2012. – № 3 (15). – С. 119–121.

219. Мельник А. Ф. Державне регулювання економіки перехідного періоду (світовий досвід і проблеми України) / А. Ф. Мельник. – Тернопіль, Збруч, 1995. – 180 с.

220. Методологічні роз'яснення до Основних принципів ефективного банківського нагляду / Базельський комітет з питань банківського нагляду, 2006 р. – 66 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=45064>

221. Мирошніченко Д. Аналіз ситуації в російській банківській системі на основі показателів, розрахованих Інститутом «Центр розвитку» [Електронний ресурс] / Д. Мирошніченко. – Режим доступу: http://www.dcenter.ru/old/news_main/Miroshnichenko_DC-CFI_2010-07.pdf

222. Митрохин В. В. Диагностика и мониторинг устойчивости банковской системы / В.В. Митрохин // Деньги и кредит. – 2005. – №11. – С. 23–27.

223. Мізіна І. В. Банківське регулювання та нагляд в умовах фінансової кризи в Україні / І. В. Мізіна // Прикарпатський юридичний вісник. – 2016. – Вип.1 (10). – С. 165–168.

224. Мірошніченко Г. О. Напрями розвитку механізму стабілізації банківської системи в умовах невизначеності / Г.О. Мірошніченко // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 9 (147). – С.182–189.

225. Міщенко В. Базель III: нові підходи до регулювання банківського сектору / В. Міщенко, А. Незнамова // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 1. – С. 4–9.

226. Міщенко В. Доларизація: причини та наслідки для економіки України / В. Міщенко, А. Сомик // Вісник Національного банку України. – 2007. – № 5. – С. 28–31.

227. Міщенко В. І. Банківський нагляд / В. І. Міщенко, А. П. Яценюк, В. В. Коваленко. – Київ: Знання, 2004. – 406 с.

228. Міщенко В. І. Система інструментів макропруденційного регулювання та їх використання в Україні / В.І. Міщенко, О. С. Бауман // Наукові праці НДФІ. – 2016. – № 4 (77). – С. 34 – 45.

229. Міщенко В. Інструментальне забезпечення стабільності банківської системи на основі розробки агрегованого індексу / В. Міщенко, О. Малютін // Вісник Національного банку України. – 2015. – № 4. – С. 32–37.

230. Міщенко С.В. Проблеми забезпечення ліквідності банків на основі використання механізмів рефінансування / С. В. Міщенко // Фінанси України. – 2009. – № 7. – С. 75–88.

231. Мордань Є. Ю. Державне регулювання банківської системи: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спеціальність 08.00.08 – Гроші, фінанси і кредит. Суми – 2015. – 21 с.

232. Мордань Є. Ю. Організація механізму регулювання банківської системи [Електронний ресурс] / Є. Ю. Мордаль // Економіка. Управління. Інновації. – 2013. – № 2 (10). – Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10813/1/eui_2013_2_53ORGANIZATION%20OF%20THE%20BANKING%20REGULATION%20MECHANISM.pdf

233. Мордань Є. Ю. Визначення сутності поняття «банківська система» та її елементів як об'єктів державного регулювання [Електронний ресурс] / Є. Ю. Мордань. – Режим доступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/51053/1/Mordan_banking.pdf

234. Мохова Ю. Л. Особливості розвитку державного регулювання банківської діяльності в Україні / Ю. Л. Мохова // Держава та регіони. Серія: Державне управління. – 2017. – № 1 (57). – С. 69–73.

235. Науменкова С. Базель I, II, III: Розвиток підходів для зміцнення

регуляторної основи / С. Науменкова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2015. – № 12 (177). – С. 39–48.

236. Науменкова С. В. Поняття системного ризику та підходи до визначення системно значущих банків // С. В. Науменкова, В. І. Міщенко // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Проблеми інтеграції України у світовий економічний простір. – 2014. – Вип. 1 (105). – С. 186–196.

237. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Розвиток фінансового сектору України в умовах формування нової фінансової архітектури : монографія / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Центр наукових досліджень НБУ, Університет банківської справи НБУ, 2009. – 384 с.

238. Некоторые подходы к разработке системы индикаторов мониторинга финансовой стабильности / С. М. Дробышевский и др.. – М.: ИЭПП, 2006. – 305 с.

239. Огієнко В. І. Систематизація та аналіз індикаторів фінансової стійкості в Україні / В. І. Огієнко, О. В. Луняков // Вісник Університету банківської справи. – 2013. – № 1. – С. 3–8.

240. Огородняя Е. Н. Оценка границ устойчивого развития экономики страны / Е. Н. Огородняя, И. О. Губарева // Сборник научных трудов по материалам очно-заочной научно-практической конференции «Управление экономическими системами: актуальные проблемы экономической интеграции, модернизации, конкурентоспособности и устойчивого развития» (Чита, 16–18 мая 2013 г.) – Чита : ЗабГУ, 2013. – С. 26–31.

241. Одінцова Г. С. Теорія та історія державного управління : навч. посіб. / Г. С. Одінцова, В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова. – К. : ВД «Професіонал», 2008. – 288 с.

242. Одрин В. М. Метод морфологического анализа технических систем / В. М. Одрин. – М. : ВНИИПИ, 1989. – 312 с.

243. Окремі дані про депозитні корпорації (крім Національного банку України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article;jsessionid=A6C880281C49C2797EDFA336FBCF8182?art_id=27843415&showTitle=true

244. Олійник А. В. Реструктуризація банківської системи України як інструмент протидії банкрутству банків / А. В. Олійник // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – № 4, Т. 2. – С. 190–196.

245. Онищенко Ю.І. Підходи до визначення системних банків в національних банківських системах / Ю. І. Онищенко, О. А. Рімко // Економічні студії. – Львів, 2016. – № 2 (10). – С. 129–135.

246. Онукевич І. Л. Аналіз стану та шляхи вдосконалення рефінансування комерційних банків України / І. Л. Онукевич, М. Ю. Гревцева // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка. – 2015. – Т. 23, вип. 9(1). – С. 17–24.

247. Організаційно-методичні підходи до запровадження в НБУ системи оцінки стійкості фінансової системи: Інформаційно-аналітичні матеріали / За редакцією В.І. Міщенко, О.І. Кіреєва, М.М. Шаповалової – Київ : Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 97 с.

248. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс / Орлюк О. П. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.

249. Орлюк О.П. Банківське право / О.П. Орлюк. – Київ: Юрінком Інтер, 2004. – 376 с.

250. Основні засади грошово-кредитної політики на 2017 рік та середньострокову перспективу від 21.12.2016. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/vr001500-16>

251. Основні показники діяльності банків України за 2007-2016 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=74208

252. Основы банковской аналитики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://bankir.ru/publikacii/20090909/osnovi-bankovskoi-analitiki-yrok-51->

2411301/.

253. Остапенко А. Эколого-экономический мониторинг предприятий / А. Остапенко, О. Ральчук // Вестник НАНУ. – 1996. – № 11-12. – С.26 – 35.

254. Остапенко В. М. Моделювання регіональної конвергенції за рівнями потенціалу публічно-приватного партнерства / В. М. Остапенко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2013. – № 3 (65). – С. 153–162.

255. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>

256. Павлов Р.А. Рання діагностика банкрутства банків:автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / Р.А. Павлов. – Суми, 2008. – 21 с.

257. Павлюк О. О. Досвід зарубіжних країн у застосуванні банківського нагляду та регулювання / О. О. Павлюк // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2015. – Вип. 22 (3). – С. 216–222.

258. Панасенко Г. Основні напрями забезпечення стабільності банківської системи України на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір [Електронний ресурс] / Г. Панасенко. – Режим доступу: // <http://experts.in.ua>.

259. Пантелєєва Н. М. Кредит "овернайт" як інструмент рефінансування банків / Н. М. Пантелєєва, А. М. Харченко // Фінансовий простір. – 2011. – № 4. – С. 54–59.

260. Паньків Х.П. Фінансовий механізм капіталізації банків України: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / Х.П. Паньків. – Львів, 2015. – 231 с.

261. Пасічник В.В. Банківський нагляд правові засади та проблеми здійснення / В. В. Пасічник // Банківське право України / під заг. ред. А.О. Селіванова. – К.: Ін Юре, 2000. – 368 с.

262. Педерсен І. О. Оцінка стану грошової маси в Україні / І. О. Педерсен // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2012. – № 6. – С. 83–87.

263. Перехрест Л.М. Упередження фінансової нестабільності банків як напрям зміцнення банківського сектору економіки / Л.М. Перехрест, Ю.А. Перехрест, А.А. Яковлева // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – №1. – С. 330 – 336.

264. Петриченко Л. Ю. Забезпечення фінансової стабільності комерційних банків України: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. к.е.н. : спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / Л. Ю. Петриченко. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. – 18 с.

265. Пилипів Н.І. Актуальні питання аналізу ділової репутації комерційних банків / Н.І. Пилипів, М.І. Пилипів // Економічний аналіз. – 2013. – Т. 14(2). – С. 28–35.

266. Плюта В. Сравнительный многомерный анализ в экономических исследованиях: методы таксономии и факторного анализа / В. Плюта ; пер. с пол. В. В. Иванова; науч. ред. В. М. Жуковской. – М. : Статистика, 1980. – 151 с.

267. Погореленко Н. П. Забезпечення фінансової стабільності банківського сектора України в сучасних умовах / Н. П. Погореленко, М. В. Остроушко // Бізнес Інформ. – 2013. – № 12. – С. 306–311.

268. Погореленко Н. П. Моніторинг фінансової стабільності банківського сектору / Н.П. Погореленко, О.М. Сидоренко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. Збірник наукових праць. – 1(10). Ч. II / 2011. – Харків: ХІБС УБС НБУ. – С. 61–68.

269. Погореленко Н. П. Теоретичні основи щодо співставлення стійкості та стабільності функціонування банківської системи / Н. П. Погореленко // Економічний простір. – 2014. – № 89. – С.128–141.

270. Подкуйко М.С. Финансовая стабильность стран в условиях глобализации / М.С. Подкуйко // Финансовые исследования. – 2007. – № 15. – С. 17–26.

271. Показатели финансовой устойчивости. Руководство по составлению

– Вашингтон, округ Колумбия, США: Международный Валютный Фонд, 2007.
– 312 с.

272. Поленок С. Методологические принципы развертывания системы экономического мониторинга в сети информационно-маркетинговых центров / С. Поленок, Ю. Ратушин // Финансовые риски. – 2005. – № 4 (41). – С. 69 – 73 .

273. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: Постанова Правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>

274. Положення про порядок визначення системно важливих банків Постанова Правління Національного банку України 25.12.2014 № 863. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14/paran11#n11>

275. Приймак П.В. Моніторинг банківської системи як підхід до управління її розвитком / П.В. Приймак // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.14. – С. 235–241.

276. Прилуцький О. В. Організаційно-правові засади діяльності комерційних банків в Україні: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / О.В. Прилуцький – Х., 2007. – 190 с.

277. Примостка Л.О. Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі: монографія / Л.О.Примостка – К.: КНЕУ, 2002. – 316 с.

278. Примостка Л.О. Державний капітал в банківській системі України / Л.О. Примостка // Фінанси, облік і аудит. – 2014. – Вип. 2. – С. 107–119.

279. Притула Н. І. Кредитно-рейтингова оцінка як інструмент ринку цінних паперів: автореферат дис. канд. екон. наук. : спец. 08.00.08 "Гроші, фінанси і кредит" / Н. І. Притула. – Суми, 2008. – 20 с.

280. Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків від 06.07.2000 № 279 (втратила чинність). [Електронний

ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0474-00>

281. Про Національний банк України: закон України: прийнято ВР20.05.1999 р. №679-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.

282. Процик Т . В . Грошово-кредитні засоби регулювання національної економіки : автореф . дис. на здоб. наук. ступ . к. е. н. : спец . 08.00.08. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – 24 с.

283. Пшик Б.І. Фінансова стабільність: сутність та особливості прояву / Б.І. Пшик // Вісник СевНТУ : зб. Наук. Пр. Серія : Економіка і фінанси. – 2013. – Вип. 138. – С. 91–96.

284. Радченко Н.Г. Оцінка ліквідності та платоспроможності банків України [Електронний ресурс] / Н.Г. Радченко, П.В. Москаленко. – Режим доступу: www.inter-nauka.com/uploads/public/14513224965520.pdf

285. Раевнева Е. В. Диагностика неравномерности в доходной части региональных бюджетов Украины / Е. В. Раевнева, А. Ю. Бобкова // Бизнес Информ. – 2011. – № 7 (1). – С. 56–58.

286. Раевнева Е. В. Статистический анализ неравномерности развития регионов Украины / Е. В. Раевнева, О. А. Гейман, А. Ю. Бобкова // Бизнес Информ. – 2009. – № 4 (2). – С. 125–129.

287. Реверчук С. К. Банківська система : підручник / С. К. Реверчук. – Київ : Ліра-К, 2014. – 400 с.

288. Результати проведення операцій Національного банку України з регулювання ліквідності банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article;jsessionid=A6C880281C49C2797EDFA336FBCF8182?art_id=27843415&showTitle=true

289. Річні звіти НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=15727773&cat_id=36450

290. Родионова Н. В. Антикризисный менеджмент / Н. В. Родионова – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 223 с.

291. Розвиток банківської системи України / за ред. О. І. Барановського. – К. : Ін-т екон. та прогноз., 2008. – 584 с.
292. Рябініна Л. М. Доларизація економіки України та її наслідки / Л. М. Рябініна // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 4. – С. 91–97.
293. Савченко Л. А. Правові основи фінансового контролю : навч. посіб. / Савченко Л. А. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 504 с.
294. Самородов Б. В. Методологія управління фінансовим розвитком банку : монографія / Б. В. Самородов. – К. : УБС НБУ, 2012. – 307 с.
295. Світовий банк: офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/en/publication/gfdr/background/financial-stability>
296. Сегеда Л. М. Напрями підвищення ефективності грошово-кредитної політики Національного банку України / Л. М. Сегеда // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 4. – С. 109–119.
297. Сидоренко О. М. Банківський нагляд у системі регулювання діяльності банків / О. М. Сидоренко // Економіка. Фінанси. Право. – 2013. – № 1. – С. 59–61.
298. Система индикаторов евразийской интеграции / Е. Ю. Винокуров, А. М. Либман, Ф. Ломбарджи, Н. В. Максимчук. – Алматы, 2009. – 160 с.
299. Сищук А. А. Економічна конвергенція: європейський контекст для України / А. А. Сищук, К. Ю. Деделюк, Л. І. Мотовильська // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – 2008. – № 6. – С. 168–172.
300. Сомик А. В. Підходи та проблеми оцінки ефективності грошова кредитної політики Національного банку України [Електронний ресурс] / А. В. Сомик // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2014. – № 12. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3494>
301. Сошникова Л. А. Многомерный статистический анализ в экономике : учебн. пособ. для вузов / Сошникова Л. А., Тамашевич В. Н., Шефер М. – М. :

ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 598 с.

302. Старовірець А. С. Використання елементів системності в менеджменті / А. С. Старовірець // Економіка і регіон. – 2013. – № 5 (42). – С. 95–100.

303. Стойка В. С. Теоретичні підходи до визначення сутності банківської системи та її ролі в економіці країни / В.С. Стойка // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Економіка. – Ужгород: УНУ, 2010. – Вип.30. – С. 202–209.

304. Стратегія валютних інтервенцій Національного банку України на 2016-2020 роки: Постанова Правління Національного банку України від 06.09.2016 № 261-рш. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу :<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/vr261500-16>

305. Стратегія розвитку банківської системи 2016-2020: «Синергія розвитку банків та індустріалізація економіки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/afedra+bankspravi/proekt_strategi.pdf

306. Суганяка М. В. Моніторинг системного банку як складова антикризового управління [Електронний ресурс] / М.В. Суганяка. – Режим доступу : <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/6925?mode=simple>

307. Суржинський М. Поняття і сутність банківського регулювання та банківського нагляду в Україні / М. Суржинський [Електронний ресурс] : Юридичний журн. – 2004. – № 8. – Режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=1365>

308. Сусіденко Ю. В. Основні тенденції розвитку валютного ринку України / Ю. В. Сусіденко, А. О. Яремко // Молодий вчений. – 2015. – № 12 (2). – С. 165–168.

309. Табачук Г. П. Основні цілі, завдання та принципи банківського регулювання й нагляду / Г. П. Табачук, О.Б. Бус // Вісник Університету банківської справи. – 2011. – №2 (11). – С.151–157.

310. Тарханова Е. А. Устойчивость коммерческих банков

/ Е. А. Тарханова. – Тюмень : Вектор Бук, 2003. – 186 с.

311. Теория статистики : учебник / Под ред. проф. Г. П. Громько. – М. : ИНФРА–М, 2002. – 414 с.

312. Ткаченко О. О. Порівняння фінансової стійкості банківських систем країн Європи / О. О. Ткаченко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2015. – Вип. 2. – С. 60–67.

313. Толмачев М. Н. Теоретические и эмпирические подходы к конвергенции сельскохозяйственного производства / М. Н. Толмачев // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 3: Экономика. Экология. – 2012. – № 1 (20). – С. 193–199.

314. Трунин П. Мониторинг финансовой стабильности банков / П. Трунин, В. Каменских. – М.: ИЭПП. – 2009. – 106 с.

315. Україна: Лист про наміри. – [Електронний ресурс]. – Київ, 2015 р. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=20163929>

316. Україна: Меморандум про економічну і фінансову політику : Лист про наміри від 2 березня 2017 р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=46564506>

317. Унковська Т. Взаємозв'язок процентних ставок у контексті монетарної трансмісії та оптимізації політики рефінансування / Т. Унковська // Вісник НБУ. – 2005. – № 4. – С. 35–38.

318. Устенко С. В. Використання моніторингу і контролінгу при реалізації рейтингового управління економічним об'єктом / С.В. Устенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2003. – №11. – С. 101 – 106.

319. Фалюта А. В. Управління фінансовою стабільністю банків в економіці України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.08 / А. В. Фалюта. – Львів, 2010. – 20 с.

320. Фінансове право України : навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / [Л. К. Воронова, М. П. Кучерявенко, Н. Ю. Пришва та ін.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 395 с.

321. Хаб'юк О. Банківське регулювання та нагляд через призму рекомендацій Базельського комітету : монографія / О. Хаб'юк. – Івано-Франківськ : Вид-во ОПППО; Снятин : Вид-во "Прут- Принт", 2008. – 260с.

322. Хайлук С. О. Використання байєсівського підходу до оцінки ефективності банківської системи / С. О. Хайлук // Проблеми економіки. – 2012. – № 2. – С. 75–77.

323. Хар В. С. Роль центрального банку у забезпеченні фінансової стабільності / В. С. Хар, О. М. Підхормний, В. А. Вишневецький // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 3, Т. 3. – С. 127–130.

324. Харь І.С. Регулювання банківської діяльності в Україні: сучасний стан та шляхи вдосконалення / І.С. Харь. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73077>

325. Череп А. В. Проблеми та методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків : монографія / А. В. Череп. – Запоріжжя : ЗНУ, 2011. – 150 с.

326. Чеховська М. М. Рефінансування банків в умовах трансформації економічної системи як загроза економічній безпеці України / М. М. Чеховська // Економіка та держава. – 2015. – № 5. – С. 67–70.

327. Чмутова І. М. Особливості використання технології збалансованої системи показників на різних стадіях життєвого циклу банку / І.М. Чмутова // Проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 223–230.

328. Чмутова І. М. Сучасні технології фінансового менеджменту банку: методологія формування на стадіях життєвого циклу: монографія / І.М. Чмутова. – Х. : ФОП Лібуркіна Л.М., 2015. – 468 с.

329. Чубукова О. Ю. Моніторинг науково-технічної діяльності / О. Ю. Чубукова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2000. – №9. – С. 56 – 58.

330. Шаталова Н. И. Трудовой потенциал работника / Н. И. Шаталова. – М.: Юнити-Дана, 2003. – 400 с.

331. Шевченко Н. В. Удосконалення інструментарію

макропруденційного регулювання банківської інвестиційної діяльності [Електронний ресурс] / Н. В. Шевченко // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2014. – № 7. – Режим доступу: <http://www.m.nauka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=3191>

332. Шелудько Н. М. Проблема капіталізації державних банків України та шляхи її вирішення / Н. М. Шелудько // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 2 – С. 45–60.

333. Шепель Є.В. Рефінансування як одна із форм підтримки ліквідності банків України [Електронний ресурс] / В. Шепель // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 7. – С. 772–775. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/7-2015/162.pdf>

334. Шинази Г. Дж. Сохранение финансовой стабильности / Г. Дж. Шинази. – МВФ: Управление внешних связей, 2005. – 27 с.

335. Шкляр А. І. Макропруденційне регулювання як елемент забезпечення фінансової стабільності / А. І. Шкляр // Економіка і прогнозування. – 2014. – № 3. – С. 32 – 40.

336. Шпаковська Н. І. Методичний підхід до оцінки фінансової стійкості банків / Н.І. Шпаковська // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 3. – С. 100 –105.

337. Шпіка П. Питання фінансової стабільності в центральних банках / П. Шпіка // Банки та банківські системи країн світу. – 2007. – № 3. – С. 4–15.

338. Шулькова Н. Н. Банковский мониторинг и направления его проведения / Н.Н. Шулькова // Банковские услуги. – 2003. – №5. – С. 35 – 38.

339. Щуревич О. І. Удосконалення механізму регулювання ліквідності комерційних банків України / О. І. Щуревич // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – 2016. – Т. 21, Вип. 7(2). – С. 164–168.

340. Эффективный экономический рост: теория и практика / Под ред. Т. В. Чечелевой. – М. : Экзамен, 2003. – 320 с.

341. Юданов А. Ю. Секреты финансовой устойчивости международных монополий / А. Ю. Юданов. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 354 с.

342. Яковлева А. В. Эконометрика. Конспект лекцій / А. В. Яковлева. – М.: ЭКСМО, 2008. – 244 с.
343. Яременко Н. С. Банківська система як синергетична система / Н.С. Яременко // Фінансовий простір. – 2011. – № 2 (2). – С. 94–97.
344. Ястремський О. І. Моделювання системного ризику в часовому вимірі в банківській системі України / О. І. Ястремський, О. Г. Бедратенко // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2013. – № 4 (69). – С.67–77.
345. Alessi L. 'Real time' early warning indicators for costly asset price boom/bust cycles / L. Alessi, C. Detken [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://www.suomenpankki.fi/pdf/162869.pdf>
346. An increasing role for competition in the regulation of banks // International competition network antitrust enforcement in regulated sectors subgroup 1. – BONN JUNE 2005 [Electronic resource]. –Accessed mode: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org/uploads/library/doc382.pdf>
347. Article 109j, Treaty on European Union [Electronic source] // Official Journal of the European Communities. – № 191. – 29 July 1992. – Access: <http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11992M/htm/11992M.html>.
348. Barro R. J. Convergence / R. J. Barro, X. Sala-i-Martin // Journal of Political Economy. – 1992. – № 100. – P. 223–251.
349. Barro R. J. Convergence across states and regions / R. J. Barro, X. Sala-i-Martin // Brookings Papers on Economic Activity. – 1991. – № 1. – P. 107–158.
350. Barro R. J. Economic Growth / R. J. Barro, X. Sala-i-Martin. – Cambridge, Massachusetts; London, England, MIT Press, 2004. – P. 47-56.
351. Basel III leverage ratio framework and disclosure requirements. Basel Committee on Banking Supervision, January 2014. [on-line]: www.bis.org/publ/bcbs270.htm
352. Basel III: A Global Regulatory Framework for More Resilient Banks and Banking Systems. December 2010 (rev June 2011): Basel Committee on Banking Supervision, 2010. [on-line]: <http://www.bis.org/publ/bcbs189.pdf>
353. Basel III: The Liquidity Coverage Ratio and Liquidity Risk Monitoring

Tools. January 2013: Basel Committee on Banking Supervision, 2013. [on-line]: <http://www.bis.org/publ/bcbs238.pdf>

354. Basel III: The Net Stable Funding Ratio. Basel Committee on Banking Supervision, October 2014. [on-line]: www.bis.org/bcbs/publ/d295.htm

355. Borio C. Asset prices, financial and monetary stability: exploring the nexus / C. Borio, Ph. Lowe [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://www.bis.org/publ/work114.pdf>

356. Borio C., Drehmann M. Towards an operational framework for financial stability: “fuzzy” measurement and its consequences / C. Borio, M. Drehmann [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://www.bis.org/publ/work284.pdf>

357. Caprio J. Episodes of systemic and Borderline financial crises. World Bank. October / Caprio J., Klingebiel D. – 1999.

358. Carson C. S. Financial Soundness Indicators: policy paper / C. S. Carson. – Washington : The International Monetary Fund, 2011. – 43 p.

359. Carson C. S., Ingves S. Financial Soundness Indicators / C. S. Carson, S. Ingves // International Monetary Fund. – 2003. – May, 14. – P. 43.

360. Chmutova I. Indicators of Financial Stability of the Ukrainian Banking System / I. Chmutova, V. Biliaieva // International Journal of Managerial Studies and Research (IJMSR). – 2015. – Vol. 3. – Issue 7, July 2015. – P. 95–103.

361. Comparative Regional Integration Studies (UNU-CRIS) [Electronic source] // Annual Report – 2008. – Brugge, Belgium: United Nations University-Comparative Regional Integration Studies, 2008. – 37 p. – Access: <http://www.cris.unu.edu/Annual-Reports.63.0.html>.

362. Concepts and definitions [Electronic source] // Eurostat metadata. – Access: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM&StrGroupCode.

363. Core Principles for Effective Banking Supervision. Bank for International Settlements. 2012. [on-line]: <http://www.bis.org/publ/bcbs230.pdf>.

364. Crockett A. Maintaining financial stability in a global economy / A. Crockett // Federal Reserve Bank of Kansas City’s Symposium, Jackson Hole,

Wyoming , 1997. – P. 28–30.

365. Crockett A. The Theory and Practice of Financial Stability / A. Crockett // GEI Newsletter Issue.Global Economic Institutions. – 1997. – № 6. [Electronic resource]. - Mode of access:<http://www.cepr.org/gei/6rep2.htm>

366. Cunningham R. The Role of Central Banks in Promoting Financial Stability: An International Perspective / R. Cunningham, C. Friedrich // Bank of Canada Staff Discussion Paper 2016-15 July 2016. – 19 p. <http://www.bankofcanada.ca/wp-content/uploads/2016/07/sdp2016-15.pdf>

367. Demirguc-Kunt A. Banking on the Principles: Compliance with Basel Core Principles and Bank Soundness / A. Demirguc-Kunt, E. Detragiache, T. Tressel // World Bank Policy Research Working Paper. – 2006. – № 3954. – P. 3–33.

368. Directive of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on access to the activity of credit institutions and the prudential supervision of credit institutions and investment firms, amending Directive 2002/87/EC and repealing Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC // Official Journal, L 176: 338-436. [on-line]: http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.176.01.0338.01.ENG&toc=OJ:L:2013:176:TOC.

369. Eichengreen B. Contagiouscurrencycrises: channels of conveyance. In: Ito, T., Krueger, A. (Eds.), Changes in Exchange Rates in Rapidly Developing Countries / B. Eichengreen, A.K. Rose. – Chicago : University of Chicago Press, 1998. – 29–55 pp.

370. Enhancements to the Basel II framework. Basel Committee on Banking Supervision, July 2009. [on-line]: www.bis.org/publ/bcbs157.htm

371. Enhancing Financial Stability and Resilience: Macroprudential Policy, Tools, and Systems for the Future. – Group of Thirty, october, 2010. – 77p.

372. Ferguson R. Should financial stability be an explicit Central bank objective? / R. Ferguson // Monetary stability, financial stability and the business cycle: five views, BIS Paper. 2003. №18. September.

373. Financial Soundness Indicators: Compilation Guide [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fsi/guide/2006/>

374. Financial Stability Review, May 2016 – Foreword – 145 p.
<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/financialstabilityreview201605.en.pdf>

375. Financial system stability. Pamphlet series No. 2 Central Bank of Sri Lanka 2005 – 8 p. http://www.cbsl.gov.lk/pics_n_docs/10_pub/_docs/pa/pamphlet/pl_2.pdf

376. Fisher I. The Debt – Deflation Theory of Great Depressions / I. Fisher // *Econometrica*. – 1933. – Vol. 1 (October). – P. 337–357.

377. Foot M. What is financial stability and how do we get it? / M. Foot // ACI (UK) The Roy Bridge Memorial Lecture. – 2003. – 3 April / [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.fsa.gov.uk/Pages/Library/Communication/Speeches/2003/sp122>

378. Garry J. Schinasi., 2004. Defining Financial Stability / Garry J. Schinasi // IMF Working Paper, International Capital Markets Department, International Monetary Fund, WP/04/187.

379. Global Financial Development Report / [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.worldbank.org/en/publication/gfdr/background/financial-stability>

380. Global Systemically Important Banks: Updated Assessment Methodology and the Higher Loss Absorbency Requirement / [Electronic resource]. July 2013: Basel Committee on Banking Supervision, 2013. [on-line]: <http://www.bis.org/publ/bcbs255.pdf>

381. Gonzalez-Hermosillo B., Pazarbasioglu C., Billings R. Determinants of banking system fragility: A case study of Mexico / B. Gonzalez-Hermosillo, C. Pazarbasioglu, R. Billings // *IMF Staff Papers*. – 1997. – № 44. – P. 295–314.

382. Goodhart C.A.E. A Time Series Analysis of Financial Fragility in the UK Banking System / C.A.E. Goodhart, P. Sunirand, D.P. Tsomocos // *Annals of Finance*. – 2006 b. – № 2. – P. 1–21.

383. Grundsatz II BaFin vom 20. Januar 1969. Zuletzt geändert am 20.07.2000 // *BAnz.* – Nr. 17.

384. Haldane A. Financial stability and Macroeconomic models / A. Haldane, S. Hall., V. Saporta, M. Tanaka // *Bank of England Financial Stability Review*, June

2004. – P. 80 –88.

385. Hardy D., Pazarbasioglu C. Leading indicators of banking crises: Was Asia different? / [Electronic resource] // IMF Working paper. – 1998. – № 98/91. – Mode of access: www.imf.org

386. Heimler A. Competition policy, antitrust enforcement and banking: some recent developments /A. Heimler // FOURTH MEETING OF THE LATIN AMERICAN COMPETITION FORUM (SAN SALVADOR, 11TH AND 12TH JULY 2006) – SESSION II –13 p.

387. Instruments of macroprudential policy [Electronic resource] //A Discussion Paper Prepared by Bank of England and Financial Services Authority staffBank of England 2011 – 42 p. – Mode of access:[http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/other/financial stability/discussionpaper111220.pdf](http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/other/financial%20stability/discussionpaper111220.pdf)

388. International Convergence of Capital Measurement and Capital Standard. A Revised Framework. Updated November 2005: Basel Committee on Banking Supervision, 2005. [on-line]: <http://www.bis.org/publ/bcbs118.pdf>.

389. Ionescu C. Macro-prudentiality and financial stability / C. Ionescu // Studies and Scientific Researches. Economics Edition. – 2011-2012. – No. 16-17. – P. 60 – 66.

390. Kama U. Issues and Challenges for the Design and Implementation of Macro-prudential Policy in Nigeria [Electronic resource] / U. Kama, M. Adigun, O. Adegbe (MRS) // Occasional Cental bank of Nigeria.Paper No. 46, 2013. – 40 p. – Mode of access:<https://www.cbn.gov.ng/out/2014/rsd/cbn%20occasional%20paper%20no.%2046%20design%20and%20implementation.pdf>

391. Kaminsky G., Reinhart C. The Twin Crises:The Causes of Banking and Balance-of-Payments Problems / G. Kaminsky, C. Reinhart // American Economic Review. – 1999. –Vol. 89 (June). – P. 473–500.

392. Kawai M. Central Banking for Financial Stability in Asia / M.Kawai, P. J. Morgan [Electronic resource] // ADBI Working Paper 377. Tokyo: Asian Development Bank Institute, 2012. – 31 p. – Mode of access:

<http://www.adbi.org/workingpaper/2012/08/28/5221.central.banking.financial.stability.asia/>

393. Kolodiziev O. Use of causal analysis to improve the monitoring of the banking system stability / O. Kolodiziev, I. Chmutova, V. Lesik // *Banks and Bank Systems*. – 2018. – Vol. 13, Issue 2. – P. 62–76.

394. Lesik V. Contemporary approaches to the definition of the banking system financial stability / V. Lesik // *Міжнародний науковий журнал «Фінансово-економічна наукова рада»*. Збірник тез наукових робіт IV Міжнародної науково-практичної конференції «Глобальні проблеми економіки та фінансів» (Київ-Прага-Відень, 28 грудня 2015 року). I том / Фінансово-економічна наукова рада, 2015. – С. 44 – 48.

395. Lesik V. Features of application of instruments for regulation of financial stability of the banking system / V. Lesik // V International Scientific Conference: Modern trends in monitoring security: Conference Proceedings, April 20, 2017. Bangkok, Volume II, Part 1, Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Department of Research and Development (Bangkok, Thailand), 2017. – P. 66 – 69.

396. Minsky H.P. The Financial Instability Hypothesis / H.P. Minsky // *The Jerome Levy Economics Institute of Bard College Working paper*. – 2012. – №. 74. – 10 p. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.levyinstitute.org/pubs/wp74.pdf>.

397. Mishkin F.S. Global Financial Instability: Framework, Events, Issues / F.S. Mishkin [Electronic resource] // *Journal of Economic Perspectives*. – 1999. – Vol. 13. – № 4. – Mode of access: <http://www0.gsb.columbia.edu/faculty/fmishkin/PDFpapers/jep99.pdf>

398. Miskin F. S. Global financial instability: framework, events, issues / F. S. Miskin // *Journal of Economic Perspectives*. – 1994. – № 13. – P. 3 – 25.

399. Nafis Alam. Impact of banking regulation on risk and efficiency in Islamic banking / Alam Nafis / [Electronic resource] // *Journal of Financial Reporting and Accounting* Vol. 11 No. 1, 2013 pp. 29-50.

400. Osiński J. Macroprudential and Microprudential Policies: Toward Cohabitation // J. Osiński, K. Seal, L. Hoogduin // Monetary and Capital Markets Department INTERNATIONAL MONETARY FUND, June 2013 – 28 p.

401. Padoa-Schioppa T. Central banks and financial stability: exploring a land in between / T. Padoa-Schioppa. – Paper presented at the Second ECB Central Banking Conference “The transformation of the European financial system”. – Frankfurt am Main. – October, 2002.

402. Quah D. T. Galton’s Fallacy and Tests of the Convergence Hypothesis / D. T. Quah // Scandinavian Journal of Economics. – 1993. – № 95 – P. 47 – 53.

403. Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012. – Mode of access: <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L.2013.176.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2013:176:TOC>

404. Sachs J., Tornell A., Velasco A. Financial Crises in Emerging Markets: The Lessons from 1995 / J. Sachs, A. Tornell, A. Velasco [Electronic resource] // NBER Working Paper. – 1996. – № 5576. – Mode of access : www.nber.org.

405. Schinasi G.J. Defining Financial Stability / G.J. Schinasi // IMF Working Paper. International Monetary Fund. – 2004. – № 187. – P. 18.

406. Schinasi G.J. Safeguarding financial stability: theory and practice / G. Schinasi. – Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2005. – 312 p.

407. Schoenmaker D. The Role of Central Banks in Financial Stability / D.Schoenmaker [Electronic resource] // Encyclopedia of Financial Globalization. Duisenberg school of finance April 2011 – 27 p. – Mode of access: [http://personal.vu.nl/d.schoenmaker/Encyclopedia_Role_of_Central_Banks_v1%20\(28-4\).pdf](http://personal.vu.nl/d.schoenmaker/Encyclopedia_Role_of_Central_Banks_v1%20(28-4).pdf)

408. Swamy V. Banking System Resilience and Financial Stability /V. Swamy [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.researchgate.net/publication/244988473_Banking_System_Resilience_and_Financial_Stability_Banking_System_Resilience_and_Financial_Stability[access

ed Sep 12, 2017].

409. The PRA's approach to banking supervision April 2013. – 42 p.

410. UNCTADSTAT: Methodology and Classification [Electronic source]. – Mode of access: <http://unctadstat.unctad.org/UnctadStatMetadata/Classifications/Methodology&Classifications.html>.

411. Wellerdt A. Organisation of Banking Regulation / A. Wellerdt. – Springer Briefs in Law, Hamburg? Germany. – 107 p.

412. World Development Indicators [Electronic source] // The World Bank. – Access: <http://data.worldbank.org/indicator/all>.

413. WTO International Trade Statistics [Electronic source]. – Mode of access: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its_e.htm.

414. Yehorycheva S. Actual Problems of the Ukraine's Banking System Capital Stability Management / S. Yehorycheva, O. Kolodiziev, S. Prasolova // Banks and Bank Systems. 2017. – Volume 12. – Issue. – P. 60 – 67.

ДОДАТКИ

Результати проведення морфологічного аналізу поняття
«банківське регулювання»

Таблиця А.1

Підходи до визначення поняття «банківське регулювання»

Автор	Визначення поняття «банківське регулювання»
Б. Адамик [2, с. 31]	Формування державою або уповноваженим нею органом системи норм і застосування заходів впливу на банківську сферу з метою забезпечення стабільного і безпечного функціонування банків, попередження дестабілізаційних процесів у банківському секторі та досягнення загальнодержавних економічних цілей.
Алам Нафіс (Alam Nafis [399]	Теоретична (концептуальна основа) контролю створення, проведення фінансових операцій і ліквідації банків.
О.Барановський [291, с. 262]	Банківське регулювання слід розглядати, принаймні, в двох аспектах. По-перше, з точки зору регулювання банками важливих елементів соціально-економічного розвитку держави, по-друге, з точки зору регулювання банківської сфери як такої спеціально уповноваженими на це державою органами, недержавними саморегульованими організаціями й комерційними банками.
Ю. Ващенко [40, с.95]	Діяльність уповноважених органів, яка полягає у видання правових актів у сфері банківської діяльності.
А. Веллердт [411, с.51 – 52]	Мета банківського регулювання є стабільність фінансової системи в цілому, шляхом забезпечення функціонування банківського сектору і захисту інвесторів від збитків.
О.Д. Вовчак [47, с. 27]	Системаспецифічних правил поведінки нормативного характеру, сформульованих державними органами, іншими владними структурами, а також недержавними саморегулюючими організаціями, що мають своєю метою обмеження банківської активності і головним чином банківських операцій.
В. Грушко [71]	Застосовування регулятивно-наглядовими органами до банків певних коригувальних дій, а також заходи примусового впливу з метою регулювання їхньої діяльності.
Х. Ван.Грюнинг [72, с.116]	Процес формування і закріплення уповноваженими органами спеціальних правил та норм на основі діючих законів з метою їх ефективного застосування у діяльності банків.
Н.Ю. Єрпильова [129]	Система специфічних правил поведінки нормативного характеру, сформульованих державними органами, іншими владними структурами, а також недержавними саморегулюючими організаціями, що мають своєю метою обмеження банківської активності і, головним чином, банківських операцій.
А. Г.Загородній [110]	Одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність комерційних банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства
В.В. Коваленко [13]	Система заходів, за допомогою яких держава через Національний банк або інший наглядовий орган забезпечує стабільне й безпечне функціонування банківської системи, запобігає дестабілізаційним тенденціям у банківському секторі.

Продовження додатку А
Продовження таблиці А.1

Автор	Визначення поняття «банківське регулювання»
О.М. Костюк [167, с.39]	Діяльність НБУ в частині формування адміністративно-правових норм, які сприяють стабільному розвитку банківської системи України.
О. Любунь [211]	Система заходів, за допомогою яких центральний банк забезпечує стабільне, безпечне функціонування банків та запобігає дестабілізаційним процесам у банківському секторі.
В. Міщенко та ін. [227]	Створення відповідної правової бази. По-перше, розробка та ухвалення законів, що регламентують діяльність банків. По-друге, ухвалення відповідними установами, уповноваженими державою, положень, що регламентують функціонування банків у вигляді нормативних актів, інструкцій, директив. Вони базуються на чинному законодавстві, конкретизують та роз'яснюють основні положення законів. Законодавчі та нормативні положення визначають такі межі поведінки банків, які сприяють надійному та активному функціонуванню банківської системи.
С.Р.Моїсєв [84, с.275]	Діяльність, спрямована на розроблення і контроль за виконанням відповідних правил та інструкцій, що стосуються банківського сектору.
О. Орлюк [249]	Одна з форм державного управління, що становить систему заходів, за допомогою яких держава через центральний банк (або інший уповноважений орган) забезпечує стабільне та безпечне функціонування банків, а також попереджає дестабілізуючі процеси в банківському секторі.
Р. А.Павлов [256]	Вплив Національного банку України, інших державних органів влади, міжнародних організацій, Асоціації українських банків та інших об'єднань фізичних і юридичних осіб на діяльність банків для досягнення визначеної мети з використанням методів та відповідних їм інструментів.
О. О.Павлюк [257]	Процес сприяння фінансової стабільності за допомогою використання спеціальних методів, інструментів, шляхом встановлення конкретних правил та інструкцій.
Пасічник В.В.[261]	Розробка та видання уповноваженими органами на підставі законів нормативно-правових актів, які регламентують види і способи банківської діяльності.
В.П.Поляков [129]	Система заходів, за допомогою яких держава через центральний банк забезпечує стабільне та безпечне функціонування банківської систем.
О.Скаско, Т.Смовженко [15]	Система заходів, за допомогою яких держава через Національний банк або інший наглядовий орган забезпечує стабільне й безпечне функціонування банківської системи, запобігає дестабілізаційним тенденціям у банківському секторі.
М.Суржинський [307]	Управлінська діяльність, що має свої методи, способи, форми реалізації.
Г.П. Табачук [309]	Система заходів, за допомогою яких центральний банк забезпечує стабільне, безпечне функціонування банків та запобігає дестабілізуючим процесам у банківському секторі.
О.Хоб'юк [321]	Формування та застосування державою заходів впливу на банківську сферу для досягнення державних цілей.

Морфологічні параметри поняття «банківське регулювання»

Ключові ознаки банківського регулювання	Адамик Б. [2, с. 31]	АламНафіс[399]	Барановський О. [291, с. 262]	Ващенко Ю. [40, с.95]	Веллердт А. [411, с.51 – 52]	Вовчак О.Д.[47, с. 27]	Грушко В.[71]	Грюнінг Х. Ван. [72, с.116]	Єрпильова Н.Ю.[129]	Загородній А. Г.[110]	Коваленко В.В.[13]	Костюк О.М. [167, с.39]	Любунь О. [211]	Міценко В. та ін. [227]	Моїсеїв С.Р. [84, с.275]	Орлюк О.[249]	Павлов Р. А.[256]	Павлюк О. О.[257]	Пасічник В.В.[261]	Поляков В.П.[129]	Скаско О., Смовженко Т.[15]	Суржинський М.[307]	Табачук Г.П. [309]	Хоб'юк О.[321]
Вплив НБУ, державних органів влади, міжнародних організацій, АУБ, банків			+						+								+							+
Діяльність уповноважених органів (НБУ та ін.)				+				+			+	+							+					
Діяльність, спрямована на розроблення і контроль														+										
Коригувальні дії							+																	
Основа контролю створення, проведення фінансових операцій і ліквідації банків		+																						
Процес сприяння, використання спеціальних методів, інструментів, встановлення конкретних правил та інструкцій																		+						
Процес формування і закріплення уповноваженими органами спеціальних правил та норм								+				+												
Система заходів											+		+			+							+	
Система норм	+									+														
Система специфічних правил поведінки нормативного характеру						+			+															

Продовження додатку А
Продовження таблиці А.2

Ключові ознаки банківського регулювання	Адамик Б. [2, с. 31]	Алам Нафіс [399]	Барановський О. [291, с.	Вашенко Ю. [40, с.95]	Веллердт А. [411, с.51 – 52]	Вовчак О.Д.[47, с. 27]	Грушко В.[71]	Грюнинг Х. Ван. [72, с.116]	Єрпильова Н.Ю.[129]	Загородній А. Г.[110]	Коваленко В.В.[13]	Костюк О.М. [167, с.39]	Льобунь О. [211]	Міщенко В. та ін. [227]	Моїсєєв С.Р. [84, с.275]	Орлюк О.[249]	Павлов Р. А.[256]	Павлюк О. О.[257]	Пасічник В.В.[261]	Поляков В.П.[129]	Скаско О., Смовженко	Суржинський М.[307]	Табачук Г.П. [309]	Хоб'юк О.[321]
Створення відповідної правової бази: законів, положень, нормативно-правових актів				+										+										
Управлінська діяльність																								
Форма державного управління																+								
Формування заходів впливу (в т.ч. примусового)	+						+																	+
Функція центрального банку										+														
Ключові ознаки мети (F)																								
визначають загальні принципи банківської діяльності																								
відповідальність за порушення банківського законодавства															+									
Досягнення визначеної мети																	+							
досягнення загальнодержавних економічних цілей	+																							+
забезпечує стабільне й безпечне функціонування (банків) банківської системи	+										+		+		+				+	+		+		
запобігає дестабілізуючим процесам (тенденція) у банківському секторі											+		+		+					+		+		
їх не ефективно застосування у діяльності банків								+																

Продовження додатку А
Продовження таблиці А.2

Ключові ознаки банківського регулювання	Адамик Б. [2, с. 31]	Алам Нафіс [399]	Барановський О. [291, с. 262]	Ващенко Ю. [40, с.95]	Веллердт А. [411, с.51-52]	Вовчак О.Д.[47, с. 27]	Грушко В.[71]	Грюнинг Х. Ван. [72, с.116]	Єрпильова Н.Ю.[129]	Загородній А. Г.[110]	Коваленко В.В.[13]	Костюк О.М. [167, с.39]	Льобунь О. [211]	Міщенко В. та ін. [227]	Моїсєїв С.Р. [84, с.275]	Орлюк О.[249]	Павлов Р. А.[256]	Павлюк О. О.[257]	Пасічник В.В.[261]	Поляков В.П.[129]	Скаска О., Смовженко Т.[15]	Суржинський М.[307]	Табачук Г.П. [309]	Хоб'юк О.[321]	
Обмеження банківської активності і банківських операцій						+			+																
порядок здійснення банківського нагляду																									
регламентують види і способи банківської діяльності														+					+						
регулюють діяльність банків							+			+															
сприяють стабільному розвитку банківської системи України												+													
стабільність фінансової системи в цілому					+																				
Фінансової стабільності																	+								
Ключові ознаки щодо органу впливу (F4)																									
Держава	+		+			+					+			+		+				+					+
Уповноважені державою органи	+		+	+		+		+	+										+						
Недержавні саморегульовані організації			+			+			+																
Банки			+																						
Владні структури									+																
Центральний банк /(НБУ (+*))										+	+	+	+			+	+			+	+		+		
Регулятивно-наглядовий органам							+				+										+				
Інші державні органи влади																									
Міжнародні організації																									
Асоціації українських банків																									
Об'єднань фізичних і юридичних осіб																									

Матриця образів ключових ознак існуючих визначень поняття «банківське регулювання»

Ключові ознаки банківського регулювання		Z ₁	Z ₂	Z ₃	Z ₄	Z ₅	Z ₆	Z ₇	Z ₈	Z ₉	Z ₁₀	Z ₁₁	Z ₁₂	Z ₁₃	Z ₁₄	Z ₁₅
Б.Адамик [2, с. 31]	S ₁	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
Алам Нафіс [399]	S ₂	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
О. Барановський [291, с. 262]	S ₃	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ю. Ващенко [40, с.95]	S ₄	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
А. Веллердт [411, с.51 – 52]	S ₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
О.Д. Вовчак [47, с. 27]	S ₆	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
В. Грушко [71]	S ₇	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Х. Ван. Грюнинг [72, с.116]	S ₈	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Н.Ю. Єрпильова [129]	S ₉	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
А. Г. Загородній [110]	S ₁₀	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
В.В. Коваленко [149]	S ₁₁	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
О.М. Костюк [167, с.39]	S ₁₂	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
О. Любунь [210]	S ₁₃	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
В. Міщенко та ін. [227]	S ₁₄	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
С. Р.Моїсєїв [84, с.275]	S ₁₅	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
О. Орлюк [249]	S ₁₆	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
Р. А. Павлов [256]	S ₁₇	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
О. О.Павлюк [257]	S ₁₈	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В.В.Пасічник [261]	S ₁₉	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
В.П. Поляков [129]	S ₂₀	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
О.Скаско, Т.Смовженко [15]	S ₂₁	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
М. Суржинський [307]	S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Г.П. Табачук [309]	S ₂₃	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
О. Хаб'юк [321]	S ₂₄	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0

Матриця міри подібності визначень поняття «банківське регулювання»

	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄	S ₅	S ₆	S ₇	S ₈	S ₉	S ₁₀	S ₁₁	S ₁₂	S ₁₃	S ₁₄	S ₁₅	S ₁₆	S ₁₇	S ₁₈	S ₁₉	S ₂₀	S ₂₁	S ₂₂	S ₂₃	S ₂₄	
S ₁	1	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	
S ₂	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₃	0	0	1	0	0	0	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0,33	0,33	0	0	0	0,33
S ₄	0	0	0	1	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0,25	0	0,33	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0
S ₅	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₆	0	0	0	0	0	1	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₇	0,25	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25
S ₈	0	0	0	0,25	0	0	0	1	0	0	0,25	0,5	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0
S ₉	0	0	0,33	0	0	0,33	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0,33	0	0	0,25	0,25	0	0	0	0,25
S ₁₀	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₁	0	0	0	0,25	0	0	0	0,25	0	0	1	0,25	0,33	0	0	0,25	0	0	0,25	0,25	0,25	0	0,33	0	0
S ₁₂	0	0	0	0,25	0	0	0	0,5	0	0	0,25	1	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0
S ₁₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,33	0	1	0	0	0,33	0	0	0	0,33	0,33	0	0,5	0	0
S ₁₄	0	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0
S ₁₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₆	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0,33	0	0	1	0	0	0	0,25	0,25	0	0,5	0	0
S ₁₇	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,33	0,33	0	0	0	0,33
S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₉	0	0	0	0,5	0	0	0	0,25	0	0	0,25	0,25	0	0,33	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S ₂₀	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0,25	0	0,25	0	0,33	0	0	0,25	0,33	0	0	1	0,5	0	0,33	0,25	0,25
S ₂₁	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0,25	0	0,25	0	0,33	0	0	0,25	0,33	0	0	0,5	1	0	0,33	0,25	0,25
S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
S ₂₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,33	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0,33	0,33	0	1	0	0
S ₂₄	0,25	0	0,33	0	0	0	0,25	0	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0,33	0	0	0,25	0,25	0	0	0	1

Матриця міри включення визначень поняття «банківське регулювання»

	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄	S ₅	S ₆	S ₇	S ₈	S ₉	S ₁₀	S ₁₁	S ₁₂	S ₁₃	S ₁₄	S ₁₅	S ₁₆	S ₁₇	S ₁₈	S ₁₉	S ₂₀	S ₂₁	S ₂₂	S ₂₃	S ₂₄	
S ₁	1	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	
S ₂	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₃	0	0	1	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5	0,5	0	0	0,5	
S ₄	0	0	0	1	0	0	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₅	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₆	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₇	0,5	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5
S ₈	0	0	0	0,5	0	0	0	1	0	0	0,5	1	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0
S ₉	0	0	0,5	0	0	0,5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5	0,5	0	0	0,5	
S ₁₀	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₁	0	0	0	0,5	0	0	0	0,5	0	0	1	0,5	1	0	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0	1	0	0
S ₁₂	0	0	0	0,5	0	0	0	1	0	0	0,5	1	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0
S ₁₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0,5	0,5	0	1	0	0
S ₁₄	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0
S ₁₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₆	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	1	0	0	0	0,5	0,5	0	1	0	0
S ₁₇	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5	0,5	0	0	0,5	0
S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₉	0	0	0	1	0	0	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0	0,5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S ₂₀	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0	0	1	1	0	1	0,5	0,5
S ₂₁	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0	0	1	1	0	1	0,5	0,5
S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
S ₂₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0
S ₂₄	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0,5	0,5	0	0	0	1

Морфологічні параметри визначення поняття «банківське регулювання» з позиції мети

Ключові ознаки банківського регулювання		F ₁	F ₂	F ₃	F ₄	F ₅	F ₆	F ₇	F ₈	F ₉	F ₁₀	F ₁₁	F ₁₂	F ₁₃	F ₁₄
Адамик Б. [2, с. 31]	S ₁	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
АламНафіс [399]	S ₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Барановський О. [291, с. 262]	S ₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ващенко Ю. [47, с. 27]	S ₄	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Веллердт А. [411, с.51-52]	S ₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Вовчак О.Д. [47, с. 27]	S ₆	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Грушко В. [71]	S ₇	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Грюнинг Х. Ван. [72, с.116]	S ₈	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Єрпильова Н.Ю. [129]	S ₉	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Загородній А. Г. [110]	S ₁₀	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Коваленко В.В. [13]	S ₁₁	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Костюк О.М. [211]	S ₁₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Любунь О. [211]	S ₁₃	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Міщенко В. та ін. [227]	S ₁₄	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Моїсєїв С. Р. [84, с.275]	S ₁₅	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Орлюк О. [249]	S ₁₆	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Павлов Р. А. [256]	S ₁₇	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Павлюк О. О. [257]	S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Пасічник В.В. [261]	S ₁₉	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Поляков В.П. [129]	S ₂₀	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Скаска О., Смовженко Т. [15]	S ₂₁	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Суржинський М. [307]	S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Табачук Г.П. [309]	S ₂₃	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Хоб'юк О. [321]	S ₂₄	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Продовження додатку А

Таблиця А.7

**Ключові характеристики банківського регулювання з позиції мети у
межах визначення його сутності**

Характеристика (Z _j)	Ключові характеристики визначень сутності банківського регулювання
F ₁	визначають загальні принципи банківської діяльності
F ₂	відповідальність за порушення банківського законодавства
F ₃	досягнення визначеної мети
F ₄	досягнення загальнодержавних економічних цілей
F ₅	забезпечує стабільне й безпечне функціонування (банків) банківської системи
F ₆	запобігає дестабілізуючим процесам (тенденція) у банківському секторі
F ₇	їх ефективного застосування у діяльності банків
F ₈	обмеження банківської активності і банківських операцій
F ₉	порядок здійснення банківського нагляду
F ₁₀	регламентують види і способи банківської діяльності
F ₁₁	регулюють діяльність банків
F ₁₂	сприяють стабільному розвитку банківської системи України
F ₁₃	стабільність фінансової системи в цілому
F ₁₄	фінансової стабільності

Матриця міри подібності визначень поняття «банківське регулювання» з позиції мети

	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄	S ₅	S ₆	S ₇	S ₈	S ₉	S ₁₀	S ₁₁	S ₁₂	S ₁₃	S ₁₄	S ₁₅	S ₁₆	S ₁₇	S ₁₈	S ₁₉	S ₂₀	S ₂₁	S ₂₂	S ₂₃	S ₂₄
S ₁	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0,25	0	0	0,25	0	0	0	0,33	0,25	0	0,25	0,33
S ₂	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₃	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₄	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₅	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₆	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₇	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₈	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₉	0	0	0	0	0	0,5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₀	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₁	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0,33	0,5	0	0,5	0
S ₁₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₃	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	1	0	0	0,5	0	0	0	0,33	0,5	0	0,5	0
S ₁₄	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0
S ₁₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₆	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	1	0	0	0	0,33	0,5	0	0,5	0
S ₁₇	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S ₁₉	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₂₀	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,33	0	0,33	0	0	0,33	0	0	0	1	0,33	0	0,33	0
S ₂₁	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0,33	1	0	0,5	0
S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
S ₂₃	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0,33	0,5	0	1	0
S ₂₄	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Матриця міри включення визначень поняття «банківське регулювання» з позиції мети

	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄	S ₅	S ₆	S ₇	S ₈	S ₉	S ₁₀	S ₁₁	S ₁₂	S ₁₃	S ₁₄	S ₁₅	S ₁₆	S ₁₇	S ₁₈	S ₁₉	S ₂₀	S ₂₁	S ₂₂	S ₂₃	S ₂₄	
S ₁	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0	1	0,5	0	0,5	1
S ₂	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₃	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₄	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₅	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₆	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₇	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₈	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₉	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₀	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₁	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0
S ₁₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₃	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0
S ₁₄	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₁₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₆	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0
S ₁₇	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₉	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₂₀	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0,5	0	0,5	0
S ₂₁	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0,5	1	0	1	0	0
S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
S ₂₃	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0,5	1	0	1	0	0
S ₂₄	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1

Ключові характеристики банківського регулювання з урахуванням органу впливу

Характеристика (Z _j)	Ключові характеристики визначень сутності банківського регулювання
A ₁	Держава
A ₂	Уповноважені державою органи
A ₃	Недержавні саморегульовані організації
A ₄	Банки
A ₅	Владні структури
A ₆	Центральний банк / (НБУ (+*))
A ₇	Регулятивно-наглядовий органам до банків
A ₈	Інші державні органи влади
A ₉	Міжнародні організації
A ₁₀	Асоціації українських банків
A ₁₁	Об'єднань фізичних і юридичних осіб

Матриця міри подібності визначень поняття «банківське регулювання» з урахуванням органу впливу

	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄	S ₅	S ₆	S ₇	S ₈	S ₉	S ₁₀	S ₁₁	S ₁₂	S ₁₃	S ₁₄	S ₁₅	S ₁₆	S ₁₇	S ₁₈	S ₁₉	S ₂₀	S ₂₁	S ₂₂	S ₂₃	S ₂₄	
S ₁	1	0	0,33	0,33	0	0,4	0	0,33	0,2	0	0,2	0	0	0,33	0	0,25	0	0	0,33	0,25	0,2	0	0	0,33	
S ₂	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₃	0,33	0	1	0,2	0	0,43	0	0,2	0,29	0	0,14	0	0	0,2	0	0,17	0	0	0,2	0,17	0,14	0	0	0,2	
S ₄	0,33	0	0,2	1	0	0,25	0	0,5	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0
S ₅	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₆	0,4	0	0,43	0,25	0	1	0	0,25	0,33	0	0,17	0	0	0,25	0	0,2	0	0	0,25	0,2	0,17	0	0	0,25	
S ₇	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0	0
S ₈	0,33	0	0,2	0,5	0	0,25	0	1	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0
S ₉	0,2	0	0,29	0,25	0	0,33	0	0,25	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25	0	0	0	0	0	0
S ₁₀	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,25	0,5	0,5	0	0	0,33	0,17	0	0	0,33	0,25	0	0,5	0	
S ₁₁	0,2	0	0,14	0	0	0,17	0,25	0	0	0,25	1	0,25	0,25	0,25	0	0,4	0,13	0	0	0,4	0,5	0	0,25	0,25	
S ₁₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0,25	1	0,5	0	0	0,33	0,17	0	0	0,33	0,25	0	0,5	0	
S ₁₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0,25	0,5	1	0	0	0,33	0,17	0	0	0,33	0,25	0	0,5	0	
S ₁₄	0,33	0	0,2	0	0	0,25	0	0	0	0	0,25	0	0	1	0	0,33	0	0	0	0,33	0,25	0	0	0,5	
S ₁₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₆	0,25	0	0,17	0	0	0,2	0	0	0	0,33	0,4	0,33	0,33	0,33	0	1	0,14	0	0	0,5	0,4	0	0,33	0,33	
S ₁₇	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,17	0,13	0,17	0,17	0	0	0,14	1	0	0	0,14	0,13	0	0,17	0	
S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	
S ₁₉	0,33	0	0,2	0,5	0	0,25	0	0,5	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
S ₂₀	0,25	0	0,17	0	0	0,2	0	0	0	0,33	0,4	0,33	0,33	0,33	0	0,5	0,14	0	0	1	0,4	0	0,33	0,33	
S ₂₁	0,2	0	0,14	0	0	0,17	0,25	0	0	0,25	0,5	0,25	0,25	0,25	0	0,4	0,13	0	0	0,4	1	0	0,25	0,25	
S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	
S ₂₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0,25	0,5	0,5	0	0	0,33	0,17	0	0	0,33	0,25	0	1	0	
S ₂₄	0,33	0	0,2	0	0	0,25	0	0	0	0	0,25	0	0	0,5	0	0,33	0	0	0	0,33	0,25	0	0	1	

Матриця міри включення визначень поняття «банківське регулювання» з урахуванням органу впливу

	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄	S ₅	S ₆	S ₇	S ₈	S ₉	S ₁₀	S ₁₁	S ₁₂	S ₁₃	S ₁₄	S ₁₅	S ₁₆	S ₁₇	S ₁₈	S ₁₉	S ₂₀	S ₂₁	S ₂₂	S ₂₃	S ₂₄
S ₁	1	0	0,5	1	0	0,67	0	1	0,33	0	0,33	0	0	1	0	0,5	0	0	1	0,5	0,33	0	0	1
S ₂	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₃	0,5	0	1	1	0	1	0	1	0,67	0	0,33	0	0	1	0	0,5	0	0	1	0,5	0,33	0	0	1
S ₄	1	0	1	1	0	0,33	0	1	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₅	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₆	0,67	0	1	0,33	0	1	0	1	0,67	0	0,33	0	0	1	0	0,5	0	0	1	0,5	0,33	0	0	1
S ₇	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,33	0	0	0
S ₈	1	0	1	1	0	1	0	1	0,33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₉	0,33	0	0,67	0,33	0	0,67	0	0,33	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₁₀	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,33	1	1	0	0	0,5	0,2	0	0	0,5	0,33	0	1	0
S ₁₁	0,33	0	0,33	0	0	0,33	0,33	0	0	0,33	1	1	1	1	0	1	0,2	0	0	1	1	0	1	1
S ₁₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0,5	0,2	0	0	0,5	0,33	0	1	0
S ₁₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0,5	0,2	0	0	0,5	0,33	0	1	0
S ₁₄	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0,5	0	0	0	0,5	0,33	0	0	1
S ₁₅	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S ₁₆	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0	1	0,2	0	0	1	0,67	0	1	1
S ₁₇	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2	0,2	0,2	0,2	0	0	0,2	1	0	0	0,5	0,33	0	1	0
S ₁₈	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
S ₁₉	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
S ₂₀	0,5	0	0,5	0	0	0,5	0	0	0	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0	1	0,5	0	0	1	0,67	0	1	1
S ₂₁	0,33	0	0,33	0	0	0,33	0,33	0	0	0,33	1	0,33	0,33	0,33	0	0,67	0,33	0	0	0,67	1	0	1	1
S ₂₂	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
S ₂₃	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0
S ₂₄	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1

Обґрунтування складових системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності
банківської системи

Таблиця Б. 1

Завдання банківського регулювання та системи забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Інтерпретація елемента системи	Автор										
	Мізіна І. В.	Любунь О. С.	Мохова Ю. Л.	Суржинський М.	Лазня А. В.	ЗУ «Про НБУ»	Коваленко В. В.	В.В. Коваленко, Б. А. Дедашев	Дяконова І.І.	Прилучський О.В.	Коваленко А. А.
підвищення рівня капіталізації банків;	+										
удосконалення підходів до регулювання операцій банків з пов'язаними особами;	+										
виявлення реальних обсягів операцій з пов'язаними особами та вжиття заходів, спрямованих на їх зменшення;	+										
посилення відповідальності, в тому числі шляхом встановлення кримінальної відповідальності, керівників банків, власників істотної участі та інших пов'язаних осіб за діяльність, що призводить до неплатоспроможності банків;	+										
проведення оцінки якості активів банків з метою визначення потреби в додатковій капіталізації банківських установ;	+										
подальше очищення банківської системи від фінансових установ, які є неплатоспроможними, здійснюють відмивання грошей та не дотримуються вимог законодавства;	+										
створення скоординованої системи позасудової реструктуризації кредитів та сприяння добровільній реструктуризації валютних іпотечних кредитів.	+										
Забезпечення стабільності та надійності банківської системи;		+	+	+					+	+	+
Забезпечення прозорості політики і діяльності банківського сектору в цілому і кожного банку окремо;		+		+		+	+		+	+	+
Створення конкурентного середовища у банківському секторі		+		+		+	+		+	+	+
Реалізація активної фінансової політики					+						
Реструктуризація банківського сектору					+						
Розвиток системи моніторингу системних ризиків					+						
Розширення фінансових інструментів і банківських послуг					+						
Захист інтересів клієнтів і вкладників, які розміщують свої кошти в банках, від не ефективного управління та шахрайства;		+	+	+		+	+	+	+	+	+
Підвищення стійкості та ефективності банківської діяльності;						+					
Підтримка необхідного рівня стандартів і професіоналізму в банківському секторі.		+				+	+		+	+	+
Завдання мікро- та макрорегулювання								+			

Принципи системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи з позиції банківського регулювання

Принципи	Д'яконова І.І. [79]	Діденко О.М. [90]	Принципи ісламської фінансової системи [363]	Банк Англії [409]	Белінська Я. В. [22]	Лазня А. В. [181]	Мордань Є. Ю. [231]	Сума
Адаптації							+	1
Адекватність	+	+						2
Альтернативності							+	1
Антициклічні					+			1
Вагомість поглинання			+					1
Взаємодія і співробітництво			+					1
Визначення відмінностей у природі і завданні уповноважених осіб				+				1
Відкритість	+	+						2
Відповідальності		+		+			+	3
Вікно операційної діяльності банку			+					1
Внутрішні взаємовідносини			+					1
Внутрішній контроль і аудит			+					1
Гнучкість		+						1
Діапазонохоплення			+					1
Достатність	+						+	2
Еластичність	+							1
Ефективність	+	+		+	+	+		5
Загальні		+					+	2
Законність;		+					+	2
Зворотного зв'язку							+	1

Продовження додатку Б
Продовження таблиці Б.2

Принципи	[79]	[90]	[363]	[409]	[22]	[231]	[231]	Сума
Зобов'язання, орієнтири, повноваження			+					1
Зовнішнього доповнення							+	1
Ієрархічності							+	1
Когерентності							+	1
Контроль індикаторів фінансової стабільності					+			1
Корегування та дозвіл повноважень органів нагляду			+					1
Кредитний ризик			+					1
Ліцензійні вимоги (критерії)			+					1
Менеджмент і організація			+					1
Нагляд на консолідованій основі			+					1
Наглядова звітність			+					1
Наглядовий підхід			+					1
Науковості							+	1
Невірне застосування фінансового сервісу			+					1
Незалежність;		+	+					2
Необхідність мінімізації несприятливого впливу на конкуренцію				+				1
Необхідної різноманітності							+	1
Норма окупності ризикових капіталовкладень			+					1
Об'єктивність;		+						1
Операційний ризик			+					1
Операційної незалежності							+	1
Перерахунок грошових коштів між значними власниками			+					1
Підзвітності					+	+	+	3
Підхід до обліку фінансових вкладень власників			+					1
Повноважність та рівноправність;		+						1
Послідовність	+	+				+	+	4
Проблемні активи, резервні фонди і резерви			+					1
Прозорість і ринкова дисципліна			+	+	+	+		4
Пропорційність				+				1
Процес управління ризиками			+					1
Публічність;		+						1

Продовження додатку Б
Продовження таблиці Б.2

Принципи	[79]	[90]	[363]	[409]	[22]	[231]	[231]	Сума
Ризик вкладень в акції підприємств			+					1
Ризик концентрації та ліміти активних ризикових банківських операцій			+					1
Ризик ліквідності			+					1
Ризик обмеження переказу коштів з країни в країну			+					1
Ринковий ризик			+					1
Рівень достатності капіталу			+					1
Розкриття інформації, яка стосується уповноважених осіб				+				1
Системність;		+					+	2
Специфічні:		+						1
Справедливість	+	+						2
Стабілізаційні					+			1
Структура методів управління			+					1
Структурні					+			1
Ступінь жорсткості санкцій						+		1
Технології та інструменти нагляду			+					1
Тривалості та передбачуваності					+	+		2
Узгодженість інтересів та пріоритетів		+	+		+	+	+	5
Фінансова звітність і зовнішній аудит			+					1
Цілеспрямованості				+			+	2
Часткові							+	1

Функції банківського регулювання

Функції	Автор										
	ЗУ «Про НБУ»	Д'яконова І.І.	Мордань Є. Ю.	Харь І.С.	Коваленко В.В.	Юрченко С.М.	Белінська Я. В.	Лазня А. В.	Мордань Є. Ю.	Парипа К.В.	Лобозинська С.
Організаційна		+	+	+							
Захисна		+	+	+		+					+
Стабілізаційна		+	+	+							
Координаційна			+	+							+
Аналітична			+	+							
Методологічна			+	+							
Інформаційна			+	+							
Нормотворча					+						
Превентивна						+					
Забезпечувальна						+					
Контрольна									+		+
Оцінювальна									+		
Оперативного впливу на ризика									+		
Інституційна											+
Регламентуюча											+
Соціальна											+
Інтеграційна											+

Огляд дисертаційних досліджень за напрямком: моніторинг фінансової стабільності банківської системи

Шифр спеціальності	Рік	Автор, назва	система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи	етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емергентності	експрес-оцінка фінансової стабільності банків	методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій	діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання
08.00.08	2016	Діденко О.М. Регулювання банківської діяльності в контексті узгодження інтересів держави та бізнесу	-	-	-	-	-	-	-	+/-
08.00.08	2016	Голуб К.В. Політика подолання кризових явищ в банківській системі України	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.04	2016	Тарасевич А. П. Система моніторингу економічного стану підприємства	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2015	Мордань Є. Ю. Державне регулювання банківської системи	-	-	-	-	-	+/-	-	-
08.00.08	2014	Козлов В.І. Надійність банківської системи в умовах циклічного розвитку економіки	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2014	Островська Н. Л. Моніторинг в системі управління кредитною діяльністю банку	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2013	Заруцька О.П. Науково-методологічні засади банківського нагляду з використанням структурно-функціонального аналізу	-	-	-	-	-	-	-	-

Продовження додатку В

Шифр спеціальності	Рік	Автор, назва	система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи	етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емергентності	експрес-оцінка фінансової стабільності банків	методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі	діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання
08.00.08	2013	Самсонов М.І. Розвиток дистанційного ризик-орієнтованого моніторингу за діяльністю банків України	-	-	-	-	-	+/-	-	-
08.00.08	2013	Карчева Г. Т. Забезпечення ефективного функціонування та розвитку банківської системи України	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2013	Бус О.Б. Розвиток банківського нагляду в Україні	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.03	2012	Патюта І. М. Державний моніторинг в системі регулювання банківського сектору економіки України	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.03	2012	Люлик М.Б. Державне регулювання розвитку комерційного сектору банківської системи України	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2011	Коваленко В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи	-	-	+/-	-	-	+/-	-	-
08.00.08	2011	Швець Н.Р. Банківський нагляд у механізмі функціонування банківської системи	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2011	Джулай В. О. Антикризове управління в банківському секторі економіки України	-	-	-	-	-	-	-	-

Шифр спеціальності	Рік	Автор, назва	система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи	етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емергентності	експрес-оцінка фінансової стабільності банків	методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі	діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання
08.00.08	2011	Петик Л. О. Банківські кризи та методи їх подолання	-	-	-	+	-	-	-	-
08.00.11	2011	Беленька Г.В. Математичні методи діагностування фінансової стабільності банківського сектору України	-	-	-	+/-	-	-	-	-
08.00.11	2011	Кришталь Г.О. Формування системи банківського нагляду в Україні	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2010	Фалюта А.В. Управління фінансовою стабільністю банків в економіці України	+/-	-	-	+/-	-	-	-	-
08.00.08	2010	Головко О. Г. Фінансова стабільність розвитку банків	-	-	-	+/-	-	-	-	-
08.00.04	2009	Чуліпа І.Д. Моніторинг економічних показників діяльності підприємства	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2008	Колодій О.А. Державне регулювання банківської системи в умовах трансформації економіки	-	-	-	-	-	-	-	-
08.00.08	2008	Зінченко В.О. Забезпечення стійкості банківської системи	+/-	+/-	-	-	-	+/-	-	-
08.00.08	2008	Д'яконова І. І. Методологічні засади розвитку банківського нагляду на базі системної організації банківської діяльності	-	-	-	-	-	-	-	-

Шифр спеціальності	Рік	Автор, назва	система організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи	етапи моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінювання фінансової стабільності банківської системи з позиції властивості емергентності	експрес-оцінка фінансової стабільності банків	методичні положення щодо визначення ймовірності зміни рівнів фінансової стабільності банків у короткостроковій перспективі	діагностичний інструментарій моніторингу фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи	методичний підхід до оцінки чутливості рівня фінансової стабільності банківської системи до зміни параметрів, що характеризують інструменти банківського регулювання
08.04.01	2004	Петриченко Л.Ю. Забезпечення фінансової стабільності комерційних банків України	—	—	—	+/-	—	—	—	—
08.04.01	2004	Затварська О.О. Банківська система України та основні напрями її розвитку	—	—	—	—	—	—	—	+/-
08.04.01	2004	Петренко К.В. Банківська діяльність та механізм її регулювання в умовах ринкової трансформації	—	—	—	—	—	—	—	+/-
08.04.01	2004	Степаненко А.І. Банківській нагляд в Україні	—	—	—	—	—	—	—	—
08.04.01	2004	Яценюк А.П. Організація системи банківського нагляду і регулювання в Україні	—	—	—	—	—	—	—	—
25.00.02	2002	Донченко Л.О. Державне регулювання банківської системи України	—	—	—	—	—	—	—	—
08.04.01	1999	Конопатська Л.В. Регулювання банківської діяльності в Україні	—	—	—	—	—	—	—	—

Показники, що визначають достатність капіталу банку

Назва показника	Джерело								Загальна кількість згадувань показника
	[8]	[76]	[141]	[260]	[244]	[202]	[153]	[51]	
норматив адекватності регулятивного капіталу	+	-	-	+	+	-	+	+	5
норматив адекватності основного капіталу	-	-	-	-	-	-	+	-	1
норматив мінімального розміру регулятивного капіталу	-	-	-	-	-	-	-	+	1
<i>коефіцієнт капіталізації</i>	+	+	+	+	+	-	-	+	6
відношення статутного капіталу до власного	+	-	+	-	-	-	-	-	2
коефіцієнт покриття зобов'язань/коштів клієнтів	-	+	+	+	+	+	+	-	6
співвідношення зобов'язань банку та активів	-	-	-	-	-	-	+	-	1
співвідношення обсягів коштів юридичних/фізичних осіб і власного капіталу	-	-	-	-	-	-	+	-	1
темпи приросту капіталу	-	+	+	+	+	+	-	-	5
дохідність капіталу	-	+	+	+	+	+	+	-	6
мультиплікатор капіталу	-	+	+	-	-	-	-	+	3
дохідність активів	-	+	-	+	+	-	-	-	3
темп приросту активів	-	+	+	-	-	-	-	-	2
коефіцієнт співвідношення приростів капіталу та активів	-	+	+	+	+	-	-	-	4
фінансовий леверидж	-	+	+	-	-	-	-	-	2
емісійний дохід	-	-	+	-	-	-	-	-	1
чистий прибуток в розрахунку на 1 акцію	-	-	+	-	-	-	-	-	1
частка негативно класифікованих активів	-	-	+	-	-	-	-	-	1
відкоригована на ризик прибутковість капіталу	-	-	+	-	-	-	-	-	1
коефіцієнт нестабільності залучених коштів	-	-	+	-	-	-	-	-	1
величина економічного капіталу	-	-	+	-	-	-	-	-	1
коефіцієнт захищеності виданих кредитів власним капіталом	-	-	-	+	+	+	-	-	3
коефіцієнт співвідношення недіючих кредитів без урахування резервів до капіталу	-	-	-	+	-	-	-	-	1
коефіцієнт співвідношення чистої відкритої позиції в іноземній валюті до капіталу	-	-	-	+	-	-	-	-	1
коефіцієнт співвідношення великих відкритих позицій до капіталу	-	-	-	+	-	-	-	-	1

Обґрунтування переліку показників для оцінки фінансової стабільності
банківської системи

Таблиця Ж.1

**Показники, що включені до первинного набору індикаторів
фінансової стабільності банківської системи**

Напрямок оцінки фінансової стабільності банківської системи	Перелік показників
інтенсивність кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку	частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків; середній обсяг МБК, що були надані протягом року; співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ; співвідношення обсягів МБК до ВВП; частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ; співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ; співвідношення МБК до статутного капіталу банків; частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ
ефективність валютного регулювання	коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами держави грошової бази; співвідношення обсягу інтервенцій НБУ і міжнародних резервів держави; співвідношення курсу національної валюти до інших валют; показник доларизації економіки; частка валютних активів; частка валюти проданої банками населенню у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку; коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення; відхилення процентних ставок за валютними міжбанківськими кредитами; співвідношення міжнародних резервів до ВВП
ефективність регулювання грошового обігу	коефіцієнт готівки; показник безпеки функціонування грошового ринку; коефіцієнт монетизації; показник швидкості обігу грошової маси; показник фінансової глибини
стан банківського кредитування економіки	середня процентна ставка кредитів банків відносно інфляції; співвідношення річної ставки рефінансування та річної ставки за кредитами; співвідношення ставки за кредитами до ставки за депозитами банків; відношення активів банків до ВВП; показник співвідношення обсягу наданих кредитів (крім міжбанківських) до ВВП; капітал банків до ВВП; прострочена заборгованість за кредитами до ВВП
структурні зміни і фінансові диспропорції у банківській системі	частка банків, які ліквідовано протягом року; частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків; частка державного капіталу у статутному капіталі банків; кількість структурних підрозділів, що приходить на середньому на 1 банк; співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації; співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків; співвідношення кількості банків з низьким та високим рівнями ліквідності
діяльність системних банків	показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку); показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку); рівень довіри населення до СВБ, рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ

Таблиця Ж.2

Показники оцінки фінансової стабільності банківської системи, які виключені із первинної вибірки з причини наявності тісних лінійних зв'язків з іншими індикаторами (к-т парної кореляції перевищує 0,7)

Напрямок оцінки фінансової стабільності банківської системи	Перелік показників
інтенсивність кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку	середній обсяг МБК, що були надані протягом року; співвідношення обсягів МБК до ВВП
ефективність валютного регулювання	коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами держави грошової бази; співвідношення курсу національної валюти до інших валют; відхилення процентних ставок за валютними міжбанківськими кредитами; співвідношення міжнародних резервів до ВВП
ефективність регулювання грошового обігу	коефіцієнт монетизації; показник швидкості обігу грошової маси
стан банківського кредитування економіки	співвідношення ставки за кредитами до ставки за депозитами банків; показник співвідношення обсягу наданих кредитів (крім міжбанківських) до ВВП; капітал банків до ВВП;
структурні зміни і фінансові диспропорції у банківській системі	кількість структурних підрозділів, що приходить на середньому на 1 банк; співвідношення кількості банків з низьким та високим рівнями ліквідності

Таблиця Ж.3

Коефіцієнти парних кореляцій між відібраними показниками інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

	П ₁	П ₂	П ₃	П ₄	П ₅	П ₆
П ₁	1,000000					
П ₂	-0,586755	1,000000				
П ₃	-0,056519	0,048137	1,000000			
П ₄	-0,429496	0,390993	0,498869	1,000000		
П ₅	0,570960	0,238281	-0,146292	-0,315374	1,000000	
П ₆	0,609637	-0,527573	-0,307029	-0,481957	0,244093	1,000000

Примітка: частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків (П₁); співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ (П₂); частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ (П₃); співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ (П₄); співвідношення МБК до статутного капіталу банків (П₅); частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ (П₆)

Коефіцієнти парних кореляцій між відібраними показниками ефективності валютного регулювання

	П ₇	П ₈	П ₉	П ₁₀	П ₁₁
П ₇	1,000000				
П ₈	-0,211224	1,000000			
П ₉	0,047442	0,068618	1,000000		
П ₁₀	-0,356499	-0,483104	-0,298540	1,000000	
П ₁₁	0,560197	-0,548161	0,174434	0,392477	1,000000

Примітка: співвідношення валютних інтервенцій і валових міжнародних резервів (П₇); показник доларизації економіки (П₈); частка валютних активів у сукупних активах банків (П₉); частка валюти проданої банками населенню у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку (П₁₀); коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (П₁₁)

Таблиця Ж.5

Коефіцієнти парних кореляцій між відібраними показниками ефективності регулювання грошового обігу

	П ₁₂	П ₁₃	П ₁₄
П ₁₂	1,000000		
П ₁₃	0,579303	1,000000	
П ₁₄	-0,293650	0,590762	1,000000

Примітка: коефіцієнт готівки (П₁₂), показник безпеки функціонування грошового ринку (П₁₃), показник фінансової глибини (П₁₄)

Таблиця Ж.6

Коефіцієнти парних кореляцій між відібраними показниками стану банківського кредитування економіки

	П ₁₅	П ₁₆	П ₁₇	П ₁₈
П ₁₅	1,000000			
П ₁₆	-0,463350	1,000000		
П ₁₇	0,286265	-0,536917	1,000000	
П ₁₈	0,221338	0,394531	-0,509999	1,000000

Примітка: процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції (П₁₅); процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами (П₁₆); відношення активів банків до ВВП (П₁₇); відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП (П₁₈)

Коефіцієнти парних кореляцій між відібраними показниками структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі

	П ₁₉	П ₂₀	П ₂₁	П ₂₂	П ₂₃
П ₁₉	1,000000				
П ₂₀	-0,191229	1,000000			
П ₂₁	0,347046	0,630702	1,000000		
П ₂₂	0,513596	-0,140592	0,344186	1,000000	
П ₂₃	0,539315	0,412619	0,529761	0,323145	1,000000

Примітка: частка банків, які ліквідовано протягом року (П₁₉); частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків (П₂₀); частка державного капіталу у статутному капіталі банків (П₂₁); співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації (П₂₂); співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків (П₂₃)

Таблиця Ж.8

Коефіцієнти парних кореляцій між показниками оцінки діяльності системних банків

	П ₂₄	П ₂₅	П ₂₆	П ₂₇
П ₂₄	1,000000			
П ₂₅	-0,191229	1,000000		
П ₂₆	0,347046	0,630702	1,000000	
П ₂₇	0,513596	-0,140592	0,344186	1,000000

Примітка: показник фінансової стабільності z-score СВБ (значимість першого порядку) (П₂₄); показник фінансової стабільності z-score СВБ (значимість другого порядку) (П₂₅); рівень довіри населення до СВБ (П₂₆); рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ (П₂₇)

Результати оцінки фінансової стабільності банківської системи України

Таблиця 3.1

**Розрахункові значення показників оцінки фінансової стабільності
банківської системи України 2007-2016 рр.**

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1. Показники інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку										
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків,%	0,472	21,008	8,417	0,642	3,208	10,184	6,587	19,016	6,692	4,581
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ	212,396	6,737	9,261	119,372	35,162	11,569	12,738	7,018	14,889	9,476
частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ,%	0	21,711	72,762	66,567	0	0,410	2,739	10,557	15,438	0
Рівень погашення кредитів рефінансування (співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ),%	84,000	65,133	61,801	358,360	102,391	95,935	98,613	85,229	81,900	88,300
співвідношення МБК до статутного капіталу банків	12,443	15,904	5,544	4,260	6,066	6,999	5,303	9,892	6,101	1,293
частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ,%	13,218	50,546	15,358	3,400	6,948	29,301	27,652	42,834	65,317	35,879
2. Показники ефективності реалізації функцій банківської системи										
2.1. Ефективності валютного регулювання										
співвідношення валютних інтервенцій НБУ (сальдо між обсягами купівлі та продажу іноземної валюти) і валових міжнародних резервів	0,234	-0,097	-0,393	0,038	-0,118	-0,306	-0,154	-1,217	-0,012	0,087
показник доларизації економіки,%	22,968	30,731	31,800	29,142	30,512	32,540	27,157	32,084	31,889	38,931
частка валютних активів у сукупних активах банків,%	45,600	51,000	51,295	42,035	39,551	39,999	36,790	43,730	54,894	42,167
частка валюти проданої банками населенню у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку,%	53,423	52,432	61,827	61,342	63,460	61,737	49,784	58,838	23,457	18,797

коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (критерій Гвідотті-Грінспена)	0,847	0,680	0,673	0,680	0,528	0,373	0,344	0,133	0,260	0,330
2.2. Ефективності регулювання грошового обігу										
коефіцієнт готівки,%	28,049	30,008	32,224	30,607	28,105	25,954	26,158	29,574	28,438	27,650
показник безпеки функціонування грошового ринку,%	15,418	16,324	17,193	16,903	14,634	14,244	16,343	18,060	14,282	12,368
показник фінансової глибини,%	29,083	30,315	27,484	28,354	28,160	31,239	35,907	33,182	26,351	23,647
2.3. Стану банківського кредитування економіки										
процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції, %	-2,2	-4,5	8,6	6,6	11,4	18,6	16,1	-7,3	-21,5	6,1
процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами	0,727	0,889	0,795	0,779	0,844	0,468	0,474	0,934	1,178	1,074
відношення активів банків до ВВП,%	83,165	97,683	96,382	87,023	80,076	80,006	87,846	84,051	61,650	52,151
відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП,%	0,882	1,900	7,657	7,838	7,687	7,121	6,764	11,347	10,776	9,702
3. Показники структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі										
частка банків, які ліквідовано протягом року,%	0,505	4,040	4,569	2,062	2,020	2,273	10,440	24,176	10,989	10,440
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків,%	35,0	36,7	35,8	40,6	41,9	39,5	34,0	32,5	43,3	48,84
частка державного капіталу у статутному капіталі банків,%	5,47	5,47	16,80	31,00	34,00	28,00	32,20	27,60	33,52	44,096
співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації	0,138	0,130	0,230	0,190	0,207	0,174	0,169	0,285	0,124	0,208
співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків	0,006	0,022	0,529	0,250	0,207	0,115	0,125	0,477	0,730	0,550
4. Показники оцінки діяльності системних банків										
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку)	17,966	15,729	25,285	61,203	89,232	68,365	61,421	10,811	2,875	0,059
показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку)	35,356	25,413	21,826	9,961	11,762	77,255	25,296	4,254	-0,989	5,064
рівень довіри населення до СВБ	0,479	0,431	0,357	0,457	0,404	0,452	0,472	0,432	0,374	0,432
рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ	0,044	0,067	0,115	0,176	0,183	0,249	0,207	0,308	0,642	0,539

Результати експрес-оцінки фінансової стабільності банків України
протягом 2007-2016 рр.

Таблиця И.1

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01.2017 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	0,312	0,180	0,695	-0,615	0,297
2	АТ "ОЩАДБАНК"	0,353	0,237	0,880	0,002	0,797
3	АТ "Укрексімбанк"	0,408	0,135	0,808	-0,006	0,738
4	АТ "Райффайзен Банк Аваль"	0,234	0,497	0,866	0,068	0,873
5	АБ "УКРГАЗБАНК"	0,280	0,214	0,935	0,005	0,833
6	ПАТ "СБЕРБАНК"	0,264	0,108	0,975	-0,058	0,785
7	АТ "УкрСиббанк"	0,314	0,464	0,935	-0,022	0,808
8	ПАТ "ПУМБ"	0,371	0,233	0,939	0,008	0,801
9	ПАТ "УКРСОЦБАНК"	0,281	0,448	0,786	-0,248	0,613
10	ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	0,264	0,143	0,825	-0,105	0,731
11	ПАТ "Промінвестбанк"	0,504	0,192	0,886	-0,123	0,669
12	ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	0,202	0,497	0,980	0,027	0,865
13	АТ "ОТП БАНК"	0,131	0,194	0,934	0,039	0,890
14	Акціонерний банк "Південний"	0,428	0,246	0,872	0,003	0,765
15	ПАТ "ВТБ БАНК"	0,176	0,088	0,732	-0,306	0,551
16	ПАТ "СІТІБАНК"	0,021	0,343	0,968	0,074	0,904
17	ПАТ "ІНГ Банк Україна"	0,004	0,380	0,998	0,046	0,867
18	АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	0,195	0,374	0,967	0,025	0,869
19	ПАТ "КРЕДОБАНК"	0,607	0,210	0,924	0,024	0,694
20	ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	0,232	0,139	0,965	0,003	0,838
21	ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	0,360	0,279	0,777	-0,015	0,733
22	АТ "ТАСКОМБАНК"	0,608	0,196	0,931	0,001	0,686
23	ПАТ "БАНК ВОСТОК"	0,133	0,296	0,987	0,012	0,858
24	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	1,881	0,134	0,609	-0,077	0,037
25	ПАТ "МІБ"	0,068	0,357	0,973	0,006	0,862
26	ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	0,154	0,167	0,897	0,015	0,863
27	БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,042	0,083	0,991	0,002	0,838
28	ПАТКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	0,431	0,450	0,832	-0,134	0,677
29	ПАТ "ВіЕс Банк"	0,251	0,651	0,932	0,016	0,853
30	ПАТ "МАРФІН БАНК"	0,309	0,288	0,889	0,007	0,820
31	ПАТ "Ідея Банк"	0,353	0,135	0,927	0,016	0,809
32	АТ "ШРЕУС БАНК МКБ"	0,135	0,476	0,944	0,001	0,866
33	ПАТ "А - БАНК"	0,133	0,140	0,903	0,036	0,881
34	АБ "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,133	0,217	0,725	-0,029	0,722

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.1

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн. капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
35	АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	0,140	0,220	0,889	0,000	0,853
36	ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	0,024	0,467	0,995	0,046	0,874
37	ПАТ "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	0,013	0,496	0,983	0,027	0,866
38	ПАТ "БТА Банк"	0,057	0,370	0,326	0,000	0,319
39	ПАТ"СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК"	0,007	0,055	0,993	0,029	0,848
40	ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	1,222	0,391	0,739	0,003	0,330
41	ПАТ АКБ "АРКАДА"	0,788	0,644	0,581	0,005	0,443
42	ПАТ "Полтава-банк"	0,615	0,389	0,769	0,040	0,649
43	АТ "Місто Банк"	0,577	0,190	0,890	-0,177	0,611
44	АТ "БМ БАНК"	0,021	0,535	0,774	-1,004	0,020
45	ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	0,212	0,193	0,660	-0,056	0,644
46	ПАТ АКБ "Львів"	0,681	0,245	0,803	-0,003	0,622
47	АБ "ЕКСПРЕС-БАНК"	0,101	0,343	0,930	0,000	0,866
48	ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	0,010	0,533	0,996	0,036	0,865
49	АКБ "НОВИЙ"	0,170	0,335	0,954	-0,020	0,842
50	"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	0,115	0,214	0,925	0,002	0,863
51	ПАТ "БАНК "ГРАНТ"	0,128	0,284	0,880	0,028	0,873
52	ПАТ "МОТОР-БАНК"	0,245	0,861	0,939	0,018	0,849
53	ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	0,069	0,279	0,975	0,024	0,872
54	ПАТ "БАНК СІЧ"	0,453	0,201	0,818	0,001	0,730
55	ПАТ "КОМІНВЕСТБАНК"	0,716	0,310	0,824	0,005	0,616
56	ПАТ "АСВІО БАНК"	0,042	0,166	0,979	0,010	0,853
57	ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	0,061	0,161	0,873	0,057	0,882
58	ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	0,074	0,157	0,940	0,013	0,868
59	ПАТ "БАНК 3/4"	0,116	0,622	0,857	0,069	0,888
60	АТ "БАНК БОГУСЛАВ"	0,089	0,193	0,953	-0,003	0,856
61	ПАТ "ЄВРОПРОМБАНК"	0,018	0,039	0,989	-0,098	0,764
62	ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	0,186	0,409	0,939	-0,021	0,842
63	ПАТ "ФІНБАНК"	0,024	0,043	0,992	-0,132	0,737
64	ПАТ "АЙБОКС БАНК"	0,691	0,525	0,757	0,000	0,598
65	АТ "МегаБанк"	0,232	0,273	0,884	0,034	0,859
66	ПАТ "ОКСІ БАНК"	0,425	0,385	0,761	0,001	0,709
67	ПАТ"БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	0,263	0,148	0,572	0,004	0,572
68	Полікомбанк	0,544	0,524	0,764	0,001	0,666
69	АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	0,050	0,177	0,926	0,001	0,858
70	ПАТ "ДІВІ БАНК"	0,063	0,354	0,937	0,003	0,867
71	ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	0,067	0,197	0,883	-0,088	0,784
72	АТ "АЛЬТБАНК"	0,058	1,271	0,840	0,004	0,803
73	ПАТ "ПФБ" м.Кременчук	0,080	0,367	0,956	0,063	0,912

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
74	ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	0,252	0,380	0,822	0,005	0,805
75	ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	0,172	0,422	0,895	0,032	0,880
76	ПАТ "АКБ "Траст-капітал"	0,198	0,746	0,681	-0,001	0,688
77	АТ "РЕГІОН-БАНК"	0,099	0,224	0,817	0,003	0,816
78	ПАТ "РВС БАНК"	0,007	0,047	0,310	-0,214	0,245
79	ПАТ "АП БАНК"	0,116	0,508	0,941	-0,016	0,853
80	ПАТ "БАНК АЛЬЯНС"	0,034	0,516	0,973	0,160	0,940
81	АТ "КІБ"	0,147	0,409	0,921	0,008	0,871
82	ПАТ "БАНК ФАМІЛЬНИЙ"	0,349	0,321	0,781	-0,023	0,736
83	ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,347	0,495	0,632	0,008	0,623
84	ПАТ КБ "Центр"	0,061	0,303	0,814	0,004	0,815
85	ПАТ "АПЕКС-БАНК"	0,097	0,476	0,892	-1,164	0,031
86	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	0,049	0,163	0,952	-0,010	0,847
87	ПАТ "РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР"	0,622	2,399	0,500	0,011	0,372
88	ПАТ "КБ"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	0,294	2,749	0,765	0,012	0,604
89	ПАТ "БАНК "ПОРТАЛ"	0,035	0,345	0,969	-0,039	0,825
90	ПАТ "КРЕДИТ ОПТИМА БАНК"	0,144	1,809	0,865	0,002	0,764
91	ПАТ "АЛЬПАРІ БАНК"	0,018	2,732	0,975	0,024	0,664
92	Укр.банк реконстр.та розв.	0,466	0,530	0,514	-0,026	0,475
93	ПАТ "КБ "ГЕФЕСТ"	0,027	10,128	0,972	-0,493	0,047

Таблиця II.2

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на на 01.2016 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	АТ "Укресімбанк"	-0,700	0,168	0,883	-0,100	0,504
2	АТ "ОЦАДБАНК"	0,537	0,177	0,899	-0,077	0,560
3	АБ "УКРГАЗБАНК"	0,267	0,395	0,938	0,006	0,664
4	Укр.банк реконстр.та розв.	0,460	0,515	0,515	0,005	0,495
5	ПАТ "РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР"	0,634	1,429	0,643	-0,107	0,458
6	ПАТ "Держзембанк"	0,049	11,421	0,955	0,055	0,474
7	ПАТ "Промінвестбанк"	-0,229	0,127	0,888	-0,487	0,120
8	ПАТ "УКРСОЦБАНК"	0,278	0,350	0,862	-0,059	0,588
9	АТ "Райффайзен Банк Аваль"	0,409	0,479	0,867	-0,028	0,617
10	ПАТ "ВТБ БАНК"	0,775	0,075	0,736	-0,178	0,412
11	ПАТ "НЕОС БАНК"	0,057	0,400	0,210	-0,065	0,242
12	ПАТ "КРЕДОБАНК"	0,622	0,261	0,895	0,014	0,647

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
13	ПАТ "ВіЕс Банк"	0,288	0,493	0,871	0,021	0,675
14	ПАТ "МАРФІН БАНК"	0,358	0,297	0,875	-0,036	0,612
15	АТ "УкрСиббанк"	0,657	0,333	0,935	0,001	0,632
16	ПАТ "Ідея Банк"	0,686	0,152	0,917	-0,105	0,520
17	ПАТКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	0,350	0,326	0,826	-0,162	0,470
18	ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	0,212	0,442	0,978	0,019	0,677
19	ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	0,236	0,168	0,942	-0,346	0,278
20	АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	0,152	0,485	0,931	-0,153	0,492
21	ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	0,250	0,226	0,936	-0,063	0,589
22	ПАТ "ІНГ Банк Україна"	0,003	0,263	0,998	0,057	0,715
23	АТ "ОТП БАНК"	0,209	0,176	0,934	-0,135	0,511
24	ПАТ "СІТІБАНК"	0,016	0,395	0,960	0,101	0,769
25	АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	0,312	0,357	0,963	0,010	0,666
26	ПАТ "СБЕРБАНК"	0,438	0,080	0,977	-0,122	0,516
27	АТ "БМ БАНК"	0,021	0,144	0,853	-0,129	0,513
28	ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	1,306	0,436	0,690	-0,093	0,421
29	ПАТ "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	0,019	0,419	0,976	-0,037	0,617
30	ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	0,009	0,155	0,996	0,080	0,740
31	ПАТ"СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК"	0,015	0,113	0,986	0,066	0,727
32	ПУАТ "ФІДОБАНК"	0,328	0,152	0,670	-0,180	0,412
33	ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	0,105	0,176	0,827	0,001	0,649
34	Акціонерний банк"Південний"	0,432	0,326	0,867	0,003	0,648
35	ПАТ "ПУМБ"	0,396	0,232	0,931	-0,047	0,602
36	ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	0,225	0,159	0,972	0,003	0,659
37	ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	0,605	0,386	0,857	0,000	0,630
38	ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНПРО"	4,977	0,163	0,759	0,038	0,075
39	ПАТ "БАНК ВОСТОК"	0,090	0,362	0,990	0,008	0,664
40	ПАТ "ПтБ"	1,008	0,076	0,897	-0,073	0,519
41	ПАТ "БАНК АЛЬЯНС"	0,034	0,201	0,976	-0,106	0,541
42	АКБ "НОВИЙ"	0,078	0,428	0,976	0,004	0,662
43	Полікомбанк	0,736	0,547	0,774	0,000	0,599
44	АТ "ТАСКОМБАНК"	0,286	0,191	0,931	0,000	0,657
45	ПУБЛІЧНЕ АТ"БАНК ФАМІЛЬНИЙ"	0,769	0,668	0,817	-0,211	0,395
46	ПАТ АКБ "Львів"	0,673	0,267	0,877	-0,029	0,598
47	ПАТ "ОКСІ БАНК"	0,197	0,344	0,888	0,000	0,657
48	ПАТ "А - БАНК"	0,134	0,498	0,981	0,015	0,674
49	АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	0,163	0,278	0,879	0,008	0,666
50	ПАТ "КБ "Інвестбанк"	0,280	0,209	0,872	0,006	0,660
51	ПАТ "Полтава-банк"	0,701	0,431	0,736	0,025	0,612
52	ПАТ "ФІНБАНК"	0,026	0,039	0,987	-0,031	0,622
53	ПАТ "БАНК "ГРАНТ"	0,292	0,209	0,924	0,001	0,657
54	АТ "РЕГІОН-БАНК"	0,089	0,165	0,896	0,010	0,669
55	ПАТ "БТА Банк"	0,012	0,230	0,382	0,001	0,409
56	ПАТ "АСВІО БАНК"	0,046	0,095	0,988	0,003	0,659
57	ПАТ "КОМІНВЕСТБАНК"	0,661	0,321	0,869	0,003	0,630
58	ПАТ"БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	0,341	0,193	0,747	-0,011	0,608

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
59	ПАТ "ФІНАНС БАНК"	0,088	0,531	0,862	0,004	0,660
60	АТ "НК БАНК"	0,168	0,456	0,918	0,018	0,680
61	ПАТ АКБ "АРКАДА"	0,915	0,253	0,825	0,014	0,604
62	АТ "МетаБанк"	0,294	0,301	0,882	0,012	0,667
63	АТ "Місто Банк"	0,343	0,152	0,904	-0,009	0,643
64	ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	0,171	0,344	0,965	-0,057	0,596
65	ПАТ "КСГ БАНК"	0,080	0,150	0,926	0,004	0,664
66	АТ "КІБ"	0,149	0,630	0,907	0,050	0,715
67	ПАТ "АГРОКОМБАНК"	0,607	0,371	0,763	0,005	0,612
68	ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,350	0,383	0,637	-0,047	0,526
69	АБ "ЕКСПРЕС-БАНК"	0,168	0,435	0,898	0,002	0,661
70	ПАТ "КЛАСИКБАНК"	0,005	0,136	0,995	0,000	0,654
71	ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	0,083	0,184	0,938	0,013	0,674
72	АБ "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,179	0,131	0,750	-0,005	0,619
73	"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	0,203	0,258	0,892	0,000	0,658
74	ПАТ "ПФБ" м.Кременчук	0,054	0,328	0,964	0,052	0,716
75	АТ "АРТЕМ-БАНК"	0,034	0,121	0,933	-0,126	0,521
76	АТ "ФОРТУНА-БАНК"	0,383	0,102	0,930	-0,022	0,629
77	ПАТ "ФІНЕКСБАНК"	0,091	0,881	0,905	0,010	0,670
78	ПАТ "АКБ "Траст-капітал"	0,020	0,076	0,744	-0,023	0,599
79	ПАТ КБ "СВРОБАНК"	0,652	0,173	0,673	0,000	0,568
80	БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,044	0,077	0,994	0,002	0,657
81	ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	0,210	0,578	0,788	0,004	0,641
82	АТ "БАНК БОГУСЛАВ"	0,088	0,236	0,958	0,002	0,662
83	ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	0,094	0,435	0,975	0,034	0,695
84	ПАТ "КРЕДИТ ОПТИМА БАНК"	0,181	0,334	0,853	0,002	0,655
85	АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	0,025	0,079	0,725	0,005	0,619
86	ПАТ БАНК "ТРАСТ"	0,478	0,374	0,821	-0,053	0,579
87	ПАТ "МОТОР-БАНК"	0,234	0,276	0,929	0,008	0,667
88	ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	0,266	0,292	0,804	0,000	0,640
89	ПАТ "АП БАНК"	0,076	1,216	0,869	-0,459	0,153
90	ПАТ "МІБ"	0,089	0,370	0,969	0,005	0,664
91	ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	0,039	0,117	0,950	0,001	0,661
92	ПАТ "БАНК 3/4"	0,132	0,969	0,841	0,008	0,659
93	ПАТ "СВРОПРОМБАНК"	0,140	0,087	0,972	0,001	0,659
94	ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	0,212	0,322	0,829	-0,127	0,512
95	ПАТ "АПЕКС-БАНК"	0,020	0,334	0,754	-0,122	0,501
96	ПАТ КБ "Центр"	0,051	0,881	0,804	-0,005	0,637
97	ПУАТ "СМАРТБАНК"	0,012	0,704	0,989	0,005	0,660
98	ПАТ "БАНК СІЧ"	0,371	0,226	0,934	0,001	0,654
99	ПАТ "ДІВІ БАНК"	0,027	0,195	0,873	-0,840	0,011
100	ПАТ "КБ"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	0,305	1,554	0,763	0,036	0,659
101	ПАТ "АЛЬПАРІ БАНК"	0,024	0,861	0,242	0,011	0,309
102	ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	0,352	0,216	0,860	-0,028	0,619
103	ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	0,018	1,356	0,984	0,060	0,719

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
104	ПАТ"ІНВЕСТИЦІЙНО-ТРАСТ.БАНК	0,004	1,440	0,993	0,002	0,655
105	ПАТ "БАНК "ПОРТАЛ"	0,033	0,348	0,971	0,062	0,725
106	ПАТ "КБ "ГЕФЕСТ"	0,026	33,253	0,971	0,002	0,042
107	ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	0,028	0,251	0,977	0,010	0,668
108	ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	0,057	0,127	0,912	0,048	0,712
109	ПАТ"ПЕРЕХІДН.БАНК"РВС БАНК"	0,001	0,307	0,151	0,309	0,311

Таблиця И.3

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на на 01. 2015 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,133	0,172	0,936	0,004	0,987
2	ОЩАДБАНК	0,166	0,173	0,964	-0,067	0,963
3	УКРЕКСІМБАНК	0,167	0,184	0,890	-0,078	0,958
4	ДЕЛЬТА БАНК	0,117	0,162	0,934	0,001	0,990
5	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,455	0,182	0,903	-0,066	0,901
6	УКРСОЦБАНК	0,597	0,163	0,812	-0,055	0,830
7	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,408	0,230	0,890	-0,029	0,910
8	СБЕРБАНК РОСІЇ	0,270	0,088	0,972	0,002	0,941
9	АЛЬФА-БАНК	0,158	0,187	0,877	-0,020	0,949
10	ВТБ БАНК	0,238	0,104	0,878	0,018	0,940
11	"НАДРА"	0,443	0,075	0,893	-0,029	0,902
12	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,306	0,218	0,939	0,002	0,944
13	БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	0,047	0,078	0,955	-0,006	0,972
14	УКРСИББАНК	0,604	0,290	0,903	-0,033	0,863
15	ОТП БАНК	0,265	0,178	0,944	-0,093	0,952
16	УКРГАЗБАНК	0,373	0,172	0,880	-0,133	0,913
17	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	0,290	0,323	0,971	0,004	0,937
18	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,008	0,027	0,845	-0,005	0,920
19	"ПІВДЕННИЙ"	0,385	0,206	0,878	0,003	0,910
20	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,006	0,131	0,976	0,019	0,952
21	ВІЕЙБІ БАНК	-0,027	0,019	0,630	-0,880	0,724
22	ІМЕКСБАНК	0,277	0,101	0,961	-0,016	0,944
23	ФІДОБАНК	0,285	0,184	0,798	0,000	0,872
24	СІТБАНК	0,022	0,189	0,946	0,131	0,975
25	"ХРЕЩАТИК"	0,261	0,179	0,851	-0,016	0,917
26	БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	0,221	0,161	0,940	0,000	0,965
27	РОДОВІД БАНК	0,139	0,128	0,066	-0,031	0,230
28	ЗЛАТОБАНК	0,048	0,022	0,995	-0,004	0,940
29	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	0,218	0,218	0,941	-0,015	0,966

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
30	ПЛАТИНУМ БАНК	0,404	0,154	0,968	-0,039	0,911
31	УКРІНБАНК	0,289	0,092	0,897	0,001	0,941
32	МЕГАБАНК	0,253	0,171	0,967	0,005	0,947
33	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,268	0,112	0,846	-0,075	0,912
34	КРЕДОБАНК	0,984	0,184	0,874	0,001	0,758
35	ДІАМАНТБАНК	0,350	0,268	0,886	0,002	0,922
36	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	0,143	0,166	0,648	-0,013	0,748
37	"КЛПРИНГОВИЙ ДІМ"	0,178	0,529	0,971	-0,018	0,957
38	ПРАВЕКС-БАНК	0,733	0,383	0,841	-0,060	0,812
39	БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	0,012	0,195	0,999	0,001	0,934
40	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,214	0,173	0,941	0,018	0,967
41	БАНК ВОСТОК	0,080	0,252	0,960	0,009	0,972
42	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,046	0,138	0,968	0,001	0,963
43	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,039	0,201	0,889	0,000	0,959
44	БМ БАНК	0,020	0,100	0,815	0,039	0,895
45	ФОРТУНА-БАНК	0,351	0,096	0,949	0,001	0,930
46	ПРЕУС БАНК МКБ	0,214	0,564	0,873	-0,100	0,939
47	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,099	0,421	0,964	0,005	0,969
48	АВАНТ-БАНК	0,774	0,412	0,787	0,000	0,779
49	ЕКСПОБАНК	-0,117	0,276	0,686	-0,353	0,773
50	ТАСКОМБАНК	0,131	0,114	0,911	0,004	0,980
51	ІДЕЯ БАНК	0,307	0,095	0,924	0,004	0,944
52	БТА БАНК	0,043	0,252	0,422	0,001	0,547
53	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,194	0,356	0,844	0,004	0,919
54	ВІЕС БАНК	0,303	0,397	0,917	0,015	0,944
55	МАРФІН БАНК	0,246	0,318	0,858	-0,043	0,924
56	"АРКАДА"	0,727	0,160	0,906	0,003	0,831
57	БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	0,538	0,341	0,899	0,000	0,879
58	УКРБІЗНЕСБАНК	0,365	0,044	0,960	-0,110	0,922
59	БАНК ФОРВАРД	0,434	0,266	0,900	0,005	0,906
60	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,023	0,501	0,961	0,075	0,966
61	АКЦЕНТ-БАНК	0,115	0,610	0,967	0,005	0,966
62	ЕНЕРГОБАНК	0,195	0,266	0,716	0,001	0,807
63	"СОЮЗ"	0,017	0,103	0,976	0,001	0,952
64	ФІНБАНК	1,669	0,242	0,811	-0,018	0,566
65	ДІВІ БАНК	0,012	0,008	0,993	-0,028	0,939
66	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,286	0,210	0,915	0,002	0,948
67	"КИЇВ"	3,010	0,380	0,227	-0,503	0,148
68	МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	-0,023	0,031	0,258	-31,223	0,141
69	БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	0,165	0,241	0,927	0,022	0,981
70	ЕКСПРЕС-БАНК	0,208	0,510	0,887	0,000	0,951
71	МІСТО БАНК	0,308	0,191	0,890	0,009	0,933
72	"ТК КРЕДИТ"	0,036	0,645	0,979	0,001	0,952
73	"КАПІТАЛ"	0,307	0,124	0,646	0,001	0,741
74	ЮНЕКС БАНК	0,104	0,231	0,941	-0,003	0,987

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.3

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
75	БАНК 3/4	0,092	0,434	0,745	0,008	0,835
76	РАДИКАЛ БАНК	0,088	0,261	0,947	0,016	0,983
77	"ПРЕМІУМ"	0,121	0,399	0,953	0,001	0,977
78	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	0,026	0,252	0,990	0,021	0,942
79	УНІКОМБАНК	0,011	0,011	0,725	0,001	0,816
80	ЄВРОБАНК	0,651	0,232	0,796	0,001	0,810
81	УКРГАЗПРОМБАНК	0,140	0,373	0,818	0,000	0,900
82	"ГЛОБУС"	0,280	0,236	0,679	0,006	0,771
83	ПОЛТАВА - БАНК	0,473	0,274	0,846	0,026	0,875
84	БГ БАНК	-0,497	0,117	0,656	-0,507	0,705
85	КРЕДИТПРОМБАНК	0,027	0,185	0,275	0,009	0,416
86	"НОВИЙ"	0,072	0,451	0,921	-0,005	0,986
87	"ЛЬВІВ"	0,375	0,235	0,890	-0,006	0,918
88	"СТАНДАРТ"	0,085	0,338	0,979	0,001	0,955
89	ІНТЕГРАЛ - БАНК	0,021	0,452	0,914	0,003	0,973
90	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,188	0,227	0,897	-0,016	0,962
91	КОМІНВЕСТБАНК	0,452	0,456	0,922	0,001	0,905
92	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,023	0,127	0,951	0,024	0,971
93	БАНК ГРАНТ	0,289	0,255	0,907	0,000	0,945
94	КЛАСИКБАНК	0,005	0,110	0,998	0,001	0,934
95	"РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР"	0,542	1,143	0,903	0,005	0,879
96	ЮНІОН СТАНДАРТ БАНК	0,040	0,350	0,834	0,037	0,912
97	ЄВРОПРОМБАНК	0,225	0,042	0,966	0,001	0,953
98	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0,003	0,174	0,996	0,032	0,936
99	АПЕКС-БАНК	0,017	0,521	0,984	0,003	0,946
100	БАНК СОФІЙСЬКИЙ	0,257	0,312	0,956	0,001	0,951
101	БАНК СІЧ	0,335	0,443	0,935	0,006	0,936
102	ОМЕГА БАНК	0,008	0,664	0,599	-0,042	0,704
103	КРИСТАЛБАНК	4,921	0,012	0,151	0,000	0,088
104	БАНК КОНТРАКТ	0,428	0,202	0,568	-0,041	0,665
105	БАНК ЮНІСОН	0,280	0,595	0,858	0,006	0,919
106	БАНК ТРАСТ	0,571	0,128	0,851	0,000	0,855
107	БАНК КАМБІО	-0,079	0,038	0,707	-1,161	0,781
108	АГРОКОМБАНК	0,693	0,514	0,734	0,000	0,764
109	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,017	0,384	0,976	0,024	0,953
110	ВЕРНУМ БАНК	0,139	0,990	0,955	0,002	0,974
111	ОКСІ БАНК	0,031	0,455	0,940	0,002	0,978
112	МЕТАБАНК	0,372	0,327	0,886	0,006	0,917
113	БАНК АЛЬЯНС	0,015	0,124	0,955	0,000	0,967
114	"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	0,186	0,156	0,911	0,008	0,970
115	АКОРДБАНК	0,048	0,229	0,970	0,009	0,961
116	"СТОЛИЧНИЙ"	0,069	0,076	0,979	0,001	0,955
117	БАНК БОГУСЛАВ	0,092	0,182	0,939	0,003	0,988
118	"УКООПСПЛКА"	0,054	0,222	0,188	0,000	0,339
119	ІНВЕСТБАНК	0,268	0,225	0,900	0,008	0,947
120	ПРОФІН БАНК	0,630	0,426	0,769	0,006	0,798
121	АРТЕМ-БАНК	0,017	0,271	0,995	0,004	0,937
122	МОТОР-БАНК	0,251	0,661	0,868	0,009	0,931
123	НЕОС БАНК	0,062	0,348	0,347	-1,168	0,474

№ з\п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
124	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,077	0,285	0,835	0,003	0,914
125	ПОЛКОМБАНК	0,408	0,366	0,831	0,001	0,879
126	БАНК УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	0,307	0,312	0,629	-0,012	0,726
127	РАДАБАНК	0,106	0,647	0,943	0,000	0,986
128	БАНК АВАНГАРД	0,026	1,286	0,991	0,033	0,942
129	"ПОРТО-ФРАНКО"	-0,106	0,058	0,766	-1,296	0,821
130	АСВІО БАНК	0,036	0,121	0,985	0,004	0,947
131	БАНК ДЕМАРК	-0,019	0,015	0,882	-2,670	0,818
132	РЕГІОН-БАНК	0,095	0,174	0,901	0,005	0,973
133	ЛЕГБАНК	-0,343	0,072	0,735	-0,615	0,785
134	КСГ БАНК	0,038	0,285	0,937	0,003	0,980
135	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,004	0,098	0,801	-0,001	0,882
136	СМАРТБАНК	0,013	0,435	0,986	0,000	0,945
137	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,157	0,275	0,928	0,007	0,983
138	ФІНЕКСБАНК	0,058	1,262	0,942	0,002	0,982
139	ФІНАНС БАНК	0,092	1,753	0,851	0,002	0,929
140	БАНК ВЕЛЕС	0,024	0,635	0,975	0,001	0,954
141	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,324	0,302	0,666	-0,023	0,757
142	"КОНКОРД"	0,198	0,548	0,860	0,003	0,932
143	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,070	0,267	0,948	0,018	0,981
144	БАНК ФАМІЛЬНИЙ	0,329	0,859	0,818	0,000	0,882
145	ГРІН БАНК	0,308	0,599	0,921	-0,232	0,939
146	ІНВЕСТИЦІЙНО-ТРАСТОВИЙ БАНК	0,001	0,035	0,999	0,013	0,933
147	ВЕКТОР БАНК	0,026	0,242	0,837	0,005	0,915
148	"АКСІОМА"	-3,482	0,140	0,926	-1,835	0,033
149	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	0,187	0,410	0,864	0,000	0,936
150	"ЦЕНТР"	0,013	0,918	0,902	0,003	0,965
151	АСТРА БАНК	0,314	20,935	0,680	0,006	0,767
152	БАНК ПОРТАЛ	0,037	1,571	0,966	0,008	0,963
153	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,086	1,286	0,918	0,003	0,986
154	АЛЬПАРИ БАНК	0,029	0,488	0,969	0,002	0,960
155	ДЕРЖЗЕМБАНК	0,069	12,188	0,936	0,016	0,976
156	"ТЕФЕСТ"	0,011	1084,464	0,989	0,000	0,187
157	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,424	1,331	0,434	-0,104	0,549
158	МЕЛІОР БАНК	-0,424	0,072	0,944	-2,389	0,790

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01.2014 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,135	0,206	0,854	0,009	0,872
2	ОЩАДБАНК	0,169	0,191	0,965	0,007	0,888
3	УКРЕКСІМБАНК	0,127	0,160	0,926	0,002	0,899
4	ДЕЛЬТА БАНК	0,167	0,124	0,935	0,005	0,894
5	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,379	0,238	0,907	0,017	0,789
6	УКРСОЦБАНК	0,416	0,263	0,865	0,000	0,749
7	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,531	0,203	0,902	-0,065	0,656
8	СБЕРБАНК РОСІЇ	0,240	0,165	0,977	0,016	0,862
9	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,286	0,263	0,894	0,013	0,840
10	"НАДРА"	0,397	0,159	0,899	0,000	0,769
11	АЛЬФА-БАНК	0,097	0,262	0,949	0,000	0,897
12	БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	0,067	0,102	0,900	0,000	0,891
13	ВТБ БАНК	0,273	0,189	0,902	-0,008	0,835
14	УКРСИББАНК	0,454	0,267	0,861	0,001	0,725
15	УКРГАЗБАНК	0,142	0,184	0,822	0,042	0,864
16	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,048	0,140	0,969	-0,001	0,884
17	ВІЕЙБІ БАНК	0,104	0,210	0,737	0,000	0,761
18	ОТП БАНК	0,130	0,192	0,980	0,006	0,888
19	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	0,239	0,198	0,967	0,026	0,873
20	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,010	0,153	0,994	0,000	0,861
21	ФІДОБАНК	0,372	0,231	0,788	0,002	0,735
22	"ПІВДЕННИЙ"	0,348	0,211	0,931	0,005	0,804
23	ІМЕКСБАНК	0,278	0,172	0,964	0,002	0,838
24	БАНК ФОРУМ	0,323	0,140	0,898	-0,094	0,743
25	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,004	0,318	0,959	0,008	0,881
26	РОДОВІД БАНК	0,132	0,140	0,095	-0,008	0,057
27	"ХРЕЩАТИК"	0,379	0,209	0,872	0,001	0,773
28	БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	0,231	0,235	0,959	0,000	0,861
29	ЗЛАТОБАНК	0,070	0,131	0,936	0,000	0,897
30	ПІВДЕНКОМБАНК	0,026	0,121	0,643	0,001	0,659
31	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,340	0,135	0,785	0,001	0,748
32	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	0,143	0,247	0,799	0,005	0,822
33	БТА БАНК	0,022	0,491	0,554	0,002	0,564
34	УКРІНБАНК	0,388	0,264	0,908	0,001	0,776
35	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	0,303	0,301	0,954	-0,004	0,823
36	СІТІБАНК	0,037	0,273	0,717	0,080	0,757
37	ДІВІ БАНК	0,020	0,097	0,998	0,005	0,866
38	ПЛАТИНУМ БАНК	0,317	0,160	0,956	0,006	0,821
39	УКРБІЗНЕСБАНК	0,229	0,185	0,978	0,007	0,860
40	МЕГАБАНК	0,277	0,181	0,969	0,004	0,838
41	ТЕРРА БАНК	0,094	0,356	0,921	0,000	0,898
42	АКТАБАНК	0,789	0,424	0,854	0,000	0,507
43	ДІАМАНТБАНК	0,341	0,198	0,708	0,001	0,685
44	МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,258	0,528	0,967	0,006	0,849
45	"СОЮЗ"	0,023	0,166	0,935	0,001	0,886

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
46	ПРАВЕКС-БАНК	0,574	0,545	0,842	-0,015	0,639
47	РЕАЛ БАНК	0,010	0,084	0,983	0,004	0,870
48	КРЕДОБАНК	0,847	0,250	0,831	0,000	0,464
49	БАНК 3/4	0,059	0,266	0,470	0,001	0,474
50	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,158	0,290	0,961	0,008	0,893
51	АКТИВ - БАНК	0,424	0,307	0,877	0,000	0,748
52	АВАНТ-БАНК	0,754	0,232	0,435	0,000	0,278
53	БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	0,014	0,100	0,999	0,003	0,862
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,050	0,340	0,960	0,008	0,896
55	ЕКСПОБАНК	0,325	0,245	0,788	0,018	0,763
56	ЄВРОГАЗБАНК	0,937	0,471	0,800	0,001	0,396
57	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,475	0,187	0,947	0,015	0,727
58	ФІНБАНК	1,546	0,298	0,879	0,000	0,329
59	БАНК ВОСТОК	0,069	0,290	0,982	0,004	0,885
60	ФОРТУНА-БАНК	0,377	0,113	0,932	0,002	0,785
61	БАНК ПЕРШИЙ	0,335	0,436	0,882	0,000	0,802
62	ІДЕЯ БАНК	0,367	0,191	0,917	0,003	0,791
63	ТАСКОМБАНК	0,240	0,128	0,936	0,015	0,871
64	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,074	0,230	0,870	0,001	0,878
65	БМ БАНК	0,038	0,137	0,908	-0,065	0,821
66	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,221	0,387	0,843	0,001	0,837
67	БАНК КІПРУ	0,094	0,211	0,738	0,000	0,762
68	МАРФІН БАНК	0,215	0,331	0,862	0,000	0,851
69	ПРЕУС БАНК МКБ	0,362	0,410	0,850	-0,069	0,733
70	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,259	0,234	0,931	0,024	0,867
71	ЕКСПРЕС-БАНК	0,226	0,688	0,867	0,003	0,851
72	БАНК КАМБІО	0,321	0,187	0,944	0,000	0,816
73	БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	0,894	0,423	0,897	0,001	0,443
74	БАНК ДЕМАРК	0,073	0,169	0,745	0,001	0,769
75	ВІЕС БАНК	0,246	0,289	0,943	0,029	0,877
76	АКЦЕНТ-БАНК	0,176	0,475	0,987	0,005	0,873
77	ЕНЕРГОБАНК	0,207	0,383	0,884	0,001	0,866
78	"КИЇВ"	0,512	0,351	0,461	0,002	0,394
79	"КАПІТАЛ"	0,318	0,483	0,811	0,001	0,775
80	"АРКАДА"	0,734	0,176	0,891	0,000	0,550
81	ФІНРОСТБАНК	0,141	0,586	0,961	0,001	0,891
82	БАНК МЕРКУРІЙ	0,561	0,148	0,673	0,001	0,559
83	ЮНЕКС БАНК	0,119	0,282	0,963	0,001	0,892
84	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0,003	0,926	1,018	0,012	0,851
85	РАДИКАЛ БАНК	0,089	0,309	0,955	0,016	0,911
86	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,103	0,282	0,919	0,007	0,905
87	БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	0,365	0,180	0,956	0,001	0,790
88	"ТК КРЕДИТ"	0,036	0,515	0,945	0,001	0,889
89	МІСТО БАНК	0,333	0,357	0,924	0,006	0,813
90	АВТОКРАЗБАНК	0,093	0,199	0,911	0,001	0,898
91	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,036	0,390	0,999	0,068	0,907
92	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,220	0,136	0,953	-0,007	0,861

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
93	ПОЛТАВА - БАНК	0,535	0,350	0,858	0,022	0,680
94	"ГЛОБУС"	0,300	0,442	0,753	0,007	0,741
95	БАНК ЮНІСОН	0,219	0,608	0,760	0,000	0,769
96	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,246	0,399	0,918	0,031	0,878
97	УКРГАЗПРОМБАНК	0,163	0,209	0,706	-0,001	0,726
98	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,375	0,481	0,950	0,000	0,784
99	ЄВРОБАНК	0,694	0,167	0,832	0,000	0,564
100	АПЕКС-БАНК	0,019	0,260	0,541	0,007	0,551
101	БАНК МОРСЬКИЙ	0,421	0,653	0,909	0,001	0,756
102	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,135	0,290	0,924	0,001	0,896
103	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,033	0,196	0,932	0,006	0,895
104	КЛАСИКБАНК	0,006	0,200	0,998	0,001	0,858
105	КРЕДИТПРОМБАНК	0,178	0,194	0,442	-1,840	0,313
106	"ДАНИЕЛЬ"	0,025	0,091	0,711	0,000	0,729
107	"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	0,196	0,550	0,917	0,000	0,879
108	"АКСІОМА"	0,004	0,045	0,993	0,002	0,861
109	КОМІНВЕСТБАНК	0,490	0,546	0,923	0,001	0,713
110	АСТРА БАНК	0,367	0,644	0,945	0,004	0,792
111	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,117	0,198	0,977	0,001	0,886
112	ІНТЕГРАЛ - БАНК	0,045	0,354	0,878	0,001	0,878
113	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	0,038	0,283	0,994	0,013	0,880
114	УНІКОМБАНК	0,006	0,021	0,638	0,003	0,652
115	"ЛЬВІВ"	0,371	0,275	0,891	0,005	0,785
116	ЄВРОПРОМБАНК	0,235	0,240	0,976	0,003	0,856
117	"ПРЕМІУМ"	0,118	0,580	0,965	0,003	0,894
118	ЛЕГБАНК	0,249	0,468	0,749	0,000	0,751
119	БАНК ГРАНТ	0,230	0,269	0,949	0,001	0,864
120	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,061	0,308	0,977	0,000	0,883
121	БАНК КОНТРАКТ	0,335	0,253	0,557	0,000	0,540
122	МЕТАБАНК	0,404	0,217	0,908	0,005	0,768
123	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТР.	0,535	0,601	0,893	0,001	0,681
124	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0,711	0,350	0,645	0,001	0,462
125	ОМЕГА БАНК	0,028	0,696	0,589	-0,526	0,227
126	"СТАНДАРТ"	0,046	0,515	0,991	0,000	0,872
127	"НОВИЙ"	0,063	0,130	0,925	-0,012	0,883
128	АКОРДБАНК	0,062	0,416	0,990	0,006	0,881
129	АГРОКОМБАНК	0,688	0,546	0,779	0,002	0,549
130	ЮНІОН СТАНДАРТ БАНК	0,006	0,077	0,974	0,001	0,871
131	БАНК РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ	0,021	0,396	0,986	0,003	0,871
132	ГРІН БАНК	0,109	0,562	0,981	0,001	0,885
133	"СТОЛИЧНИЙ"	0,090	0,135	0,979	0,001	0,885
134	ІНВЕСТБАНК	0,215	0,415	0,925	0,010	0,879
135	ПОЛКОМБАНК	0,487	0,548	0,866	0,000	0,706
136	БАНК ТРАСТ	0,577	0,212	0,844	0,001	0,643
137	УКРКОМУНБАНК	0,518	0,504	0,773	0,000	0,647
138	БАНК БОГУСЛАВ	0,098	0,398	0,950	0,002	0,899
139	ІНТЕРБАНК	0,018	0,141	0,984	0,003	0,872

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
140	БАНК СОФІЙСЬКИЙ	0,071	0,099	0,985	0,001	0,880
141	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,011	0,442	0,978	0,031	0,894
142	БАНК УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	0,491	0,217	0,407	-0,002	0,347
143	ВЕРНУМ БАНК	0,167	0,778	0,749	0,004	0,770
144	БАНК СІЧ	0,299	0,583	0,918	0,002	0,830
145	БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ	0,038	1,305	0,936	-0,007	0,883
146	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,007	0,456	0,874	0,005	0,869
147	АСВІО БАНК	0,064	0,303	0,983	0,004	0,884
148	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	0,041	0,167	0,984	0,000	0,875
149	"РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР"	0,555	1,445	0,769	0,002	0,625
150	АРТЕМ-БАНК	0,013	0,463	0,959	0,002	0,880
151	МЕЛІОР БАНК	0,027	0,268	0,988	0,004	0,873
152	РЕГІОН-БАНК	0,199	0,311	0,868	0,004	0,863
153	ОКСІ БАНК	0,036	0,439	0,940	0,002	0,891
154	ПРОФІН БАНК	0,283	0,683	0,871	-0,013	0,817
155	МОТОР-БАНК	0,268	0,584	0,862	0,006	0,832
156	БАНК АВАНГАРД	0,021	0,885	0,996	0,001	0,864
157	ПРАЙМ-БАНК	0,137	0,766	0,945	0,010	0,905
158	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,078	0,359	0,956	0,005	0,899
159	КСГ БАНК	0,009	0,117	0,939	0,011	0,890
160	РАДАБАНК	0,096	0,716	0,943	0,005	0,903
161	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,311	0,287	0,721	0,000	0,706
162	"УКООПСПЛКА"	0,156	0,252	0,753	0,000	0,774
163	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	0,193	0,623	0,939	0,001	0,881
164	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,252	0,313	0,911	0,003	0,855
165	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,084	0,427	0,932	0,013	0,912
166	ФІНАНС БАНК	0,044	1,172	0,837	0,002	0,852
167	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,096	1,408	0,644	0,008	0,666
168	ФІНЕКСБАНК	0,052	1,279	0,932	0,006	0,900
169	ІНВЕСТИЦІЙНО-ТРАСТОВИЙ БАНК	0,017	1,788	0,988	-0,009	0,860
170	БАНК АЛЬЯНС	0,059	0,087	0,819	0,094	0,872
171	БАНК ФАМІЛЬНИЙ	0,335	1,398	0,816	0,000	0,770
172	СХІДНО-ПРОМИСЛ. КОМЕРЦ. БАНК	0,479	1,605	0,685	0,008	0,610
173	"КОНКОРД"	0,002	0,240	0,935	0,007	0,884
174	БАНК ПОРТАЛ	0,022	1,561	0,980	-0,007	0,866
175	БАНК ВЕЛЕС	0,026	0,259	0,973	0,003	0,879
176	"ЦЕНТР"	0,013	0,772	0,968	0,039	0,905
177	ДЕРЖЗЕМБАНК	0,087	4,868	0,929	-0,020	0,877
178	АЛЬПАРИ БАНК	0,032	1,313	0,966	0,005	0,886
179	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,369	1,503	0,530	0,001	0,505
180	"ТЕФЕСТ"	0,009	100371,627	0,985	0,001	0,196

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01.2013 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,135	0,209	0,842	0,009	0,709
2	УКРЕКСІМБАНК	0,128	0,326	0,920	0,002	0,701
3	ОЩАДБАНК	0,165	0,282	0,936	0,007	0,714
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,449	0,309	0,908	0,001	0,624
5	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,529	0,204	0,893	0,005	0,601
6	УКРСОЦБАНК	0,455	0,304	0,820	0,000	0,603
7	ВТБ БАНК	0,227	0,166	0,828	0,028	0,748
8	ДЕЛЬТА БАНК	0,115	0,233	0,870	0,003	0,700
9	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,311	0,250	0,874	0,010	0,690
10	"НАДРА"	0,327	0,162	0,866	0,000	0,656
11	СБЕРБАНК РОСІЇ	0,246	0,136	0,853	0,015	0,717
12	УКРСИББАНК	0,517	0,279	0,808	0,003	0,581
13	АЛЬФА-БАНК	0,091	0,290	0,941	0,001	0,700
14	БАНК ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ	0,066	0,085	0,901	0,000	0,694
15	УКРГАЗБАНК	0,175	0,285	0,813	0,052	0,813
16	ОТП БАНК	0,135	0,193	0,962	0,013	0,735
17	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,247	0,135	0,905	0,000	0,681
18	ВІЕЙБІ БАНК	0,189	0,131	0,683	-0,017	0,552
19	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	0,256	0,302	0,955	0,031	0,772
20	КРЕДИТПРОМБАНК	0,073	0,066	0,938	-0,004	0,682
21	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,005	0,226	0,937	0,048	0,840
22	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,013	0,104	0,896	0,000	0,689
23	"ПІВДЕННИЙ"	0,355	0,268	0,929	0,006	0,671
24	ІМЕКСБАНК	0,320	0,138	0,952	0,000	0,665
25	РОДОВІД БАНК	0,141	0,132	0,086	-0,001	0,063
26	"ХРЕЩАТИК"	0,388	0,220	0,843	0,004	0,644
27	БАНК ФОРУМ	0,309	0,194	0,886	0,000	0,666
28	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	0,322	0,358	0,952	0,000	0,664
29	ЕРСТЕ БАНК	0,514	0,272	0,642	-0,058	0,363
30	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,312	0,112	0,762	-0,039	0,515
31	УНІКРЕДИТ БАНК	0,043	0,475	0,852	0,008	0,709
32	БТА БАНК	0,561	0,477	0,437	-0,018	0,304
33	БАНК КИЇВСЬКА РУСЬ	0,256	0,185	0,937	0,000	0,680
34	БАНК 3/4	0,031	0,296	0,350	0,001	0,321
35	ПРАВЕКС-БАНК	0,544	0,348	0,808	-0,058	0,415
36	ПІВДЕНКОМБАНК	0,038	0,088	0,744	0,001	0,641
37	ЗЛАТОБАНК	0,081	0,176	0,929	0,000	0,696
38	СІТІБАНК	0,040	0,388	0,781	0,093	0,840
39	УКРІНБАНК	0,528	0,338	0,858	0,002	0,588
40	ФІДОБАНК	0,330	0,442	0,866	0,018	0,707
41	МЕГАБАНК	0,281	0,228	0,943	0,000	0,675
42	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	0,283	0,294	0,821	0,006	0,672
43	ТЕРРА БАНК	0,183	0,312	0,738	0,000	0,633
44	УКРБІЗНЕСБАНК	0,290	0,275	0,969	0,005	0,686
45	КРЕДОБАНК	0,939	0,371	0,842	-0,014	0,353

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
46	АКТАБАНК	0,773	0,468	0,793	0,002	0,457
47	ДІВІ БАНК	0,015	0,069	0,997	0,001	0,686
48	МАРФІН БАНК	0,239	0,487	0,896	0,000	0,682
49	АВАНТ-БАНК	0,072	0,301	0,550	0,000	0,499
50	ПЛАТИНУМ БАНК	0,421	0,259	0,927	0,002	0,637
51	"СОЮЗ"	0,022	0,139	0,906	0,001	0,693
52	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,064	0,376	0,954	0,014	0,738
53	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,209	0,343	0,894	0,011	0,720
54	ДІАМАНТБАНК	0,354	0,258	0,821	0,001	0,639
55	СВЕДБАНК	0,035	0,086	0,771	-0,160	0,156
56	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,242	0,368	0,826	0,003	0,674
57	МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,466	0,715	0,942	0,001	0,618
58	ПРЕУС БАНК МКБ	0,279	0,432	0,846	0,020	0,720
59	ЄВРОГАЗБАНК	1,091	0,326	0,567	0,001	0,200
60	БАНК ТАВРИКА	-0,006	0,012	0,992	-0,412	0,397
61	"КИЇВ"	0,533	0,286	0,453	0,002	0,355
62	АКТИВ - БАНК	0,441	0,305	0,889	0,000	0,624
63	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,081	0,207	0,765	0,001	0,653
64	БАНК КІПРУ	0,337	0,309	0,791	0,015	0,669
65	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,481	0,157	0,958	0,006	0,622
66	БАНК НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ	0,006	0,071	0,987	0,003	0,693
67	ФІНБАНК	1,222	0,283	0,827	-0,003	0,208
68	БМ БАНК	0,063	0,198	0,918	-0,082	0,428
69	ЕКСПРЕС-БАНК	0,233	0,455	0,914	0,018	0,740
70	ФОРТУНА-БАНК	0,419	0,184	0,917	0,002	0,638
71	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,276	0,292	0,909	0,021	0,738
72	ТАСКОМБАНК	0,269	0,246	0,921	0,011	0,712
73	ІДЕЯ БАНК	0,405	0,263	0,943	0,004	0,648
74	ФОЛЬКСБАНК	0,316	0,386	0,926	0,030	0,751
75	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0,002	0,983	0,997	0,018	0,736
76	БАНК ПЕРШИЙ	0,423	0,202	0,821	0,000	0,616
77	БАНК КАМБІО	0,383	0,259	0,949	0,000	0,646
78	ЕКСПОБАНК	0,259	0,348	0,888	-0,021	0,610
79	БАНК ДЕМАРК	0,315	0,226	0,805	0,000	0,642
80	АСТРА БАНК	0,061	0,337	0,959	0,043	0,832
81	ІНТЕГРАЛ - БАНК	0,047	0,091	0,336	0,001	0,309
82	АКЦЕНТ-БАНК	0,200	0,434	0,909	0,002	0,694
83	ЕНЕРГОБАНК	0,236	0,283	0,918	-0,017	0,630
84	БАНК ВОСТОК	0,038	0,170	0,951	0,004	0,705
85	"ТК КРЕДИТ"	0,040	0,574	0,912	0,001	0,695
86	"ГЛОБУС"	0,333	0,431	0,605	0,010	0,541
87	БАНК МЕРКУРІЙ	0,585	0,228	0,684	0,001	0,495
88	"АРКАДА"	0,731	0,193	0,864	0,003	0,494
89	МІСТО БАНК	0,352	0,241	0,864	0,008	0,671
90	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,078	0,432	0,913	0,007	0,717
91	БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	0,435	0,189	0,907	0,009	0,650
92	"КАПІТАЛ"	0,137	0,293	0,863	0,001	0,689

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.5

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
93	БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	0,386	0,189	0,932	0,001	0,648
94	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,027	0,289	0,978	0,000	0,688
95	ЄВРОБАНК	0,681	0,231	0,758	0,000	0,487
96	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,200	0,097	0,944	0,020	0,753
97	"ДАНИЕЛЬ"	0,031	0,063	0,520	0,000	0,473
98	ПОЛТАВА - БАНК	0,607	0,458	0,858	0,013	0,576
99	ФІНРОСТБАНК	0,108	0,479	0,985	0,002	0,695
100	ЮНЕКС БАНК	0,143	0,279	0,952	0,000	0,694
101	АВТОКРАЗБАНК	0,133	0,339	0,919	0,001	0,697
102	СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК	0,049	0,503	0,872	0,014	0,732
103	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,388	0,420	0,912	0,001	0,646
104	РЕАЛ БАНК	0,057	0,316	0,960	0,003	0,701
105	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,037	0,152	0,894	0,025	0,772
106	УКРГАЗПРОМБАНК	0,181	0,264	0,960	0,002	0,695
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,125	0,325	0,880	0,001	0,694
108	"ЛЬВІВ"	0,397	0,315	0,865	0,002	0,640
109	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,058	0,314	0,979	0,000	0,691
110	КОМІНВЕСТБАНК	0,403	0,539	0,911	0,001	0,642
111	"НОВИЙ"	0,063	0,269	0,929	0,006	0,714
112	БАНК МОРСЬКИЙ	0,388	0,560	0,862	0,000	0,638
113	МЕТАБАНК	0,244	0,230	0,909	0,012	0,718
114	АПЕКС-БАНК	0,016	0,422	0,878	0,008	0,713
115	РАДИКАЛ БАНК	0,084	0,345	0,982	0,001	0,693
116	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,212	0,604	0,887	0,011	0,719
117	"ПРЕМІУМ"	0,117	0,850	0,955	0,005	0,711
118	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,002	0,071	0,998	0,001	0,684
119	АКОРДБАНК	0,075	0,365	0,974	0,001	0,694
120	БАНК ГРАНТ	0,248	0,244	0,928	0,001	0,685
121	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТР.	0,610	0,343	0,865	0,001	0,549
122	КЛАСИКБАНК	0,003	0,583	0,999	0,006	0,700
123	БАНК БОГУСЛАВ	0,102	0,290	0,951	0,006	0,716
124	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,123	0,112	0,920	0,001	0,699
125	БАНК РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ	0,025	0,451	0,987	0,001	0,691
126	УКРКОМУНБАНК	0,514	0,604	0,808	0,000	0,576
127	ЄВРОПРОМБАНК	0,253	0,184	0,944	0,004	0,691
128	БАНК КОНТРАКТ	0,335	0,339	0,703	0,001	0,587
129	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0,714	0,372	0,799	0,003	0,490
130	АГРОКОМБАНК	0,747	0,466	0,788	-0,003	0,459
131	ІНТЕРБАНК	0,029	0,102	0,865	0,000	0,687
132	УНІКОМБАНК	0,007	0,448	0,994	0,002	0,690
133	"АКСІОМА"	0,004	0,099	0,986	0,004	0,696
134	"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	0,039	0,696	0,936	0,000	0,693
135	ІНВЕСТБАНК	0,213	0,425	0,903	0,013	0,727
136	ЛЕГБАНК	0,059	0,218	0,834	0,001	0,680
137	БАНК СОФІЙСЬКИЙ	0,030	0,394	0,988	0,000	0,688
138	АСВІО БАНК	0,096	0,402	0,971	0,004	0,705

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
139	БАНК УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	0,501	0,274	0,502	-0,018	0,369
140	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	0,202	0,969	0,867	0,002	0,687
141	БАНК ТРАСТ	0,605	0,349	0,812	0,000	0,539
142	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,011	0,489	0,852	0,003	0,689
143	ПОЛКОМБАНК	0,480	0,465	0,832	0,000	0,598
144	МОТОР-БАНК	0,234	0,838	0,896	0,038	0,796
145	"СТАНДАРТ"	0,045	0,475	0,982	0,002	0,696
146	РЕГІОН-БАНК	0,224	0,268	0,865	0,003	0,689
147	"СТОЛИЧНИЙ"	0,042	0,159	0,985	0,002	0,695
148	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,017	0,635	0,955	0,032	0,793
149	БАНК СІЧ	0,036	0,191	0,943	0,004	0,707
150	МЕЛОР БАНК	0,027	0,483	0,983	0,001	0,689
151	ОКСІ БАНК	0,038	0,363	0,928	0,005	0,709
152	АРТЕМ-БАНК	0,019	0,522	0,892	0,006	0,708
153	"УКООПСПІЛКА"	0,432	0,624	0,800	0,000	0,605
154	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	0,056	0,301	0,974	0,000	0,691
155	"КОНКОРД"	0,002	0,068	0,978	0,003	0,696
156	РАДАБАНК	0,071	1,090	0,941	0,001	0,697
157	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	0,199	0,468	0,948	0,001	0,692
158	ФІНЕКСБАНК	0,062	1,250	0,938	0,013	0,736
159	ПРАЙМ-БАНК	0,146	0,930	0,946	0,011	0,730
160	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОН.ФІНАНС.	0,049	0,582	0,926	0,003	0,705
161	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,067	0,545	0,924	0,006	0,714
162	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,340	0,376	0,636	0,000	0,541
163	ТММ-БАНК	0,178	2,343	0,828	-0,006	0,655
164	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,113	1,542	0,913	0,010	0,727
165	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,095	0,462	0,822	0,013	0,714
166	ГРІН БАНК	0,034	0,418	0,913	0,001	0,695
167	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,269	0,503	0,881	0,000	0,674
168	ПРОФІН БАНК	0,375	3,573	0,689	-0,282	0,330
169	БАНК ФАМІЛЬНИЙ	0,341	1,118	0,802	0,000	0,634
170	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,379	1,191	0,632	-0,040	0,435
171	СХІДНО-ПРОМИСЛ. КОМЕРЦ. БАНК	0,492	2,025	0,667	0,017	0,552
172	"ЦЕНТР"	0,016	2,705	0,983	0,045	0,824
173	БАНК ВЕЛЕС	0,028	0,386	0,920	0,001	0,695
174	БАНК АЛЬЯНС	0,096	1,222	0,949	0,000	0,696
175	АЛЬПАРИ БАНК	0,001	3394,688	0,994	0,001	0,193

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01. 2012 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,121	0,194	0,875	0,008	0,742
2	УКРЕКСІМБАНК	0,127	0,212	0,926	0,001	0,745
3	ОЩАДБАНК	0,161	0,160	0,958	0,006	0,735
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,487	0,237	0,921	0,000	0,750
5	УКРСОЦБАНК	0,498	0,234	0,899	0,000	0,745
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,527	0,230	0,908	0,001	0,747
7	ВТБ БАНК	0,232	0,162	0,907	0,014	0,751
8	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,329	0,425	0,919	0,007	0,808
9	УКРСИББАНК	1,182	0,324	0,872	-0,098	0,494
10	АЛЬФА-БАНК	0,092	0,350	0,953	0,001	0,778
11	"НАДРА"	0,349	0,249	0,927	0,000	0,754
12	ДЕЛЬТА БАНК	0,198	0,193	0,887	0,017	0,763
13	ОТП БАНК	0,153	0,134	0,966	0,022	0,752
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	0,071	0,100	0,902	-0,003	0,694
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,299	0,249	0,882	0,001	0,746
16	УКРГАЗБАНК	0,244	0,405	0,932	-0,130	0,424
17	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	0,333	0,175	0,890	0,013	0,750
18	КРЕДИТПРОМБАНК	0,079	0,136	0,956	-0,046	0,610
19	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,007	0,260	0,928	0,016	0,793
20	БАНК ФОРУМ	0,322	0,276	0,931	-0,052	0,626
21	"ПІВДЕННИЙ"	0,370	0,238	0,937	0,005	0,762
22	ЕРСТЕ БАНК	0,741	0,354	0,883	-0,015	0,727
23	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,017	0,106	0,988	0,000	0,693
24	ВЕЙБІ БАНК	0,779	0,335	0,865	-0,047	0,634
25	РОДОВІД БАНК	0,147	0,134	0,307	-0,084	0,090
26	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	0,336	0,376	0,952	0,000	0,781
27	СВЕДБАНК	0,200	0,316	0,903	-0,043	0,655
28	"ХРЕЩАТИК"	0,504	0,268	0,865	-0,005	0,729
29	ІМЕКСБАНК	0,369	0,206	0,948	0,002	0,744
30	КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК	0,477	0,278	0,942	0,006	0,775
31	УНІКРЕДИТ БАНК	0,061	0,372	0,875	0,005	0,780
32	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,516	0,224	0,834	-0,052	0,591
33	ПРАВЕКС-БАНК	0,578	0,277	0,861	-0,020	0,693
34	БТА БАНК	0,065	0,574	0,754	0,001	0,663
35	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	0,310	0,241	0,895	0,001	0,749
36	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	0,047	0,217	0,788	0,073	0,738
37	"СОЮЗ"	0,022	0,325	0,996	0,000	0,754
38	МАРФІН БАНК	0,292	0,354	0,927	0,000	0,780
39	ПІВДЕНКОМБАНК	0,043	0,123	0,800	0,002	0,654
40	МЕГАБАНК	0,266	0,246	0,911	0,001	0,753
41	"ТАВРИКА"	0,016	0,294	0,992	0,001	0,750
42	КІБ КРЕДІ АГРІКОЛЬ	0,105	0,386	0,983	0,043	0,870
43	ПРЕУС БАНК МКБ	0,356	0,383	0,814	-0,129	0,398
44	УКРІНБАНК	0,495	0,333	0,866	0,002	0,758

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
45	АКТАБАНК	0,985	0,413	0,793	0,001	0,700
46	КРЕДОБАНК	0,834	0,387	0,804	0,023	0,750
47	ПЛАТИНУМ БАНК	0,482	0,446	0,932	0,001	0,793
48	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,228	0,464	0,963	-0,010	0,760
49	АКТИВ - БАНК	0,484	0,262	0,901	0,000	0,754
50	БАНК 3/4	0,009	0,537	0,562	0,056	0,441
51	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,313	0,464	0,873	0,005	0,788
52	БМ БАНК	0,074	0,173	0,925	-0,010	0,707
53	ЗЛАТОБАНК	0,080	0,326	0,981	0,000	0,762
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,054	0,363	0,972	0,026	0,837
55	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	0,432	0,284	0,959	0,006	0,775
56	ЄВРОГАЗБАНК	1,140	0,436	0,556	0,000	0,394
57	ТЕРРА БАНК	0,278	0,569	0,937	0,000	0,791
58	ДІАМАНТБАНК	0,381	0,294	0,913	0,001	0,768
59	СЕБ БАНК	0,858	0,622	0,885	0,001	0,771
60	ФОЛЬКСБАНК	0,383	0,462	0,949	0,011	0,821
61	КОНВЕРСБАНК	0,357	0,883	0,964	0,001	0,706
62	"КИЇВ"	0,539	0,306	0,754	0,004	0,654
63	ЕКСПРЕС-БАНК	0,271	0,564	0,922	0,010	0,818
64	БАНК КІПРУ	0,274	0,301	0,883	-0,029	0,684
65	ІНТЕГРАЛ - БАНК	0,040	0,595	0,762	0,000	0,669
66	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,495	0,313	0,910	0,009	0,790
67	ТАСКОМБАНК	0,356	0,486	0,869	0,011	0,801
68	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,080	0,402	0,967	0,001	0,783
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	0,008	0,113	0,990	0,002	0,698
70	ЕРДЕ БАНК	0,424	0,261	0,517	0,004	0,333
71	ЕКСПОБАНК	0,329	0,377	0,910	-0,004	0,771
72	ФІНБАНК	1,422	0,374	0,853	0,000	0,739
73	БАНК КАМБІО	0,381	0,340	0,950	0,000	0,776
74	ФОРТУНА-БАНК	0,459	0,315	0,897	0,001	0,769
75	МІСТО БАНК	0,373	0,477	0,903	-0,009	0,764
76	ЕНЕРГОБАНК	0,313	0,451	0,933	-0,018	0,740
77	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,101	0,567	0,887	0,004	0,791
78	"ГЛОБУС"	0,376	0,752	0,841	0,008	0,735
79	АСТРА БАНК	0,039	0,432	0,973	0,012	0,813
80	"АРКАДА"	0,729	0,213	0,856	0,000	0,717
81	"ДЕМАРК"	0,208	0,312	0,971	0,000	0,764
82	БАНК МЕРКУРІЙ	0,582	0,288	0,715	0,001	0,600
83	БАНК ПЕРШИЙ	0,446	0,311	0,770	0,000	0,666
84	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,021	0,180	0,981	0,006	0,733
85	"ДАНИЕЛЬ"	0,027	0,425	0,871	0,000	0,773
86	ІДЕЯ БАНК	0,430	0,286	0,932	0,004	0,774
87	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,397	0,271	0,951	0,001	0,759
88	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	0,242	0,295	0,801	0,014	0,721
89	БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	0,478	0,124	0,948	0,001	0,711
90	АКЦЕНТ-БАНК	0,202	0,256	0,957	0,000	0,753
91	АПЕКС-БАНК	0,012	0,805	0,896	0,006	0,746

Продовження додатку И

Продовження таблиці И.6

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
92	"ЮНЕКС БАНК"	0,158	0,428	0,952	0,005	0,802
93	ПОЛТАВА - БАНК	0,669	0,354	0,844	0,001	0,743
94	АВАНТ-БАНК	0,035	0,551	0,980	0,001	0,781
95	"БАЗИС"	0,860	0,225	0,823	-0,047	0,593
96	"ТК КРЕДИТ"	0,045	0,548	0,971	0,001	0,786
97	ДІВІ БАНК	0,050	0,826	0,993	0,001	0,716
98	УКРГАЗПРОМБАНК	0,197	0,433	0,956	0,000	0,789
99	"КАПІТАЛ"	0,146	0,155	0,880	0,000	0,714
100	АВТОКРАЗБАНК	0,208	0,192	0,894	0,003	0,738
101	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,269	0,155	0,930	0,006	0,736
102	ЄВРОБАНК	1,497	0,348	0,812	0,000	0,701
103	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,007	0,061	0,996	0,000	0,672
104	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,034	0,449	0,949	-0,118	0,459
105	БАНК УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	0,438	0,414	0,616	0,001	0,481
106	БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	29,878	0,223	0,947	-0,043	0,167
107	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,093	0,383	0,927	-0,010	0,756
108	КОМІНВЕСТБАНК	0,309	0,642	0,936	0,000	0,781
109	"НОВИЙ"	0,064	0,385	0,973	-0,009	0,753
110	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,066	0,101	0,980	0,001	0,696
111	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,442	0,419	0,897	0,001	0,786
112	"ЛЬВІВ"	0,482	0,288	0,871	-0,059	0,600
113	ФІНРОСТБАНК	0,116	0,491	0,983	0,002	0,785
114	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,118	0,660	0,920	0,035	0,862
115	"ПРЕМІУМ"	0,125	1,205	0,961	-0,010	0,554
116	МЕТАБАНК	0,302	0,273	0,916	0,002	0,764
117	РАДИКАЛ БАНК	0,069	0,274	0,984	0,001	0,750
118	"КОНТРАКТ"	0,337	0,456	0,810	0,001	0,726
119	БАНК БОГУСЛАВ	0,110	0,382	0,959	0,001	0,784
120	"ГРАНТ"	0,324	0,292	0,918	0,001	0,767
121	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТР.	0,650	0,419	0,856	0,001	0,761
122	УНІКОМБАНК	0,007	0,140	0,994	0,002	0,707
123	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0,882	0,456	0,834	0,000	0,743
124	АГРОКОМБАНК	0,749	0,474	0,803	0,002	0,719
125	"МОРСЬКИЙ"	0,349	0,498	0,820	0,001	0,736
126	РЕАЛ БАНК	0,077	0,194	0,968	0,003	0,737
127	УКРКОМУНБАНК	0,481	0,567	0,823	0,000	0,735
128	ІНПРОМБАНК	-0,743	0,225	0,834	-0,348	0,120
129	КЛАСИКБАНК	0,005	0,754	0,997	-0,006	0,720
130	ІНВЕСТБАНК	0,268	0,423	0,897	0,011	0,814
131	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,014	0,581	0,877	0,016	0,815
132	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,178	0,089	0,947	0,001	0,701
133	ЄВРОПРОМБАНК	0,021	0,266	0,973	0,004	0,759
134	АСВІО БАНК	0,095	0,328	0,975	0,003	0,771
135	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0,006	0,597	0,975	-0,074	0,576
136	"УКООПСПІЛКА"	0,555	0,485	0,855	0,000	0,764

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.6

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
137	ПОЛКОМБАНК	0,489	0,475	0,864	0,000	0,771
138	АКОРДБАНК	0,096	0,194	0,884	0,000	0,729
139	РЕГІОН-БАНК	0,197	0,386	0,900	0,002	0,786
140	"АКСІОМА"	0,002	0,064	0,998	0,002	0,675
141	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	0,212	0,748	0,933	0,003	0,762
142	ФІНЕКСБАНК	0,042	1,175	0,967	0,000	0,581
143	БАНК ВОСТОК	0,006	0,363	0,932	0,007	0,801
144	ЛЕГБАНК	0,097	0,180	0,925	0,002	0,738
145	ІНТЕРБАНК	0,955	0,407	0,839	0,001	0,744
146	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,012	1,021	0,962	0,009	0,664
147	АРТЕМ-БАНК	0,266	0,688	0,936	0,003	0,778
148	БАНК СІЧ	0,033	0,572	0,982	0,000	0,777
149	ПРОФІН БАНК	0,480	0,608	0,812	0,002	0,724
150	БАНК ТРАСТ	0,616	0,387	0,838	0,000	0,742
151	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,123	1,400	0,939	0,013	0,489
152	"ЦЕНТР"	0,020	1,667	0,991	0,002	0,338
153	"СТОЛИЧНИЙ"	0,058	0,330	0,982	0,001	0,765
154	КРЕДИТ ОПТИМА БАНК	0,197	0,698	0,954	0,003	0,772
155	"КОНКОРД"	0,003	0,165	0,990	0,000	0,713
156	"СТАНДАРТ"	0,063	0,345	0,973	0,003	0,776
157	МОТОР-БАНК	0,173	1,088	0,900	0,019	0,648
158	ОКСІ БАНК	0,043	0,317	0,931	0,012	0,803
159	БАНК РИНКОВІ ТЕХНОЛОГІЇ	0,061	0,789	0,970	0,002	0,741
160	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОН.ФІНАНС.	0,082	1,026	0,935	-0,005	0,643
161	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,350	0,439	0,631	0,000	0,502
162	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,109	0,567	0,776	0,009	0,703
163	ПРАЙМ-БАНК	0,154	0,893	0,935	0,011	0,726
164	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,401	0,495	0,897	0,000	0,788
165	ГРІН БАНК	0,046	0,506	0,885	0,003	0,792
166	РАДАБАНК	0,029	2,007	0,950	0,013	0,177
167	ІНТЕРКРЕДИТБАНК	0,015	0,203	0,987	0,000	0,726
168	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,178	0,888	0,895	0,005	0,713
169	БАНК ВЕЛЕС	0,036	0,383	0,976	0,005	0,786
170	"ФАМІЛЬНИЙ"	0,680	0,787	0,799	0,000	0,673
171	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,577	1,175	0,573	0,001	0,318
172	ТММ-БАНК	0,550	1,298	0,586	0,002	0,297
173	БАНК АЛЬЯНС	0,106	0,703	0,945	0,000	0,767
174	СХІДНО-ПРОМИСЛ.КОМЕРЦ.БАНК	0,127	0,749	0,941	0,013	0,784
175	БАНК СТОЛИЦЯ	-7,041	0,730	0,574	-0,549	0,137

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01. 2011 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,152	0,230	0,960	0,010	0,810
2	УКРЕКСІМБАНК	0,127	0,256	0,928	0,001	0,785
3	ОЩАДБАНК	0,147	0,199	0,954	0,007	0,795
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,502	0,238	0,922	0,000	0,776
5	УКРСИББАНК	0,318	0,235	0,945	-0,055	0,585
6	УКРСОЦБАНК	0,493	0,194	0,920	0,001	0,771
7	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,626	0,305	0,903	-0,023	0,702
8	ВТБ БАНК	0,221	0,114	0,939	-0,013	0,718
9	АЛЬФА-БАНК	0,117	0,303	0,935	0,000	0,790
10	ОТП БАНК	0,160	0,153	0,972	0,022	0,822
11	"НАДРА"	3,302	0,137	0,918	0,000	0,574
12	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	0,072	0,139	0,913	-0,008	0,738
13	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,335	0,348	0,934	0,011	0,831
14	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,283	0,236	0,922	0,003	0,790
15	КРЕДИТПРОМБАНК	0,101	0,149	0,886	0,002	0,765
16	БАНК ФОРУМ	0,681	0,224	0,950	-0,176	0,143
17	УКРГАЗБАНК	0,383	0,388	0,896	0,001	0,794
18	ДЕЛЬТА БАНК	0,322	0,232	0,895	0,001	0,778
19	СВЕДБАНК	0,253	0,242	0,920	0,004	0,795
20	РОДОВІД БАНК	0,491	0,080	0,309	-0,248	0,080
21	"ПІВДЕННИЙ"	0,394	0,256	0,937	0,004	0,794
22	ДОНГОРБАНК	0,414	0,535	0,926	0,000	0,800
23	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	0,488	0,245	0,908	-0,118	0,359
24	ЕРСТЕ БАНК	0,677	0,370	0,875	-0,012	0,738
25	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,006	0,278	0,898	0,027	0,869
26	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,515	0,241	0,709	-0,060	0,501
27	УНІКРЕДИТ БАНК	0,089	0,172	0,920	0,004	0,783
28	"ХРЕЩАТИК"	0,475	0,367	0,920	-0,028	0,692
29	ВЕЙБІ БАНК	0,980	0,254	0,867	-0,079	0,489
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,024	0,201	0,988	0,000	0,766
31	ІМЕКСБАНК	0,431	0,234	0,934	0,004	0,790
32	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	0,298	0,389	0,957	0,001	0,797
33	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	0,055	0,176	0,880	0,051	0,870
34	ПРАВЕКС-БАНК	0,559	0,261	0,884	-0,028	0,678
35	ІНДЕКС-БАНК	0,539	0,316	0,927	-0,004	0,772
36	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	0,495	0,216	0,966	0,001	0,773
37	КРЕДОБАНК	0,945	0,313	0,877	-0,066	0,541
38	КІБ КРЕДІ АГРІКОЛЬ	0,127	0,316	0,969	0,021	0,856
39	БТА БАНК	0,073	0,613	0,873	0,001	0,793
40	МАРФІН БАНК	0,267	0,309	0,938	0,001	0,794
41	ПРЕУС БАНК МКБ	0,738	0,290	0,915	-0,068	0,541
42	МЕГАБАНК	0,261	0,229	0,921	0,001	0,780
43	"КЛІПРИНГОВИЙ ДІМ"	0,221	0,408	0,967	0,016	0,852
44	"ТАВРИКА"	0,024	0,214	0,988	0,002	0,772

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.7

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
45	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,328	0,381	0,871	0,003	0,795
46	СЕБ БАНК	0,893	0,327	0,876	-0,071	0,524
47	ЕКСПРЕС-БАНК	0,310	0,654	0,937	0,001	0,795
48	"КИЇВ"	0,698	0,399	0,846	-0,030	0,668
49	АКТИВ - БАНК	0,546	0,351	0,898	0,000	0,787
50	ФОЛЬКСБАНК	0,479	0,354	0,964	-0,028	0,691
51	БМ БАНК	0,089	0,231	0,980	-0,005	0,756
52	УКРІНБАНК	0,656	0,408	0,854	0,000	0,774
53	"ПІВДЕНКОМБАНК"	0,080	0,381	0,990	0,001	0,791
54	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,034	0,310	0,976	0,020	0,848
55	ЄВРОГАЗБАНК	1,391	0,664	0,676	0,000	0,622
56	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	0,470	0,276	0,948	0,002	0,787
57	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,491	0,200	0,920	-0,005	0,754
58	"ДІАМАНТ"	0,361	0,253	0,915	0,002	0,786
59	ЕКСПОБАНК	0,355	0,454	0,907	-0,051	0,613
60	АКТАБАНК	1,045	0,663	0,721	0,001	0,675
61	ЗЛАТОБАНК	0,070	0,309	0,983	0,000	0,782
62	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	0,010	0,325	0,995	0,002	0,788
63	БАНК КІПРУ	0,109	0,148	0,912	0,001	0,766
64	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	0,375	0,430	0,865	0,001	0,787
65	"СОЮЗ"	0,026	0,277	0,996	0,001	0,776
66	ЕНЕРГОБАНК	0,387	0,457	0,939	-0,025	0,707
67	МІСТО БАНК	0,723	0,464	0,890	-0,008	0,758
68	ІНТЕГРАЛ - БАНК	0,064	0,729	0,935	0,001	0,787
69	ПЛАТИНУМ БАНК	0,296	0,473	0,927	0,005	0,819
70	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,102	0,365	0,984	0,002	0,793
71	ФОРТУНА-БАНК	0,528	0,398	0,879	0,001	0,787
72	АСТРА БАНК	0,049	0,536	0,965	0,010	0,835
73	БГ БАНК	0,189	0,430	0,900	0,000	0,798
74	"АРКАДА"	0,753	0,260	0,846	0,003	0,764
75	ТЕРРА БАНК	0,243	0,676	0,893	0,000	0,788
76	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,028	0,369	0,971	0,005	0,810
77	"БАЗИС"	0,606	0,236	0,873	0,000	0,765
78	ФІНБАНК	1,289	0,455	0,854	0,000	0,747
79	"ДЕМАРК"	0,244	0,286	0,967	0,000	0,784
80	БАНК КАМБІО	0,496	0,286	0,945	0,000	0,783
81	ЕРДЕ БАНК	0,376	0,485	0,656	0,004	0,641
82	ПОЛТАВА БАНК	0,688	0,409	0,854	0,003	0,781
83	БАНК МЕРКУРІЙ	0,751	0,315	0,818	0,000	0,747
84	ХОУМ КРЕДИТ БАНК	0,043	0,428	0,919	0,008	0,828
85	"ГЛОБУС"	0,398	0,812	0,889	0,007	0,787
86	БАНК УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ	0,491	0,658	0,788	0,001	0,739
87	ЄКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,009	0,182	0,980	0,001	0,767
88	БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА	0,479	0,210	0,950	-0,019	0,709
89	КОНВЕРСБАНК	0,738	0,601	0,827	0,001	0,761
90	"ДАНИЕЛЬ"	0,709	0,473	0,811	0,000	0,753
91	"КАПІТАЛ"	0,186	0,179	0,870	-0,007	0,738

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.7

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
92	УКРГАЗПРОМБАНК	0,218	0,496	0,962	0,004	0,812
93	ІНПРОМБАНК	0,604	0,399	0,885	0,025	0,866
94	"ТК КРЕДИТ"	0,048	0,423	0,969	0,001	0,797
95	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,079	0,406	0,962	0,000	0,795
96	ДІАЛОГБАНК	14,112	0,918	0,238	0,052	0,083
97	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,076	0,049	0,982	0,000	0,738
98	АВТОКРАЗБАНК	0,317	0,218	0,913	-0,013	0,731
99	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,101	0,396	0,908	0,003	0,807
100	АКЦЕНТ-БАНК	0,111	0,404	0,949	0,006	0,818
101	КОМІНВЕСТБАНК	0,317	0,704	0,938	0,000	0,788
102	"ЮНЕКС"	0,116	0,422	0,950	0,003	0,811
103	ПЛЮС БАНК	0,386	0,342	0,894	0,008	0,816
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,330	0,231	0,918	0,011	0,814
105	АПЕКС-БАНК	0,012	0,778	0,998	0,002	0,773
106	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,084	0,437	0,984	0,003	0,804
107	ЄВРОБАНК	0,092	0,293	0,983	0,000	0,781
108	"ЛЬВІВ"	0,464	0,260	0,855	-0,043	0,623
109	"ПРЕМІУМ"	0,457	0,761	0,956	0,001	0,780
110	БАНК 3/4	0,047	0,918	0,858	0,000	0,740
111	БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	0,430	0,239	0,948	-0,108	0,395
112	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,320	0,417	0,880	0,000	0,791
113	МЕТАБАНК	0,334	0,419	0,908	0,002	0,804
114	СОЦКОМБАНК	0,224	0,061	0,963	-0,069	0,520
115	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТР.	0,729	0,622	0,867	0,000	0,775
116	АГРОКОМБАНК	0,526	0,642	0,857	0,003	0,784
117	"НОВИЙ"	0,055	0,269	0,944	-0,053	0,596
118	БАНК БОГУСЛАВ	0,119	0,580	0,958	0,001	0,802
119	УНІКОМБАНК	0,008	0,206	0,993	0,032	0,849
120	АРТЕМ-БАНК	0,275	0,746	0,956	0,001	0,783
121	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	0,915	0,464	0,836	0,001	0,760
122	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,080	0,808	0,923	0,000	0,774
123	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,196	0,455	0,904	0,000	0,800
124	"ГРАНТ"	0,384	0,284	0,904	0,002	0,790
125	ЄВРОПРОМБАНК	0,028	0,264	0,980	0,003	0,787
126	АКОРДБАНК	0,108	0,535	0,752	0,000	0,720
127	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	0,150	0,304	0,923	0,002	0,798
128	УКРКОМУНБАНК	0,716	0,496	0,800	0,000	0,745
129	"МОРСЬКИЙ"	0,607	0,493	0,841	-0,050	0,601
130	ФІНРОСТБАНК	0,050	0,488	0,977	0,003	0,805
131	ІНТЕРБАНК	0,907	0,323	0,864	0,000	0,763
132	СИГМАБАНК	0,003	0,672	0,990	0,002	0,787
133	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,016	0,781	0,936	0,000	0,778
134	КЛАСИКБАНК	0,010	0,903	0,993	0,001	0,748
135	АСВІО БАНК	0,088	0,278	0,974	0,006	0,800
136	ІНВЕСТБАНК	0,389	0,501	0,886	0,002	0,800

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.7

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
137	"КОНТРАКТ"	0,697	0,514	0,759	0,000	0,718
138	РЕАЛ БАНК	0,076	0,541	0,962	0,004	0,812
139	ПОЛКОМБАНК	0,513	0,448	0,856	0,000	0,780
140	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,257	0,101	0,924	-0,019	0,695
141	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,023	1,068	0,964	0,001	0,715
142	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	0,052	0,119	0,985	-0,019	0,691
143	БАНК ТРАСТ	0,664	0,422	0,837	0,001	0,768
144	РЕГІОН-БАНК	0,242	0,463	0,935	0,002	0,807
145	ЛЕГБАНК	0,108	0,316	0,963	0,001	0,790
146	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОН.ФІНАНС.	0,086	0,887	0,952	0,003	0,766
147	МОТОР-БАНК	0,069	1,309	0,964	0,015	0,675
148	ОКСІ БАНК	0,039	0,489	0,940	0,010	0,839
149	"УКООПСПЛКА"	0,615	0,527	0,770	0,000	0,728
150	"КОНКОРД"	0,003	0,308	0,989	0,000	0,781
151	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,214	1,190	0,918	0,004	0,690
152	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0,008	1,207	0,949	-0,121	0,306
153	РАДИКАЛ БАНК	0,063	0,352	0,967	0,004	0,805
154	БАНК СТОЛИЦЯ	0,865	0,822	0,449	0,031	0,439
155	ПРОФІН БАНК	0,495	1,454	0,742	0,003	0,555
156	"СТОЛИЧНИЙ"	0,062	0,148	0,980	0,001	0,762
157	ФІНЕКСБАНК	0,065	0,746	0,950	0,005	0,798
158	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	0,220	0,593	0,882	0,003	0,801
159	"СТАНДАРТ"	0,070	0,633	0,963	0,006	0,813
160	ПРАЙМ-БАНК	0,179	0,967	0,937	0,009	0,764
161	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,172	0,633	0,650	0,013	0,651
162	"ЦЕНТР"	0,009	0,942	0,994	0,001	0,739
163	"КРЕДИТ - ОПТИМА"	0,207	0,784	0,920	0,001	0,778
164	СХІДНО-ПРОМИСЛ.КОМЕРЦ.БАНК	0,129	0,878	0,886	0,006	0,773
165	ГРІН БАНК	0,002	0,823	0,977	0,002	0,771
166	ТММ-БАНК	0,658	1,425	0,585	0,013	0,466
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,218	0,872	0,882	0,002	0,760
168	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,557	1,429	0,495	0,013	0,390
169	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,030	0,595	0,982	0,001	0,793
170	БАНК ВЕЛЕС	0,048	0,284	0,910	0,000	0,787
171	РАДАБАНК	0,035	2,951	0,932	0,054	0,119
172	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,196	0,462	0,851	0,002	0,789
173	АВАНТ-БАНК	0,031	1,011	0,977	0,006	0,741
174	"ФАМІЛЬНИЙ"	0,690	1,169	0,675	0,001	0,575
175	БАНК АЛЬЯНС	0,085	1,059	0,953	0,001	0,718

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01. 2010 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,128	0,212	0,911	0,011	0,884
2	ОЩАДБАНК	0,132	0,195	0,955	0,011	0,882
3	УКРЕКСІМБАНК	0,188	0,184	0,926	0,000	0,875
4	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,560	0,207	0,923	-0,032	0,831
5	УКРСИББАНК	0,337	0,150	0,953	-0,023	0,842
6	УКРСОЦБАНК	0,516	0,170	0,917	0,003	0,870
7	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,516	0,395	0,907	-0,077	0,777
8	ОТП БАНК	0,199	0,131	0,979	-0,013	0,843
9	ВТБ БАНК	0,272	0,162	0,961	0,000	0,866
10	АЛЬФА-БАНК	0,132	0,208	0,931	-0,011	0,862
11	"НАДРА"	3,575	0,105	0,910	-0,048	0,616
12	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	0,063	0,100	0,887	-0,022	0,838
13	"ФОРУМ"	0,271	0,208	0,970	-0,031	0,827
14	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,374	0,352	0,896	-0,040	0,819
15	РОДОВІД БАНК	0,140	0,118	0,434	-0,202	0,214
16	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,289	0,291	0,895	0,001	0,865
17	СВЕДБАНК	-0,246	0,082	0,918	-0,208	0,627
18	КРЕДИТПРОМБАНК	0,196	0,166	0,957	-0,021	0,845
19	УКРГАЗБАНК	8,195	0,277	0,909	-0,258	0,106
20	"ПІВДЕННИЙ"	0,415	0,290	0,939	0,005	0,877
21	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,010	0,304	0,966	0,015	0,880
22	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,447	0,253	0,891	-0,023	0,835
23	УНІКРЕДИТ БАНК	0,126	0,122	0,961	0,000	0,868
24	ЕРСТЕ БАНК	0,824	0,360	0,897	-0,036	0,812
25	ДЕЛЬТА БАНК	0,262	0,342	0,787	0,001	0,763
26	ПРАВЕКС-БАНК	0,465	0,437	0,925	-0,081	0,776
27	ВІЕЙБІ БАНК	0,430	0,204	0,911	-0,048	0,814
28	ДОНГОРБАНК	0,424	0,415	0,938	-0,055	0,807
29	"ХРЕЩАТИК"	0,414	0,354	0,947	-0,013	0,854
30	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	0,328	0,290	0,906	0,001	0,870
31	ІМЕКСБАНК	0,520	0,411	0,920	-0,020	0,845
32	ІНДЕКС-БАНК	1,655	0,513	0,927	-0,047	0,764
33	КРЕДОБАНК	0,994	0,342	0,894	-0,078	0,761
34	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,043	0,235	0,980	0,000	0,856
35	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	0,222	0,496	0,972	0,000	0,861
36	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	0,285	0,443	0,961	0,003	0,869
37	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	0,143	0,358	0,978	0,055	0,910
38	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	0,047	0,269	0,983	0,106	0,926
39	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	0,509	0,205	0,938	-0,021	0,845
40	"КИЇВ"	0,426	0,296	0,856	-0,442	0,343
41	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,417	0,291	0,911	0,001	0,869
42	СЕБ БАНК	1,038	0,303	0,875	-0,059	0,772
43	БТА БАНК	0,072	1,006	0,952	0,001	0,872

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.8

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
44	ПРЕУС БАНК МКБ	0,725	0,273	0,903	-0,079	0,769
45	МЕГАБАНК	0,234	0,268	0,948	0,000	0,872
46	БМ БАНК	0,147	0,246	0,969	-0,037	0,823
47	ФОЛЬКСБАНК	0,512	0,320	0,962	-0,034	0,824
48	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,584	0,282	0,934	-0,021	0,842
49	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,259	0,261	0,953	-0,009	0,859
50	ЕКСПРЕС-БАНК	0,312	0,451	0,944	0,004	0,876
51	"ТАВРИКА"	0,044	0,167	0,988	0,001	0,851
52	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,063	0,317	0,967	0,007	0,872
53	ЕКСПОБАНК	0,341	0,227	0,899	-0,007	0,857
54	АКТИВ БАНК	0,570	0,422	0,859	0,000	0,834
55	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	0,012	0,374	0,977	0,001	0,859
56	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,054	0,549	0,982	-0,008	0,847
57	УКРІНБАНК	0,603	0,476	0,764	-0,025	0,716
58	"ДІАМАНТ"	0,380	0,277	0,862	0,001	0,841
59	ЄВРОГАЗБАНК	0,652	0,441	0,523	0,000	0,413
60	"СОЮЗ"	0,023	0,598	0,995	0,000	0,845
61	ЗЛАТОБАНК	0,016	0,272	0,995	0,002	0,847
62	УНІКОМБАНК	0,009	0,063	0,997	0,003	0,846
63	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	0,346	0,214	0,944	0,001	0,873
64	АСТРА БАНК	0,061	0,872	0,956	0,002	0,872
65	БАНК КІПРУ	0,111	0,166	0,952	0,001	0,873
66	"ПІВДЕНКОМБАНК"	0,119	0,314	0,979	0,008	0,865
67	"АРКАДА"	0,850	0,272	0,824	0,005	0,796
68	БАНК КАМБІО	0,584	0,255	0,932	0,000	0,866
69	ХОУМ КРЕДИТ БАНК	0,064	0,290	0,938	0,011	0,887
70	ЕРДЕ БАНК	0,664	0,166	0,246	0,003	0,030
71	ПЛАТИНУМ БАНК	0,134	0,393	0,954	0,001	0,871
72	"БАЗИС"	0,831	0,260	0,909	0,000	0,854
73	БГ БАНК	0,192	0,360	0,867	-0,015	0,831
74	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,143	0,369	0,964	0,003	0,869
75	ЕНЕРГОБАНК	0,334	0,255	0,924	0,001	0,874
76	"ДЕМАРК"	0,270	0,229	0,957	0,001	0,869
77	ПОЛТАВА БАНК	0,712	0,382	0,845	0,008	0,824
78	"ІНТЕГРАЛ"	0,094	0,684	0,963	0,001	0,867
79	ФОРТУНА-БАНК	0,596	0,393	0,836	0,001	0,812
80	ПАРТНЕР-БАНК	0,325	0,739	0,938	0,000	0,873
81	МІСТО БАНК	0,876	0,271	0,841	-0,046	0,768
82	ФІНБАНК	0,973	0,438	0,874	0,000	0,830
83	СКАТЕРИНОСЛАВСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,012	0,088	0,982	0,007	0,862
84	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,082	0,483	0,968	-0,044	0,815
85	АКЦЕНТ-БАНК	0,054	0,100	0,963	0,026	0,895
86	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	0,399	0,176	0,945	-0,018	0,849
87	БАНК МЕРКУРІЙ	0,488	0,176	0,915	0,001	0,869
88	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	-1,405	0,089	0,861	-0,191	0,608
89	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	0,373	0,259	0,898	0,001	0,865
90	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	0,013	0,318	0,995	0,001	0,846

Продовження додатку И

Продовження таблиці И.8

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
91	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,325	0,347	0,927	0,017	0,892
92	"ДАНИЕЛЬ"	0,859	0,403	0,740	0,001	0,696
93	"КАПІТАЛ"	0,259	0,168	0,839	-0,007	0,815
94	АКТАБАНК	1,002	1,057	0,643	0,002	0,570
95	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,072	0,547	0,747	0,002	0,715
96	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,134	0,197	0,936	-0,044	0,823
97	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,372	0,153	0,977	-0,104	0,741
98	СОЦКОМБАНК	0,200	0,122	0,957	-0,005	0,863
99	УКРГАЗПРОМБАНК	0,264	0,532	0,953	0,007	0,877
100	ТЕРРА БАНК	0,962	0,664	0,886	-0,001	0,836
101	"АВТОКРАЗБАНК"	0,373	0,147	0,916	-0,013	0,855
102	"ЛЬВІВ"	0,711	0,206	0,885	-0,087	0,756
103	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	0,509	0,644	0,893	0,002	0,861
104	"ЮНЕКС"	0,124	0,287	0,936	0,004	0,879
105	"ГЛОБУС"	0,021	0,370	0,962	0,018	0,886
106	ІНПРОМБАНК	-17,782	0,153	0,903	-0,151	0,087
107	МЕТАБАНК	0,393	0,362	0,929	-0,011	0,859
108	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,535	0,545	0,847	0,003	0,827
109	КОМІНВЕСТБАНК	0,333	0,594	0,927	0,000	0,873
110	АРТЕМ-БАНК	0,345	0,548	0,953	-0,011	0,856
111	"ТК КРЕДИТ"	0,061	0,153	0,942	0,001	0,875
112	СИГМАБАНК	0,004	0,250	0,999	0,004	0,846
113	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0,894	0,420	0,841	0,000	0,807
114	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,017	0,776	0,959	0,009	0,878
115	БАНК БОГУСЛАВ	0,027	0,461	0,990	0,017	0,866
116	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,071	0,400	0,986	0,005	0,857
117	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,278	0,398	0,845	0,000	0,827
118	"НОВИЙ"	0,172	0,211	0,936	-0,026	0,844
119	ДІАПАЗОН-МАКСИМУМ БАНК	0,246	0,830	0,893	0,006	0,870
120	"ГРАНТ"	0,378	0,371	0,893	0,002	0,864
121	ПЛЮС БАНК	0,373	0,717	0,841	0,001	0,822
122	БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ	0,090	0,136	0,974	0,001	0,861
123	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТР.	0,736	0,465	0,812	0,001	0,784
124	"МОРСЬКИЙ"	0,424	0,370	0,847	0,000	0,826
125	ЄВРОБАНК	0,199	0,240	0,960	0,001	0,869
126	УКРКОМУНБАНК	0,863	0,425	0,772	0,000	0,735
127	"ТРАСТ"	0,713	0,374	0,853	0,000	0,824
128	"СИНТЕЗ"	0,023	0,107	0,918	-0,009	0,862
129	КЛАСИКБАНК	0,015	0,478	0,991	0,001	0,849
130	"КОНТРАКТ"	0,702	0,489	0,776	0,000	0,743
131	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,270	0,225	0,936	-0,035	0,832
132	РЕАЛ БАНК	0,079	0,520	0,919	0,002	0,877
133	ЛЕГБАНК	0,111	0,334	0,960	0,009	0,878
134	ФІНРОСТБАНК	0,032	0,203	0,988	0,004	0,854
135	АКОРДБАНК	0,119	0,312	0,635	0,006	0,569

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.8

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
136	ІНВЕСТБАНК	0,245	0,376	0,909	0,013	0,886
137	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	0,085	0,260	0,807	-0,120	0,683
138	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,031	0,635	0,968	0,002	0,867
139	ІНТЕРБАНК	0,924	0,412	0,744	0,017	0,707
140	ПОЛКОМБАНК	0,574	0,533	0,812	0,001	0,789
141	"КОНКОРД"	0,004	0,151	0,988	0,004	0,854
142	"ПРЕМІУМ"	0,506	0,627	0,885	0,015	0,869
143	РЕГІОН-БАНК	0,203	0,371	0,948	0,003	0,875
144	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОН.ФІНАНС.	0,093	0,914	0,938	0,004	0,878
145	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,029	0,744	0,969	0,001	0,864
146	ДОЙЧЕ БАНК ДБУ	0,007	22,789	0,982	-0,029	0,824
147	"УКООПСПІЛКА"	0,644	0,694	0,735	0,003	0,695
148	ПОБАНК	-0,011	0,011	0,974	-0,756	0,071
149	ПРОФІН БАНК	0,411	1,408	0,748	0,004	0,716
150	"ДНІСТЕР"	-0,151	0,148	0,895	-0,753	0,072
151	ФІНЕКСБАНК	0,062	0,613	0,955	-0,076	0,782
152	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,425	0,690	0,829	-0,102	0,714
153	ОКСІ БАНК	0,038	0,388	0,981	0,008	0,863
154	ЄВРОПРОМБАНК	0,019	0,442	0,992	0,005	0,852
155	"ПРИВАТІНВЕСТ"	0,004	0,154	0,998	0,011	0,853
156	БАНК СТОЛИЦЯ	-2,473	0,498	0,750	-0,459	0,243
157	ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ	0,083	0,153	0,917	0,003	0,877
158	"СТОЛИЧНИЙ"	0,118	0,186	0,960	0,005	0,874
159	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	0,003	0,340	0,983	0,015	0,868
160	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,220	1,235	0,903	0,010	0,879
161	ПРАЙМ-БАНК	0,223	0,723	0,926	0,010	0,885
162	ТММ-БАНК	0,697	1,278	0,603	0,013	0,524
163	ТРАНСБАНК	-0,024	0,022	0,974	-0,777	0,070
164	МОТОР-БАНК	0,075	1,544	0,948	0,004	0,877
165	СХІДНО-ПРОМИСЛ.КОМЕРЦ.БАНК	0,156	0,520	0,942	0,010	0,885
166	"АРМА"	-0,160	0,110	0,908	-0,672	0,079
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,243	0,738	0,858	0,007	0,845
168	АПЕКС-БАНК	0,007	104,905	0,991	-0,001	0,842
169	БАНК ВЕЛЕС	0,047	0,423	0,908	0,001	0,873
170	"КРЕДИТ - ОПТИМА"	0,215	1,168	0,853	0,003	0,836
171	ДІАЛОГБАНК	0,072	0,009	0,999	-0,289	0,523
172	"ФАМІЛЬНИЙ"	0,703	0,970	0,715	0,002	0,670
173	РАДАБАНК	0,012	3,278	0,988	0,020	0,870
174	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,046	0,659	0,978	0,004	0,862
175	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,197	0,490	0,861	0,002	0,843
176	АВАНТ-БАНК	0,037	1,207	0,970	0,002	0,865
177	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,869	1,083	0,403	-0,263	0,138
178	БАНК 3/4	0,001	5128,000	0,751	0,000	0,221
179	"АЛЬЯНС"	0,034	1,584	0,975	0,002	0,862

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01. 2009 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,178	0,176	0,958	0,014	0,398
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,411	0,226	0,937	0,008	0,327
3	ОЩАДБАНК	0,117	0,542	0,963	0,005	0,312
4	УКРСИББАНК	0,303	0,114	0,951	0,007	0,326
5	УКРСОЦБАНК	0,524	0,137	0,927	0,015	0,391
6	УКРЕКСІМБАНК	0,324	0,227	0,953	0,012	0,376
7	ОТП БАНК	0,185	0,117	0,969	0,002	0,278
8	АЛЬФА-БАНК	0,118	0,186	0,965	0,005	0,303
9	"НАДРА"	0,940	0,170	0,880	0,001	0,213
10	ВТБ БАНК	0,368	0,147	0,956	0,002	0,272
11	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,901	0,201	0,884	0,003	0,241
12	"ФОРУМ"	0,249	0,182	0,960	0,000	0,263
13	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,325	0,302	0,932	0,001	0,265
14	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	0,060	0,137	0,964	0,007	0,330
15	УКРПРОМБАНК	0,374	0,183	0,864	0,001	0,259
16	СВЕДБАНК	0,292	0,144	0,934	0,002	0,280
17	УКРГАЗБАНК	0,633	0,371	0,915	0,013	0,366
18	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,297	0,219	0,910	0,005	0,304
19	КРЕДИТПРОМБАНК	0,163	0,148	0,959	0,002	0,279
20	РОДОВІД БАНК	0,588	0,213	0,912	0,003	0,268
21	"ПІВДЕННИЙ"	0,401	0,214	0,942	0,015	0,401
22	ЕРСТЕ БАНК	0,535	0,466	0,917	0,000	0,250
23	УНІКРЕДИТ БАНК	0,147	0,167	0,977	0,004	0,297
24	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,093	0,231	0,977	0,024	0,485
25	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,433	0,195	0,926	0,000	0,258
26	ДОНГОРБАНК	0,374	0,389	0,940	0,003	0,286
27	ВІЕЙБІ БАНК	0,308	0,232	0,934	0,000	0,261
28	ПРАВЕКС-БАНК	0,391	0,227	0,879	0,000	0,252
29	КРЕДОБАНК	1,040	0,221	0,886	-0,025	0,067
30	ІМЕКСБАНК	0,496	0,479	0,923	0,010	0,345
31	"ДЕЛЬТА"	0,266	0,428	0,913	0,012	0,373
32	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	0,110	0,092	0,958	0,024	0,492
33	КАЛПОН БАНК УКРАЇНА	0,162	0,320	0,973	0,051	0,746
34	"ХРЕЩАТИК"	0,353	0,377	0,933	0,014	0,389
35	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	0,044	0,422	0,942	0,076	0,970
36	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,058	0,122	0,980	0,003	0,282
37	ДОЧІРНІЙ БАНК СБЕРБАНКУ РОСІЇ	0,245	0,303	0,931	0,010	0,356
38	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,357	0,352	0,930	0,022	0,467
39	"КІЇВ"	1,096	0,236	0,804	0,007	0,228
40	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	0,895	0,228	0,881	0,000	0,216
41	"КІЇВСЬКА РУСЬ"	0,437	0,313	0,948	0,001	0,263
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	0,318	0,277	0,943	0,008	0,337

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.9

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
43	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	0,166	0,205	0,969	0,006	0,321
44	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,661	0,205	0,936	0,000	0,241
45	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,258	0,340	0,946	0,011	0,371
46	БТА БАНК	0,076	1,106	0,949	0,003	0,286
47	БМ БАНК	0,102	0,249	0,976	0,003	0,289
48	ФОЛЬКСБАНК	0,341	0,174	0,951	0,005	0,305
49	МЕГАБАНК	0,412	0,141	0,928	0,007	0,322
50	ПІРЕУС БАНК МКБ	0,334	0,176	0,894	0,006	0,310
51	ЕКСПРЕС-БАНК	0,338	0,404	0,934	0,019	0,436
52	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,093	0,725	0,972	0,001	0,269
53	СЕБ БАНК	0,765	0,306	0,901	0,001	0,239
54	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,127	0,541	0,932	0,000	0,268
55	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	0,203	0,363	0,953	0,000	0,264
56	АКТИВ БАНК	0,585	0,438	0,845	0,005	0,278
57	ЕКСПОБАНК	0,489	0,195	0,916	0,002	0,266
58	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,061	0,204	0,971	0,023	0,477
59	ХОУМ КРЕДИТ БАНК	0,112	0,227	0,947	0,002	0,280
60	УКРІНБАНК	0,746	0,426	0,774	0,007	0,257
61	АСТРА БАНК	0,049	2,228	0,955	0,001	0,208
62	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	0,013	0,108	0,989	0,004	0,290
63	"ТАВРИКА"	0,231	0,172	0,958	0,003	0,291
64	БАНК КІПРУ	0,118	0,431	0,950	0,007	0,334
65	ФАКТОРІАЛ-БАНК	1,159	0,309	0,838	0,001	0,180
66	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	0,460	0,288	0,908	0,002	0,275
67	"ДІАМАНТ"	0,704	0,293	0,915	0,008	0,312
68	ПОБАНК	0,045	0,161	0,983	0,006	0,318
69	"ДНІСТЕР"	0,797	0,260	0,893	0,010	0,316
70	БГ БАНК	0,173	0,431	0,940	0,009	0,352
71	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	0,479	0,340	0,956	0,006	0,307
72	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,161	0,156	0,972	0,015	0,403
73	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	0,018	0,306	0,992	0,005	0,308
74	МІСТО-БАНК	0,927	0,271	0,875	0,004	0,240
75	"АРКАДА"	1,124	0,360	0,799	0,012	0,263
76	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	0,120	0,213	0,952	0,001	0,266
77	ЕНЕРГОБАНК	0,427	0,173	0,907	0,011	0,357
78	ТРАНСБАНК	0,376	0,203	0,948	0,000	0,258
79	"БАЗИС"	1,003	0,216	0,888	0,009	0,281
80	"ДЕМАРК"	0,287	0,217	0,946	0,005	0,308
81	ФОРТУНА БАНК	0,346	0,211	0,942	0,011	0,364
82	ПОЛТАВА БАНК	0,790	0,385	0,847	0,011	0,314
83	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	0,353	0,144	0,952	0,000	0,256
84	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	0,316	0,239	0,951	0,010	0,352
85	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,056	0,445	0,953	0,005	0,311

Продовження додатку И

Продовження таблиці И.9

№ з\п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
86	ІНПРОМБАНК	0,671	0,163	0,921	0,008	0,313
87	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,134	0,450	0,973	0,012	0,379
88	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	0,309	0,156	0,963	0,003	0,280
89	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	0,265	0,118	0,952	0,002	0,280
90	"КАПІТАЛ"	0,334	0,320	0,946	0,002	0,278
91	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	0,015	0,240	0,845	0,008	0,330
92	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,116	0,256	0,934	0,004	0,304
93	"МЕРКУРІЙ"	0,786	0,177	0,907	0,007	0,290
94	"БІЗНЕС СТАНДАРТ"	0,674	0,297	0,914	0,004	0,276
95	"ДАНИЕЛЬ"	0,897	0,361	0,750	0,004	0,207
96	ФІНБАНК	0,804	0,567	0,882	0,001	0,234
97	ЗЛАТОБАНК	0,006	0,201	0,995	0,001	0,263
98	СОЦКОМБАНК	0,285	0,140	0,935	0,002	0,273
99	"ЛЬВІВ"	0,432	0,138	0,894	0,000	0,254
100	АКЦЕНТ-БАНК	0,074	0,104	0,955	0,023	0,481
101	"ПІВДЕНКОМБАНК"	0,111	0,279	0,966	0,008	0,336
102	"КАМБІО"	0,600	0,356	0,916	0,003	0,272
103	ПАРТНЕР БАНК	0,355	0,554	0,937	0,001	0,270
104	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,332	0,187	0,904	0,035	0,583
105	"АРМА"	0,468	0,287	0,910	0,006	0,309
106	"АВТОКРАЗБАНК"	0,350	0,175	0,932	-0,004	0,221
107	УКРГАЗПРОМБАНК	0,304	0,491	0,925	0,011	0,367
108	"СИНТЕЗ"	0,076	0,262	0,966	0,011	0,367
109	ТЕРРА БАНК	0,296	0,303	0,874	0,002	0,277
110	"ГЛОБУС"	0,019	0,342	0,985	0,009	0,347
111	ОДЕСА-БАНК	0,067	0,364	0,954	0,017	0,424
112	"МЕТАЛУРГ"	0,370	0,312	0,918	0,003	0,285
113	ПЛЮС БАНК	0,370	0,402	0,861	0,002	0,273
114	АРТЕМ БАНК	0,326	0,515	0,955	0,009	0,348
115	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,526	0,511	0,877	0,005	0,292
116	"ЮНЕКС"	0,136	0,326	0,919	0,008	0,337
117	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТР.	0,816	0,486	0,863	0,002	0,236
118	"ПРЕМІУМ"	0,582	0,628	0,922	0,002	0,263
119	"ІНТЕГРАЛ"	0,044	0,405	0,967	0,007	0,324
120	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	0,811	0,407	0,865	0,009	0,301
121	"НОВИЙ"	0,359	0,377	0,937	-0,017	0,094
122	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,371	0,345	0,854	0,004	0,286
123	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	0,151	0,037	0,960	0,000	0,260
124	"ГРАНТ"	0,392	0,351	0,910	0,002	0,279
125	КООПІНВЕСТБАНК	0,363	0,540	0,927	0,004	0,300
126	БАНК БОГУСЛАВ	0,024	0,453	0,984	0,006	0,316
127	УКРКОМУНБАНК	0,958	0,384	0,765	0,004	0,202
128	"СТОЛИЦЯ"	0,712	0,470	0,715	0,011	0,261
129	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,326	0,595	0,953	0,022	0,472
130	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	0,532	0,530	0,886	0,010	0,343
131	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	0,595	0,282	0,904	0,004	0,283

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.9

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
132	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,259	0,219	0,910	0,002	0,280
133	"КОНТРАКТ"	0,754	0,429	0,865	0,007	0,291
134	ЛЕГБАНК	0,098	0,373	0,952	0,013	0,385
135	"МОРСЬКИЙ"	0,459	0,424	0,855	0,005	0,294
136	"ТРАСТ"	0,775	0,355	0,820	0,000	0,213
137	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,648	0,372	0,876	0,004	0,277
138	СИГМАБАНК	0,002	0,210	0,992	0,008	0,327
139	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	0,040	0,273	0,961	0,000	0,263
140	"ТК КРЕДИТ"	0,045	0,390	0,942	0,009	0,347
141	ФІНРОСТБАНК	0,032	0,106	0,983	0,004	0,293
142	ЄВРОГАЗБАНК	0,035	0,290	0,979	0,008	0,336
143	РЕАЛ БАНК	0,087	0,577	0,963	0,006	0,321
144	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	0,075	0,067	0,961	0,004	0,301
145	ІНВЕСТБАНК	0,284	0,329	0,938	0,014	0,394
146	ЕРДЕ БАНК	0,500	0,717	0,829	0,010	0,328
147	ІНТЕРБАНК	0,604	0,347	0,857	0,002	0,252
148	ПОЛКОМБАНК	0,667	0,564	0,801	0,002	0,228
149	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОН.ФІНАНС.	0,099	0,655	0,707	0,006	0,240
150	РЕГІОН БАНК	0,194	0,350	0,952	0,021	0,465
151	ПРОФІНБАНК	0,788	0,730	0,725	0,004	0,201
152	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,052	0,511	0,957	0,014	0,399
153	АКТАБАНК	0,054	0,669	0,963	0,004	0,297
154	"УКООПСПІЛКА"	0,678	0,559	0,721	0,012	0,277
155	ФІНЕКСБАНК	0,055	0,464	0,964	0,013	0,386
156	"КОНКОРД"	0,006	0,360	0,990	0,011	0,358
157	"СТОЛИЧНИЙ"	0,135	0,165	0,942	0,002	0,276
158	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,041	0,578	0,924	0,003	0,291
159	ДІАЛОГБАНК	0,003	0,140	0,974	0,005	0,301
160	АКОРДБАНК	0,116	0,758	0,936	0,004	0,304
161	ТММ-БАНК	1,210	0,677	0,656	0,030	0,283
162	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,207	1,510	0,906	0,023	0,456
163	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	0,053	0,174	0,968	0,012	0,372
164	ЄВРОБАНК	0,160	0,390	0,962	0,001	0,272
165	СХІДНО-ПРОМИСЛ.КОМЕРЦ.БАНК	0,158	0,349	0,945	0,014	0,401
166	ПРАЙМ-БАНК	0,300	0,671	0,896	0,010	0,352
167	УНІКОМБАНК	0,066	0,456	0,957	0,023	0,487
168	"ГАЛС"	0,011	1,471	0,987	0,008	0,311
169	"ВЕЛЕС"	0,078	0,635	0,960	0,001	0,275
170	МОТОР БАНК	0,019	2,012	0,979	0,010	0,303
171	"КРЕДИТ - ОПТИМА"	0,021	1,174	0,979	0,033	0,558
172	РАДАБАНК	0,012	3,206	0,985	0,016	0,242
173	"ФАМІЛЬНИЙ"	0,716	0,915	0,698	0,000	0,156
174	ЄВРОПРОМБАНК	0,002	0,756	0,982	0,003	0,282
175	МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,061	0,976	0,939	-0,026	0,005
176	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА РОЗВ.	0,387	1,158	0,715	0,011	0,273
177	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,106	0,478	0,924	0,020	0,452

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
178	"ПРИВАТІНВЕСТ"	0,004	5,781	0,995	0,016	0,180
179	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,264	0,427	0,870	0,001	0,264
180	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,063	0,525	0,964	0,003	0,293
181	"АЛЬЯНС"	0,042	1,070	0,960	0,027	0,515
182	КЛАСИКБАНК	0,034	0,185	0,898	0,000	0,264

Таблиця И.10

Розрахункові значення часткових та інтегральних показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків України станом на 01. 2008 р.

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
1	ПРИВАТБАНК	0,284	0,253	0,923	0,025	0,417
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	0,384	0,184	0,938	0,013	0,296
3	УКРСИББАНК	0,410	0,180	0,951	0,005	0,223
4	УКРСОЦБАНК	0,638	0,214	0,918	0,011	0,268
5	УКРЕКСІМБАНК	0,408	0,216	0,952	0,017	0,333
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	0,740	5,057	0,934	0,062	0,063
7	"НАДРА"	0,588	0,248	0,876	0,016	0,311
8	ОЩАДБАНК	0,764	0,567	0,885	0,010	0,250
9	ОТП БАНК	0,204	0,131	0,970	0,013	0,294
10	АЛЬФА-БАНК	0,193	0,242	0,968	0,003	0,207
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	0,085	0,128	0,966	0,019	0,351
12	"ФОРУМ"	0,289	0,335	0,964	0,004	0,213
13	ПЕРШИЙ УКР.МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0,287	0,399	0,944	0,004	0,219
14	КРЕДИТПРОМБАНК	0,226	0,274	0,967	0,002	0,199
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	0,303	0,422	0,912	0,006	0,237
16	ВТБ БАНК	0,681	0,227	0,943	0,001	0,171
17	УКРПРОМБАНК	0,283	0,209	0,941	0,007	0,250
18	УКРГАЗБАНК	0,730	0,523	0,921	0,010	0,246
19	РОДОВІД БАНК	0,303	0,392	0,944	0,006	0,239
20	СВЕДБАНК	0,503	0,227	0,934	0,002	0,190
21	"ПІВДЕННИЙ"	0,669	0,218	0,932	0,011	0,267
22	ВІЕЙБІ БАНК	0,311	0,310	0,945	0,001	0,186
23	УНІКРЕДИТ БАНК	0,136	0,247	0,965	0,005	0,231
24	ЕРСТЕ БАНК	0,659	0,696	0,919	0,001	0,172
25	ПРАВЕКС-БАНК	0,679	0,361	0,864	0,004	0,195
26	"ХРЕЩАТИК"	0,330	0,437	0,950	0,008	0,259
27	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0,022	0,331	0,983	0,019	0,352
28	ДОНГОРБАНК	0,510	0,367	0,942	0,011	0,271
29	КРЕДОБАНК	0,711	0,218	0,909	0,000	0,164
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0,017	0,205	0,988	0,005	0,225
31	ІМЕКСБАНК	0,736	0,451	0,898	0,010	0,249
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	0,100	0,425	0,982	0,032	0,469

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	0,434	0,298	0,916	0,013	0,298
34	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	0,107	0,320	0,968	0,017	0,341
35	"ДЕЛЬТА"	0,219	0,249	0,908	0,001	0,196
36	"КИЇВ"	1,245	0,328	0,791	0,006	0,131
37	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	0,119	0,300	0,983	0,031	0,466
38	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	0,687	0,457	0,871	0,004	0,199
39	УНІВЕРСАЛ БАНК	0,131	0,249	0,951	0,003	0,210
40	ПРОКРЕДИТ БАНК	0,665	0,242	0,918	0,006	0,217
41	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	0,628	0,277	0,939	0,002	0,188
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	0,038	0,207	0,960	0,013	0,301
43	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	0,109	0,430	0,969	0,011	0,284
44	МЕГАБАНК	0,359	0,295	0,931	0,012	0,289
45	"НРБ-УКРАЇНА"	0,960	0,296	0,872	0,010	0,219
46	АКТИВ БАНК	0,223	0,264	0,934	0,012	0,291
47	ЕКСПРЕС-БАНК	0,389	0,317	0,916	0,024	0,397
48	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	0,055	0,884	0,980	0,006	0,228
49	УКРІНБАНК	0,715	0,447	0,786	0,006	0,188
50	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0,084	0,373	0,982	0,010	0,274
51	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	0,490	0,299	0,946	0,001	0,187
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	0,562	0,306	0,913	0,005	0,221
53	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	0,267	0,297	0,915	0,006	0,238
54	ХОУМ КРЕДИТ БАНК	0,135	0,275	0,946	0,002	0,201
55	ФАКТОРІАЛ-БАНК	1,084	0,470	0,800	0,001	0,119
56	СЕБ БАНК	0,810	0,489	0,860	0,003	0,175
57	ЕКСПОБАНК	0,769	0,358	0,893	0,010	0,241
58	ЕЛЕКТРОН БАНК	0,527	0,254	0,926	0,009	0,253
59	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	0,012	0,173	0,992	0,003	0,207
60	"ТАВРИКА"	0,079	0,196	0,981	0,006	0,235
61	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0,074	0,444	0,961	0,005	0,232
62	БМ БАНК	0,068	0,247	0,980	0,005	0,221
63	"ДІАМАНТ"	0,802	0,418	0,899	0,010	0,239
64	"АРКАДА"	1,149	0,556	0,792	0,017	0,236
65	ЗАХІДІНКОМБАНК	0,151	0,144	0,976	0,019	0,353
66	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТ.ТА партнерст.	0,126	0,426	0,966	0,009	0,266
67	ТРАНСБАНК	0,342	0,242	0,965	0,008	0,250
68	"ДНІСТЕР"	0,775	0,330	0,881	0,014	0,277
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,975	0,426	0,911	0,003	0,168
70	БТА БАНК	1,174	0,335	0,905	0,002	0,128
71	ЕНЕРГОБАНК	0,365	0,476	0,922	0,009	0,266
72	"ДЕМАРК"	0,299	0,263	0,943	0,006	0,236
73	"БАЗИС"	0,873	0,252	0,902	0,011	0,244
74	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	0,095	0,463	0,954	0,012	0,292
75	ПОБАНК	0,018	0,274	0,994	0,008	0,253
76	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	0,340	0,208	0,956	0,005	0,224

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
77	АВТОЗАЗБАНК	0,500	0,255	0,923	0,009	0,260
78	"КАПІТАЛ"	0,415	0,392	0,946	0,005	0,227
79	МІЖНАРОДНИЙ ПОТЕЧНИЙ БАНК	0,048	0,484	0,971	0,000	0,185
80	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	0,022	0,161	0,992	0,009	0,259
81	"ДАНИЕЛЬ"	0,748	0,349	0,810	0,006	0,197
82	ПОЛТАВА БАНК	0,677	0,381	0,829	0,011	0,251
83	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0,073	0,557	0,981	0,018	0,350
84	ІНПРОМБАНК	0,664	0,210	0,908	0,009	0,245
85	"МЕРКУРІЙ"	0,801	0,198	0,916	0,010	0,238
86	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0,134	0,320	0,947	0,007	0,254
87	АКЦЕНТ-БАНК	0,055	0,188	0,965	0,004	0,219
88	МІСТО-БАНК	0,791	0,310	0,861	0,005	0,195
89	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	0,132	0,136	0,973	0,004	0,220
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	0,403	0,286	0,952	0,008	0,250
91	"СИНТЕЗ"	0,078	0,439	0,984	0,009	0,259
92	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВ. ТА ЗАОЩ	0,597	0,450	0,875	0,001	0,179
93	"ПІВДЕНКОМБАНК"	0,087	0,386	0,972	0,022	0,380
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	0,407	0,198	0,956	0,007	0,240
95	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	0,168	0,230	0,973	0,009	0,267
96	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	0,588	0,338	0,921	0,007	0,238
97	"АРМА"	0,393	0,328	0,928	0,010	0,276
98	ПАРТНЕР БАНК	0,387	0,644	0,949	0,001	0,187
99	ТАС-БІЗНЕСБАНК	0,442	0,403	0,908	0,009	0,265
100	"МЕТАЛУРГ"	0,312	0,374	0,930	0,002	0,201
101	АРТЕМ БАНК	0,342	0,497	0,955	0,008	0,258
102	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	0,024	0,481	0,990	0,009	0,262
103	"АВТОКРАЗБАНК"	0,220	0,189	0,946	0,006	0,233
104	"ЛЬВІВ"	0,393	0,261	0,895	0,008	0,256
105	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0,472	0,710	0,928	0,009	0,258
106	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0,371	0,193	0,909	0,013	0,298
107	ФОРТУНА БАНК	0,532	0,442	0,886	0,022	0,372
108	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА реконстр.	0,667	0,541	0,885	0,002	0,180
109	"КАМБІО"	0,284	0,347	0,941	0,003	0,211
110	УКРГАЗПРОМБАНК	0,234	0,542	0,936	0,016	0,333
111	СОЦКОМБАНК	0,293	0,295	0,927	0,016	0,335
112	"СТОЛИЦЯ"	0,454	0,476	0,853	0,019	0,344
113	ФІНБАНК	0,819	0,396	0,816	0,005	0,183
114	"ІНТЕГРАЛ"	0,040	0,425	0,979	0,008	0,257
115	УКРКОМУНБАНК	0,903	0,412	0,809	0,003	0,156
116	"КОНТРАКТ"	0,757	0,396	0,869	0,007	0,213
117	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	0,480	0,707	0,886	0,008	0,244

№ з/п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
118	ОДЕСА-БАНК	0,046	0,370	0,976	0,010	0,273
119	ПРОМЕКОНОМБАНК	0,132	0,276	0,963	0,004	0,215
120	"НОВИЙ"	0,311	0,219	0,934	0,007	0,248
121	ФІНЕКСБАНК	0,078	0,619	0,979	0,010	0,272
122	"ГРАНТ"	0,232	0,241	0,950	0,002	0,205
123	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	0,296	0,533	0,938	0,004	0,221
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	0,197	0,956	0,896	0,006	0,232
125	"ПОРТО-ФРАНКО"	0,724	0,425	0,868	0,000	0,159
126	КООПІНВЕСТБАНК	0,348	0,526	0,986	0,005	0,222
127	"ТК КРЕДИТ"	0,110	0,564	0,880	0,005	0,230
128	ФІНРОСТБАНК	0,098	0,113	0,966	0,003	0,210
129	"ПРЕМІУМ"	0,619	0,990	0,857	0,001	0,167
130	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0,668	0,556	0,850	0,017	0,312
131	ЄВРОГАЗБАНК	0,024	0,706	0,988	0,006	0,236
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	0,080	0,217	0,967	0,026	0,423
133	ЛЕГБАНК	0,068	0,372	0,946	0,010	0,275
134	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0,197	0,594	0,965	0,006	0,242
135	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	0,868	0,534	0,827	0,001	0,144
136	ІНТЕРБАНК	0,613	0,465	0,847	0,013	0,280
137	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	0,196	0,361	0,947	0,006	0,241
138	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОН.ФІНАНС	0,470	1,262	0,676	0,029	0,320
139	ПОЛКОМБАНК	0,758	0,529	0,755	0,001	0,131
140	РЕАЛ БАНК	0,089	0,540	0,967	0,005	0,228
141	ІНВЕСТБАНК	0,369	0,369	0,923	0,005	0,230
142	"МОРСЬКИЙ"	0,316	0,476	0,911	0,006	0,235
143	БАНК БОГУСЛАВ	0,012	1,036	0,989	0,003	0,198
144	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	0,552	0,283	0,871	0,008	0,244
145	РЕГІОН БАНК	0,152	0,288	0,960	0,025	0,415
146	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0,075	0,510	0,961	0,015	0,323
147	"УКООПСПІЛКА"	0,715	0,722	0,685	0,011	0,184
148	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТР.ТА розв.	0,362	1,265	0,865	0,009	0,250
149	"КОНКОРД"	0,010	0,237	0,996	0,009	0,255
150	"ЮНЕКС"	0,172	0,628	0,919	0,023	0,403
151	ПРАЙМ-БАНК	0,214	0,771	0,946	0,006	0,241
152	ЕРДЕ БАНК	0,040	0,515	0,980	0,006	0,236
153	"РОЗДРІБНИЙ НЕОБМЕЖЕНИЙ СЕРВІС"	0,375	0,845	0,812	0,000	0,164
154	"ФАМІЛЬНИЙ"	0,731	0,493	0,779	0,004	0,168
155	ІКАР-БАНК	0,618	0,710	0,756	0,002	0,151
156	СИГМАБАНК	0,002	0,935	0,995	0,005	0,215
157	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	0,057	0,307	0,969	0,016	0,324
158	ДІАЛОГБАНК	0,004	0,162	0,977	0,014	0,306
159	СХІДНО-ПРОМИСЛ.КОМЕРЦ.БАНК	0,164	0,198	0,938	0,023	0,393
160	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0,156	1,473	0,920	0,088	0,811
161	УНІКОМБАНК	0,073	0,889	0,958	0,026	0,421
162	"СТОЛИЧНИЙ"	0,121	0,197	0,944	0,001	0,195

Продовження додатку II

Продовження таблиці II.10

№ з\п	Назва банку	к-т захищеності власн.капіт.	к-т генеральної ліквідності	рівень робочих активів	рентабельн. активів	інтегральний п-к ФС
163	КРЕДИТВЕСТ БАНК	0,030	0,853	0,972	0,002	0,200
164	ТММ-БАНК	0,544	0,936	0,798	0,028	0,397
165	ЄВРОБАНК	0,100	0,316	0,966	0,002	0,200
166	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	0,266	0,484	0,881	0,012	0,289
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0,058	0,482	0,912	0,017	0,340
168	"ВЕЛЕС"	0,086	0,478	0,943	0,002	0,205
169	БАНК НАРОДНИЙ КАПІТАЛ	0,057	0,484	0,651	0,009	0,167
170	РАДАБАНК	0,027	1,548	0,983	0,043	0,526
171	"АЛЬЯНС"	0,031	0,592	0,965	0,010	0,274
172	"ПРИВАТІНВЕСТ"	0,009	3,519	0,991	0,004	0,026
173	КЛАСИКБАНК	0,072	1,050	0,876	0,005	0,220

Показники оцінки фінансової стабільності банківської системи та їх
рекомендовані напрями зміни з позиції її підвищення

Таблиця К.1

**Рекомендовані напрями зміни та кількісні значення показників
оцінки фінансової стабільності банківської системи**

Показник	Стимулятор/дестимулятор	Характеристика впливу на фінансову стабільність банківської системи
частка коштів НБУ у зобов'язаннях банків, %	Дестимулятор	Наявність в складі зобов'язань банку позикових коштів від НБУ свідчить про виникнення у банку проблем з короткостроковою ліквідністю (виникнення дефіциту ресурсів для погашення своїх зобов'язань) [252].
співвідношення обсягів міжбанківських кредитів до кредитів рефінансування НБУ	Стимулятор	Його зменшення свідчить про тимчасову нестачу грошових коштів у банків, що може бути зумовлено відтоком банківських вкладів.
частка стабілізаційних кредитів у загальному обсязі рефінансування НБУ, %	Дестимулятор	Високе значення коефіцієнта рефінансування свідчить про те, що в банку зростає залежність від стабілізаційних кредитів, що не може бути охарактеризовано позитивно.
співвідношення обсягів повернутих та наданих протягом року кредитів рефінансування НБУ, %	Стимулятор	Якщо значення більше 1, то це означає, що погашалась заборгованість за попередні роки.
співвідношення МБК (міжбанківські кредити + кредити рефінансування) до статутного капіталу банків	Дестимулятор	Високе значення показника К5 свідчить про те, що в банку існують проблеми із диверсифікацією ресурсів.
частка кредитів овернайт у загальному обсязі рефінансування НБУ, %	Дестимулятор	В науковій літературі рекомендованим значенням є менше 50%.
співвідношення валютних інтервенцій НБУ (сальдо між обсягами купівлі та продажу іноземної валюти) до валових міжнародних резервів	Стимулятор	Від'ємні значення свідчать про скорочення валових міжнародних резервів за рахунок продажі іноземної валюти (відбувається тоді коли НБУ намагається стабілізувати національну грошову одиницю).
показник доларизації економіки, %	Дестимулятор	В науковій літературі рекомендованим значенням є менше 30%.
частка валютних активів у сукупних активах банків, %	Дестимулятор	Якщо збільшення показника не пов'язано зі збільшенням офіційного курсу іноземних валют, то ці зміни є наслідком розвитку масштабів валютних операцій.
частка валюти, проданої банками населенню, у загальному обсязі операцій на готівковому валютному ринку, %	Дестимулятор	Зростання попиту на іноземну валюту перш за все зумовлено необхідністю погашення валютних кредитів.
коефіцієнт покриття валовими міжнародними резервами короткострокового зовнішнього боргу за залишковим терміном погашення (критерій Гвідотті-Грінспена)	Стимулятор	За цим критерієм обсяг резервів вважається достатнім, якщо він дозволяє країні обходитись без зовнішніх запозичень протягом одного року. Оптимальне значення – 100%.
коефіцієнт готівки	Дестимулятор	В науковій літературі рекомендованим значенням є 5-10%.
показник безпеки функціонування грошового ринку, %	Дестимулятор	В науковій літературі рекомендованим значенням є менше 4%.

Показник	Стимулятор/дестимулятор	Характеристика впливу на фінансову стабільність банківської системи
показник фінансової глибини, %	Стимулятор	Чим більш розвинутою та швидкозростаючою є економічна система країни, тим більшою є фінансова глибина. Відповідно, чим більшою є фінансова глибина, тим більш значною є здатність фінансового сектора до перерозподілу фінансових ресурсів на інвестиційні цілі і вищою є спроможність до забезпечення стійких темпів економічного розвитку.
процентна ставка за банківськими кредитами відносно інфляції	Стимулятор	В науковій літературі рекомендованим значенням є 3-5%.
процентна ставка рефінансування відносно ставки за банківськими кредитами	Дестимулятор	Якщо ставка рефінансування підвищується щодо ставки за банківськими кредитами, банки вважають за краще звернутися за рефінансуванням до інших банків.
відношення активів банків до ВВП	Стимулятор	Значення має бути наближене до 100%).
відношення простроченої заборгованості за банківськими кредитами до ВВП	Дестимулятор	В науковій літературі рекомендованим значенням є менше 2%.
частка банків, які ліквідовано протягом року	Дестимулятор	Ліквідація банку з ініціативи Національного банку України здійснюється відповідно до Закону та нормативно-правових актів Національного банку України. На відміну від інших юридичних осіб, для ліквідації банку однієї лише згоди його власників є недостатньо. Таке положення закріплене у законодавстві з метою захисту інтересів клієнтів банку та забезпечення стабільності фінансово-кредитної системи держави в цілому.
частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків	Стимулятор	Характеризує вплив банків з іноземним капіталом на банківську систему України.
частка державного капіталу у статутному капіталі банків	Дестимулятор	Проте надмірне зменшення державної частки на банківському ринку може призвести до обмеження впливу держави на формування національної стратегії розвитку банківської системи.
співвідношення кількості банків з низьким та достатнім рівнями капіталізації	Дестимулятор	Відображає надійність та ефективність функціонування банківської системи, її здатність задовольняти потреби економічних суб'єктів у необхідних грошових ресурсах.
співвідношення кількості збиткових і прибуткових банків	Дестимулятор	Зростання показника свідчить про неефективне управління активами і пасивами.
показник фінансової стабільності СВБ (значимість першого порядку)	Стимулятор	Від'ємні значення свідчать про вкрай низький рівень фінансової стабільності банку
показник фінансової стабільності СВБ (значимість другого порядку)		
рівень довіри населення до СВБ	Стимулятор	Зростання показника сприяє залученню заощаджень населення у банківський сектор, що дозволить українській банківській системі функціонувати так, як ці системи функціонують в розвинених країнах, і за допомогою цих грошових заощаджень фінансувати інвестиційні проекти.
рівень ризикованості кредитного портфеля СВБ	Дестимулятор	Невеликі резерви під кредитні операції свідчать про якісний кредитний портфель банку, адже сума резервів та ризик кредитного портфеля є прямо пропорційними показниками.

Результати використання діагностичного інструментарію моніторингу системи
забезпечення фінансової стабільності банківської системи

Таблиця Л.1

**Відхилення показників фінансової стабільності окремих банків від
критичних значень у 2016 р.**

Банк	Відхилення від критичного значення			
	показник рентабельності активів (менше - 0,167)	коефіцієнт захищеності власного капіталу (менше -0,366)	коефіцієнт генеральної ліквідності (менше 0,154)	рівень прибуткових (робочих) активів (менше 0,764)
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	-0,448	В межах норми	В межах норми	-0,069
АТ "ОЩАДБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "Укресімбанк"	В межах норми	В межах норми	-0,019	В межах норми
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АБ "УКРГАЗБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "СБЕРБАНК"	В межах норми	В межах норми	-0,046	В межах норми
АТ "УкрСиббанк"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ПУМБ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	-0,081	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "Промінвестбанк"	В межах норми	В межах норми	-0,011	В межах норми
ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "ОТП БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
Акціонерний банк "Південний"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ВТБ БАНК"	-0,139	В межах норми	-0,066	-0,032
ПАТ "СПІБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КРЕДОБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	В межах норми	В межах норми	-0,015	В межах норми
ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "ТАСКОМБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	В межах норми	В межах норми	-0,02	-0,155
ПАТ "МІБ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	В межах норми	В межах норми	-0,071	В межах норми
ПАТКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ВіЕс Банк"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "МАРФІН БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "Ідея Банк"	В межах норми	В межах норми	-0,019	В межах норми
АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "А - БАНК"	В межах норми	В межах норми	-0,014	В межах норми
АБ "КЛІРІНГОВИЙ ДІМ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,039
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БТА Банк"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,438
ПАТ"СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК"	В межах норми	В межах норми	-0,099	В межах норми
ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,025
ПАТ АКБ "АРКАДА"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,183
ПАТ "Полтава-банк"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "Місто Банк"	-0,010	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "БМ БАНК"	-0,837	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,104
ПАТ АКБ "Львів"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АБ "ЕКСПРЕС-БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми

Продовження додатку Л

Продовження таблиці Л.1

Банк	Відхилення від критичного значення			
	показник рентабельності активів (менше - 0,167)	коефіцієнт захищеності власного капіталу (менше -0,366)	коефіцієнт генеральної ліквідності (менше 0,154)	рівень прибуткових (робочих) активів (менше 0,764)
ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АКБ "НОВИЙ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК "ГРАНТ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "МОТОР-БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК СІЧ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КОМІНВЕСТБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АСВІО БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК 3/4"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "БАНК БОГУСЛАВ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ЄВРОПРОМБАНК"	В межах норми	В межах норми	-0,115	В межах норми
ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ФІНБАНК"	В межах норми	В межах норми	-0,111	В межах норми
ПАТ "АЙБОКС БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,007
АТ "МетаБанк"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ОКСІ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,003
ПАТ"БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	В межах норми	В межах норми	-0,006	-0,192
Полікомбанк	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,0004
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ДІВІ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "АЛЬТБАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ПФБ" м.Кременчук	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АКБ "Траст-капітал"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,083
АТ "РЕГІОН-БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "РВС БАНК"	-0,047	В межах норми	-0,107	-0,454
ПАТ "АП БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК АЛЬЯНС"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
АТ "КІБ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК ФАМІЛЬНИЙ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,132
ПАТ КБ "Центр"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АПЕКС-БАНК"	-0,997	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,264
ПАТ "КБ"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "БАНК "ПОРТАЛ"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "КРЕДИТ ОПТИМА БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
ПАТ "АЛЬПАРИ БАНК"	В межах норми	В межах норми	В межах норми	В межах норми
Укр.банк реконстр.та розв.	В межах норми	В межах норми	В межах норми	-0,250
ПАТ "КБ "ГЕФЕСТ"	-0,326	В межах норми	В межах норми	В межах норми

Результати використання канонічного аналізу зв'язків між показниками оцінки фінансової стабільності банківської системи

Таблиця М.1

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками структурних змін і фінансовий диспропорцій у банківській системі та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Корінь	Каноніч. R	Каноніч.	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,998451	0,996905	29,90000	16	0,018567	0,001301
1	0,712471	0,507615	3,89962	9	0,917882	0,420386
2	0,370617	0,137357	0,71140	4	0,949914	0,853775
3	0,101395	0,010281	0,04650	1	0,829265	0,989719

Таблиця М.2

Навантаження канонічних факторів U_1 і V_1

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U_1		Канонічна змінна V_1	
X_1	-0,697449	Y_1	0,332340
X_2	-0,702311	Y_2	0,297137
X_3	0,298190	Y_3	-0,067462
X_4	-0,628101	Y_4	-0,545456

Таблиця М.3

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками оцінки діяльності системних банків та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R^2	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,995726	0,991470	30,98019	16	0,013568	0,001024
1	0,902393	0,814313	9,54164	9	0,388881	0,119988
2	0,532992	0,284080	1,96503	4	0,742192	0,646183
3	0,312103	0,097409	0,46118	1	0,497076	0,902591

Таблиця М.4

Навантаження канонічних факторів U_2 і V_2

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U_2		Канонічна змінна V_2	
X_1	0,062912	Y_1	-0,581298
X_2	-0,193137	Y_2	0,232118
X_3	0,244197	Y_3	-0,484185
X_4	0,766693	Y_4	0,268543

Таблиця М.5

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками ефективності валютного регулювання та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,997603	0,995211	34,57895	16	0,004552	0,000460
1	0,845597	0,715035	10,54237	9	0,308428	0,096063
2	0,772339	0,596507	4,89313	4	0,298464	0,337105
3	0,405627	0,164533	0,80894	1	0,368440	0,835467

Таблиця М.6

Навантаження канонічних факторів U₃ і V₃

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₃		Канонічна змінна V ₃	
X ₁	0,016518	Y ₁	-0,215887
X ₂	0,353709	Y ₂	-0,397598
X ₃	0,296185	Y ₃	-0,396350
X ₄	-0,765974	Y ₄	0,548886

Таблиця М.7

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками ефективності регулювання грошового обігу та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,970144	0,941179	24,20066	12	0,03442	0,017595
1	0,807829	0,652587	6,03438	6	0,419372	0,299131
2	0,372796	0,138977	0,74817	2	0,687921	0,861023
3	0,970144	0,941179	20,20066	12	0,053442	0,017595

Таблиця М.8

Навантаження канонічних факторів U₄ і V₄

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₄		Канонічна змінна V ₄	
X ₁	0,346550	Y ₁	-0,745899
X ₂	-0,656052	Y ₂	-0,698871
X ₃	-0,409575	Y ₃	-0,205939
X ₄	-0,048654		

Таблиця М.9

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками стану банківського кредитування економіки та інтенсивності кредитно-фінансової взаємодії на міжбанківському ринку

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,996481	0,992975	31,47526	16	0,011724	0,000917
1	0,869662	0,756313	9,16291	9	0,422402	0,130523
2	0,674652	0,455155	2,80950	4	0,590200	0,535619
3	0,130133	0,016935	0,07686	1	0,781603	0,983065

Таблиця М.10

Навантаження канонічних факторів U₅ і V₅

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₅		Канонічна змінна V ₅	
X ₁	-0,085747	Y ₁	-0,700462
X ₂	0,352538	Y ₂	0,389881
X ₃	-0,477643	Y ₃	-0,501917
X ₄	0,563101	Y ₄	-0,156811

Таблиця М.11

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками ефективності валютного регулювання та оцінки діяльності системних банків

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,967195	0,935466	27,21242	16	0,035553	0,007183
1	0,939754	0,883137	9,87986	9	0,360335	0,111300
2	0,213854	0,045733	0,21945	4	0,994402	0,952403
3	0,044197	0,001953	0,00880	1	0,925267	0,998047

Таблиця М.12

Навантаження канонічних факторів U₆ і V₆

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₆		Канонічна змінна V ₆	
X ₁	0,062531	Y ₁	0,532633
X ₂	-0,704931	Y ₂	0,381417
X ₃	-0,402400	Y ₃	0,510070
X ₄	0,695216	Y ₄	-0,962076

Таблиця М. 13

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками ефективності регулювання грошового обігу та оцінки діяльності системних банків

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,845260	0,714464	10,01449	9	0,349352	0,161894
1	0,558458	0,311875	3,12085	4	0,537818	0,566982
2	0,419580	0,176047	1,06503	1	0,302078	0,823953

Таблиця М. 14

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками стану банківського кредитування економіки та оцінки діяльності системних банків

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,974070	0,948813	27,41957	16	0,030812	0,004398
1	0,923171	0,852245	11,04434	9	0,272729	0,085923
2	0,645283	0,416390	2,43945	4	0,655513	0,581526
3	0,059769	0,003572	0,01610	1	0,899018	0,996428

Таблиця М. 15

Навантаження канонічних факторів U₇ і V₇

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₇		Канонічна змінна V ₇	
X ₁	0,431311	Y ₁	0,482038
X ₂	0,534539	Y ₂	-0,695425
X ₃	0,341909	Y ₃	-0,775902
X ₄	-0,991335	Y ₄	0,886717

Таблиця М. 16

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та ефективності валютного регулювання

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,995967	0,991951	44,30939	16	0,000178	0,000053
1	0,958893	0,919476	22,60951	9	0,007150	0,006576
2	0,889626	0,791435	11,27311	4	0,023677	0,081664
3	0,780030	0,608446	4,21934	1	0,059974	0,391554

Таблиця М.17

Навантаження канонічних факторів $U_{81}iV_{81}, U_{82}iV_{82}, U_{83}iV_{83}$

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U_{81}		Канонічна змінна V_{81}	
X ₁	-0,518412	Y ₁	-0,424047
X ₂	-0,108456	Y ₂	0,118813
X ₃	-0,802320	Y ₃	0,663760
X ₄	-0,119719	Y ₄	-0,414214
Канонічна змінна U_{82}		Канонічна змінна V_{82}	
X ₁	0,467823	Y ₁	0,724541
X ₂	0,351046	Y ₂	0,777291
X ₃	-0,564119	Y ₃	-0,205335
X ₄	-0,340868	Y ₄	0,025801
Канонічна змінна U_{83}		Канонічна змінна V_{83}	
X ₁	0,186466	Y ₁	0,497517
X ₂	0,526471	Y ₂	-0,033818
X ₃	0,087051	Y ₃	0,236887
X ₄	0,392900	Y ₄	0,039693

Таблиця М.18

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та стану банківського кредитування економіки

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,997309	0,994626	37,24988	16	0,001942	0,000254
1	0,889070	0,790446	13,73200	9	0,132238	0,047285
2	0,778710	0,606389	6,69951	4	0,152675	0,225648
3	0,653241	0,426724	2,50374	1	0,113586	0,573276

Таблиця М.19

Навантаження канонічних факторів U_9 і V_9

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U_9		Канонічна змінна V_9	
X ₁	0,005420	Y ₁	0,670249
X ₂	0,480373	Y ₂	0,901977
X ₃	-0,710612	Y ₃	0,506535
X ₄	0,895517	Y ₄	0,773500

Таблиця М.20

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та ефективності регулювання грошового обігу

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,988140	0,976421	23,83399	12	0,021459	0,008508
1	0,781707	0,611066	5,09699	6	0,531446	0,360812
2	0,268894	0,072304	0,37525	2	0,828924	0,927696

Таблиця М. 21

Навантаження канонічних факторів U₁₀ і V₁₀

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₁₀		Канонічна змінна V ₁₀	
X ₁	0,854583	Y ₁	0,205694
X ₂	0,229784	Y ₂	-0,678129
X ₃	-0,164900	Y ₃	-0,980132
X ₄	0,480940		

Таблиця М.22

Статистичні характеристики канонічних кореляцій між показниками структурних змін і фінансових диспропорцій у банківській системі та оцінки діяльності системних банків

Корінь	Каноніч. R	Каноніч. R ²	χ^2	Ступені	p	Лямбда
0	0,975030	0,950683	26,55019	16	0,049394	0,003061
1	0,964910	0,931052	12,50749	9	0,186242	0,062073
2	0,308711	0,095303	0,47270	4	0,976102	0,900284
3	0,069846	0,004878	0,02201	1	0,882070	0,995122

Таблиця М.23

Навантаження канонічних факторів U₁₁ і V₁₁

Пояснювальна змінна	Навантаження	Результативна змінна	Навантаження
Канонічна змінна U ₁₁		Канонічна змінна V ₁₁	
X ₁	0,102916	Y ₁	-0,696298
X ₂	0,470075	Y ₂	-0,891719
X ₃	0,365244	Y ₃	-0,086112
X ₄	-0,937983	Y ₄	-0,758509

Формалізація зв'язків інструментів банківського регулювання та фінансової стабільності банківської системи методами регресійного аналізу

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1) R= ,85877487 R ² = ,73749427 Adjusted R ² = ,60624141 F(3,6)=5,6189 p<,03544 Std.Error of estimate: ,62750						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(6)	p-value
Intercept			0,36445	0,304158	1,19823	0,276005
x6	2,68762	0,802840	2,68762	0,802840	3,34764	0,015465
V7**2	0,73792	0,301569	0,61999	0,253373	2,44695	0,049998
V7**3	-3,47782	0,883695	-1,44383	0,366869	-3,93555	0,007664

Рис. Н.1. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від норми обов'язкового резервування

Regression Summary for Dependent Variable: Y (Spreadsheet3) R= ,65656660 R ² = ,43107970 Adjusted R ² = ,14661956 F(3,6)=1,5154 p<,30367 Std.Error of estimate: ,92379						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(6)	p-value
Intercept			1,41276	0,892759	1,58246	0,164631
X10	-1,74329	1,265584	-1,74329	1,265584	-1,37746	0,217547
V2**2	-1,45135	0,801842	-2,36166	1,304766	-1,81002	0,120271
V2**3	3,12466	1,742049	2,26372	1,262058	1,79367	0,123026

Рис. Н.2. Регресійна модель залежності рівня та фінансової стабільності банківської системи від нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1) R= ,81161915 R ² = ,65872565 Adjusted R ² = ,52221590 F(2,5)=4,8255 p<,06804 Std.Error of estimate: ,63198						
N=8	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(5)	p-value
Intercept			-0,549714	0,342920	-1,60304	0,169830
x12	0,944478	0,398743	0,863537	0,364571	2,36864	0,064061
V13**2	1,238664	0,398743	0,923523	0,297295	3,10642	0,026659

Рис. Н.3. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу адекватності основного капіталу

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,78280706 R ² = ,61278690 Adjusted R ² = ,50215458						
F(2,7)=5,5390 p<,03613 Std.Error of estimate: ,70558						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(7)	p-value
Intercept			0,486171	0,277401	1,75259	0,123126
x13	-0,187293	0,242591	-0,187293	0,242591	-0,77205	0,465344
V14**2	-0,715559	0,242591	-0,540189	0,183137	-2,94965	0,021417

Рис. Н.4. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу миттєвої ліквідності

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,82251008 R ² = ,67652283 Adjusted R ² = ,41774110						
F(4,5)=2,6143 p<,16017 Std.Error of estimate: ,76306						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(5)	p-value
Intercept			-0,92369	0,451448	-2,04606	0,096124
x14	0,11881	0,702605	0,11881	0,702605	0,16910	0,872345
V15**2	2,83155	0,915089	3,35911	1,085585	3,09429	0,027028
V15**3	-0,43495	0,749941	-0,24886	0,429086	-0,57998	0,587084
V15**4	-2,95226	0,959784	-1,46582	0,476540	-3,07596	0,027596

Рис. Н.5. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу поточної ліквідності

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,71776736 R ² = ,51518998 Adjusted R ² = ,27278498						
F(3,6)=2,1253 p<,19833 Std.Error of estimate: ,85277						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(6)	p-value
Intercept			-0,21770	1,168071	-0,18638	0,858292
x15	-3,49509	1,956979	-3,49509	1,956979	-1,78596	0,124346
V16**2	2,77172	1,361305	3,31107	1,626203	2,03608	0,087921
V16**3	6,16726	2,526339	3,81090	1,561088	2,44118	0,050391

Рис. Н.6. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу короткострокової ліквідності

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,99186102 R ² = ,98378828 Adjusted R ² = ,96217265						
F(4,3)=45,513 p<,00511 Std.Error of estimate: ,17782						
N=8	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(3)	p-value
Intercept			-0,41443	0,144977	-2,8586	0,064652
x19	-2,54283	0,319937	-2,32491	0,292519	-7,9479	0,004154
V20**2	2,71848	0,344155	2,57059	0,325433	7,8990	0,004229
V20**3	7,54623	0,631977	3,61928	0,303106	11,9407	0,001263
V20**4	-7,72102	0,616244	-2,56180	0,204467	-12,5292	0,001096

Рис. Н.7. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,82019462 R ² = ,67271922 Adjusted R ² = ,50907883						
F(3,6)=4,1110 p<,06655 Std.Error of estimate: ,70066						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(6)	p-value
Intercept			0,63322	0,387659	1,63343	0,153497
x20	0,38446	0,530743	0,38446	0,530743	0,72439	0,496092
V21**2	-3,36242	1,361075	-1,92917	0,780912	-2,47041	0,048431
V21**3	3,51107	1,472524	0,80019	0,335595	2,38439	0,054441

Рис. Н.8. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу інвестування в цінні папери окремо за кожною установою

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,79928767 R ² = ,63886077 Adjusted R ² = ,26163519						
F(4,5)=2,2113 p<,20356 Std.Error of estimate: ,80626						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(5)	p-value
Intercept			0,63965	0,457240	1,39894	0,220703
x21	2,42990	1,448512	2,42990	1,448512	1,67752	0,154284
V22**2	-4,82313	2,524538	-2,84850	1,490972	-1,91050	0,114313
V22**3	-7,52809	4,846025	-1,80330	1,160829	-1,55346	0,181025
V22**4	10,53771	5,928364	1,13151	0,636569	1,77751	0,135630

Рис. Н.9. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від нормативу інвестування в цінні папери окремо за кожною установою

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,76798260 R ² = ,58979728 Adjusted R ² = ,26163510						
F(4,5)=1,7973 p<,26668 Std.Error of estimate: ,85928						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(5)	p-value
Intercept			0,20594	0,438508	0,46964	0,658381
x22	-2,78006	1,900525	-2,78006	1,900525	-1,46279	0,203388
V23**2	-5,86692	4,388101	-5,28310	3,951441	-1,33701	0,238822
V23**3	0,40041	1,492708	0,18174	0,677537	0,26824	0,799227
V23**4	6,84818	5,119525	2,32451	1,737748	1,33766	0,238624

Рис. Н.10. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від норми відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій

Regression Summary for Dependent Variable: y (Spreadsheet1)						
R= ,74450185 R ² = ,55428300 Adjusted R ² = ,19770940						
F(4,5)=1,5545 p<,31642 Std.Error of estimate: ,89571						
N=10	b*	Std.Err. of b*	b	Std.Err. of b	t(5)	p-value
Intercept			-0,46534	0,638480	-0,72883	0,498797
x23	-2,49442	1,845831	-2,49442	1,845831	-1,35138	0,234497
V24**2	-0,20239	1,291230	-0,14886	0,949696	-0,15674	0,881582
V24**3	4,06299	5,366469	1,38115	1,824248	0,75711	0,483117
V24**4	-1,98812	4,299818	-0,35212	0,761560	-0,46237	0,663238

Рис.Н.11. Регресійна модель залежності рівня фінансової стабільності банківської системи від валютного курсу

Продовження додатку П

Продовження таблиці П.1

Банк	Роки									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	Н	Н	В	В	В	В	В	В	В	В
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	Н	Н	В	В	В	В	В	В	В	В
ПАТ "МІБ"	Н	Н	В	В	В	В	В	В	В	В
ПАТ "Полтава-банк"	Н	Н	В	В	В	С	В	В	С	В
ПАТ "СІТІБАНК"	С	В	В	В	В	В	В	В	В	В
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	Н	С	В	В	В	В	В	В	С	С
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	Н	Н	В	С	С	С	В	В	Н	В
ПАТ "ФІНБАНК"	Н	Н	В	В	В	Н	Н	С	В	В
ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	С	Н	В	В	В	В	В	В	С	В
ПАТ АКБ "АРКАДА"	Н	Н	В	В	В	С	С	В	С	С
ПАТ АКБ "Львів"	Н	Н	В	В	С	В	В	В	С	В
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	С	С	В	В	В	В	В	В	В	Н
ПАТ"БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	Н	Н	В	В	С	Н	Н	В	С	С
ПАТ"СЕБ КОРПОРА- ТИВНИЙ БАНК"	Н	Н	В	С	В	В	В	В	В	В
ПАТКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	Н	Н	В	В	В	С	В	В	С	В
Полікомбанк	Н	Н	В	В	В	С	В	В	С	В
Укр.банкреконтр.тарозв.	Н	Н	С	С	Н	С	С	С	С	С

Список публікацій здобувача за темою дисертації

1. Лесик В. О. Аналіз проблем розвитку системи моніторингу фінансової стабільності вітчизняного банківського сектору економіки / В. О. Лесик // Банківська справа. – 2015. – № 3 (134). – С. 69–77.
2. Колодізев О. М. Забезпечення стабільності банківської системи на основі підвищення ефективності управління капіталізацією вітчизняних банків / О. М. Колодізев, В. О. Лесик // Вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 1 (32). – С. 42–51.
3. Колодізев О. М. Підвищення рівня капіталізації вітчизняної банківської системи: хронологія змін, вимог та формування прогнозів на прикладі банків з іноземним капіталом [Електронне видання] / О. М. Колодізев, В. О. Лесик, О. В. Коцюба // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 13. – С. 511–516. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/13-2016/103.pdf>.
4. Колодізев О. М. Фінансова стабільність та банківські кризи: взаємозв'язок на прикладі іноземних банків / О. М. Колодізев, В. Ю. Біляєва, В. О. Лесик // Науковий вісник Ужгородського університету : зб. наук. праць. – Ужгород : Ужгородський національний університет, 2016. – Вип. 2 (48). – С. 286–291. – (Серія: Економіка).
5. Лесик В. О. Оцінювання фінансової стабільності банківської системи з урахуванням властивості емерджентності / В. О. Лесик // Бізнес Інформ. – 2017. – № 3. – С. 294–301.
6. Безродна О. С. Теоретико-методичні аспекти оцінювання фінансової стабільності банківської системи / О. С. Безродна, В. О. Лесик // Проблеми економіки. – 2017. – № 2. – С. 251–262.
7. Лесик В. О. Тенденції та перспективи наближення банків України за рівнем їх фінансової стабільності / В. О. Лесик // *Evropský časopis ekonomiky a managementu*. – 2017. – Vol. 3, Issue 5. – С. 61–70.
8. Лесик В. О. Визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – № 7. – С. 11–25. – (Серія: Економічні науки).

9. Лесик В. О. Удосконалення процедури експрес-оцінки фінансової стабільності банків / В. О. Лесик // Економіка та держава. – 2017. – № 11. – С. 99–103.

10. Лесик В. О. Теоретичні положення формування системи забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Економіка і фінанси. – 2017. – № 9. – С. 131–141.

11. Лесик В. О. Удосконалення методичного інструментарію діагностування кризових явищ у банківській системі в процесі моніторингу її фінансової стабільності / В. О. Лесик // Вісник Одеського національного університету. – 2017. – Вип. 8 (61), Т. 22. – С. 106–111. – (Серія: Економіка).

12. Kolodiziev O. Use of causal analysis to improve the monitoring of the banking system stability / O. Kolodiziev, I. Chmutova, V. Lesik // Banks and Bank Systems. – 2018. – Vol. 13, Issue 2. – P. 62–76.

13. Лесик В. О. Визначення основних напрямів удосконалення і підвищення ефективності діючої системи моніторингу фінансової стабільності банків / В. О. Лесик // Тези доповідей на X Міжнародній науково-практичній конференції аспірантів, молодих учених та науковців «Проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки» (Кременчук, 24 квітня 2015 р.) / За заг. ред. П.І. Сокурєнка. – Кременчук : ПП Щербатих, 2015. – С. 211–212.

14. Lesik V. O. Contemporary approaches to the definition of the banking system financial stability / V. O. Lesik // Збірник тез наукових робіт IV Міжнародної науково-практичної конференції «Глобальні проблеми економіки та фінансів» (Київ-Прага-Відень, 28 грудня 2015 р.). – Київ : Фінансово-економічна наукова рада, 2015. – I том. – С. 44–48.

15. Лесик В. О. Формування прогнозів щодо рівня капіталізації вітчизняних банків з іноземним капіталом / В. О. Лесик // Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи» (Полтава, 10 листопада 2016 р.). – Полтава : ПолтНТУ, 2016. – С. 236–238.

16. Лесик В. О. Науково-методичні підходи до ідентифікації банківських криз / В. О. Лесик // Збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми фінансового моніторингу» (Харків, 8–9 грудня 2016 р.). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. ТО Ексклюзив, 2016. – С. 89–91.

17. Лесик В. О. Аналіз підходів до оцінювання фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки» (Одеса, 20–21 квітня 2017 р.). – Одеса : ОНЕУ, 2017. – С. 13–19.

18. Lesik V. O. Features of application of instruments for regulation of financial stability of the banking system / V. O. Lesik // Proceedinds V International Scientific Conference «Modern trends in monitoring and ensure economic security» (Bangkok, April 20, 2017). – Bangkok : Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Department of Research and Development, 2017. – Vol. II, P. 1. – P. 66–69.

19. Лесик В. О. Оцінювання дієвості інструментів банківського регулювання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Стратегічні орієнтири розвитку економіки України» (Одеса, 6–7 жовтня 2017 р.). – С. 155–158.

20. Лесик В. О. Особливості моніторингу фінансової стабільності банківської системи / В. О. Лесик // Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків» (Черкаси, 27 жовтня 2017 р.). – Черкаси : ЧННІ ДВНЗ «Університет банківської справи», 2017. – С. 193–196.

Апробація результатів дисертаційної роботи

№ з/п	Тип конференції	Назва конференції	Місце і дата проведення	Тип участі
1.	X Міжнародна науково-практична конференція аспірантів, молодих учених та науковців	Проблеми та перспективи розвитку регіональної економіки	м. Кременчук, Україна, 24 квітня 2015 р.	Дистанційна
2.	IV Міжнародна науково-практична конференція	Глобальні проблеми економіки та фінансів	м. Київ-м.Прага-м. Відень, Україна, 28 грудня 2015 р.	Дистанційна
3.	Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція	Розвиток фінансового ринку в Україні: проблеми та перспективи	м. Полтава, Україна, 10 листопада 2016 р.	Дистанційна
4.	V Всеукраїнська науково-практична конференція	Сучасні проблеми фінансового моніторингу	м. Харків, Україна, 8–9 грудня 2016 р.	Безпосередня
5.	II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція	Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки	м. Одеса, Україна, 20–21 квітня 2017 р.	Дистанційна
6.	V International Scientific Conference	Modern trends in monitoring and ensure economic security	Bangkok, Thailand, April 20, 2017.	Дистанційна
7.	Міжнародна науково-практична конференція	Стратегічні орієнтири розвитку економіки України	м. Одеса, Україна, 6–7 жовтня 2017 р.	Дистанційна
8.	XI Міжнародна науково-практична конференція	Розвиток банківських систем світу в умовах глобалізації фінансових ринків	м. Черкаси, Україна, 27 жовтня 2017 р.	Дистанційна

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»

Україна, 61166, м. Харків, пр. Леніна, 36 www.goldengate.kharkov.ua bank@goldengate.kharkov.ua тел. (057) 702-62-61 факс (057) 758-60-46

Наш № 334/04-155 від 07.09.2013 р.
На Ваш № _____ від _____ 20__ р.

ДОВІДКА

про використання результатів та окремих пропозицій
Лесика Віталія Олексійовича, поданих в дисертації на
здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

Практичні та методичні рекомендації, викладені в дисертаційній роботі, вивчено нами та використовуються у роботі ПАТ «Банк Золоті ворота».

Автором було запропоновано процедуру моніторингу зовнішніх і внутрішніх факторів забезпечення фінансової стабільності банку, що передбачає чотири координати оцінки – фінансовий стан банку, його конкурентні переваги, ступінь стабільності зовнішнього середовища та привабливість (силу) фінансового ринку. Це надасть можливість оцінити привабливість діяльності, здатність конкурувати на ринку та розробити ефективну стратегію розвитку банку.

Викладені пропозиції мають практичну цінність, і їх впровадження у діяльність є доцільним. Зазначені положення впроваджені в роботу ПАТ «Банк Золоті ворота» у 2014 році.

Довідка видана без фінансових зобов'язань перед автором.

06606

В. о. Голови Правління
ПАТ «Банк Золоті ворота»

Д. В. Комарков

	Публічне акціонерне товариство Комерційний банк ПРАВЕКС-БАНК
	Україна, 01021, м. Київ, Кловський узвіз, 9/2 Тел. (044) 254-32-14, Факс-центр: (044) 201-17-80 E-mail: bank@praveks.kiev.ua TELEFAX: (64) 612 619 PRAVX RI
№ <u>184/05/27</u> Від « <u>07</u> » <u>09</u> 20 <u>14</u> р. На № _____	

ДОВІДКА

про використання результатів та окремих пропозицій та рекомендацій
Лесика Віталія Олексійовича, поданих в дисертації на
 здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
 за спеціальністю *08.00.08 – гроші, фінанси і кредит*

Теоретико-методичні положення щодо реалізації моніторингу фінансової стабільності банку, що розвинуті автором у дисертації, вивчено нами та використано у роботі ПАТ КБ «ПРАВЕКС-БАНК».

Зокрема, уваги потребує підхід до визначення порогових (критичних) значень для показників оцінки фінансової стабільності банку (захищеності власного капіталу, коефіцієнту генеральної ліквідності, частки робочих активів та рівня рентабельності активів), що сигналізують про наявність кризових тенденцій у його діяльності, фінансову уразливість та неспроможність абсорбувати вплив дестабілізуючих чинників. Пропозиції автора є обґрунтованими та спираються на результати використання економі-математичного інструментарію.

Зазначені методичні положення мають прикладний характер та впроваджені в роботу ПАТ КБ «ПРАВЕКС-БАНК» у 2014 році.

Довідка видана без фінансових зобов'язань перед автором.

Директор відділення
 «Харківська обласна дирекція»
 ПАТ КБ «ПРАВЕКС-БАНК»
 канд. екон. наук, доцент

С. І. Маслов

**ПУБЛІЧНЕ
АКЦІОНЕРНЕ
ТОВАРИСТВО «СХІДНО-
УКРАЇНСЬКИЙ
БАНК «ГРАНТ»
(ПАТ «БАНК «ГРАНТ»)**
вул. Данілевського, 19,
м. Харків, 61001, Україна
Тел./факс: (057)752-45-96
Тел. (057)714-09-52, 700-50-49
Телекс 831180 GRANT UX
SWIFT-GRBKUA2X
E-mail: bank@grant.ua
Web: www.grant.ua
Код ЄДРПОУ 14070197

**ПУБЛИЧНОЕ
АКЦИОНЕРНОЕ
ОБЩЕСТВО «ВОСТОЧНО-
УКРАИНСКИЙ
БАНК «ГРАНТ»
(ПАО «БАНК «ГРАНТ»)**
ул. Данілевського, 19,
г. Харьков, 61001, Украина
Тел./факс: +380 (57)752-45-96
Тел. +380 (57) 714-09-52, 700-50-49
Телекс 831180 GRANT UX
SWIFT-GRBKUA2X
E-mail: bank@grant.ua
Web: www.grant.ua
Код ЄДРПОУ 14070197

**PUBLIC
JOINT-STOCK COMPANY
«EASTERN
UKRAINIAN
BANK «GRANT»
(PJSC «BANK «GRANT»)**
19, Danilevsky St.,
Kharkov, 61001, Ukraine,
Tel./fax: +380 (57)752-45-96
Tel. +380 (57) 714-09-52, 700-50-49
Telex 831180 GRANT UX
SWIFT-GRBKUA2X
E-mail: bank@grant.ua
Web: www.grant.ua

24 10 2017 № 2343 / 01-1-01
На №.....від.....

ДОВІДКА

про використання окремих пропозицій та положень, запропонованих
Лесиком Віталієм Олексійовичем в дисертаційній роботі на
здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук

Даною довідкою підтверджуємо, що наукові розробки Лесика В.О. щодо визначення перспектив банків до зміни рівнів їх фінансової стабільності, представлені в дисертаційній роботі мають актуальність і становлять практичний інтерес. Окремі пропозиції, положення та рекомендації автора були прийняті до впровадження у практичну діяльність ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНТ», а саме:

обґрунтований склад показників експрес-оцінки фінансової стабільності банків на основі застосування методу «центра ваги»;

методичні положення щодо визначення перспектив банку до зміни рівня його фінансової стабільності, які передбачають використання конвергентно-дивергентного аналізу результатів експрес-оцінки фінансової стабільності банківського сектору за репрезентативними показниками капітальної та ресурсної стійкості, ліквідності та ефективності діяльності, що дає можливість спрогнозувати рівень фінансової стабільності банку у майбутньому.

Зазначені методичні положення мають прикладний характер та впроваджені в діяльність ПАТ «СХІДНО-УКРАЇНСЬКИЙ БАНК «ГРАНТ», що позитивно вплинуло на стан фінансової діяльності банку. Зазначені положення впроваджені в роботу у 2017 році.

Довідка видана без фінансових зобов'язань перед автором.

Голова Правління

В.І.Мартиросов

РАДА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна, тел. 230-18-46, факс 230-18-56, e-mail: rada.nbu@bank.gov.ua

02.10.2018 № 0-007/52917

На № _____

Харківський національний
економічний університет
ім. Семена Кузнеця

ДОВІДКА

про впровадження результатів дисертаційного дослідження
ЛЕСИКА Віталія Олексійовича на тему:
«Моніторинг фінансової стабільності банківської системи»

Основні положення, висновки та рекомендації, одержані аспірантом кафедри банківської справи Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця ЛЕСИКОМ В. О. у тому, що окремі результати його дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит мають науково-практичний потенціал для його реалізації, зокрема в діяльності Ради НБУ, у частині:

- застосування моніторингу фінансової стабільності банківської системи для вчасного реагування та розроблення обґрунтованих заходів щодо стримування й нейтралізації кризових тенденцій;

- оцінювання структурних змін та фінансових диспропорцій у банківській системі, обґрунтування порогових значень індикаторів діагностування кризових явищ у банківській системі;

визначення домінант забезпечення фінансової стабільності банківської системи з урахуванням результатів структуризації причинно-наслідкових зв'язків між показниками її оцінки через розвиток системи організаційно-економічного забезпечення фінансової стабільності банківської системи, особливістю якої є поєднання інструментів монетарної політики НБУ, існуючих та перспективних до впровадження інструментів макро- та мікропруденційного регулювання, що дозволяє сформувати комплексний інструментарій щодо забезпечення фінансової стабільності як на рівні усієї банківської системи, так і окремих банків.

Запропоновані результати дисертаційного дослідження аспіранта кафедри банківської справи ХНЕУ ім. С. Кузнеця ЛЕСИКА Віталія Олексійовича сприятимуть підвищенню якості моніторингу фінансової стабільності банківської системи та її забезпеченню у довгостроковій перспективі.

Голова Ради,
академік НАН України

Б. М. Данилишин

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

61166, м. Харків, пр. Науки, 9-А, тел. (057) 702-03-04, факс: (057) 702-07-17

E-mail: post@hneu.edu.ua, http://www.hneu.edu.ua

№ 199/РЗ-41-395 від 24.10.17

На № _____ від _____

ДОВІДКА

про впровадження у навчальний процес результатів, окремих пропозицій та рекомендацій, отриманих в ході досліджень в дисертаційній роботі **Лесика Віталія Олексійовича** за темою «**Моніторинг фінансової стабільності банківської системи**», яка представлена на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю **08.00.08 – гроші, фінанси і кредит**

Цією довідкою затверджується використання у навчальному процесі кафедри банківської справи Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця при викладанні навчальної дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» для студентів другого (магістерського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»:

1) пропозицій щодо формування системи забезпечення фінансової стабільності банківської системи України, особливістю яких є інтегрований підхід до наповнення складових (мети, суб'єктів та об'єкту, функцій, принципів, інструментарію), які визначені з урахуванням емерджентності банківської системи та специфіки фінансового менеджменту банків;

2) методичного підходу до виявлення чутливості фінансової стабільності банківської системи до дієвості інструментів банківського регулювання, який дозволяє визначати можливі відхилення її рівня внаслідок зміни параметрів та пріоритетів грошово-кредитної політики НБУ.

Застосування в навчальному процесі Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця матеріалів дисертаційного дослідження Лесика В.О. дало змогу адаптувати зміст навчальної дисципліни до сучасних умов функціонування вітчизняної банківської системи та забезпечити необхідну якість підготовки майбутніх фахівців фінансового профілю.

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

В. І. Отенко

Вик.: О.М. Колодізев
 Тел.: +38(057) 702-11-86

160860